

C:\Users\Plazma\Desktop\300\Tremayne_Peter-Rozreseni_vrazdou.PDB

PDB Name: Tremayne_Peter-Rozreseni_vrazdou
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 30.7.2006
Modification Date: 30.7.2006
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Peter Tremayne

Rozřešení vraždou

Tento příběh se odehrává v roce 664 po K. během proslulého synodu ve Whitby. Mnoha čtenářům mohou připadat některé zvyklosti a jiné situace z tohoto období „Dark Age“, temného století, poněkud neobvyklé. Za zaznamenání stojí obzvláště to, že celibát osob duchovních nebyl tehdy ani v církvi římské, ani v té, jež později vešla ve známost jako církev keltská, všeobecným požadavkem. Řeholníci a řeholnice obývali opatství a kláštery zvané conhospitalae neboli domy smíšené, kde muži a ženy žili pohromadě a vychovávali děti k službě Kristově. Jedním z takových smíšených domů bylo i opatství sv. Hildy ve Whitby neboli Streonshalh. Ženit se tehdy směli - a skutečně se ženili - i kněží a biskupové. Požadavek celibátu, původně omezený pouze na askety, avšak schvalovaný Pavlem z Tarsu a mnoha představiteli rané církve, se v té době už s určitostí šířil. Ale teprve papežská reforma Lva IX. (1048-1054) znamenala první vážný pokus přimět západní duchovenstvo k přijetí celibátu.

Žádná divoká zvířata nejsou tak krutá jako křesťané vůči sobě navzájem.
Ammianus Marcellinus

1.

Muž nebyl mrtv dlouho. Krev a pěna kolem zkřivených úst nestačily ještě zaschnout. Tělo se v lehkém vánku pohupovalo sem a tam na silném konopném provaze uvázaném na větví podsaditého dubu. V místě, kde měl zložený vaz, se hlava skláněla v nepřírozeném úhlu. Šat byl potrháný a pokud mival ten člověk na nohou sandály, pobertové mu je už sebrali, protože po nějakém obutí nebylo nikde ani stopy. Zkroucené ruce se škráloupy ještě lepkavé krve svědčily o tom, že muž nezemřel bez boje.

Malý hlouček pocestných se tu nezastavil proto, že mrtvý visel na rozcestí. Tito poutníci si během cesty z Rhegedu do northumbrijského království už zvykli na to, že jsou svědky rituálních proprav a trestů. Sasové a Anglové, kteří tu sídlili, se zřejmě řídili zásadou tvrdých trestů pro ty, kdo porušili jejich zákony, počínaje nejružnějšímrzačením těla až po popravu těmi nejbolestivějšími viditelnými způsoby, z nichž nejběžnější a nejmilosrdnější byla smrt oběšením. Pohled na jednoho dalšího nešťastníka, houpajícího se na větví, by je už nevyvedl z míry. Příčinou toho, že přitáhli svým koním a mezkům uzdy, bylo něco jiného.

Hlouček jezdců sestával ze čtyř mužů a dvou žen. Všichni měli na sobě mnišské kutny z nebarvené vlny a muži měli vlasy vyholené nad čelem, tedy tonzuru svědčící o tom, že jsou to bratři Columbovy církve z posvátného ostrova Iona. Zarazili zvířata téměř naráz a očima doširoka rozevřenými zírali na viselce s vyplazeným zčernalým jazykem, který zemřel hrůznou smrtí zřejmě v okamžiku, kdy naposledy zoufale zalapal po dechu. Tváře poutníků, zírajících na mrtvého, se zachmuřily ve zlé předtuše. Nebylo těžké uhadnout proč. Mrtvý měl hlavu vyholenou rovněž po způsobu církve Columbovy. To, co zbylo z jeho oděvu, dávalo tušit, že býval řeholnickým rouchem, třebaže nikde nebylo stopy po křížifixu, koženém opasku ani po mošně, kterou každý peregrinus pro Christo nosil při sobě.

Vůdce poutníků sedící na mezkupopojel blíže a zíral na viselce se zděšeným výrazem v sinálé tváři.

Další ze skupiny, jedna ze dvou žen, pobídla koně a rovněž utkvěla pohledem na mrtvém. Seděla na koni, což znamenalo, že to není prostá řeholnice, ale žena vysokého postavení. Na její bleďé tváři se nezračil strach, spíše jen nevole a zvědavost. Byla to mladá žena, vysoké, ale souměrné postavy, což tmavý šat nestačil tak zcela utajit. Zpod kápě vykukoval vzpurný pramínek rusých vlasů. Tvář s bělostnou pletí byla přitažlivá a oči bystré - bylo však obtížné poznat, zda jsou modré či zelené, neboť jejich barvu měnilo duševní rozpoložení.

„Jedme odtud, sestro Fidelmo,“ zamumlal její společník rozčileně. „To není pohled pro tvé oči.“

Žena, kterou takto pln úzkosti oslovil jako sestru Fidelmu, se dotčeně zamračila.

„Pro čí oči je tento pohled, bratře Tarane?“ opáčila. Pak pobídla svého koně blíže k mrtvému a konstatovala: „Náš bratr není mrtv dlouho. Kdo mu mohl přivodit tak strašnou smrt? Lupiči?“

Bratr Taran zavrtěl hlavou. „Je to zvláštní kraj, sestro. V téhle zemi jsem na druhé misi. Uteklo už třicet let od doby, co jsme po-prvé přinesli do této Bohem zapomenuté země slovo Kristovo. Je tu ještě mnoho pohanů, kteří chovají pramalou úctu k mnišskému šatu. Raději pojedeme rychle dál. Ten, kdo to udělal, se tady někde může ještě potulovat. Opatství Streoneshalh nemůže být už daleko a je třeba dorazit tam dřív, než slunce zapadne za tyhle kopce.“

Lehce se zachvěl.

Mladá žena se ale mračila dál a dávala najevo svou nelibost.

„Ty bys pokračoval v cestě a nechal jednoho z našich bratrů v tomto stavu? Bez modliteb, bez pohřbu?“

Hlas měla ostrý a hněvivý.

Bratr Taran pokrčil rameny a byl na něho žalostný pohled, neboť měl očividně strach. Obrátila se na ostatní.

„Potřebuji nůž, abych našeho bratra odřízla,“ vysvětlovala. „Musíme se pomodlit za jeho duši a křesťansky ho pohřbít.“

Poutníci se po sobě rozpačité dívali.

„Možná že má bratr Taran pravdu,“ odpověděla jí omluvně její společnice. Bylo to kostnaté děvče, na mezku sedělo ztěžka a ne-motorně. „Koneckonců, on tuhle zemi zná - a já také. Cožpak jsem tu nestrávila pár let jako zajatec, když mě odvěkli ze země Cruthinů jako rukojmí? Raději si pospěšme, v Streoneshalhu najdeme útočiště. Zpravíme tam o té ukrutnosti abatyši, ta už si poradí.“

Sestra Fidelma sevřela rty a dala okázale najevo svou nelibost.

„Přinejmenším můžeme uspokojit duchovní potřeby mrtvého bratra, sestro Gwid,“ opáčila stručně. Na okamžik se odmlčela. „Copak nikdo nemá nůž?“

Jeden z poutníků k ní váhavě popojel a podal jí malý nůž.

Sestra Fidelma se jej chopila, seskočila z koně a zamířila k nízké větvi, z níž visel provaz s tělem mrtvého. Zvedla nůž, aby tělo odřízla, když ji ostrý výkřik přiměl, aby se otočila tím směrem, odkud hlas přicházel.

Z lesa na druhé straně cesty se vynořilo pět opěšalých mužů. Vedl je jezdec na koni, statný chlap s dlouhými rozčuchanými vlnitými vlasy, které se draly zpod leštěné bronzové přilby a splývaly s mohutným křovinatým vousem. Na hrudi měl naleštěný náprsní krunýř a podle svého chování se těšil jistému respektu. Jeho druhové v hloučku za jeho zády třímali nejrůznější zbraně, převážně hole a luky s připravenými šípy, ale tětivy nenapjali.

Sestra Fidelma neměla ponětí, co ten chlap huláká, ale zjevně to byl nějaký rozkaz a nebylo těžké uhodnout, že žádá, aby od svého záměru upustila.

Pohlédla na bratra Tarana, který mu zřejmě rozuměl.

„Co je to za lidi?“

„To jsou Sasové, sestro.“

Sestra Fidelma netrpělivě máchla rukou.

„To poznám i já. Ale má znalost saského jazyka je nedostatečná. Musíš s nimi promluvit a zeptat se, kdo jsou a co vědí o téhle vraždě.“

Bratr Taran obrátil mezka a zájímavě vůdce oslovil.

Statný chlap s přilbou se ušklíbl, odplivl si a něco nesrozumitelně vychrlil.

„Říká, že se jmenuje Wulfric z Frihopu, je thénem - šlechticem a vojákem Alhfritha z Deiry a tohle je jeho území. Jeho dům stojí za těmito stromy.“

Bratr Taran mluvil nervózně a ustrašeně překotně překládal.

„Zeptal ses ho, co to znamená?“ Když ukazovala na viselce, zněl její hlas chladně a velitelsky.

Saský válečník popojel blíž a zkoumavě vrhl na bratra Tarana zakaboněný pohled. Pak se mu po vousaté tváři rozlil zlověstný úsměv. Očky posazenými blízko sebe a kradným pohledem připomínal Fidelmě mazanou lišku. Během Taranovy řeči pokyvoval jakoby pobaveně hlavou, cosi odpověděl a pak si znovu důrazně odplivl na zem.

„Znamená to, že ten bratr byl popraven,“ překládal Taran.

„Popraven?“ Fidelma svraštila čelo. „Podle jakého zákona se tento muž odvážil popraviti mnicha z Iony?“

„Nikoli z Iony. Tento muž byl Northumbrijec z kláštera na Far-neských ostrovech,“ zněla odpověď.

Sestra Fidelma se kousla do rtu. Věděla, že northumbrijský bi-skup Colmán je také opatem v Lindisfarne a že opatství je v tomto království církevním střediskem.

„Jeho jméno! Jak se ten bratr jmenoval?“ zeptala se Fidelma. „A jakého zločinu se dopustil?“

Wulfric výmluvně pokrčil rameny.

„Jeho jméno znala snad jeho matka - a jeho Bůh. Já je ne-znám.“

„Podle jakého zákona byl popraven?“ naléhala dál a snažila se ovládnout hněv, který se v ní vznášal.

Válečník Wulfric popojel tak, že se jeho kůň ocitl v těsné blízkosti mladé řeholnice. V sedle se k ní naklonil. Pokrčila nos, když ucítila jeho nečistý dech, a když se ušklíbl, viděla jeho zčernalé zuby. Na něho udělalo dojem, že ač je tak mladá a ač je to žena, zřejmě z něho a z jeho družiny nemá strach. Položil obě ruce na hrušku svého sedla, zašklebil se na viselce a vyčkávavě se na ni zahleděl.

„Podle zákona, který říká, že člověk urážející lepší lidi než je on sám za to musí zaplatit.“

„Uráží lepší lidi než je on sám?“

Wulfric přisvědčil.

„Tento mnich,“ pokračoval Taran nervózně v překladu, „přišel do Wulfrikovy vesnice o polednách, hledal odpočinek a žádal o pohostinství na cestě. Protože Wulfric je dobrý křesťan,“ - zdůraznil to Wulfric nebo to byl pouze Taranův překlad? - „poskytl mu odpočinek a jídlo. V hodovní síni tekla medovina proudem, a pak tam došlo k hádce.“

„K hádce?“

„Zdá se, že Wulfrikův král Alhfrith...“

„Alhfrith?“ přerušila ho Fidelma. „Myslela jsem, že králem Northumbrie je Oswy.“

„Alhfrith je synem Oswyho a lenním králem Deiry, což je northumbrijská jižní provincie, v níž se právě nacházíme.“

Fidelma Taranovi pokynula, aby tlumočil dál.

„Tento Alhfrith se postavil na stranu Říma a z kláštera v Riponu vyhnal mnoho mnichů, protože odmítl římskou liturgii a věrouku. Jeden z Wulfrikových mužů zřejmě mnicha zapletl do de-baty o přednostech liturgie Columbovy a soupeřícího učení z Říma. Debata se zvrhla ve spor, spor je rozvášnil a mnich vyklí ukvapená slova. A oni tato slova považovali za urážlivá.“

Sestra Fidelma na thěna nevěřicně zírala.

„A kvůli tomu toho člověka zabili? Zabili ho pro pouhá slova?“

Wulfric se netečně probíral vousem, teď se usmál, a když mu Taran položil tuto otázku, opět přikývl.

„Tento muž urazil thěna z Frihopu. Proto byl popraven. Obvyčejný člověk nemůže urážet urozeného muže. Takový je zákon. A tento zákon stanoví, že provinilec zde musí viset ode dneška po jeden celý měsíc.“

Na tváři mladé sestry byl nyní jasně patrný hněv. O saských zákonech toho moc nevěděla a podle jejího mínění byly očividně nespravedlivé, byla však dosti moudrá, aby věděla, do jaké míry dát najevo své pohoršení. Obrátila se tedy, vyšvihla se na koně a zahleděla se na válečníka.

„Věť, Wulfriku, že jsem na cestě do Streoneshalhu, kde se setkám s Oswym, králem této northumbrijské země. A budu ho in-formovat o tom, jak jste zacházeli s tímto služebníkem Božím, který je pod jeho ochranou jakožto křesťanského krále této země.“

Pokud měla tato slova nahnat Wulfrikovi strach, nestalo se tak.

Když vyslechl jejich překlad, zaklonil hlavu a propukl ve smích.

Fidelminy bystré oči nepřestávaly pozorovat nejen Wulfrika, ale i jeho druhy, kteří během výměny názorů stáli s rukama při-pravenými na tětivách luků a čas od času pohlédli na svého pána, jako by chtěli předjímat jeho rozkazy. Teď vycítila, že je na čase jednat uvážlivě. Pobídla svého koně a bratr Taran i ostatní poutníci ji s úlevou následovali. Záměrně nechala svého koně jít krokem. Spěch by svědčil o strachu, a strach bylo teď to poslední, co by chtěla darebákovi, jakým Wulfric zřejmě je, dát najevo.

K jejímu překvapení se je nikdo nepokoušel zastavit. Wulfric a jeho chlapi prostě stáli a hleděli za nimi, a někteří se mezi sebou smáli. Po chvíli, když vzdálenost mezi nimi a Wulfrikovou bandou na rozcestí byla dostatečná, potřásla Fidelma hlavou a obrátila se k Taranovi.

„Tohle je opravdu zvláštní pohanská země. Domnívala jsem se, že tuhle Northumbrii spravuje v klidu a míru Oswy.“

Fidelmě odpověděla sestra Gwid, která stejně jako Taran patří-la k severským Cruthinům, jimž mnozí říkají Piktové. Vzhledem k tomu, že sestra Gwid prožila několik let v northumbrijském za-jetí, něco o zvycích a jazyku Northumbrijců věděla.

„Máš se ještě mnoho co učit o téhle divočině, sestro Fidelmo,“ spustila.

Blahoslkonnost z jejího hlasu zmizela, když k ní Fidelma obrá-tila planoucí zrak.

„Tak mě pouč.“ Hlas měla chladný a průzračný jako křišťálové vody v pádící horské bystřině.

„Dobrá.“ Gwid byla teď zkroutěnější. „Northumbrie byla kdysi osídlena Angly. Od Sasů na jihu téhle země se nijak neliší, mluví tímž jazykem a uctívali stejné cizí bohy, než začali naši misioná-ři hlásat slovo pravého Boha. Vznikla tu dvě království, Bernicia na severu a Deira na jihu. Před šedesáti lety se obě království spojila v jedno a tomu dnes vládne Oswy. Ale Oswy dovolil svému synovi Alhfrithovi, aby se stal lenním králem jižní provincie, Deiry. Je to tak, bratře Tarane?“

Bratr Taran kysele přisvědčil.

„Buď proklet Oswy a jeho rod,“ zabručel. „Když kraloval Oswy-ho bratr Oswald, postavil se do čele Northumbrijců, kteří vtrhli do naší země zrovna když jsem se narodil. Mého otce, který byl náčelníkem Gododdinů, zavraždili, a když umíral, před jeho zra-ky podřízli mou matku. Všechny je nenávídím!“

Fidelma povytáhla obočí.

„Jsi bratrem Kristovým, oddaný míru. Neměl bys v srdci cho-vat nenávist.“

Taran si povzdechl. „Máš pravdu, sestro. Někdy na nás naše víra klade vysoké požadavky.“

„Každopádně jsem se domnívala,“ pokračovala, „že Oswy byl vychován na ostrově Iona a že dává přednost liturgii Colmcillovy církve. Proč by pak byl jeho syn stoupencem Říma a nepřítelem naší věci?“

„Tihle Northumbrijci nazývají blahoslaveného Colmcilla Co-lumbou,“ zasáhla pedantsky do hovoru sestra Gwid. „Snáze se jim to vyslovuje.“

Na Fidelminu otázku odpověděl bratr Taran.

„Domnívám se, že Alhfrith je se svým otcem, který se znovu oženil, ve sporu. Alhfrith se obává, že ho otec hodlá vydědit ve prospěch Ecgfritha, syna jeho nynější manželky.“

Fidelma si zhluboka povzdechla.

„Já ten saský dědický zákon nemohu pochopit. Slyšela jsem, že považují za dědice prvorozeného syna; u nás je naproti tomu možno svobodnou volbou vybrat nejschopnějšího člena rodu.“

Sestra Gwid náhle vykřikla a ukázala na obzor v dáli.

„Moře! Vidím moře! A ta tmavá budova na obzoru, to musí být opatství Streoneshalh.“

Sestra Fidelma zarazila koně, přimhouřila oči a zahleděla se do dálky.

„Co říkáš, bratře Tarane? Ty to tady znáš. Chýlí se naše cesta ke konci?“

Na Taranově tváři byla patrná úleva.

„Sestra Gwid má pravdu. To je náš cíl - Streoneshalh, opatství blahoslavené Hildy z rodu krále Oswyho.“

KAPITOLA DRUHÁ

Chraplavý hlas, zvýšený ve zřejmém rozčilení, přiměl abatyši, aby zvedla oči od stolu, na němž ležel ilustrovaný pergamen, který studovala, a zamračila se, rozmrzela tím, že ji někdo ruší.

Seděla v šeré místnosti s kamennou podlahou, kterou osvětlovalo několik lojových svící, zasazených do bronzových držáků na vysokých stěnách kolem dokola. Byl sice den, ale jediné vysoké okno vpouštělo do místnosti málo světla. Místnost byla studená a navzdory několika barevným goblénům, zakrývajícím ponuré zdivo, působila stroze. Ani oheň doutnající ve velkém krbu na jed-nom konci místnosti nevydával mnoho tepla.

Seděla chvíli nehnutě. Široké čelo a úzkou strohou tvář spojo-valy mocné linie sbíhajícího se obočí. Když naklonila hlavu ke straně a zaposlouchala se do křiku, objevil se v jejích tmavých očích, v nichž nebylo téměř možno rozeznat zorničky, hněvivý zá-blesk. Pak uvolnila nádherně tkanou vlněnou pláštěnku přeho-zenou přes ramena a její ruka se na okamžik svezla k skvostně zdobenému krucifixu z tepaného zlata, který měla kolem krku za-věšený na šňůrce mezi drobnými korálky ze slonoviny. Z jejího oblečení a šperků bylo patrné, že je právem považována za ženu bohatou a vysoce postavenou.

Za dřevěnými dveřmi její pracovny se dále rozléhal křik, a tak potlačila rozmrzelý povzdech a vstala. Ačkoli byla průměrné výš-ky, bylo v tom, jak se nesla, cosi, co jí dodávalo velitelského vzhle-du. Hněv nyní tyto rysy ještě zvýrazňoval.

V té chvíli někdo zabořil na dubové dveře, které se otevřely téměř okamžitě, dřív než měla čas odpovědět. Na prahu nervózně postávala řádová sestra v hnědém šatu z hrubě mykané příze.

Za ní se zmítal, svíráv dvěma svalnatými bratry, nějaký muž v žebráckých hadrech. Zardělá tvář sestry a celý její postoj pro-zrazovaly její nervozitu a zdálo se, že je na rozpacích, jak vyjádřit slovy to, co si zjevně myslí.

„Co to má znamenat?“

Abatyše mluvila tiše, ale přesto byl její hlas chladný jako ocel.

„Matko představená,“ spustila sestra plna obav, ale než měla čas větu dokončit, začal žebrák znovu nesouvisle hulákat.

„Tak mluv!“ žádala abatyše netrpělivě. „Co znamená ten hroz-ný povyk?“

„Matko abatyše, ten žebrák s tebou chtěl mluvit, a když jsme se ho pokoušeli vyvést z opatství, začal hulákat a sápal se na bra-try.“ Slova jí pádila z úst jako splašená.

Abatyše zachmuřeně sevřela rty.

„Ať předstoupí,“ přikázala.

Sestra se obrátila a pokynula řeholníkům, aby žebráka před-vedli. Muž se přestal zmítat.

Byl to hubený chlapík, tak hubený, že vypadal spíš jako kostli-vec než jako člověk z masa a krve. Oči měl šedé, téměř bezbarvé a na hlavě měl kšticí špinavých hnědých vlasů. Kůže se mu na vy-chrtlém těle napínala jako pergamen. Oblečen byl v hadrech. Bylo jasné, že tento člověk je v northumbrijském království cizincem.

„Co chceš?“ zeptala se ho abatyše a znechuceně si ho prohlíže-la. „Proč děláš v tomto domě rozjímání takový rozruch?“

„Co chci?“ opakoval žebrák zvolna. Pak přešel do jiného jazyka a vychrlil staccato zvuků tak rychlých, že se abatyše ve snaze sle-dovat, co říká, k němu maličko naklonila.

„Mluvíš mým jazykem, jazykem dětí Irska?“

Přikývla a v duchu si jeho slova překládala. Už čtyřicet let hlá-sali irští mniši z posvátného ostrova Iona v northumbrijském krá-lovství křesťanství, vzdělávali lidi a učili je číst a psát.

„Mluvíš tvým jazykem celkem dobře,“ připustila.

Žebrák se odmlčel a potom několikrát rychle za sebou trhl hla-vou, jako by souhlasně prísvědčoval.

„Jsi abatyše Hilda ze Streoneshalhu?“

Abatyše netrpělivě odsekla.

„Jsem Hilda.“

„Pak tedy poslouchej, Hildo ze Streoneshalhu! V povětrí se vznáší smrt. Než uplyne týden, ve Streoneshalhu poteče krev.“

Abatyše Hilda na žebráka užasle zírala. Chvilí jí trvalo, než se vzpamatovala ze šoku, který vyvolalo jeho prohlášení, jež pronesl bezvýrazným věčným tónem. Už se nezmítal. Stál klidně a hleděl na ni očima připomínajícími temně šedou a vlhkou zimní oblohu.

„Kdo jsi?“ zeptala se, když se vzpamatovala. „A jak se odvažuješ v tomto Božím domě pronášet proroctví?“

Žebrák rozevřel rty v úsměvu.

„Jsem Canna, syn Canny, a tyto věci jsem si přečetl na noční obloze. Do tohoto opatství brzy zavítá mnoho důležitých a uče-ných lidí - z Irska na západě, z Dál Riady na severu, z Canterbury na jihu a z Říma na východě. Ti všichni budou jednat o před-nostech cesty jednoho každého z nich k pochopení jediného pravého Boha.“

Abatyše Hilda netrpělivě mávla štíhlou rukou.

„Tohle by věděl i kdejaký slouha, proroku,“ opáčila nevrle. „Kdekdo ví, že král Oswy svolal přední církevní učence, aby jed-nali o tom, má-li se toto království přiklonit k Římu nebo k učení Columbovu z Iony. Tak proč nás obtěžuješ kuchyňskými žvásty?“

Žebrák se jízlivě ušklíbl. „Ale ti nevědí, že v povětrí čeká smrt. Vzpomeň si na mě, abatyše, než uplyne týden, pod

střechou toho-to velkého opatství poteče krev. Krev poskvrní zdejší studenou kamennou dlažbu."

Abatyše Hilda se pohrdavě usmála.

„Počítám, že za příslušnou úplatu bys to neštěstí odvrátil?"

K jejímu překvapení zavrtěl žebrák hlavou.

„Jistě víš, dcero Hererihy z Deiry, že ve hvězdách nebeských o odvrácení neštěstí nic nestojí. Jakmile je jejich cesta rozpoznána, neexistuje způsob, jak tuto dráhu změnit. Toho dne, kdy slunce na obloze bude zahaleno, poteče krev! Přišel jsem tě varovat, a to je vše. Splnil jsem svou povinnost vůči synu Božímu. Vzpomeň na mě varování."

Abatyše Hilda upřeně hleděla na žebráka, který pevně sevřel ústa a vyzývavě vysunul bradu. Chvilku se kousala do rtů, znepokojena mužovými způsoby stejně jako jeho proroctvím, ale pak se na její tvář vrátil rozmrzelý výraz. Podívala se na sestru, která ji vyrušila.

„Odved' toho nestoudného pobudu a dej ho zbičovat," řekla stručně. Oba bratři pevněji stiskli paže zmítajícího se žebráka a táhli ho z místnosti.

Když se sestra měla k odchodu, abatyše Hilda ji pokynem ruky zastavila. Sestra se k ní vyčkávavě obrátila. Abatyše se k ní na-klonila a ztišila hlas.

„Řekni jim, ať ho moc nebijí, a po výprasku mu dej kus chleba z kuchyně a nech ho pokojně odejít."

Sestra zvedla obočí, zaváhala, jako by se chtěla o příkazu přít, pak přikývla a vzápětí rychle odešla.

Zpoza zavřených dveří slyšela abatyše Hilda pronikavý hlas syna Cannova, který ještě stále volal:

„Pomni, abatyše! V den, kdy bude slunce na obloze zastřeno, poteče ve tvém opatství krev!"

Muž se v rezavém větru vyklonil, opřel se o vysokou příď lodi z tmavého dubu a přivíraje oči, vyhlížel vzdálený břeh. Vítr tiše sténal, když čechral jeho tmavé vlasy, vyvolával ruměncem na tvářích a pošukával hnědým vlněným rouchem z hrubě mykané příze. Muž svíral oběma rukama zábradlí, přestože se paluba pod jeho nohama pohupovala celkem mírně na vlnách, které kvilivý vítr neustále převaloval. Vody se čeřily a malé bílé hřebeny budily zdání, že na šedivé mořské hladině tančí.

„To je ono, kapitáne!"

Zvýšil hlas, aby ho slyšel svalnatý starší námořník, který stál hned za ním.

Světlovlasý muž s tváří ošlehanou větrem a pokožkou, jež na-byla téměř barvy mahagonu - po celý život vystavena mořským větrům - se zazubil.

„Správně, bratře Eadulfé. To je cíl naší cesty. Pobřeží Oswova království."

Mladý muž, jehož kapitán nazval bratrem Eadulfem, se opět obrátil a zkoumal pobřeží s nadšením, jež oživilo jeho tvář.

Lod' plující na sever se držela poblíž břehu už dva dny ve snaze vyhnout se bouřlivějším vlnám na širém Severním moři. Její ka-pitán raději proploval lépe chráněnými zátokami a zálivy, neboť v klidnějších pobřežních vodách hledal bezpečnější přístav. Teď byl nucen odpoutat se od pobřeží, aby obeplul velký mys, jehož dlouhé pobřeží čelilo burácejícímu moři na severovýchodě.

Kapitán lodi jménem Stuf z království Jižních Sasů přistoupil k mladému mnichovi blíže a ukazoval do dále.

„Vidíš tam ty útesy?"

Bratr Eadulf zvědavě přehlížel temné pískovcové útesy tyčící se do výše tří čtyř set stop, které mu připadaly velice příkré. Chránila je úzká písčná pláž nebo rozeklané skály na jejich úpatí.

„Vidím."

„A teď, vidíš tam ty tmavé obrysy nahoře na útesech? Tak to je Hildino opatství, opatství, kterému se říká Streoneshalh."

Z této vzdálenosti toho bratr Eadulf - až na nevelkou tmavou siluetu, na niž kapitán ukazoval - moc neviděl. Teď měl přímo před očima cosi, co vypadalo jako průrva mezi útesy.

„Tak to je náš přístav," řekl kapitán, jako by četl jeho myšlenky. „Je to údolí říčky, která se jmenuje Esk a vlévá se do moře přímo pod opatstvím. V posledních deseti letech tam vyrostlo městečko, a protože stojí kousek od opatství matky Hildy, lidé je nazvali Witebia, 'neposkvrněné město'."

„Za jak dlouho tam doplujeme?"

Starý kapitán pokrčil rameny. „Možná za hodinu. To záleží na větru vanoucím ke břehu a na přílivu. U vjezdu do přístavu je ne-bezpečný útes, který se zařezává do moře bezmála na míli hluboko. Ale žádné nebezpečí nehrozí - když je člověk zkušený námořník."

Nedodal „jako já," ale Eadulf správně pochopil, jak to myslel.

Bratr Eadulf váhavě odvrátil zrak od útesů podél pobřeží.

„Půjdu o tom raději zpravit Jeho Milost."

Jak se otáčel, trochu zavrával a kousl se do rtu, aby potlačil kletbu, která se mu spontánně drala na rty. Začínal se považovat za námořníka. Což dvakrát nepreplul velké moře mezi Británií a irskou zemí, a brzy nato, teprve nedávno, nekřižoval snad moře mezi Británií a Galíí, když se vracel z dvouleté poutnické cesty do samotného Říma? Zjistil však, že se pokaždé při přechodu ze země na moře musí přizpůsobit novým poměrům. Z těch tří dnů, co se bratr Eadulf teď plaví z Kentského království, mu trvalo celý je-den den, než jeho nohy přivykly moři. Po pravdě řečeno, prvního dne velice trpěl mořskou nemocí. Ležel na slavníku, sténal a zvracel, až měl obavy, že se uzvrací k smrti. Teprve třetího dne byl s to postavit se bez dávivého pocitu na nohy, aby mu ostrý mořský vítr vyčistil hlavu a plíce a on se mohl opět cítit trochu ja-ko člověk. Ale pokaždé tu a tam rozmariná vlna způsobila, že k po-bavení Stufa a jeho mužstva zavrával. Stuf natáhl dlouhou snědou mozolnatou ruku a mladého mni-cha, který málem ztratil rovnováhu, podepřel.

Bratr Eadulf se rozpačitě usmál na znamení díků a pak se obrátil.

Stuf s úsměvem pozoroval jeho nejistou chůzi. Ještě jeden týden a z mladého mnicha by možná byl ucházející námořník, po-myslel si. Činorodou prací by zase posílil své svaly. Za ta dlouhá léta, která strávil na modlitbách v šeru klášterů daleko od slunce, mu zřejmě ochably. Mladý mnich měl postavu válečníka. Stuf odmítavě potřásl hlavou. Křesťanství změnilo saské válečníky v ženy.

Starý kapitán se plavil podél těchto břehů s mnoha různými náklady, ale poprvé vezl společenství křesťanů. Při dechu Wodenově, je to zajímavá parta cestujících! Stuf se netajil tím, že dává přednost uctívání starých božstev, božstev svých otců. Po pravdě řečeno, jeho rodná země, země Jižních Sasů, teprve nyní vážavě povolila vstup těm, kdo kázali víru v bezejmenného boha, jehož syn byl zván Kristem, do svého království. Stuf by viděl raději, kdyby králové Jižních Sasů jejich učení dál zakazovali. Neměl čas ani na křesťany, ani na jejich učení.

Až přijde jeho čas, chtěl by odejít do Síně hrdinů s mečem v ruce a vyvolávat posvátné jméno Wodenovo, tak jako to před ním činili jeho předkové v bezpočtu generací, spíše než mumlat jméno jakéhosi cizího boha v cizím jazyce Římanů a umřít pokoj-ně v posteli. To není pro saského válečníka vhodná cesta na onen svět. Po pravdě řečeno, Sas odmítal jakýkoliv jiný posmrtný život kromě odchodu do Síně hrdinů s mečem v ruce. Jestli tomu Stuf dobře rozuměl, tento Kristus měl být Bohem míru, otroků, starců a žen.

Lepší je chlapácký bůh, bůh válečníků jako je Tiw nebo Woden, Thunor, Freyr a Seaxnat, kteří trestali své nepřátele, radost-ně vítali válečníky a zabíjeli slabé a neschopné.

On byl ovšem obchodník. Kapitán. A zlato křesťanů je stejně dobré jako zlato kohokoliv jiného, a tak si nelámal hlavu tím, že vzal na palubu skupinu křesťanských mnichů.

Obrátil se k větru zády, plivl přes bok do moře a pozvedl své bezbarvé, ale jasné oči k velké plachtě nad hlavou. Nadešel čas plachtu skasat a dát příkaz osmatřiceti otrokům, kteří vládli ve-sly, aby zamířili ke břehu. Odkráčel ke kormidlu osmdesát stop dlouhé lodi a cestou vykřikoval rozkazy. Bratr Eadulf zamířil na zád' za svými druhy, púltuctem mužů natažených teď na slamicích. Oslovil kulatého bodře vyhlížející-ho bratra s prošeďivými vlasy.

„Witebia je na dohled, bratře Wigharde," řekl. „Kapitán říká, že asi za hodinu přistaneme. Mám to oznámit Jeho Milosti?"

Obloustlý muž zavrtěl hlavou.

„Jeho Milost se stále necítí dobře," odpověděl truchlivě.

Bratr Eadulf nasadil vážnou tvář.

„Měli bychom ho dopravit na před, možná že by mu čerstvý vzduch udělal dobře."

Bratr Wighard důrazně zavrtěl hlavou.

„Vim, že jsi studoval ranhojičské umění, Eadulfe. Ale takováto léčba by mohla i zabít, bratře. Nech Jeho Milost ještě odpočí-vat."

Eadulf váhal, zmítal se mezi vlastními vědomostmi a názory a skutečností, že tento Wighard není člověk, jehož mínění lze brát na lehkou váhu. Wighard byl tajemníkem Deusdedita, arcibisku-pa canterburského. A právě o Deusdeditovi zrovna hovořili.

Arcibiskup byl postarší muž a Eugenius I., biskup římský a otec Univerzální církve, ho jmenoval hlavou římské misie v anglo-saských královstvích v Británii.

Avšak s Deusdeditem nikdo nemohl jednat bez předchozího souhlasu Wighardova. Za Wighardovou andělskou tváří se skrý-vala chladně vypočítavá mysl a ctižádostivost ostrá jako na-broušený meč. To vše Eadulf odhalil během těch několika dnů, které strávil v blízkosti kentského mnicha. Wighard byl neoby-čejně žárlivý na své postavení tajemníka a arcibiskupova důvěr-níka.

Deusdedit sám měl tu čest být prvním Sasem, který kdy zastá-val úřad, jenž Augustin Římský slavnostně otevřel v Canterbury, když přišel před necelými sedmdesáti lety obracet pohanské Sasy na víru Kristovu. Úřad představeného misionářů u Aglů a Sasů do té doby zastávali pouze misionáři z Říma. Ale Deusdedit, Zá-padní Sas, který se původně jmenoval Frithuwine, prokázal, že je učený, trpělivý a horlivý šířitel římské věrouky. Frithuwine dostal při křtu v nové víře jméno jako ten, kdo je oddán Bohu, tedy Deus dedit. Svatý otec ho bez nejmenších pochybností jmenoval svým mluvčím v anglo-saských královstvích, a nyní už po devět let řídil Deusdedit osudy těch křesťanů, kteří za svou autoritu považovali Řím.

Ale Deusdedit se od začátku cesty netěšil dobrému zdraví; vět-šinu času trávil stranou ostatních a docházel k němu pouze jeho tajemník Wighard.

Eadulf váhal a přemítal, zda neměl naléhavěji uplatňovat své lékařské znalosti. Pak pokrčil rameny.

„Upozorníš tedy Jeho Milost sám, že brzy budeme přistávat?" zeptal se.

Wighard uklidňujícím hlasem přisvědčil.

„Stane se. Dej mi vědět, Eadulfe, zjistíš-li, že se na pobřeží chystá oficiální uvítání."

Bratr Eadulf přikývl. Velká plachta už byla skasána a nyní se hekající veslaři oháněli velkými dřevěnými vesly, která poháněla štíhlou lodici. Eadulf tu pár minut postál, ponořen do čilého ru-chu na palubě; zdálo se, že loď doslova klouže po hladině ku bře-hu. Přistihl se, že myslí na to, jak právě na takovýchto lodicích se museli jeho předkové - ne zas tak dávno - přeplavit přes nekoneč-né moře, vpadnout na tento úrodný ostrov jménem Británie, a nakonec se tu usídlit. Dozorci se pohybovali mezi řadami otroků, kteří reptali a opi-rali se do vesel, a praskáním biče a vyřváváním nadávek je po-vzbuzovali k většímu úsilí. Občas bylo slyšet bolestný výkřik, když řemínek biče zasáhl holé tělo. Eadulf se špatně tajeným po-citem závisť pozoroval námořníky pobíhající sem a tam za nespo-četnými povinnostmi. Náhle se otrásl, když si uvědomil, na co myslí.

Neměl by nikomu závidět, vždyť se jakožto dědičný gerefá čili soudce na území théna ze Seaxmund's Ham sám obrátil, když do-sáhl dvacátého roku, ke svému dědictví zády. Zřekl se starých božstev Jižního lidu v království

Východních Anglů a následoval nového Boha, jehož učení sem přišlo z Irska. Byl mladý a nadšený, když se seznámil s jedním Irem, který mluvil strašnou saštinou, ale úspěšně dokázal sdělit své poselství. Tento Ir, který se jmeno-val Fursa, nejenže Eadulfa naučil číst a psát v rodném saském ja-zyce, vjazyce, který Eadulf nikdy předtím napsaný neviděl, ale nádavkem k tomu, že ho obrátil na víru v Krista, který byl synem bezejmenného boha, mu také vštípil znalost irštiny a latiny.

Eadulf byl tak dobrým žákem, že ho Fursa poslal s doporučeními dopisy do své země, do Irska, nejprve do kláštera v Durrow, kde byli vzdělávání a vychovávání žáci ze všech koutů světa. U zbožných bratrů v Durrow studoval Eadulf rok, ale když pak nalezl zalíbení v léčbě a léčitelském umění irských apatykářů, odešel a další čtyři roky studoval na pověstné lékařské škole v Tuaim Breacain; tam se dozvěděl o legendárním Midachovi, sy-novi Diancechta, který byl zavražděn, a z jeho tří set pětadesát-ti kloubů, šlach a částí těla vyrostlo tři sta pětadesát bylin, z nichž každá má schopnost léčit tu část těla, z níž vyrostla.

Toto poznání v něm probudilo žížeň po vědění a tehdy zjistil, že i on sám má schopnost řešit záhady; záhady, které některým lidem připadají jako neznámý jazyk, se pro něho staly snadno rozlousknutelnými hlavolamy. Domníval se, že tento dar nějak souvisí s tím, co zdědil po předcích, kteří zastávali úřad dědičné-ho gerefy, totiž se znalostí saského práva, která se předávala z otce na syna. Někdy, byť i ne příliš často, s lítostí pomyslel na to, že neodřeknout se Wodena a Seaxnata, i on by byl dnes gerefou théna v Seaxmund's Ham.

Jako mnoho jiných saských mnichů, i on se řídil učením svých irských vychovatelů, nejen pokud jde o liturgické zvyklosti jejich církve a datum velikonočních svátků, pro křesťanské věřící tak důležité, ale i pokud jde o tvar tonzury, tedy způsob vyholování hlav na znamení, že své životy bezpodmínečně zasvětili Kristu. Teprve po návratu z Irska se Eadulf setkal s těmi řeholníky, kteří byli poslušni arcibiskupa z Canterbury, jemuž pravomoc udělil Řím. A zjistil, že římské zvyklosti nejsou totožné nejen s irskými, ale ani s britskými. Jejich liturgie byla odlišná, a jak datum veli-konočních svátků, tak tvar tonzury se podstatně lišily od římských.

Eadulf se rozhodl tuto záhadu vyjasnit, a tak se vydal na pouť do Říma, kde pobyl dva roky a studoval pod vedením mistrů ve Věčném městě. Vrátil se do Kentského království s římskou tonzurou na temeni, zvanou corona spinea, a velice toužil nabídnout své služby Deusdeditovi, jež byl oddán principům římského učení.

Ted' však měly být dlouholeté spory mezi stoupenci irských mnichů a stoupenci Říma už brzy vyřešeny.

Oswy, mocný král Northumbrie, jehož království bylo pokře-sťanštěno irskými mnichy z Columbova kláštera na posvátném ostrově Iona, se rozhodl svolat velké shromáždění do opatství Streoneshalh, kde měli stoupenci jak irských, tak římských praktik obhájit svoji věc; a Oswy měl být soudcem a rozhodnout jednou provždy, má-li jít jeho království irskou či římskou cestou. Všichni věděli, že kam se pohne Northumbrie, tam ji budou ostat-ní anglo-saská království, od Mercie a Východní Anglie až po Wessex a Sussex, následovat.

Ve Witebii se shromažďovalo duchovenstvo ze všech koutů země; už co nevidět mělo být uzavřeno v síni streoneshalhského opatství s výhledem na malý přístav a začít rokovat.

Eadulf vzrušeně sledoval, jak se loď blíží k čnicím útesům a před jeho zraky se stále zřetelněji rýsuje opatství Hildy ze Streoneshalhu.

KAPITOLA TŘETÍ

Abatyše Hilda stála u okna v Streoneshalhu a dívala se na malý přístav v ústí řeky pod útesy. V přístavu panoval čilý ruch, drobné postavičky pobíhaly sem a tam, příkrčené pod těžkými břemeny, která vykládaly z několi-ka lodí, kotvicích zde v bezpečí.

„Jeho Milost arcibiskup z Canterbury a jeho družina bezpečně přistáli," poznamenala. „A já dostala zprávu, že král, můj příbuz-ný, přijede zítra o polednách. To znamená, že naše sněmování může začít podle plánu zítra večer.“

V tmavé komnatě za jejími zády seděl u doutnajícího krbu sně-dý muž s jestřábí tváří, poněkud autokratického vzezření. Vypa-dal na člověka, který je zvyklý rozkazovat, a co více, zvyklý též na to, že bude uposlechnut. Oblečen byl v opatské roucho, měl kru-cifix a biskupský prsten. Tvar jeho tonzury - totiž vyholená čelní část hlavy, tvořící pruh od

ucha k uchu - hlásal, že je stoupen-cem Iony, nikoli Říma.

„To je dobře," řekl. Mluvil sasky, pomalu a důrazně. „Považuji za slibné zahájit rokování prvního dne nové lundy."

Abatyše Hilda se odvrátila od okna a nervózně se na něho usmála.

„Ještě nikdy se tu nekonalo shromáždění takové důležitosti, můj pane Colmáne."

V jejím hlase bylo patrné potlačené vzrušení. Na Colmánových tenkých rtech se objevil lehký úsměšek.

„Pokud jde o Northumbrii, myslím, že je to pravda. Ovšem mám-li mluvit za sebe, mohu připomenout mnoho významných synodů a shromáždění. Například v Druim Ceatt se konalo shromáždění, jemuž předsedal náš zbožný Colmcille, které bylo pro naši víru v Irsku velice důležité."

Abatyše se rozhodla poněkud blahosklonný tón opata z Lindis-farne ignorovat. Byly to už tři roky, co Colmán přišel z Iony a stal se po Finánovi biskupem v Northumbrii. Oba muži byli ve všem naprosto odlišní. Zbožný Finán, třebaže ho někteří lidé považova-li za člověka vznětlivého, byl přímý, zdvořilý, vždy ochotný učit, a všechny lidi považoval za sobě rovné. Právě jemu se podařilo obrátit na víru a pokřtít divokého pohanského krále Středních Anglů Peadu, jehož otec Penda z Mercie byl bičem všech křesťanů. Colmán byl však jiné povahy než Finán. Zdálo se, že jedná jak s Angly, tak se Sasy povýšenecky; slovem i tónem dával pohrdavě najevo, že jsou ve víře Kristově pouhými nováčky, a tudíž by měli bez ptaní přijímat všechno, co říká. Netajil se pýchou, že právě mniši z Iony museli northumbrijské Angly seznámit s písmem a naučit je číst a psát. Nový northumbrijský biskup byl muž auto-ritativní a dal každému, kdo jeho autoritu uváděl v pochybnost, najevo svou nelibost.

„Kdo promluví jako první ve prospěch učení Colmcillova?" ze-ptala se Hilda.

Abatyše se netajila tím, že je stoupen-cem církve Colmcillovy a odmítá argumenty ve prospěch Říma. Hildu ještě jako nemluv-ně chované v náručí pokřtíl římský Paulinus, který byl vyslán z Canterbury, aby získal Northumbrijce pro Krista a pro Řím. Avšak teprve Aidán, první zbožný misionář z Iony, uspěl v tom, co se Paulínovi nepodařilo - obrátit na víru celou Northumbrii; Aidán také Hildu přesvědčil, aby se oddala životu ve víře. Byla tak zbožná a tak schopna učit druhé, že ji Aidán jmenoval abatyší klášterní fundace v Heruteu. Její zápal pro víru ji dovedl k tomu, že před sedmi lety nechala zbudovat nové opatství jménem Streoneshalh neboli „velká síň na pobřeží". Za těchto sedm let pak vyrostl pod jejím vedením celý komplex velkolepých budov. Northumbrie dosud nikdy tak vznosnou stavbu neviděla. A Streoneshalh bylo nyní považováno za jedno z nejdůležitějších center vzdělanosti v celém království. Vzhledem k jeho proslulosti král Oswy rozhodl, že právě na tomto místě se shromáždí stoupen-ci Iony a Říma, aby společně rokovali.

Colmán samolibě složil ruce do klína.

„Jak víš, sezval jsem sem mnoho učených lidí, schopných jed-nat o naší církvi," řekl. „Nejpřednější z nich je abatyše Étain z Kildare. V dobách jako je ta naše shledávám, že já sám jsem člověk přímočarý, nezáluďný a málo učený. V takovýchto jednáních je přímý obhájce v nevýhodě proti těm, kdo přesvědčují posluchače vtipností a humorem. Abatyše Étain je velice moudrá žena a za-hájí jednání k našemu prospěchu."

Abatyše Hilda souhlasně přikývla.

„S abatyší Étain z Kildare jsem se už setkala. Je stejně tak bys-trá a ostrovtipná, jako je přitažlivá."

Colmán nesouhlasně odfrkl. Abatyše Hilda zvedla jemnou ruč-ku, aby zakryla úsměv. Věděla, že Colmán moc pozornosti ženám nevěnuje. Byl jedním z těch asketů, kteří tvrdí, že manželství je s duchovním životem neslučitelné. Většina duchovních v Irsku a v Británii nepovažovala manželství a plození dětí za hřích. Os-tatně v mnoha klášterních domech byla společenství bratří a ses-ter v Kristu, kteří společně bydleli a společně pracovali na šíření víry. I Hildina klášterní fundace ve Streoneshalhu byla „smíše-ným domem", v němž žili muži i ženy, kteří zasvětili své životy i děti Božímu dílu. Avšak zatímco Řím uznával, že i jejich hlavní apoštol Petr byl ženatý a apoštol Filip nejenže byl ženatý, ale zplo-dil čtyři dcery, římscí biskupové, jak bylo všeobecně známo, stra-nili Pavlovi, který vyžadoval od všech duchovních celibát. Což ne-napsal Pavel Korintským, že ačkoli manželství a plození dětí není hřích, není pro bratry tak vhodné jako celibát? Přesto se většina římského duchovenstva, dokonce i biskupové, presbyterové, opa-ti a jáhnové dále tradičním způsobem ženili. Pouze asketové hle-dali způsob, jak odolat všem pokušením těla, a Colmán byl jed-ním z nich.

„Předpokládám, že i když zde bude Deusdedit z Canterbury, za římskou stranu první promluví Wilfrid z Riponu? Slyšel jsem, že Deusdedit není valným řečníkem." Colmán měnil předmět ho-voru.

Abatyše Hilda zaváhala a pak zavrtěla hlavou.

„Slyšela jsem, že hlavou jejich kolegia bude Agilbert, francký biskup z Wessexu."

Colmán překvapeně povytáhl obočí.

„Myslel jsem, že Agilberta král Wessexu pohoršoval, a proto odjel do Francka?"

„Ne, ne. Strávil několik měsíců u Wilfrida v Riponu. Koneckon-ců, vždyť právě Agilbert Wilfrida obrátil na víru a pokřtíl. Jsou to velcí přátelé."

„Vim, kdo je Agilbert. Takový francký aristokrat. Jeho příbuz-ným je francký kníže Aido, který založil klášter v Jouarre a jako abatyši postavil do čela svou sestru Telchilde. Agilbert je mocný muž a má dobré styky. Na toho je třeba dát si pozor."

Colmán se zřejmě chystal své varování rozšířit, když vtom se ozvalo klepání na dveře.

Abatyše Hilda odpověděla a dveře se otevřely.

Stála v nich mladá řeholnice s rukama skromně zkříženými na prsou.

Byla vysoká a měla souměrnou postavu, která, jak bystrému oku abatyše neušlo, kypěla mladistvým temperamentem. Zpod čepce se jí draly prameny rusých vlasů. Tvář má přitažlivou - ni-koli krásnou, pomyslela si Hilda, ale přitažlivou. Náhle si abatyše uvědomila, že její zkoumavý pohled opětuje pár pozorných jas-ných očí. V měnicím se světle, které jako by z nich vyzařovalo, ne-poznala, jsou-li modré nebo zelené.

„Co je, dítě?" zeptala se abatyše.

Mladá žena trochu bojovně vysunula bradu a irsky se představila:

„Právě jsem dorazila do opatství, matko představená, a bylo mi uloženo ohlásit se tobě a biskupu Colmánovi. Jmenuji se Fidelma z Kildare.“

Dříve než abatyše Hilda stačila odpovědět a zeptat se, co by mělo mladou irskou řeholnici opravňovat k tomu, aby jim oznámila svou přítomnost zde, biskup Colmán vstal z křesla a se vztaženou rukou vyšel mladé ženě vstříc, aby ji uvítal. Hilda ho sledovala s lehce pootvřenými ústy. Bylo pozoruhodně nepravděpodobné, že by se nadutý misogyn jako Colmán zvedl, aby po-zdravil mladou řádovou sestru.

„Sestra Fidelma!“ zvolal živě. „Tvá pověst tě předešla. Já jsem Colmán.“

Mladá řeholnice se chopila jeho ruky a lehce sklonila hlavu na znamení úcty k jeho hodnosti. Hilda si už dávno zvykla na to, že Irové nejsou ve vztahu ke svým nadřazeným podlézaví, na rozdíl od Sasů, kteří výše postaveným lidem dávají najevo hlubokou úctu.

„Prokazuješ mi velkou čest, Milosti. Nevím o tom, že mám nějakou pověst.“

Bystré oči abatyše Hildy postřehly na rtech mladé ženy pobačený úsměv. Bylo obtížné poznat, zda je dívka tak skromná nebo se posmívá. Opět se její jasné oči - teď už si Hilda byla jistá, že jsou zelené - tázavě upřely na ni. Colmán se obrátil k matce abatyši v rozpacích nad svým opomenutím.

„To je abatyše Hilda ze Streonshalhu.“

Sestra Fidelma k ní přistoupila a sklonila hlavu k jejímu prstenu.

„Buď vítána, Fidelmo z Kildare, třebaže,“ připustila Hilda, „přiznávám, že se oproti našemu panu biskupovi z Lindisfarne na-cházím v nevýhodě. O tvé pověsti vůbec nic nevím.“

Hilda pohlédla na Colmánovu jestřábí tvář jako by hledala vy-světlení.

„Sestra Fidelma je dálaigh brehonského soudního dvora v Ir-sku,“ vysvětloval Colmán.

Abatyše Hilda svrátila čelo.

„Ten výraz neznám - dó-li.“ Pronesla to slovo jak nejpřesněji to ve vlastní výslovnosti dokázala. Hleděla na dívku, jako by ji žáda-la o vysvětlení.

Fidelma maličko zčervenala a udýchaně hledala, jak to vy-světlit.

„Jako advokát jsem oprávněna vystupovat před soudním dvo-rem ve své zemi, vznášet žaloby nebo hájit osoby předvolané, aby se podle práva zodpovídaly našim soudcům, brehonům.“

Colmán přikyvoval. „Sestra Fidelma dosáhla hodnosti anruth, což je hodnost stojící o jediný stupeň níže, než je nejvyšší právní kvalifikace v naší zemi. I mezi našimi bratry v Lindisfarne kolují příběhy o záhadách, které vyřešila, a zbavila tak starosti Nejvyššího krále v Taře.“

Fidelma odmítavě pokrčila rameny.

„Pan biskup mi prokazuje příliš velkou čest,“ řekla. „V daném čase by je dokázal vyřešit kdokoliv.“

V jejím hlase nebyla falešná skromnost, prostě jen vyslovila svůj názor.

„Jakže?“ Abatyše Hilda se na ni zvědavě zahleděla. „Kvalifiko-vaná advokátka, tak mladá a ještě k tomu žena? Žel, v naší kultu-ře se ženy nemohou ucházet o takové postavení, to je vyhrazeno pouze mužům.“

Sestra Fidelma přisvědčila.

„Slyšela jsem, matko představená, že ženy Anglů a Sasů jsou ve srovnání se svými irskými sestrami různě znevýhodňované.“

„Možná to tak je, Fidelmo,“ přerušil ji blahosklonně Colmán, „ale vzpomeň si, co se praví v Dobré knize: ‚Co čekáš, že uvidíš v divočině, muže oblečeného v krásný šat?‘“

Hilda se po Colmánovi rozmrzele podívala. Jeho srovnání Northumbrie s divočinou bylo další ukázkou jeho nadřazenosti, která jí v posledních třech letech stále víc lezla na nervy. Málem mu něco řekla, ale zarazila se a obrátila se zase na Fidelmu. Byla celá nespokojená, když zjistila, že na ni pronikavě hledí jasně zelenýma očima - jako by ta mladá žena uměla číst myšlenky.

Na okamžik na sebe jejich pohledy narazily, jako by se navzá-jem vyzývaly. Ticho přerušil biskup Colmán.

„Cestovali jste bez nehod, sestro?“

Sestra Fidelma se obrátila a náhle se jí vrátila paměť.

„Bohužel nikoliv. Pár mil odtud, kde je prý pánem jistý muž jménem Wulfric -“

Abatyše Hilda se zamračila.

„Znám toho muže i ono místo. Wulfic z Frihopu, jehož dům stojí asi patnáct mil odtud východním směrem. Co je s ním, sestro?“

„Našli jsme na rozcestí jednoho bratra, oběšeného na stromě. Wulfic tvrdí, že mnicha popravil, protože ho urazil. Ten bratr měl tonzuru naší církve, můj pane biskupe, a Wulfic se netajil tím, že pocházel z tvého domu v Lindisfarne.“ Colmán se kousl do rtu a zajíkl se.

„To musí být bratr Aelfric. Vracel se z misie v Mercii a měl se tu k nám teď někdy připojit.“

„Ale proč by Aelfric urážel théna z Frihopu?“ zeptala se abaty-še Hilda.

„Když dovolíš, matko abatyše,“ přerušila ji sestra Fidelma, „mám dojem, že to byla pouhá výmluva. Vypukl tam spor o rozdí-lech mezi církvemi irského a římského obřadu a bylo zřejmé, že Wulfic a jeho přátelé jsou na straně Říma. Onen bratr Aelfric byl zřejmě dohnán k jakémusi urážlivému výroku a pak za něj byl oběšen.“

Hilda na dívku přísně pohlédla.

„Máš zvědavou právníckou mysl, Fidelmo z Kildare. Ale jak sama víš, hypotéza je jedna věc, doložit však takové tvrzení, to je jiná.“

Sestra Fidelma se jen pousmála.

„Nemám v úmyslu předkládat svůj dojem jako právní argu-ment, matko abatyše. Pouze si myslím, že uděláš dobře,

když se na Wulfrika z Frihopu podíváš. Jestli mu projde justiční vražda řeholníka prostě jen proto, že ten stranil liturgii církve Colmcillovy, pak může být kdokoli z nás, kteří jsme sem přišli o této záležitosti rokovat, v nebezpečí."

„Wulfrika z Frihopu známe. Je Alhfrithovou pravou rukou, a Alhfrith je králem Deiry," odpověděla abatyše příkře. Pak si po-vzdechla, pokrčila rameny a dodala mírněji: „A ty jsi sem přijela, abys přispěla do této debaty, Fidelmo z Kildare?"

Mladá žena se skromně pousmála.

„Kdybych se odvážila pozvednout hlas mezi tolika skvělými řečníky, kteří se tu shromažďují, byla by to ode mne velká opo-vážlivost. Nikoli, matko abatyše, jsem tu pouze jako právní po-radce. Naše církev, jejímž učením se náš lid řídí, se podřizuje zá-konům našeho lidu, a abatyše Étain, která zde jménem naší církve promluví, mě požádala o účast pro případ, že by potřebo-vala radu nebo vysvětlení z mého oboru. To je vše."

„Pak jsi zde opravdu na místě, neboť tvá rada nám pomůže v hledání skutečné pravdy," odpověděla Hilda. „A tvoji radu, po-kud jde o Wulfrika, nenecháme bez povšimnutí, buď bez obav. Promluví o této záležitosti s mým příbuzným, králem Oswym, až zítra přijede. Jak Iona, tak Řím jsou pod ochranou northumbrijského královského domu."

Sestra Fidelma se trpce usmála. Královská ochrana nebyla bratru Aelfrikovi nic platná. Přesto se rozhodla změnit téma.

„Zapomínám najeden z důvodů, kvůli nimž tě obtěžuji."

Sáhla pod roucho a vytáhla dva balíčky.

„Cestovala jsem z Irska přes Dál Riadu a posvátný ostrov Iona."

Abatyši Hildě se zamžily oči.

„Tys pobývala na posvátném ostrově, kde žil a pracoval velký Columba?" zeptala se se zájmem.

„A řekni nám, setkala jsi se s opatem?" žádal ji Colmán za-ujatě.

Fidelma přisvědčila.

„Setkala jsem se s Neposkvrněným Cumménem, oběma vám posílá své pozdravení a tyto dopisy." Podala jim balíčky. „Vřele se přimlouvá za to, aby se Northumbrie přihlásila k liturgii Colmcil-lově. A dále po mně Cumméne Finn posílá dárek opatství Streo-neshalh. Předala jsem jej do rukou vašeho libraria. Je to opis Cumménova vlastního spisu o zázračných schopnostech Colmcilla, buď požehnáno jeho jméno."

Abatyše Hilda vzala Fidelmě z ruky svůj balíček.

„Opat z Iony je moudrý a velkorysý. Jak ti závidím, že jsi mohla navštívit toto posvátné místo! Vděčím tomuto malému ostrovu za tolik! Těším se, že si později budu moci knihu prostudovat. Ale ten dopis si říká o mou pozornost..."

Sestra Fidelma odpověděla úklonem hlavy.

„V tom případě tě opustím, abys sis mohla dopis Cumména Finna v klidu přečíst."

Colmán byl už zabrán do svého dopisu a sotva zvedl oči, když se s ním úklonem hlavy loučila.

Venku v ambitech se na pískovcové dlažbě sestra Fidelma zasta-vila a v duchu se usmála. Cítila, že je v obzvláště veselé náladě, únavě a dlouhé cestě navzdory. Dosud nikdy nebyla za hranicemi Irska a nyní nejenže přeplula šedivé bouřné moře na Ionu, ale projela pak ještě královstvím Dál Rlada a zemí Rheged do Northumbrie, viděla tři rozdílné krajiny a kultury. Bylo tu hodně k vidění a k přemýšlení.

Velice naléhavě si o pozornost říkala ta skutečnost, že dorazila do Streoneshalhu v předvečer napjatě očekávaného rokování mezi duchovními římské orientace a těmi, kdo se drží vlastní kultury; a ona, Fidelma, bude nejen jeho svědkem, ale i přímým účastní-kem. Sestra Fidelma silně vnímala ducha místa a času, historie a stavu, v němž se na tomto rozprostřeném goblenu nachází lid-stvo. Často ji napadlo, že kdyby nebyla studovala u velkého brehona Morana z Tary právo, byla by studovala historii. Ale vybrala si právo. Nebýt toho, abatyše Étain by ji patrně nepožádala, aby se připojila k její delegaci, která na pozvání biskupa Colmána na-vštívila Lindisfarne.

Pozvání přišlo Fidelmě v době, kdy konala pouť do Armaghu. Popravdě řečeno, byla tím překvapena, protože když opouštěla svůj klášter v Kildare, Étain ještě abatyší nebyla. Zнала se s Étain dlouhá léta a věděla, že se těší pověsti učené ženy a dobrého řeč-níka. Když se ohlédla zpět, viděla, že jmenování Étain do úřadu abatyše po smrti její předchůdkyně bylo správnou volbou. Fidel-ma dostala vzkaz, že Étain už odjela do království Sasů, a tak se rozhodla, že zamíří nejprve do kláštera v Bangoru a poté se pře-plaví přes bouřlivou úžinu do Dál Riady. Pak se cestou z Iony při-pojila k bratru Taranovi a jeho druhům, kteří se právě vydávali do Northumbrie na misi. V tomto hloučku byla jen jedna další žena, krajanka piktského bratra Tarana, sestra Gwid. Bylo to statné kostnaté děvče s příliš velkýma nohama a rukama, takže budilo dojem neohrabanosti. A přitom se vždycky zřejmě snažila zalíbit, nevyhýbala se žádné těžké práci bez ohledu na to, o jak obtížný úkol se jednalo. Fidelma byla překvapena, když zjistila, že sestra Gwid po obrácení na víru Kristovu studovala na Ioně, než se na rok přesunula do Irska, kde dále studovala v opatství Emly v době, kdy tam Étain působila jako pouhá učitelka. A ještě více Fidelmu překvapilo, že se Gwid specializovala na řečtinu a studovala spisy apoštolů.

Sestra Gwid Fidelmě svěřila, že se právě chystala k návratu na Ionu, když i ona dostala vzkaz od abatyše Étain, aby se k ní v Northumbrii připojila a během nadcházejících rokování praco-vala jako její tajemnice. A tak nikdo nic nenamítal, když se Gwid a Fidelma přidaly k hloučku vedenému bratrem Taranem, a vy-daly se s ním na nebezpečnou cestu z Iony na jih do Oswyho krá-lovství.

Cesta s bratrem Taranem Fidelmu utvrdila v její nechuti k piktskému řeholníkovi. Byl to ješitný chlapík, dle některých ná-zorů velice pohledný, ale ve Fidelmě vyvolával svým zjevem dojem pompézního bojovného kohoutka, který se napa-ruje a čechrá si peří. Ano, o Anglech a Sasech toho věděl hodně, nepochybova-la jeho schopnosti, které jim usnadňovaly přechod přes nepřátel-sky naladěné území. Ale jakožto muž se jí jevil jako slaboch a váhavec, který by rád v jedné chvíli dělal dojem a vzápětí je naprosto k ničemu - jak se to ukázalo při jejich střetu s Wulfrikem.

Fidelma v duchu potřásla hlavou. Pokud jde o Tarana, tak to by stačilo. Teď musí přemýšlet o jiných věcech. Nové

pohledy, nové zvuky, noví lidé.

Když zahýbala za roh a srazila se přitom se statným mnichem, jen překvapeně vykřikla.

Před klopýtnutím a pádem ji zachránilo pouze to, že vztáhl ruce a zachytil ji.

Chvilí hleděli mladý muž a žena jeden na druhého. Byl to oka-mžik ryzí alchymie. Z mužových tmavohnědých očí přešlo do ze-le-ných očí Fidelminých cosi jako vzájemné vcítění. Pak si Fidelma všimla mužovy římské tonzury a uvědomila si, že to musí být ně-kdo z římské delegace, patrně Sas.

„Promiň," řekla upjatě, poté co se rozhodla pro latinu. Když si uvědomila, že muž stále ještě svírá její paže, lehce se odtáhla. Mladý mnich ji okamžitě pustil a o krok ustoupil, přemáhaje zmatek patrný na jeho tváři. Podařilo se.

„Mea culpa," odpověděl vážně a pravičkou sevřenou v pěst se udeřil v prsa, ale v očích mu zajiskřil úsměv.

Fidelma zaváhala, pak na znamení díku kývla hlavou a pokračovala v cestě, přemítajíc, proč ji tvář mladého Saša tak upouta-la. Nejspíš to způsobil onen humor, utajený v jeho pohledu. Se Sasy měla malou zkušenost, ale smysl pro humor jim nepřisuzo-vala. Každopádně ji fascinovalo setkání s někým, kdo není těžko-pádný a zarputilý a neuráží se pro každou maličkost, což podle její zkušenosti všichni Sasové dělají. Když se to tak vezme, podle jejího názoru jsou všichni nerudní a rychle vzplanou; až na malé výjimky jsou to vesměs lidé, kteří se živí mečem a věří spíše ve vá-lečné bohy než v Boha míru a pokoje.

Náhle jí byly tyto myšlenky nepříjemné. Zvláštní, že takové kratičké setkání může vyvolat takové hloupé úvahy.

Zabočila do té části opatství, která byla zařízena jako domus hospitali ubytovna pro hosty, kteří se sjedou na rokování. Pro většinu řeholníků byla připravena velká dormitoria, ale pro četné opaty, abatyše, biskupy a jiné hodnostáře byla stranou zřízena zvláštní cubicula jako individuální pokoje. Sestra Fidelma měla štěstí, neboť jedno z nich získala; nebylo větší než malá cela o roz-měrech osmkrát šest stop s prostým dřevěným lůžkem, stolem a židlí. Fidelma usoudila, že za tuto pohostinnost vděčí přimluvě biskupa Colmána. Otevřela dveře svého cubicula a překvapeně zůstala stát na prahu.

Ze židle vstala pohledná křehká žena a rozevřela náruč.

„Étain!" zvolala Fidelma, když poznala abatyši z Kildare.

Abatyše Étain byla přitažlivá žena krátce po třicítce; jako dce-ra jednoho eoghanachtského vládce království Cashelu se po smrti svého manžela, který padl v bitvě, odřekla světského poho-dlí a radováněk. Její hvězda rychle stoupala, brzy se ukázalo, že je nadána takovou pohotovostí a řečnickým uměním, že je s to debatovat o teologii na téže úrovni jako arcibiskup z Armaghu a všichni biskupové a opati v Irsku. Na znamení úcty byla jmeno-vána abatyši velké fundace Sv. Brigity v Kildare.

Fidelma k ní vykročila a pozdravila ji úklonou hlavy, ale Étain ji vzala za obě ruce a srdečně ji objala. Byly přítelkyněmi už něko-lik let, ještě předtím, než byla Étain povýšena do dnešní hodnos-ti, od té doby se však neviděly, neboť Fidelma cestovala po Irsku. „Ráda tě zase vidím, byť i v cizí zemi," řekla Étain příjemným sytým sopránem. Fidelmu nejednou napadlo, že její hlas je jako hudební nástroj, který v hněvu zní ostře, pobouřením se chvěje, anebo se line sladce jako právě v této chvíli.

„Jsem ráda, že jsi sem bezpečně dorazila, Fidelmo."

Fidelma se uličnický usmála.

„Mohlo by tomu být jinak, když cestujeme ve jménu a pod ochranou jediného pravého Boha?"

Étain jí úsměv oplátila.

„Já jsem alespoň cestovala s dočasnými ochránci. Přijela jsem s několika bratry z Durrow. Přistáli jsme v Rhegedu a tam se k nám připojila skupina bratří z tohoto britského království. Po-tom nás na hranici Rhegedu a Northumbrie oficiálně uvítal Athelnoth a houfec saských válečníků, kteří nás doprovodili až sem. Setkala jsi se s Athelnothem?"

Fidelma zavrtěla hlavou.

„Dorazila jsem teprve před hodinou, matko abatyše," řekla.

Étain sešpulila rty a nesouhlasně se ušklíbla.

„Athelnotha poslali, aby mě uvítal a doprovodil mě ke králi Oswymu a northumbrijskému biskupovi. Vyslovoval se proti ir-ské věrouce a našemu vlivu v Northumbrii tak otevřeně, až to hraničilo s urážkou. Je to vysvěcený kněz, ale jeden z těch, co straní Římu. Dokonce jsem musela zabránit jednomu z našich bratří, aby Athelnotha fyzicky napadl, tak neomaleně kritizoval naši liturgii."

Fidelma lhostejně pokrčila rameny.

„Podle toho, co jsem slyšela, matko abatyše, vyvolává nadchá-zející rokování o našich rozdílných liturgiích velké napětí a spory. Nikdy by mě nenapadlo, že debata o správném datu pašijového týdne může vyvolat takové vášně -"

Étain se mrzutě usmála.

„O pašijovém týdnu se musíš naučit mluvit jako o Velikono-cích."

Fidelma se zakabonila.

„Velikonoce?"

„Sasové převzali z naší křesťanské věrouky většinu článků, ale pokud jde o pašijové svátky, trvají na jejich názvu podle pohan-ské bohyně úrody Eostre, kterou oslavovali v čase jarní rovno-dennosti, a proto je nazývají Easter, Velikonoce. V této zemi je ještě hodně pohanství. Sama poznáš, že mnozí se dosud přidržují starých bohů a bohůň a jejich srdce jsou plna nenávisti a boje."

Abatyše Étain se náhle zachvěla.

„Cítím tu, Fidelmo, mnoho skličujícího. Tísňivého a hrozivé-ho."

Sestra Fidelma se povzbudivě usmála.

„Všude, kde jsou názorové spory, roste v lidech napětí a to vy-volává strach. Myslím, že se nemusíme bát. Při slovních sporech budeme svědky mnoha okázalých vystoupení. Ale jakmile dospě-jeme k řešení, vše bude odpuštěno

a zapomenuto. Zaváhala. „Kdy se začíná jednat?"

„Král Oswy se svým doprovodem dorazí do opatství až zítra v poledne. Abatyše Hilda mi řekla, že když všechno dobře půjde, počítá se zahájením rokování v pozdním odpolední. Biskup Colmán mě požádal, abych pronesla za naší církev úvodní projev."

Fidelma měla pocit, že vidí v Étainině tváři jakousi úzkost.

„Dělá ti to starosti, matko abatyše?"

Étain se náhle usmála a zavrtěla hlavou.

„Ne. Já si debaty a spory vychutnávám. A mám dobré poradce, například tebe."

„Tím jsi mi připomněla," navázala Fidelma, „že jsem cestovala společně se sestrou Gwid. Inteligentní děvče, které klame tělem. Řekla mi, že tu má pracovat jako tvoje tajemnice a překladatelka z řečtiny."

Na zlomek vteřiny se na tváři abatyše Étain objevil těžko po-psatelný výraz. Fidelma nedokázala odhadnout, byl-li to hněv nebo nějaký méně výrazný pocit.

„To děvče, Gwid, dokáže být velice protivná osoba. Je jako ště-ně, neumí obhájit vlastní názor a někdy se chová přímo pochlebnicky. Ale řečtinu ovládá výtečně, třebaže podle mého mínění vě-nuje zbytečně mnoho času obdivování básničky Sapfó namísto studiu evangelií." Znělo to kriticky, ale pak pokrčila rameny. „Ano, mám dobré poradce. Ale starosti mi dělá něco jiného. Mám na mysli to ovzduší nelásky, ba přímo nepřátelství, které sálá ze stoupenců římské frakce. Například francský Agilbert, který stu-doval mnoho let v Irsku, ale je hluboce oddán Římu; anebo ten Wilfrid, který mě dokonce odmítl pozdravit, když nás abatyše Hil-da představovala -"

„Kdo je Wilfrid? Mně se ta saská jména pletou!"

Étain si povzddechla.

„Je to mladík, ale tady v Northumbrii jeden z vůdců římské frakce. Mám dojem, že je to syn některého šlechtice. Podle všeho má výbušnou povahu. Byl v Římě a v Canterbury a získal si důvěru Agilberta, který ho ustanovil knězem. Dostal klášter v Riponu od místního lenního krále; ten vyhnal dva naše bratry, Eatu a Cuthberta, kteří byli společně opaty. Zdá se, že ten Wilfrid je na-ším největším nepřitelem a vášnivým obhájcem římské liturgie. Žel, obávám se, že tu máme mnoho nepřátel."

Sestře Fidelmě náhle před očima vytanula tvář mladého saského mnicha, s nímž se před chvílí srazila.

„Ale ti, kdo stojí na straně Říma, nejsou přece všichni našimi nepřáteli?"

Abatyše se hloubavě poušmála.

„Možná máš pravdu, Fidelmo. A já jsem možná prostě jen ner-vózní."

„Na tvém zítřejší úvodním vystoupení hodně záleží," mínila Fidelma.

„Jenže je tu ještě něco -" Étain váhala.

Fidelma trpělivě vyčkávala a sledovala výraz na Étainině tváři. Zdálo se, že Étain je zatěžko vyjádřit, co má na mysli.

„Fidelmo," řekla náhle kvapně, „mám v úmyslu si vzít jednoho muže."

Fidelma doširoka otevřela oči, ale nic neřekla. Žení se duchov-ní, ba i biskupové; podle Brehonova zákona a podle obyčeje se mohou ženit a vdávat dokonce i řeholníci a řeholnice v klášte-rech, ať už smíšených nebo ne. Ale postavení abatyše či opata spadá do jiné kategorie, neboť ti bývají obvykle vázání celibátem. Takové bylo pravidlo i v Kildare. Bylo irským zvykem, že coarb čili nástupce zakladatele opatství byl vždy vybírán mezi zakladatelo-vými příbuznými. Jelikož se nepočítalo s tím, že by opatí a abaty-še měli přímé potomky, byl následník obvykle vybrán z vedlejší větve. Avšak v případě, že ve vedlejších větvích nebyl nalezen vhodný řeholník, jehož by bylo možno vybrat, byl vyvolen světský člen coarbovy rodiny jako laický opat nebo abatyše. Étain zaklá-da-la svůj nárok na příbuzenství s rodem Brigit z Kildare.

„To by znamenalo vzdát se Kildare a stát se opět řadovou ře-holnicí," podotkla Fidelma, když Étain nic dalšího neříkala.

Étain přisvědčila. „Dlouho a důkladně jsem o tom cestou sem přemýšlela. Soužití s cizím člověkem bude obtížné, zejména poté,co jsem byla tak dlouho sama. Ale po příjezdu sem jsem si uvědo-mila, že jsem s tím smířena. Vyměnila jsem si s ním tradiční zasnubní dary. Vše je už rozhodnuto."

Fidelma instinktivně natáhla ruku, sevřela štíhlou Étaininu ruku a stiskla ji.

„Jsem ráda kvůli tobě, Étain. Jsem ráda, že máš jistotu. Kdo je ten tvůj neznámý?"

Étain se ostýchavě usmála.

„Kdybych byla s to říct to alespoň jednomu člověku, byla bys to ty, Fidelmo. Ale cítím, že by to mělo až do konce tohoto roko-vání zůstat mým a jeho tajemstvím. Až bude shromáždění u kon-ce, tak ti to povím, protože oznámím, že rezignuji na svou funkci v Kildare."

Vyrušil je silící hluk a křik pod okny cubicula.

„Co to má, u všech všudy, znamenat?" zvolala Fidelma a za-mračila se, když k ní dolehly ryčné zvuky. „Jako by pod klášterní zdi došlo k nějaké rvačce."

Étain si povzddechla.

„Od té doby, co jsem sem přijela, byla jsem svědkem už tolika rvaček mezi našimi a římskými bratry. Obávám se, že došlo k dal-ší. Dospělí muži se uchylují k osobním urážkám jenom proto, že se neshodují ve výkladu slova Božího. Je smutné, že když se ne-mohou shodnout, mění se muži a ženy duchovního stavu v nevra-živé děti."

Fidelma přešla k oknu a vyhlédla ven.

Kousek od okna stál jakýsi žebrák obklopený hloučkem lidí, převážně venkovanů - jak usoudila podle jejich oblečení - třebaže několik jich mělo na sobě hnědou řeholní kutnu. Vypadalo to, že se posmívají a popichují nuzně oblečeného chlapíka, podle oble-čení soudě patrně žebráka, v jehož hlase, zvyšovaném do ryčných tónů, jako by jejich úšklebky zanikaly.

Fidelma svraštila obočí.

„Zdá se, že ten žebrák je náš krajan, matko abatyše," řekla.

Abatyše Étain k ní přistoupila.

„Ano, žebrák. Od nestoudného davu si vytrpí svoje."

„Ale poslouvej, co říká."

Obě ženy se snažily ryčnému hlasu porozumět. Hlas sílil.

„Právím vám, že zítra dojde k zatmění slunce na obloze, a až se tak stane, bude dlažba v tomto opatství potřísněna krví. Varuji vás, varuji vás, buďte bdělí! Vidím na tomto místě krev!"

KAPITOLA ČTVRTÁ

Velký klášterní zvon ohlašoval hlasitým vyzváněním, že zanedlouho bude synod oficiálně zahájen. Když nic jiného, zauvažovala sestra Fidelma, shodly se obě strany na označení shromáždění křesťanských hodnostářů řeckým slovem synod. Synod v Streoneshalhu sliboval být jedním z nejvýznamnějších setkání jak pro íonskou, tak pro římskou církev.

Sestra Fidelma usedla v sacriariu, neboť účastníkům jednání byla vyhrazena právě kaple jakožto největší místnost v celém opatství. Doléhala k ní všeobecná vřava, jako by mluvilo mnoho lidí naráz. Prostorné sacrañum s kamennými stěnami a vysokým klenutým stropem fungovalo jako zesilovač zvuků, neboť je vra-celo ozvěnou. Přestože bylo tak rozlehlé, zmocnila se Fidelmy v jednom okamžiku, kdy ucítila pachy a uviděla množství duchovních v lavicích, klaustrofobie. Na levé straně sacriaria se v řadách tmavých dubových lavic shromáždili všichni ti, kdo se řídili pravidly Columbovy. Na pravé straně zasedli ti, kdo patřili k církvi římského obřadu.

Fidelma nikdy předtím tak velkou sešlost vůdců Kristovy církve neviděla. Kromě duchovních osob v odpovídajících oděvech zde bylo mnoho těch, jejichž bohatá roucha hlásala, že patří k aristokracii různých království.

„Působivý pohled, že?"

Fidelma zvedla zrak a spatřila bratra Tarana, který vklouzl na volné místo vedle ní. V duchu zaúpěla. Doufala, že se tomuto do-mýšlivému bratrovi vyhne. Po společné dlouhé cestě z Iony jí při-padala jeho společnost poněkud únavná.

„Od té doby, co jsem se loni zúčastnila Velkého shromáždění v Taře, jsem tak působivé sněmování neviděla," odpověděla chladně v odpověď na otázku, jaký to zde na ni dělá dojem. A stej-ně působivé jsou - dodala v duchu - hnilobné tělesné pachy, kte-ré prostoupily sacriarium navzdory strategicky rozmístěným vykuřovadlům, v nichž se páliho kadidlo, aby kouřem shromáždění dezinfikovalo. S nelibostí si pomyslela, že to vrhá špatné světlo na hygienu řeholníků v Northumbrii. Bratři v Irsku se museli mýt denně a každý devátý den navštěvovali společně tigh'n alluis ne-boli saunu, kde se topilo rašelinou, lidé se pořádně vypotili a pak se ponořili do studené vody a drhli se, až se zahřáli.

Náhle si vzpomněla na saského mnicha, kterého potkala před-chozího večera. Voněl čistotou a šířil kolem sebe lehkou bylinnou vůni. Přinejmenším on ze všech Sasů se dokázal udržovat v čisto-tě. Nesouhlasně pokrčila nos, když se rozhlížela kolem sebe, zvě-dává, zda mnicha nezahledne v římských lavicích.

Náhle se objevila sestra Gwid, jako vždy ruměná ve tváři jako by ji někdo honil, a vklouzla k Fidelmě do lavice z druhé strany.

„Málem jsi proměškala zahájení synodu." Fidelma se usmála, jak se nemotorné děvče snažilo popadnout dech.

„Neměla bys se-dět vedle abatyše Étain v lavicích obhájců, abys jí byla jako ta-jemnice po ruce?"

Sestra Gwid se zatvářila odmítavě.

„Řekla, že bude-li mě dnes potřebovat, tak mě zavolá," odpově-děla.

Fidelma obrátila opět pozornost k čelní stěně sacriaria. Bylo tam postaveno pódium a na něm stálo královské křeslo. Bylo prázdné, zřejmě čekalo na příchod krále Oswyho. Kolem, či spíše maličko za ním, bylo rozestaveno několik menších křesel, která už obsadili vyvolení mužové a ženy. Jejich oděv a šperky svědčily o bohatství a významném postavení.

Fidelma si náhle uvědomila, že bratr Taran jí může být přes všechny své slabůstky užitečný tím, že jí řekne, kdo je kdo. Ko-neckonců je v Northumbrii podruhé a jistě je dobře informovaný.

„To je jednoduché," řekl Pikt, když se ho zeptala na lidi kolem králova křesla. „Jsou to vesměs členové jeho nejbližší rodiny. Ta žena, co si právě sedá, to je královna."

Fidelma se zahledla na strohou tvář ženy, která usedala hned vedle trůnu. To byla Eanflaed. Taran ochotně poskytl podrobnosti. Otec Eanflaed byl předchozím králem Northumbrie, ale její matka byla kentskou princeznou, a dceru odvezli do Kentu, kde byla vychována po římském způsobu. Její soukromý kaplan, kněz jménem Romanus z Kentu, který přísně dodržoval pokyny z Říma, od ní nebyl nikdy daleko. Byl to nevysoký snědý muž s černými vlnitými vlasy a tvář, kterou by Fidelma označila za tvář ničemy. Oči měl příliš těsně vedle sebe a rty příliš úzké. Jak řekl Taran

znalecky, povídá se, že právě Eanflaed s Romanem za zády naléhala na Oswyho, aby vyvolal toto rokování.

Eanflaed byla Oswyho třetí ženou, oženil se s ní hned poté, co asi před dvaceti lety nastoupil na trůn. Jeho první manželka byla Britka jménem Rhiainfellt, princezna z Rhegedu, kde lidé dodržovali rituály církve z Iony. Ale Rhiainfellt zemřela. Podruhé se Oswy oženil s Fin, dcerou Colmána Rimida, Nejvyššího krále Ir-ska, pocházejícího ze severských Uí Néill.

Tato informace Fidelmu překvapila, nevěděla, že je Oswy spřízněn s irským Nejvyšším králem.

„Co se stalo s touto manželkou? Také zemřela?“ zeptala se.

Tentokrát odpověděla sestra Gwid.

„Rozvedli se,“ řekla, a bylo jasné, že to schvaluje. „Fin si uvědomila, jak velice nenávidí Northumbrii a Oswyho. Má s Oswym syna, jmenuje se Aldfrith, ale odvezla ho s sebou do Irska. Tento syn byl vychován ve fundaci blahoslaveného Comgalla, Colmcillova přítele, v Bangoru. Dnes je z něho známý básník, píše irsky pod jménem Flann Fina. Aldfrith se veškerých práv na northumbrijské království vzdal.“

Sestra Fidelma potřásla hlavou.

„Sasové mají zákon zvaný primogeniturní, podle něhož království dědí prvorozený syn. Takže Aldfrith byl prvorozený?“

Sestra Gwid lhostejně pokrčila rameny, ale Taran ukázal na pódium.

„Vidíš toho mladíka, co sedí přímo za Eanflaed, ten blondák s jizvou na tváři?“

Fidelma pohlédla naznačeným směrem. Zarazilo ji, že k mladíkovi, na něhož ukázal, pocítila okamžitou nechuť.

„Tak to je Alhfrith, syn, jehož měl Oswy s Rhiainfellt, svou první ženou; teď je lenním králem jižní provincie Deiry. Mluvili jsme o něm včera. Říká se o něm, že je prořimský a že se bouří proti otcově soukromé existenci s Ionou. Vyhnal z kláštera v Riponu mnichy věrné učením Colmcillovu a dal jej svému příteli Wilfridovi.“

„A Wulfric z Farihopy je jeho pravou rukou,“ zamumlala Fidelma.

Mladík se kolem sebe díval nevrle a agresivně. Možná že to stačilo, aby k muži arogantně rozvalenému v křesle pocítila hlu-bokou nechuť.

Zachmuřená žena vedle Alhfritha byla zřejmě jeho žena Cyne-burh, stále ještě zahořklá dcera padlého Pendy z Mercie, jehož v bitvě zabil Oswy. Vedle ní, ve stejném špatném rozpoložení, seděla Alhfrithova sestra Alhflaed, která se provdala za Paedu, syna Pendy z Mercie. Tady Taran při svém výkladu neobyčejně ožil. Alhfrith byl podle jeho mínění odpovědný za vraždu Paedy, k níž došlo rok poté, co Paeda souhlasil s tím, že se stane lenním králem Mercie a odpřisáhne poddanství Oswymu. Říká se totiž, že po mercijském království ctižádostivě pošilhal právě i Alhfrith.

Vedle dnešní Oswyho ženy Eanflaed seděl její prvorozený syn Ecgrith. Ve svých osmnácti letech to byl podmačený zadumaný mladík. Jeho neklidné tmavé oči neustále jezdily sem a tam. Taran řekl, že jeho ctižádost je obsadit Oswyho trůn hned v mládí a že chová nenávisť vůči staršímu nevlastnímu bratrovi Alhfrithovi, který je dědicem trůnu podle zákona. Jediný další Oswyho potomek, který byl přítomen, byla Aelflaed. Narodila se toho roku, co Oswy dosáhl velkého vítězství nad Pendou, a jako děkováná oběť byla zasvěcena Bohu a svěřena abatysi Hildě, aby ji ve Streoneshalhu vychovala jako pannu oddanou Kristovi.

Bratr Taran Fidelmu informoval, že Oswy má ještě další dvě děti, dceru nyní pětiletou a tříletého syna Aelfwina. Na to, aby je s sebou vzali do sacraria, byli moc malí.

Nakonec Fidelma monolog horlivého bratra o zdejších osobnostech přerušila.

„Najedno posezení je tolik informací na mne moc. Budu se učit kdo je kdo v průběhu jednání. Ale je tu tolik lidí!“

Bratr Taran samolibě pokýval hlavou.

„Je to důležité rokování, sestro. Nejenže je tu přítomen northumbrijský dvůr, ale pohled, je tu Domangart z Dál Riady a s ním i Drust, piktský král, a princové a zástupci Cenwealha z Wessexu, Eorcenberhta z Kentu, Wulfhera z Mercie a -“

„Už dost!“ protestovala Fidelma. „Ta bizarní saská jména si nikdy nezapamatuji. Až budu tyhle znalosti potřebovat, obrátím se na tebe.“

Fidelma seděla a zkoumala moře tváří, když se otevřely dveře a vešel muž s praporem v ruce. Jak ji Taran bleskově poučil, byl to thuff, praporec, který se vždy nosí před králem a ohlašuje jeho příchod. Vzápětí do místnosti vešel vysoký pohledný muž samý sval, s vlasy jako len a dlouhým knírem; na sobě měl bohatě zdobené drahé roucho a na hlavě zlatý kroužek.

Takto Fidelma poprvé spatřila northumbrijského krále Oswyho. Oswy se stal králem poté, co Penda a jeho britští spojenci zabili jeho bratra Oswalda u Maserfeldu a on sám se pak za několik málo let Pendovi pomstil a pobil ho i s jeho stoupenci. A nyní Oswy získal titul Bretwalda, což podle Tarana znamená, že se stal nejvyšším vládcem všech království Anglů a Sasů.

Fidelma si vysokého muže důkladně prohlédla. Jeho dřívější osudy dobře znala. Oswy a jeho bratři byli ještě jako děti z Northumbrie vyhnáni a trůnu se zmocnil Edwin, který jejich královského otce zavraždil. Královské děti prožily vyhnanství v království Dál Riada a byly obrácené na víru na posvátném ostrově Iona. Když Oswyho starší bratr Oswald získal trůn zpět a oba se vrátili z vyhnanství, požádal Ionu o vyslání misionářů, aby vzdělávali jeho lid a odvrátili jej od pohanství a je naučili pracovat s pís-mem, číst a psát. Fidelma usoudila, že Oswy by měl v rokování přirozeně zastávat stanovisko církve iónské.

Připomněla si však, že v těchto jednáních je Oswy hlavním soudcem a bude patrně vystaven tlaku svých dědiců a královských mluvčích všech lenních králů, kteří budou zasedat v porotě.

Za Oswym šel v průvodu, který od hlavního vchodu obcházel síň ke křeslům na pódiu, první Colmán, jakožto Oswyho biskup a zároveň hlavní opat; vedle něho kráčela Hilda a další žena, která byla Oswymu podobná.

„To je Oswyho nejstarší sestra Abbe,“ špitla Gwid do ticha, které zavládlo v síni. „Byla ve vyhnanství na Ioně a je pevným stoupencem Colmcillovy liturgie. Je abatysi v Coldinghamu, který leží na sever odtud. Je to smíšený klášter,

kde mohou muži i ženy za-světit své životy a rodiny službě Kristovi.

Slyšela jsem ovšem, že se netěší dobré pověsti," dodala sestra Gwid. Ztlumila svůj kritický hlas více než obvykle. „Proslýchá se, že se v opatství oddávají pití a hodování a jiným radovánkám."

Sestra Fidelma neodpověděla. Takových to smíšených klášte-rů, conhospitae, bylo mnoho. Nebylo na tom nic špatného. Nelíbilo se jí, jak se sestra Gwid zřejmě snaží naznačit, že na tomto způsobu života je něco hříšného. Věděla, že někteří asketové její odsuzují a tvrdí, že všichni, kdo se rozhodli zasvětit své životy službě Kristovi, by měli zachovávat celibát. Slyšela, že některé skupiny asketů dokonce bydlí společně bez sexuálních styků, aby demonstrovaly pevnost své víry a nadpřirozenou povahu se-xuální zdrženlivosti - praxe, proti níž se postavil Jan Chrysostom z Antiochie.

Fidelma nebyla proti smíšeným klášterům. Přesvědčení, že se řeholníci mohou ženit a plodit děti, sdílela s většinou stoupenců Říma, jakož i stoupenců církve britské a irské, a dokonce i některých církví východních. V celibát věří pouze asketové, kteří poža-dují segregaci podle pohlaví. Nepodezírala Gwid z asketizmu ani ze souhlasu s jejich postoji. Fidelma sama počítala s tím, že si jednou najde někoho, s nímž bude pracovat společně. Má však spoustu času a až dosud nepotkala žádného muže, který by ji při-tahoval natolik, aby ji přiměl k takovému rozhodování. Ostatně, možná že před takové rozhodnutí nebude nikdy postavena. Tako-vý je život. Svým způsobem své přítelkyni Étain záviděla jistotu, s níž se rozhodla odstoupit ze své funkce v Kildare a provdat se.

Obrátila se a soustředila pozornost na průvod.

Teď přicházel starší muž se žlutou tvář, lesknoucí se potem. Těžce se opíral o paži mladšího muže, jehož rysy, baculaté tvářič-ce navzdory, Fidelmě připomněly mazaného vlka. Jeho oči těsně vedle sebe neustále tékaly, jako by hledaly nepřitele. Starý muž byl zřejmě chorý. Obrátila se k Taranovi.

„Deusdedit, arcibiskup z Canterbury, a jeho tajemník Wighard," řekl dřív než stačila vyslovit otázku. „Tady jsou hlavními představiteli těch, kdo jsou proti nám."

„A ten stařec, co průvod uzavírá?"

Zachytila pohled posledního ze skupiny, který budil dojem sto-letého kmeta; záda měl ohnutá a jeho tělo připomínalo spíše krá-čejícího kostlivce než živou bytost.

„Toto je muž, který je schopen strhnout Sasy a postavit je pro-ti nám," konstatoval Taran.

Fidelma zvedla jedno obočí.

„Tak tohle je Wifrid? Myslela jsem, že je mladší."

Taran zavrtěl hlavou.

„Žádný Wilfrid. Tohle je Jacobus, jemuž Sasové říkají James. Někdy před šedesáti lety, když chtěl Řím posílit Augustinovu mi-sii v Kentu, vyslal do země skupinu misionářů, v jejímž čele stál jistý Paulinus. A tenhle Jacobus přišel tehdy s ním - což zname-ná, že dnes je mu přes osmdesát let. Když se northumbrijský král Edwin oženil s Aethelburhou z Kentu, matkou naší dnešní krá-lovny Eanflaed, Paulinus sem s ní přišel jako její kaplan a ne-úspěšně se pokoušel obrátit Northumbrijce na římskou cestu ke Kristovi. Paulinus uprchl s Aethelburh a maličkou Eanflaed zpět do Kentu; a když tam před dvaceti lety proti nim povstali pohané, zemřel."

„A ten Jacobus? Tenhle James?" naléhala Fidelma. „Také uprchl?"

„Zůstal v Catraethu, jemuž Sasové říkají Catterick, a žil tam střídavě jako poustevník anebo se pokoušel získat domorodce pro Krista. Nepochybuji o tom, že právě on bude uváděn jako dů-kaz toho, že nikoli Iona, ale Řím se první pokoušel obrátit Northumbrijce na víru, a proto by se Northumbrie měla postavit na stranu Říma. Jeho ctihodnost a také to, že je Říman, který znal jak Paulina, tak Augustina, mluví proti nám."

Na sestru Fidelmu udělaly znalosti bratra Tarana proti její vůli velký dojem.

Průvod mezitím došel na místo a abatyše Hilda dala znamení, aby všichni povstali.

Biskup Colmán pokročil a ve vzduchu udělal znamení kříže. Pak zvedl ruku a udělil požehnání po způsobu církve iónské, to znamená, že použil ukazovák, prsteník a malík jako symbol Tro-jice - na rozdíl od Římanů, kteří používají palec, ukazovák a prostředník. Z prořímských lavic se ozvalo mručení, ale Colmán si toho nevšímal a žádal o požehnání v řečtině, v kterémžto jazyce se mše na Ioně obvykle sloužívali.

Potom podpíraný Deusdedit tichým šepotavým hlasem, který zvýraznil jeho zřejmě chorobný stav, udělil požehnání po římském způsobu a latinsky.

Všichni se, až na abatyši Hildu, posadili.

„Bratři a sestry v Kristu, rokování je zahájeno. Má se naše northumbrijská církev přidržet učení z Iony, odkud byla tato země pozdvížena z temnot k světlu Kristovu, nebo následovat Řím, odkud se toto světlo původně šířilo do okrajových končin světa? Rozhodnutí bude na vás."

Pohlédla do lavic po své pravici.

„Nyní vyslechneme úvodní projev. Agilberte z Wessexu, jsi připraven pronést úvodní prohlášení?"

„Ne," ozval se skřehotavý hlas. Následovalo nejprve ticho a pak rostoucí šum. Abatyše Hilda zvedla ruku.

Hubený snědý muž s orlím nosem a povýšeneckým výrazem ve tváři povstal.

„Agilbert je Frank," zašeptal Taran. „Studoval dlouhá léta v Ir-sku."

„Před mnoha lety," spustil Agilbert - váhavou saštinou se sil-ným přízvukem, kterou musel Taran Fidelmě na její prosbu překládat - mě vyzval Cenwealh z Wessexu, abych se stal v jeho království biskupem. Deset let jsem zastával tento úřad, ale Cen-wealh přestal být spokojen, tvrdil, že nemluví dosti dobře saským dialektem. A jmenoval jako biskupa nade mnou Winea. A tak jsem ze země Západních Sasů odešel. Teď se ode mne žádá, abych promluvil ve prospěch římského ritu. Nejsem-li schopen mluvit ke spokojenosti Cenwealha a Západních Sasů, nejsem toho scho-pen ani na tomto místě. Proto za římskou stranu jednání otevře můj žák Wilfrid z Riponu."

Fidelma se zamračila.

„Ten Frank je zřejmě velice urážlivý."
„Slyšel jsem, že se vrací do Francka, protože se postavil proti všem Sasům."
Zvedl se nevysoký podsaditý mladší muž se zarudlou tváří a výbojným chováním.
„Já, Wilfrid z Riponu, jsem připraven přednést úvodní projev."
Abatyše Hilda přikývla na souhlas.
„Je abatyše Étain z Kildare připravena úvodem obhájit stano-visko Iony?"
Abatyše se obrátila k lavicím, v nichž seděli stoupenci církve irského obřadu.
Nikdo neodpovídal.
Fidelma se vyklonila a náhle si poprvé uvědomila, že Étain v sacrariu vůbec neviděla. Šum přerostl v halas.
Hlas abatyše Abbe zněl dutě: „Zdá se, že abatyše z Kildare není přítomna."
U jednoho vchodu do sacraria nastal jakýsi rozruch a Fidelma zahlédla postavu jednoho z bratrů.
„Katastrofa!" volal pronikavým hlasem. „Bratři, došlo ke kata-strofě!"
Abatyše Hilda se na muže zahleděla a na její tváři byl patrný hněv.
„Bratře Agatho, zapomínáš se!"
Mnich se rozběhl. I z té dálky viděla Fidelma v jeho tváři paniku.
„Já ne! Jdi k oknu a podívej se na slunce. Boží ruka zastřela slunce na nebesích... nebesa potemněla. Domine dirige nos! Pro tohle shromáždění je to jistě špatné znamení."
Taran jeho slova Fidelmě hbitě přeložil, neboť Sasovu rychlé-mu drmolání nerozuměla.
V sacrariu nastal pohyb, mnozí ze shromážděných se rozběhli k oknům a vyhlíželi ven.
K těm, kdo dosud seděli v lavicích, se obrátil asketický Agilbert.
„Je to tak, jak říká bratr Agatho. Slunce na obloze je zastřeno. A to je pro toto rokování neblahé znamení."

KAPITOLA PÁTÁ

Sestra Fidelma nevěřicně pohlédla na bratra Tarana. „To jsou ti Sasové tak pověřiví? Copak ne-vědí vůbec nic o astronomii?"
„Velice málo," řekl povzneseně. „Naši lidé jim sice nějaké vědo-mosti předali, ale učí se pomalu."
„Někdo by jim měl vysvětlit, že to není žádný nadpřirozený úkaz."
„Za to by ti nepoděkovali," odfrkla nesouhlasně sestra Gwid z druhé strany.
„Ale mnoho našich bratrů je obeznámeno s astronomickou vědou a o zatmění slunce a jiných úkazech na obloze dobře vědí," řekla důrazně Fidelma.
Bratr Taran jí naznačil, aby zmlkla, neboť se právě zvedl Wilfrid, onen výbojně se tvářící mluvčí prořímské frakce.
„Jistě, zatmění slunce je vskutku zlým znamením, bratři. Ale co nám vlastně sděluje? Poselství, které hlásá, je prosté - jestliže se duchovní osoby, muži i ženy v této zemi, neodvrátí od mylných Columbových názorů k jediné univerzální církvi římské, pak bude křesťanství vymazáno z povrchu zemského tak, jako Bůh vymazal slunce na obloze. Ano, je to skutečně zlé znamení."
Vypukla vřava; prořímská frakce souhlasně tleskala, zatímco představitelé církve Columbovy to, co považovali za urážlivé pro-hlášení, křikem odmítali.
Muž kolem třicítky s tonzурou Columbovou vyskočil a na jeho tváři byl patrný hněv.
„Jak to Wilfrid z Riponu ví? Mluvil s ním snad Bůh osobně a vysvětlil mu tento úkaz na naší obloze? Nepochybně by se dalo stejně tak tvrdit, že zvláštní jev nám sděluje, že Řím by se měl usměrnit podle Columby? Pokud se ti, co podporují římské opra-vy pravé víry, nevrátí ke Columbovi, pak bude křesťanství vskut-ku vyhlazeno z povrchu zemského."
Z lavic prořímské frakce se nesl pobouřený křik.
„To byl Cuthbert z Melrose," řekl Taran s úsměvem. Hádku si zřejmě vychutnával. „On ho totiž na Alhfrithovo přání vyhnal z Riponu právě Wilfrid, protože se řídil učením Columbovým."
Nyní vstal král Oswy. Řev utichl téměř okamžitě.
„Takový spor nikam nevede. Rokování se přerušuje až do -"
Nesrozumitelný křik mu znemožnil větu dokončit.
„Slunce už zase vyšlo!" zvolal jeden z pozorovatelů od okna.
Všichni se znovu vrhli k oknům a hleděli na modrou odpolední oblohu.
„Opravdu, ten černý přízrak mizí," hlásil další. „Podívejte, slunce svítí."
Šedivé příšeří náhle zmizelo a sacrarium znovu zalilo denní světlo.
Sestra Fidelma vrtěla hlavou, ohromena tím, co se odehrálo. Byla vychována v kulturním prostředí, kde vědci pozorovali hvěz-dy odedávna a zaznamenávali jejich pohyb.
„Nemohu věřit tomu, že zdejší lidé žijí v takové nevědomosti o pohybech nebeských těles. V našich klášterních a básnických školách je každý vzdělaný učitel schopen pohyby slunce a měsíce vysvětlit. Všichni inteligentní lidé by měli vědět, ve kterém dni slunečního měsíce se právě nacházíme, jak pokročilá je luna, měli by znát dobu přílivu a

odlivu a vědět, co je za den v týdnu - a doby zatmění nejsou přece žádným tajemstvím."

Bratr Taran se posměšně ušklíbl.

„Zapomínáš, že tvoji krajané a Britové jsou v mnoha zemích svou znalostí astronomie proslulí. Ale Sasové jsou pořád ještě barbaři."

„Jistě však četli pojednání velkého Dallána Forgailla, který vy-světlil, jak často se ocitá měsíc před sluncem a v tom případě za-kryje jeho světlo?"

Taran pokrčil rameny.

„Jen málo Sasů umí číst a psát. A než přišel do země blahosla-vený Aidán, nedokázali ani to. Neuměli psát ani ve vlastním jazy-ce, natož pak překládat z jazyka jiných."

Abatyše Hilda bušila holí do kamenné podlahy, aby si vynutila pozornost. Účastníci synodu se neochotně vraceli do lavic. Šum hlasů pomalu utichal.

„Denní světlo se vrátilo a tak můžeme pokračovat. Dostavila se už abatyše z Kildare?" Sestra Fidelma obrátila znovu pozornost k danému problému a velice se podivila. Místo vyhrazené pro abatyši Étain bylo stále prázdné.

Wilfrid z Riponu se zvedl a sladce se pousmál.

„Jestli se k nám hlavní mluvčí Columbovy církve nehodlá při-pojit, tak snad abychom začali bez ní."

„Je tu mnoho dalších, kteří budou mluvit naším jménem!" okřikl ho Cuthbert, který se tentokrát ani neobtěžoval vstát.

Abatyše Hilda opět udeřila o zem obřadní holí.

V té chvíli někdo rozrazil hlavní vchod a jednání bylo náhle přerušeno podruhé. Tentokrát vběhla do sacraria mladá sestra s bílou tváří a vykulenýma očima. Bylo zřejmé, že běžela - zpod roušky se jí draly rozčuchané vlasy. Zarazila se a rozhlédla se po velké místnosti. Pak zamířila k místu, kde stála žasnoucí abatyše Hilda, přímo před královo křeslo.

Fidelma zvědavě pozorovala, jak řeholnice pospíchá k abatyši Hildě, která se sklonila, aby jí žena mohla zašeptat zprávu do ucha. Fidelma neviděla Hildě do tváře, ale viděla, že se napřímila, rychle zamířila ke králi, sklonila se k němu a opakovala mu ono sdělení, které právě vyslechla.

V sacrariu nyní zavládlo ticho a duchovní i delegáti sledovali nové drama.

Král se zvedl a odešel, o chvíli později následován Hildou, abatyší Abbe, Colmánem, Deusdeditem, Wighardem a Jacobem.

V síni vypukla vřava, přítomní se obraceli jeden na druhého a ptali se, chápe-li někdo smysl tohoto podivného jednání. Doha-dy byly stále hlasitější.

Northumbrijští mniši z Coldinghamu, kteří seděli za Fidelmou, byli názoru, že do země vtrhla britská armáda, která využila toho, že král je zaneprázdněn synodem. Vzpomněli si na vpád Cadwallona ap Cadfan, krále Gwyneddu, který jednoho osudového roku zpustošil království a způsobil smrt mnoha lidí. Ale bratr z klášte-ra v Gillingu, který seděl vpředu, je přerušil domněnkou, že prav-děpodobněji se jedná o vpád z Mercie; což nepřisahal Wulfhere, Pendův syn, že obnoví nezávislost Mercie na Northumbrii, a nezačal s tím už v kraji jižně od Humberu? Mercijští vždycky hledali příležitost pomstít se Oswymu, který Pendu zabil a po tři roky vládl Mercii. Wulfhere sice poslal na synod královskou delegaci, ale to byl přesně ten podlý trik, jaký se dal od mercijských očeká-vat.

Fidelmu tyto politické spekulace zaujaly, ale pro člověka, kte-rý není dobře obeznámen se zeměpisnou polohou saských krá-lovství, to všechno znělo moc zmateně. Tady bylo všechno docela jinak než v její rodné zemi, kde panoval přísný pořádek podle zá-kona a kde Nejvyšší král a jeho dvůr byl pro zemi nejvyšší autori-tou. A třebaže se někteří lenní králové s Nejvyšším králem přeli, přinejmenším uznávali formální vládu v Taře. Naproti tomu Sa-sové se zřejmě mezi sebou pořád svářejí a za jediného zákonného rozhodčího považují meč.

Na rameno jí dopadla něčí ruka. Naklonila se k ní mladá sestra.

„Sestra Fidelma? Matka abatyše si přeje, abys okamžitě přišla do jejích komnat."

Sestra Fidelma vstala, překvapená a užaslá, a nevšímajíc si zvědavých pohledů sestry Gwid a bratra Tarana, vyšla za mladou řeholnicí ze sacraria, zmítajícího se ve vřavě a zmatku; po chod-bách, na nichž bylo klidněji, došli do komnaty abatyše Hildy. Abatyše stála u krbu s rukama složenýma na hrudi. Ve tváři byla šedivá a vážná. Biskup Colmán seděl v křesle na té straně ohniš-tě, kde ho viděla předchozího večera. Také on se tvářil vážně, jako by na něho dolehl těžký problém.

Zdálo se, že oba jsou příliš zamyšleni, než aby si všimli jejího příchodu.

„Poslala jsi pro mne, matko abatyše?"

Jako by se vzpamatovala, Hilda s povzdachem pohlédla na Colmána, který odpověděl zvláštním gestem, jako by naznačoval, že se do toho má pustit.

„Můj pán biskup mi připomněl, že jsi ve své zemi právnička, Fidelmo."

Fidelma svrátilo čelo.

„To je pravda," potvrdila její slova a v duchu si kladla otázku, co se děje.

„Připomněl mi, že jsi získala pověst člověka, který dokáže řešit záhady a odhalovat zločiny."

Fidelma vyčkávala plna očekávání.

„Sestro Fidelmo," pokračovala abatyše po krátké odmlce, „veli-ce potřebujeme člověka s takovými schopnostmi, jaké máš ty."

„Ráda dám své skromné schopnosti do vašich služeb," řekla Fidelma zvolna, zvědavá, o jaký problém se jedná.

Abatyše Hilda se kousla do rtu, jako by jí bylo zatěžko vyslovit ty věty nahlas.

„Mám špatnou zprávu, sestro. Abatyše Étain z Kildare byla dnes dopoledne nalezena ve své cele s podříznutým krkem. Byl podříznut takovým způsobem, že máme jediné vysvětlení. Abaty-še Étain byla hanebně zavražděna."

KAPITOLA ŠESTÁ

Sestra Fidelma byla zprávou ještě otřesena, když se bez klepání rozletěly dveře. Matně si uvě-domovala, že se Colmán pokouší rychle zvednout z křesla, a ohlé-dla se, aby viděla, kdo biskupa tak rychle postavil na nohy.

Do komnaty vstoupil král Oswy.

Události se valily rychle, příliš rychle na to, aby se Fidelma sta-čila smířit s tím, že její přítelkyně, po léta její kolegyně a odnedávna také její abatyše, byla krutě zavražděna. Vědomě se snažila svůj zá-rmutek potlačit, neboť ji ta zpráva skutečně hluboce zasáhla. Ale její zármutek nyní Étain nepomůže. Její mysl horečně pracovala. Teď byly zapotřebí její zkušenosti a talent, a zármutek by její inteli-genci pouze zamlžil. Zármutku se bude moci oddat později.

Snažila se soustředit myšlenky na nově příchozího.

Zblízka, se jí northumbrijský král nezdál tak pohledný jako zdálky. Byl vysoký a svalnatý, ale jeho světlé vlasy měly teď barvu špinavě šedožlutou, bylo zřejmé, že mu táhne na šedesátku. Po-kožku měl zažloutlou a na nose a na tvářích měl červené čáry způsobené popraskanými žilkami. Oči měl zapadlé, čelo samou vrásku. Fidelma slyšela, že všichni northumbrijští králové zemře-li násilnou smrtí v boji. Měl tedy k očekávání nepříznivý odkaz.

Oswy se rozhlédl téměř vydešeně a pak jeho zrak spočinul na Fidelmě.

„Slyšel jsem, že jsi v Irsku dálaigh brehonského soudního dvora?“

K Fidelminu překvapení mluvil irským jazykem téměř jako by to byla jeho mateřština. Pak si vzpomněla, že byl vychován v exi-lu na Ioně. Uvědomila si, že by ji tudíž znalost jejího jazyka nemě-la překvapovat. „Dosáhla jsem hodnosti anruth.“

Colmán se přišoural blíž a chystal se vysvětlovat.

„To znamená -“

Oswy se kněmu netrpělivě obrátil.

„Vím přesně, co to znamená, pane biskupe. Osoba s kvalifika-cí anruth získala obdivuhodné množství vědomostí a může jednat jako rovný s rovným s králi, ba dokonce i s Nejvyšším králem.“ Spokojen sám se sebou se usmál na biskupa tonoucího v rozpa-cích a pak se zase věnoval sestře Fidelmě. „Přesto jsem překva-pen, že hlava tak učená se nachází na tak mladých ramenech.“

Sestra Fidelma potlačila povzdech.

„Studovala jsem osm let u brehona Moranna z Tary, jednoho z nejvýznamnějších soudců v mé zemi.“

Oswy roztržitě přisvědčil.

„Nezpochybují tvou kvalifikaci a pan biskup mě informoval o tvé pověsti. Víš, co od tebe potřebujeme?“

Fidelma sklonila hlavu.

„Dozvěděla jsem se, že abatyše Étain byla zavražděna. Byla nejen mojí abatyší, ale i mojí přítelkyní. Jsem připravena ku po-moci.“

„Jak víš, abatyše Étain měla pronést úvodní projev jménem na-ší irské církve. V mé zemi je mnoho rozbrojů, sestro Fidelmo. Je to delikátní záležitost a je to živná půda pro nejrůznější domněnky a spekulace. Pokud byla abatyše zavražděna někým z proírské frakce, což se mi zdá pravděpodobné, dojde v naší zemi k takové roztržce, že pravda Kristova může utrpět smrtelnou ránu. Dokon-ce je možné, že by lidi rozdělila občanská válka. Chápeš?“

„Chápu,“ odpověděla Fidelma. „Ale musíme vzít v úvahu ještě něco mnohem důležitějšího.“

Oswy překvapeně zvedl obočí.

„Ještě důležitějšího než je politický protest z Iony, možná při-mo z úřadu primase v Armaghu, až do samého Říma?" zeptal se.

„Ano, něco ještě mnohem důležitějšího," ujistila ho klidně Fi-delma. „Ať zabil Étain kdokoli, musí být postaven před soud. To je větší právo a mravní povinnost. Co v té věci učiní ostatní, to je je-jich věc. Hledání pravdy je závažnější než jakékoli jiné hledisko."

Oswy hleděl chvíli zaraženě. Pak se smutně usmál.

„Teď promluvil představitel zákona. Dlouho mi chybí promluvy brehonů ve tvé vlasti, soudců, kteří stojí nad králem a jeho dvo-rem. Tady zákon představuje král a krále nikdo soudit nemůže."

Fidelma se neutrálně usmála.

„Slyšela jsem o nedostacích vašeho saského právního systé-mu."

Abatyše Hilda byla pohoršena.

„Nezapomínej, dítě, že mluvíš s králem."

Ale Oswy se usmíval.

„Sestřenko Hildo, nekárej ji. Jedná v souladu s kulturou své země. V Irsku není král tvůrcem zákonů, ani nevládne z boží mi-losti. Král je pouhým vykonavatelem práva přecházejícího z gene-race na generaci. Každý právník jako anruth nebo ollamh se může o zákonech přít i s nejvyšším králem v zemi. Je to tak, sestro Fidelmo?"

Fidelma se pousmála.

„Do hloubky jsi porozuměl našemu právnímu systému, Oswy northumbrijský."

„A ty máš zřejmě bystrou mysl, nezdá se, že by ses bála nějaké kliky," poznamenal Oswy. „To je dobře. Abatyše Hilda tě jistě po-žádala, aby ses ujala úkolu a odhalila vraha Étain z Kildare. Co odpovíš? Chopíš se toho?"

Náhle se otevřely dveře.

Stála v nich sestra Gwid. Její neforemné tělo bylo podivně zkroucené. Vlasy se jí draly zpod čepce, rty se chvěly, oči měla červené a podlité krví a po povadlých bílých tvářích se jí koulely slzy. Chvilí tam stála a vzlykala a divoce se rozhlížela kolem sebe.

„Co je -?" nakouzl větu překvapený Oswy.

„Je to pravda? Ach Bože, řekněte mi, že není!" kvílela rozčilená sestra a zalamovala velké červené kostnaté ruce ve velkém žalu. „Je abatyše Étain opravdu mrtvá?"

Sestra Fidelma se vzpamatovala z překvapení první a přispě-chala k sestře Gwid, vzala vysoké děvče za ruku a vyvedla je z místnosti. Venku na chodbě mávla na starostlivou řeholnici, která byla abatyši Hildě k ruce a která se zřejmě snažila zabránit sestře Gwid ve vstupu do komnaty.

„Je to pravda, Gwid," řekla Fidelma tiše, neboť jí toho hranaté-ho děvčete bylo líto. Pokynula okolující řeholnici. „Dovol této sestře, aby tě odvedla do tvého dormitoria. Jdi si na chvilku leh-nout, jak budu moci, přijdu se na tebe podívat."

Statná piktská sestra se nechala odvést a její kostnatá ramena se cestou po chodbě zvedala v novém návalu žalu.

Sestra Fidelma chvilku váhala a pak se vrátila do komnaty.

„Sestra Gwid byla žákyní abatyše Étain v Emly," vysvětlila v odpověď na tázavé pohledy přítomných. „Sloužila jí tu jako její tajemnice. Myslím, že si k ní vypěstovala až chorobný obdiv. Její smrt jí hluboce otfášla. Všichni se musíme se zármutkem nějak vyrovnat."

Abatyše Hilda souhlasně přizvukovala.

„Půjdu pak to ubohé děvče utěšit," řekla Hilda. „Ale nejdříve se musíme dohodnout."

Oswy přisvědčil. „Co říkáš tomu návrhu, Fidelmo z Kildare?"

Fidelma se kousla do rtu a přikývla.

„Abatyše Hilda mi už naznačila, že si přeje, abych se ujala vy-šetřování. Udělám to nikoliv kvůli politice, ale kvůli mravnímu zákonu a také proto, že Étain byla má přítelkyně."

„To je dobře řečeno," podotkl Oswy. „Níc méně politická souvi-slost tady je. Vražda, zejména osoby tak význačné, může být chy-trý tah s cílem zmařit naše rokování. Samozřejmě se nabízí vy-světlení, že Étain jako čelná představitelka církve Colmcillovy byla zákeřně zavražděna někým ze stoupenců Říma. Na druhé straně si vrah možná přeje, abychom si právě to mysleli - v nadě-ji, že lidé v jednacím síni, soucítící s námi, proto podpoří Ionu pro-ti Římu."

Sestra Fidelma hleděla zamýšleně na Oswyho. Nebyl to žádný prost'áček. Jako král vládl Northumbrii rukou železnou po více než dvacet let a odvrátil každý pokus ostatních saských králů o vpád a dobytí jeho země a o jeho zapuzení. Nyní ho většina sas-kých králů, přinejmenším formálně, považovala za svého nejvyš-šího pána, ba i římský biskup ho oslovil jako „krále všech Sasů." Fidelma ocenila jeho pronikavou mysl a intelekt.

„Pak tedy bude mým úkolem zjistit, jak to bylo," řekla klidně.

Oswy zaváhal a zavrtěl hlavou.

„Ne tak docela."

Fidelma tázavě zvedla obočí.

„Mám jednu podmínku."

„Jsem advokát brehonského dvora. Nepřijímám žádné pod-mínky kromě povinnosti zjistit pravdu." V očích se jí nebezpečně zablýsklo.

Ve tváři abatyše Hildy bylo patrné pohoršení.

„Sestro, skutečně zapomínáš, že už nejsi ve své zemi a že sem její zákony nesahají. Musíš s králem jednat uctivě."

Oswy se opět jednou usmál a hledě na Hildu zavrtěl hlavou.

„My si s Fidelmou navzájem rozumíme, Hildo. A jsem si jistý, že si jeden druhého vážíme. Ale přesto musím trvat na předběžné podmínce, protože, jak už jsem řekl, je to politická záležitost, a budoucnost našich království a budoucnost

náboženství, které budeme vyznávat, závisí na vyřešení tohoto problému."

„Nechápu -" spustila Fidelma trochu udiveně.

„Tak si to nech vysvětlit," přerušil ji Oswy. „Po opatství už teď kolují dohady dvojího druhu. Podle jedněch se k této hrůzné me-todě uchýlila římská frakce, aby umlčela jednu z nejschopnějších obhájkyní Colmcillovy církve. Druzí naznačují, že je to trik stou-penců Iony, kteří chtějí synodní jednání zmařit a zajistit si tak, že se Northumbrie přidrží irského obřadu a nikoli římského."

„Ano, to chápu."

„Moje dcera Aelflaed, kterou vychovaly sestry z Iony, už mluví o tom, že povstanou válečníci a udeří na ty, kdo je odtud chtějí vy-hnat. Můj syn Alhfrith a jeho žena Cyneburh kují pile s úmyslem vojenskou silou svrhnout stoupence Iony. A můj syn" - odmlčel se a trpce se zasmál - „můj syn Ecgrith, který touží pouze po moci, všechno sleduje a čeká na příležitost, na projev mé slabos-ti, aby jí využil a zmocnil se mého trůnu. Chápeš, proč je tahle zá-ležitost tak důležitá?"

Sestra Fidelma pokrčila rameny.

„Nechápu však, co za podmínku mi chceš dát. Já jsem schop-na tuhle záhadu vyřešit."

„Abych dokázal oběma frakcím, že já, Oswy z Northumbrie, jsem při výkonu spravedlnosti nestranný a nepředpojatý, ne-smím dopustit, aby smrt abatyše Étain vyšetřovala pouze osoba z Colmcillovy církve. A tím spíš si nemohu dovolit nechat tuto vraždu vyšetřovat pouze někým ze stou-penců Říma."

Fidelma byla zmatená.

„Tak co navrhuješ?"

„Abys ty, sestro, spojila své síly s někým z římské strany. Když povedete vyšetřování společně, nikdo nás nebude moci, až ozná-míte výsledek pátrání, obvinít z předpojatosti. Souhlasíš?"

Sestra Fidelma chvíli na krále zírala.

„Poprvé slyším náznaky, že by dálaigh brehonského soudu mohla dělat předpojaté závěry. Motem našeho povolání je pravda proti celému světu'. Ať se činu dopustil někdo z mé církve nebo z církve římské, výsledek bude vždy stejný. Přisahal jsem, že budu stát na straně pravdy, ať je jakkoliv nepřijemná." Odmlčela se, pak pokrčila rameny. „I když... chápu, že tvůj návrh je logický. Souhlasím. Ale s kým mám pracovat? Přiznávám, že má znalost saského jazyka je zanedbatelná, a vím, že málokterý Sas mluví latinsky, řecky nebo hebrejsky, což jsou jazyky, jimiž slušně vládnu."

Owyho tvář se uvolnila v úsměvu.

„To není problém. V doprovodu arcibiskupa z Canterbury je mladý muž, který je pro tento úkol jako stvořený."

Abatyše Hilda se po králi zvědavě podívala.

„Kdo je to?"

„Jeden bratr jménem Eadulf ze Sexmund's Ham v Ealdwulfově království Východních Anglů. Bratr Eadulf strávil pět let v Irsku jako student a další dva roky studoval v Římě. Takže mluví irsky, latinsky a řecky stejně jako rodnou saštinou. A vyzná se v záko-nech. Po pravdě řečeno, kdyby se nebyl stal mnichem, byl by dě-dičným gerefou - to je, Fidelmo, vykonavatel našich zákonů. Arci-biskup Deusdedit mě informoval, že je to neúnavný luštitel záhad. Tak co, sestro, máš námitky proti spolupráci s takovýmto mužem?"

Fidelmě to bylo jedno.

„Pokud je cílem nás obou pravda... Ale co si on myslí o spolu-práci se mnou?"

„Můžeme se ho zeptat, poslal jsem pro něho a požádal ho, aby počkal venku. Teď už by tu měl být."

Oswy šel ke dveřím a otevřel je.

Sestra Fidelma překvapením pootevřela ústa, když dovnitř ve-šel mladý mnich, s nímž se předchozího večera srazila v křížové chodbě, a uklonil se králi. Pak zvedl oči a zachytil pohled sestry Fidelmy. Při pohledu na ni se na jeho tváři objevil na okamžik údiv, ale pak se opět změnila v bezvýraznou masku.

„Tak to je Eadulf," představil Oswy nově přichozího a stále mluvil irsky. „Bratře Eadulfe, toto je dálaigh, o níž jsem ti říkal, sestra Fidelma. Chceš s ní spolupracovat, máje na paměti to, co jsem ti řekl už předtím -jak důležité je vyřešit tento zločin co nej-rychleji?"

Hnědé oči bratra Eadulfa se setkaly se zeleně planoucí jiskrou v očích Fidelminých.

Když na sebe pohlédli, pocítila Fidelma opět ono zvláštní napě-tí jako předchozího večera.

„Chci," řekl sytým barytonem. „Je-li to sestře Fidelmě milé."

„Sestro?"

„Můžeme rovnou začít," řekla Fidelma nevzrušeně, skrývající před Sašovým zrakem zmatené pocity.

„S tím souhlasím," řekl Oswy. „Vyšetřování povedete mým jménem. Klášť otázky můžete každému, komu chcete, bez ohledu na jeho postavení, a moji válečníci jsou připraveni jednat podle vašich pokynů. Před odchodem vám řeknu jen toto: nejdůležitější je rychlost. Neboť každou hodinu se nekontrolovatelně šíří pověs-ti a dohady, síla nepřátel vzrůstá a čím dál tím víc hrozí občanská válka."

Oswy pohlédl z jednoho na druhého, krátce se usmál a vyšel z komnaty.

Sestra Fidelma se zabrala do myšlenek. Bylo třeba vzít v úva-hu mnoho dalších věcí, nejen smrt abatyše Étain.

Náhle si uvědomila, že ji abatyše Hilda, Colmán a Eadulf pozo-rují.

„Promiňte." Uvědomila si, že se jí zřejmě na něco ptali.

Abatyše Hilda se krátce nadechla.

„Ptala jsem se, kde hodláte začít?"

„Nejlépe bude podívat se na místo činu," řekl bratr Eadulf spěšně.

Fidelma zaťala zuby, rozmrzelá tím, že odpověděl za ni.

Sas měl samozřejmě pravdu, ale v nejmenším si nepřála, aby jí diktoval. Pokoušela se vymyslet jiný postup, který by

byl ku pro-spěchu věci, jen aby mu odporovala, ale nešlo to.

„Ano," potvrdila váhavě. „Zajdeme do cubicula abatyše Étain. Hýbalo se tam s něčím od té doby, co byla nalezena její mrtvola?"

Hilda zavrtěla hlavou.

„Pokud vím, tak s ničím. Mám vás doprovodit?"

„Není třeba," řekla Fidelma rychle, aby se Eadulf nerozhodl opět odpovědět za ni. „Budeme-li něco potřebovat, dáme ti vědět."

Obrátila se a aniž by pohlédla na Eadulfa, vyšla z místnosti.

Eadulf se uklonil abatyši a biskupovi Colmánovi a spěchal za ní.

Sotva se za nimi zavřely dveře, Colmán sevřel rty.

„Mám pocit, jako bychom po stopách zajíce vyslali lišku a vlka," pronesl zvolna.

Abatyše Hilda se na biskupa lehce usmála.

„Bylo by zajímavé vědět, koho považuješ za vlka a koho za liš-ku."

KAPITOLA SEDMÁ

Fidelma se zastavila přede dveřmi cubicula hospitale, které bylo vyhrazeno abatyši Étain. Od té doby, co vyšli z komnaty abatyše Hildy a kráčeli temnými klášterními ambity a chodbami k hostinským ubytovnám, Fidelma saského mnicha přímo neoslovila. Teď jí bylo zatěžko sebrat veškerou sílu a vkročit do cely. Bratr Eadulf se domníval, že její nemluvnost a váhání pramení z toho, že je dotčena nutností spolupracovat s ním na řešení případu, a rozhodl se počkat, až ji to přejde. Ale Fidelma nyní zjišťovala, že nadchází chvíle, jíž se obávala.

Chvíle, kdy bude muset pohlédnout na mrtvé tělo své přítelkyně Étain.

Teprve teď se musela vypořádat s vlastním otřesem, způsobeným vraždou abatyše. Étain byla dobrou přítelkyní. Nebyl to důvěrný vztah, ale nicméně přátelský. Fidelma si vzpomněla, jak se sešly předchozího večera a Étain se jí svěřila, že hodlá odstoupit z funkce abatyše v Kildare, provdat se a věnovat se vlastnímu štěstí. Fidelma se zamračila. Provdat se za koho? Jak má najít jejiho snoubence a sdělit mu tragickou novinu? Byl to náčelník z Eoghanachtu nebo některý mnich, jehož poznala v Irsku? Do-brá, to zjistí, až se vrátí do Irska.

Na okamžik zůstala stát a zhluboka se nadechla, aby se při-pravila na to, co spatří.

„Jestli nechceš tu mrtvou vidět, sestro, půjdu tam místo tebe." Eadulf to řekl chlácholivým hlasem, neboť její váhání zřejmě přičítal úzkosti z pohledu na mrtvé tělo. Byla to první slova, jimiž ji saský mnich přímo oslovil.

Fidelma se zmítala mezi dvěma pocity. Tim prvním bylo překvapení nad jeho plynou irštinou a sku-tečností, že zvolil právě tento jazyk, aby ji sytým barytonem oslo-vil. Druhým pak byla podrážděnost, vyvolaná jeho lehce shovívavým tónem, který prozrazoval zřejmý sled jeho myšlenek.

Z těchto dvou pocitů převládala podrážděnost a dodala jí po-třebnou pádnost.

„Étain byla abatyší mého kláštera v Kildare, bratře," řekla ráz-ně. „Dobře jsem ji znala. Pouze kvůli tomu otálím, jako

každý ci-vilizovaný člověk."

Bratr Eadulf se kousl do rtu. Pomyslel si, že ta žena je vznětlivá a velice citlivá; zelené oči planou jako dva ohníčky. „Další důvod, abych tě toho ušetřil," řekl konejšivě. „Jsem od-borník v umění lékárnickém a studoval jsem na proslulé lékařské škole v Tuaim Brecaín."

Těmito slovy ji neusmířil, pouze zvýšil její podrážděnost.

„A já jsem dálaigh od brehonského soudního dvora," řekla upjatě. „Doufám, že nebudu muset vysvětlovat, jaké povinnosti z tohoto úřadu vyplývají."

Než mohl odpovědět, otevřela dveře cubícula.

Přestože venku bylo dosud světlo, v celách bylo šero. Do set-mění chyběly ještě dvě hodiny, ale šedivé nebe bylo už soumráč-né a v cele nebylo pořádně vidět, neboť okénko bylo malé a bylo vysoko v šedivé kamenné stěně.

„Podej lampu, bratře," přikázala.

Eadulf váhal. Nebyl zvyklý přijímat příkazy od ženy. Pak pokr-čil rameny a sáhl po olejové lampě, která visela na stěně, připra-vena posloužit, až se setmí. Chvilí trvalo, než zapálil troud a upra-vil knot.

Eadulf s lampou zvednutou v jedné ruce vešel dovnitř za Fidel-mou.

S tělem abatyše Étain nikdo nehýbal; ležela na zádech, jako by v okamžiku smrti dopadla napříč na dřevěný kavalec, který v cele sloužil jako lože. Až na čepce byla ještě zcela oblečena. Dlouhé plavé vlasy jako proudy zlata lemovaly její tvář. Oči doširoka ote-vřené hleděly ke stropu. Ústa měla pootevřená, zkřivená v hrozi-vém šklebu. Spodní část obličejce, šíje a ramena byly zalité krví.

Sestra Fidelma sevřela rty, přikročila k ní a přinutila se sklonit se k ní, vyhýbajíc se studeným otevřeným očím mrtvé. Poklekla a zamumlala modlitbu za mrtvou abatyši. „Sancta Brigita interce-dantpro amica mea..." šeptala. Pak vztáhla ruku, zatlačila jí očia dokončila modlitbu za mrtvou: Requiem aeternam dona ei Domine..."

Když skončila, obrátila se na svého společníka, který čekal ve dveřích.

„Protože budeme pracovat společně, bratře," řekla chladně, „shodněme se na tom, co zde vidíme."

Bratr Eadulf k ní přistoupil blíže s lampou pořád ještě zvednu-tou. Fidelma odřikávala nevzrušeně: „Máme tu roztrženou řez-nou ránu, téměř trhlínu, která se táhne od levého ucha dopro-střed krku, a další ránu od pravého ucha rovněž do středu, takže obě rány se pod bradou sbíhají do písmena ‚V. Souhlasíš?"

Eadulf zvolna přisvědčil.

„Souhlasím, sestro. Dvě samostatné rány, to je zřejmé."

„Žádné jiné viditelné zranění nenacházím."

„Aby takové rány zasadil, musel vrah chytit abatyši zezadu za hlavu, možná za vlasy, prudce bodnout a táhnout řez od ucha, a totéž udělat z druhé strany."

Sestra Fidelma zauvažovala.

„Ten nůž nebyl ostrý. Svaly spíše trhal než řezal. To znamená, že ta osoba musela mít určitou sílu."

Bratr Eadulf se usmál.

„V tom případě můžeme jako podezřelou vyloučit kteroukoli ze sester."

Fidelma cynicky pokrčila čelo.

„V této chvíli nemůžeme vyloučit nikoho. Síla, stejně jako inte-ligence, není výlučnou výsadou mužů."

„Výborně. Ale abatyše musela útočníka znát."

„Z čeho tak soudíš?"

„Nejsou tu žádné stopy po boji. Rozhlédni se po místnosti. Zdá se, že všechno je na svém místě. Žádný nepořádek. A všimni si. Rouška mrtvé visí pořádně na věšáku. Jak víš, mezi sestrami pla-tí zásada, že před cizími lidmi se závoj nesmí odkládat."

Sestra Fidelma musela připustit, že Eadulf je dobrý pozorova-tel.

„Tvrdíš, že abatyše Étain odložila svou roušku dříve nebo ve chvíli, kdy útočník vešel do cely. Předpokládáš, že ho znala tak dobře, že se znovu nezahalila?"

„Přesně tak."

„Ale co když útočník vešel do cely dřív, než ho poznala a pak už neměla čas sáhnout po závoji?"

„Tuhle možnost vylučuji."

„Jak to?"

„Protože by tu bylo patrné, že ji někdo vyrušil. Kdyby byla aba-tyše překvapena, že do cely vstupuje někdo cizí, určitě by sáhla po závoji nebo by s vetřelcem bojovala. Ale tady je naprostý pořá-dek, i přikrývky na loži jsou neporušené. Jediným rušivým mo-mentem je tělo abatyše ležící přes lůžko napříč s podříznutým hrdlem."

Sestra Fidelma stiskla rty. Eadulf má pravdu. Je to dobrý po-zorovatel.

„To zní logicky," připustila po krátké úvaze. „Ale ne tak zcela přesvědčivě. Myslím, že s konečným názorem na to, zda svého vraha znala, ještě posečkám. Ale zdá se, že pravda je na tvé stra-ně." Otočila se a vrhla na Eadulfa pátravý pohled. „Říkal jsi, že jsi lékař?"

Eadulf zavrtěl hlavou.

„Ne. Ačkoliv jsem studoval na lékařské škole v Tuaim Brecaín, jak už jsem říkal, a vím toho dost, nejsem vyškolen ve veškerém umění lékařském."

„Rozumím. Nenamítáš tedy nic proti tomu, abychom požádali abatyši Hildu o přenesení těla do mortuaria? Měl by je prohléd-nout klášterní lékař pro případ, že by na těle byla ještě další zra-nění, která jsme přehlédli."

„Nic proti tomu nemám," potvrdil Eadulf.

Fidelma roztržitě přikývla. „Pochybuji, že bychom se v téhle ubohé cele mohli ještě něco dozvědět -"

Náhle se zarazila a sklonila se k zemi, a pak se zase napřímila, třímajíc cosi v ruce. Byl to chomáč zlatých vlasů.

„Co je to?“ zeptal se Eadulf.

„Doklad správnosti tvé teorie,“ odpověděla Fidelma mdlým hlasem. „Říkal jsi, že útočník popadl Étain zezadu za vlasy a zvrátil jí hlavu, aby jí mohl podržnout hrdlo. Přitom jí vytrhl hrst vlasů. A tady ty vlasy máme, útočník či útočnice je při odchodu z cely odhodil či odhodila na zem.“

Sestra Fidelma stála nehybně a rozhlížela se po malé místnosti, a její zrak klouzal z předmětu na předmět, aby jí neušlo nic důležitého či významného. V koutku duše měla zvláštní pocit, že něco přehlédla. Přistoupila ke stolku u stěny a prohlížela pár toaletních potřeb a osobních věcí. Ležel mezi nimi i kapesní misál. Jediným šperkem tu byl Étainin kříž. Fidelma si už předtím všimla, že prsten, odznak svého úřadu, má stále na prstě. Proč má tedy pocit, že tu něco chybí?

Eadulf přerušil její myšlenky.

„Pokud jde o nějakou stopu, není tu prakticky nic, co by napovídalo, kdo by mohl být hledaným zločincem, sestro. Loupež za účelem zisku můžeme jako motiv vyloučit,“ dodal a ukázal na prsten a kříž.

„Loupež?“ Musela přiznat, že to je to poslední, co by ji napadlo. „Jsme v domě Božím.“

„Je známo, že do klášterů se v minulosti nejednou vloupali žebráci a zloději,“ řekl důrazně Eadulf. „Ale to není ten případ. Nic tomu nenásvědčuje.“

„Místo činu je jako kus pergamentu, na němž viník musel zanechat nějakou stopu,“ opáčila Fidelma. „Stopa tu je a je jen na nás, abychom ji objevili a správně ji vyložili.“

Eadulf na ni zvědavě pohlédl.

„Jedinou stopou je tu tělo abatýše,“ řekl mírně.

Fidelma na něho vrhla zničující pohled.

„Takže, jak sám připouštíš, stopa, kterou bychom měli umět správně vyložit, tu pořád ještě je.“

Bratr Eadulf se kousl do rtu, neboť výtku seděla.

Moc rád by věděl, jestli je ta irská řeholnice vždycky tak ostrá, nebo jestli takhle reaguje jen na něho.

Zvláštní, když do ní předchozího večera v ambitu náhodou vrazil, byl by přísahal, že mezi nimi přeskočila jiskra porozumění, jakési vstřícnosti. Teď to však vypadalo, jako by k ničemu takovému nedošlo a ta žena byla cizí a nepřátelská.

Koneckonců, jejímu nepřátelskému postoji by se neměl divit. Uznává Columbovu církev, zatímco on, jak o tom svědčí jeho coro-na spinea, je stoupencem Říma. A že mezi těmi, kdo se nyní v opatství shromáždili, panuje nepřátelství, bylo jasné i tomu nejméně vnímavému pozorovateli.

Jeho myšlenky přerušil dutý chraptavý kašel ode dveří. Oba, Fidelma i Eadulf, se otočili zároveň, když na prahu zůstala stát stará řeholnice.

„Pax vobiscum,“ pozdravila. „Jsi Fidelma z Kildare?“

Fidelma přisvědčila.

„Já jsem sestra Athelswith, domina ve streonshalhském opatství, a tento domus hospitale mám na starosti.“ Upírala svůj pohled soustředěně na Fidelmu ve zřejmé snaze udržet jej stranou lůžka, na němž spočívalo tělo abatýše Étain. „Abatýše Hilda se domnívá, že by sis se mnou možná ráda promluvila, protože mám na starosti vše, co se týká ubytování našich bratří během synodu.“

„Výborně,“ zvolal bratr Eadulf a vysloužil si tím od Fidelmy další nevlídný pohled. „Jsi přesně tím člověkem, s nímž bychom si měli promluvit.“

„Ale ne teď,“ utrhla se na něho podrážděně Fidelma. „Nejprve bychom, sestro Athelswith, potřebovali, aby zdejší lékař co nejdříve prohlédl tělo naší nebohé sestry. Rádi bychom s ním mluvili hned po ohledání.“

Sestra Athelswith nervózně pohlédla z jednoho na druhého.

„Dobrá,“ řekla váhavě. „Oznámím to hned našemu lékaři, bratru Edgarovi.“

„Jen co to tu skončíme, sejdem se s tebou u západní brány opatství.“

Starostlivé oči starší řeholnice opět přeběhly od Fidelminy tváře k mladému saskému mnichovi. Fidelmě její váhavost lezla na nervy.

„Čas kvapí, sestro Athelswith,“ řekla příkře.

Správkyně hostinských pokojů nejspíše trhla hlavou a odkvapila.

Sestra Fidelma se otočila k Eadulfovi. Tvář měla pod kontrolou, ale z jejích zelených očí sršela nelibost.

„Nejsem zvyklá.“ spustila, ale Eadulf ji odzbrojil úsměvem.

„- pracovat s někým společně? Ovšem, to dobře chápu. Já na to také nejsem zvyklý. Myslím, že bychom se měli domluvit na nějakém postupu, abychom mohli pokračovat ve vyšetřování bez konfliktů. Měli bychom se dohodnout, kdo má vyšetřování řídit.“

Fidelma na Sasa překvapeně zírala. Chvilí hledala slova, jimiž by svou nelibost vyjádřila, ale to, co ji napadlo, bylo tak nesouvislé, že se to nedalo říct nahlas.

„Protože se nacházíme v saské zemi, asi bych to měl být já,“ po-kračoval Eadulf, nevšímaje si bouře, která hrozila propuknout. „Koneckonců, znám zákony, zvyky i jazyk téhle země.“

Fidelma sevřela rty ve snaze ovládnout se a najít potřebná slova.

„Uznávám a nepopírám, že všechny tyto znalosti máš. Avšak král Oswy, jehož podpořila abatýše tohoto domu Hilda a northumbrijský biskup Colmán, navrhl, abych se ujala, vzhledem ke zkušenostem, které mám na tomto poli, vyšetřování já. Ty jsi byl jmenován z důvodů politických, aby bylo možno vyšetřování považovat za nestranné.“

Bratr Eadulf se zřejmě nehodlal urazit a jen se tichounce za-smál.

„Ať jsem byl jmenován z jakýchkoli důvodů, sestro, jsem tady.“

„V tom případě, jelikož jsme ve při, myslím, že bychom měli zajít za abatýší Hildou a zeptat se jí, kdo z nás dvou má

vyšetřování vést."

Laskavé hnědé Eadulfovy oči se setkaly s jiskrným nelítostným zrakem Fidelminým a na několik dlouhých vteřin se vyzýva-vě křížily.

„Třeba," řekl zvolna, „třeba to nebude zapotřebí." Náhle jeho tvář ozářil úsměv. „Copak se nemůžeme dohodnout sami?"

„Ale ty ses už zřejmě rozhodl, že je povedeš ty," odpověděla Fi-delma ledově.

„Navrhuji kompromis. Oba vkládáme do vyšetřování různé schopnosti a zkušenosti. Tak ať je neřídí žádný z nás."

Fidelma si náhle uvědomila, že ji ten člověk možná zkouší a ověřuje její rozhodnost a sebedůvěru.

„To by bylo logické řešení," připustila váhavě. „Ale k tomu, abychom pracovali společně, potřebujeme jeden druhého chápat a znát způsob myšlení."

„A jak jinak se to můžeme naučit, než tím, že budeme pracovat společně? Tak co, zkusíme to?"

Sestra Fidelma hleděla do hlubokých hnědých očí saského mnicha a cítila, že se červená. Znovu pocítila ono zvláštní vzruše-ní, který zažila předchozího večera.

„Tak dobrá," řekla odměřeně, „zkusíme to. Budeme si vyměňo-vat myšlenky a poznatky, které nás v této záležitosti napadnou. A teď pojďme za sestrou Athelswith k severní bráně. Tahle budo-va je velice stísnující, ráda se projdu pod širým nebem a ucítím na tváři mořský vítr."

Obrátila se bez dalšího rozhlížení po cele a nepohlédla už ani na tělo abatyše Étain. Upřela pozornost na problém, před nějž ji tato vražda postavila, a začala se vyrovnávat s osobním žalem.

Fidelma a Eadulf stáli na okraji hloučku, který se shromáždil za severní bránou opatství.

Vzniklo tam tržiště, protože se místní obchodníci snažili na shromáždění významných duchovních a knížat ze všech království Anglů a Sasů něco vydělat.

U severní brány zastali bodrý dav, který se shlukl kolem žebrá-ka, podle řeči i zjevu zřejmě Ira. Hlouček ho popichoval, ale on vytrvale hulákal a prorokoval smrt a žal. Fidelma jen zavrtěla hla-vou, když si uvědomila, že je to týž muž, jehož viděla předchozího večera z okna.

Všude, kam člověk v těchto dobách přišel, byli proroci a jasno-vidci, kteří věštili katastrofy a zkázu. Ale nikdo nebral tato pro-roctví skutečně vážně, kromě těch, jichž se bylo třeba obávat a která věštila zkázu a ztracení. Pro způsob lidského myšlení nebylo žádné rozumné vysvětlení.

Fidelma a Eadulf se na okamžik zastavili, ale okouzlení krám-ky a stany, které upoutaly jejich pozornost, dali se bezmyšlenko-vitě unášet pryč od bran k barevné tlačnici. Proplétali se mezi stany a boudami trhovců, které vyrostly za vysokými pískovcový-mi zdmi opatství Streoneshalh.

Vzduchem se nesla osvěžující vůně slané mořské vody. Na-vzdory pokročilé hodině trhovci čile obchodovali. Fidelma s Eadulfem míjeli hloučky lidí od pohledu bohatých - šlechtice, thény, knížata a lenní krále, kteří se na tržišti pohybovali s nadutou vznešeností. V pozadí po obou stranách údolí, jímž se valila širo-ká řeka do moře, čněly tmavé kopce; na jejich svazích byly vztyče-ny četné stany a vlající plamence nad nimi hlásaly urozenost je-jich obyvatel.

Fidelma si vzpomněla na slova bratra Tarana, že synod přílá-ka královské představitele nejen ze všech království Anglů a Sasů, ale i z britských království, s nimiž vedou Sasové neustá-le války. Eadulf ji upozornil na plamence, náležející některým franckým šlechticům, kteří sem připluli přes moře z Francka. Fidelma poznala další, z Dál Riady a ze zemí Cruthinů, o nichž Sasové mluví jako o Piktech. Bylo to skutečně důležité shromáždění, které sem přilákalo mnoho národů. Oswy měl pravdu - roz-hodnutí, které padne ve Streoneshalhu, narýsuje směr, jímž se bude v nadcházejících stoletích ubírat křesť-anství nejen v Northumbrii, ale ve všech saských královstvích.

Měli pocit, že veškerého obyvatelstva Witebie se zmocnilo kar-nevalové veselí. Do města se přihnuli potulní minstrelové, kejklíři všeho druhu, kupci a kramáři. Bratr Eadulf dotazem zjistil a Fi-delmu upozornil, že požadované ceny jsou přemrštěné, a mínil, že musí modlitbami děkovat za to, že jsou pod ochranou opatství.

Mezi stánky šly zlaté a stříbrné mince rychle z ruky do ruky. Friský obchodník využil příležitosti, že mezi bohatými zákazníky jsou thénové a obecní starší se svými družinami, a prodával tu celý lodní náklad otroků. Spolu s potenciálními kupci se tam shromáždily i hloučky sedláků, svobodných občanů, a sledovaly veškeré dění s chorobnou zvědavostí. Stávalo se přece často, že ve válkách či při občanských nepokojích se rodina dostala do zajetí a byla pak vítězi prodána do otroctví.

Fidelma to pozorovala s netajeným odporem.

„Je mi nevolno, když vidím prodávat lidi jako zvířata."

Eadulf poprvé cítil, že s ní naprosto souhlasí.

„My křesť-ané už dlouho hlásáme, že je špatné, považuje-li jedi-nec druhého člověka za osobní vlastnictví. Dokonce dáváme stra-nou peníze a kupujeme za ně svobodu otrokům, o nichž víme, že jsou křesť-any. Ale mnozí z těch, kdo se prohlašují za křesť-any, zrušení otroctví nepodpořili, a církve nemá žádnou moc ani pro-gram, jak s otroctvím skoncovat."

Fidelma byla ráda, že s ní souhlasí.

„Slyšela jsem dokonce, že váš saský arcibiskup z Canterbury, Deusdedit, tvrdil, že otroci v dobré domácnosti jsou živeni a uby-továni lépe než svobodní nádeníci nebo venkovani a že svoboda sedláků je spíše relativní než absolutní. Takové názory bys mezi irskými biskupy neslyšel, protože u nás je otroctví zákonem zaká-zané."

„Ovšem zadržujete rukojmí a ty, které označujete za nesvo-bodné," namítl Eadulf. Najednou měl pocit, že musí hájit saský otrokářský systém, přestože s ním nesouhlasil, prostě proto, že je Sas. Nelíbilo se mu, že cizinka mluví tak nadřazeně a kriticky.

Rozmrzelá Fidelma zčervenala.

„Ty jsi, bratře, v Irsku studoval, a tak náš systém znáš. My žádné otroky nemáme. Ti, kdo poruší naše zákony, mohou na různě dlouhé období přijít o svá práva, ale nejsou vyloučeni ze společnosti. Jsou povinni pracovat pro blaho lidu tak dlouho, do-kud svůj zločin neodčiní. Někteří nesvobodní mohou pracovat na vlastní půdě a platit uložené dávky. Rukojmí a váleční zajatci pa-tří naší společnosti, dokud za ně není zaplacen tribut nebo vý-kupné. Ale sám dobře víš, Eadulfe, že i s těmi nejposlednějšími nesvobodnými se zachází jako s inteligentními bytostmi, jako s lidmi, kteří mají svá práva, a nikoliv jako s pouhými nevolníky, jak vy Sasové zacházíte s otroky.“

Bratr Eadulf už rozhořčeně otevíral ústa, aby jí ostře odpověděl a horlivě se zastal přístupu Sasů k otroctví, úplně zapomíná-je, že je sám odsoudil.

„Bratře Eadulfe! Sestro Fidelmo!“

Vyrušil ho hlas ženy, která sotva dechu popadala.

Obrátili se. Když Fidelma viděla, jak za nimi běží postarší sest-ra Athelswith a snaží se je dohonit, cítila se náhle provinile.

„Vždyť jsi říkala, že se sejdem u severní brány,“ protestovala udýchaná sestra.

„Moc se omlouvám.“ Fidelma byla zkroušená. „Nechali jsme se unést vším tím ruchem na tržišti.“

Sestra Athelswith se znechu-ceně ušklíbla.

„Takovým doupatům neřesti je dobré se vyhýbat, sestro. I když pro tebe jako pro cizinku mohou být naše northumbrijské trhy zajímavé.“

Obrátila se a odváděla je z klášterních pozemků, které byly vy-hrazené pro stánky a boudy kramářů, kde se trh konal, a zamíři-la východním směrem podél tmavých útesů, tyčících se nad při-stavem Witebia. Slunce na západní obloze stálo už nízko a jak kráčeli, jejich stíny se táhly před nimi.

„Sestro Athelswith -“ nakousla větu Fidelma, ale domina hos-tinských komnat ji udýchaně přerušila.

„Mluvila jsem s bratrem Edgarem, naším lékařem. Ohledá tělo během hodiny.“

„Dobrá,“ řekl uznale bratr Eadulf. „Pochybuji, že bude mít co dodat k tomu, co už víme, ale je lépe, když tělo prohlédne i on.“

„Podle čeho jsi, jako správkyně ubytovny,“ navázala Fidelma, „přidělovala cubacula hostům?“

„Mnozí hosté si postavili vedle kláštera stany. Ale těch, co při-jeli na rokování, je tolik, že naše ložnice jsou úplně plné. Cubicu-la jsou vyhrazena pro nejvýznačnější hosty.“

„Celu jsi abatyši Étain přidělovala ty?“

„Ovšem.“

„Podle jakého klíče?“

Sestra Athelswith svraštilo čelo.

„Nerozumím ti.“

„Existoval nějaký určitý důvod pro to, aby abatyše z Kildare byla ubytována právě v tomto cubiculo?“

„Ne. Hostinské pokoje se přidělují podle postavení. Biskup Colmán například požadoval, aby ti vzhledem ke tvému postavení bylo přiděleno cubiculum.“

„Chápu. Kdo bydlí v celách sousedících s celou abatyše Étain?“

Sestře Athelswith nedělalo potíže odpovědět.

„Z jedné strany abatyše Abbe z Coldinghamu a z druhé strany francký biskup Agilbert.“

„Ona je pevným stoupencem církve Columbovy,“ přerušil ji bratr Eadulf, „on stojí stejně pevně za Římem.“

Fidelma povytáhla obočí a tázavě na něho pohlédla. Eadulf od-pověděl na její zjevnou otázku pokrčením ramen.

„Upozorňuji na to pro případ, že hledáš viníky mezi Římany, sestro Fidelmo.“

Fidelma se podrážděně kousla do rtu. „Nehledám nic jiného než pravdu, bratře.“ Obrátila se ke zmatené sestře Athelswith a pokračovala: „Máš přehled o lidech, kteří navštěvují vaše hosty v celách? Nebo může vcházet a vycházet kdokoliv?“

Sestra Athelswith výmluvně pokrčila rameny.

„Proč bychom to měli sledovat, sestro? V domě Božím mohou lidé chodit sem a tam podle libosti.“

„Muži i ženy?“

„My ve Streoneshalhu jsme smíšený klášter. Muži a ženy se mohou navštěvovat v cubiculech kdy chtějí.“

„Takže nemůžeš nikterak zjistit, kdo abatyši Étain navštívil?“

„Vím dnes pouze o sedmi návštěvnících,“ odpověděla stará řeholnice, spokojena sama se sebou.

Sestra Fidelma se snažila zvládnout svoji podrážděnost.

„Kdo to byl?“ zeptala se obratem.

„Bratr Taran, ten piktský bratr, a sestra Gwid, její tajemnice, u ní byli poránu. K polednímu přišla abatyše Hilda osobně spolu s biskupem Colmánem. Potom přišel žebrák, jeden z tvých kraja-nů, sestro, který s ní chtěl mluvit. Způsobil takové pozdvižení, že musel být vyveden. Vlastně to byl ten samý žebrák, co ho včera ráno na příkaz abatyše Hildy zbičovali pro rušení klidu v domě.“

Odmlčela se.

„Mluvila jsi o sedmi lidech,“ připomněla jí sestra Fidelma mírně.

„Bratři Seaxwulf a Agatho. Seaxwulf je tajemníkem Wilfrida z Riponu.“

„A kdo je ten Agatho?“

Ted' bylo na Eadulfovi, aby odpověděl.

„Agatho je kněz ve službách opata z Icanho. Byl jsem dnes do-poledne upozorněn, že je to výstřední člověk.“

„Takže jeden z římské frakce?“ otázala se bezelstně.

Eadulf stručně přisvědčil.

„To bychom měli. Můžeš odhadnout čas, kdy se hosté s abaty-ší setkali? Například, kdo se s ní sešel jako poslední?"

Sestra Athelswith se poškrábala na nose, jako by jí toto gesto pomáhalo rozpomenout se.

„Sestra Gwid tam byla brzy ráno. Dobře se na to pamatuji, pro-tože stály ve dveřích cubicula a vehementně se přely. Pak se Gwid rozplakala a proběhla kolem mne ke svému dormitoriu. Je to do-sti vznětlivá mladá žena. Domnívám se, že jí abatyše něco vytkla. Pak za ní přišel bratr Taran. Abatyše Hilda a biskup Colmán při-šli spolu, jak už jsem říkala, a odešli všichni společně do refektá-ře, když zvon vyzváněl prandium. Po obědě přišel ten žebrák. Bratr Seaxwulf tam byl určitě, ale nevím, jestli před obědem nebo po obědě. Poslední, na koho se pamatuji, byl bratr Agatho, který přišel brzy odpoledne."

Fidelma vyslechla Athelswithin výčet pobaveně. Stará žena zřejmě ráda do všeho strkala nos a zajímala se o každého návštěvníka svých svěřenců, i o to, co ho k nim přivádělo.

„Cože? Takže ten Agatho, pokud víš, byl poslední, kdo viděl abatyši Étain živou?"

„Pokud skutečně byl jejím posledním návštěvníkem," přerušil ji hned Eadulf. Vjeho hlase zazníval obranný tón.

Sestra Fidelma se pousmála.

„Správně."

Sestra Athelswith celá nešťastná hleděla z jednoho na druhé-ho.

„Po bratru Agathovi jsem už nikoho dalšího neviděla," pravila pevně.

„A máš možnost vidět opravdu všechny návštěvníky?" zajímal se Eadulf.

„Pouze když jsem ve svém officiu," odpověděla a trochu se za-červenala. Ale mám mnoho práce. Být dominou ubytoven pro hosty je velká odpovědnost. V normálních dobách poskytujeme pohostinství asi čtyřiceti poutníkům najednou. Mám k ruce jed-noho bratra a tři sestry, kteří mi pomáhají plnit povinnosti. Je třeba uklízet dormitoria a cubicula, připravovat lože a přesvědčit se, že všechny potřeby význačných hostů byly uspokojeny. A tak často chodím po ubytovně a zjišť-uji, je-li všechno v pořádku. Ale když jsem ve svém officiu, nemohu si nevšimnout, kdo k našim hostům přichází a kdo odchází."

To Fidelmu obměkčilo. Usmála se. „Máme štěstí, že tomu tak je."

„Mohla bys přísahat, sestro," naléhal Eadulf trochu útočně, „že až do té doby, než bylo tělo objeveno, abatyši Étain nikdo jiný nenavštívil?"

Sestra Athelswith vzdorovitě vystrčila bradu.

„Samozřejmě že ne. Jak jsem řekla na začátku, tady můžeme chodit kam chceme podle libosti. Jista jsem si pouze tím, že lidi, které jsem jmenovala, do cubicula abatyše z Kildare opravdu vstoupili."

„Kdy bylo tělo objeveno a kdo je našel?"

„Já sama jsem je našla dnes odpoledne půl hodiny po páté."

Fidelmu její slova udivila a netajila se tím.

„Jak si můžeš být tak jistá časem?"

Bylo zřejmé, že se sestra Athelswith dme pýchou.

„K povinností dominy domu hospitale v Streoneshalhu patří také péče o časomíru. Mým úkolem je dohlížet na to, aby naše klepsydra ukazovala čas přesně."

Bratr Eadulf se nestačil divit.

„Vaše... co?"

„Klepsydra je řecké slovo," vysvětlovala Fidelma a dopřála své-mu hlasu lehce shovívavý tón.

„Jeden z našich bratří ji sem přinesl z východu," řekla sestra Athelswith hrdě. „Je to mechanismus, který měří čas podle toho, jak vytéká voda."

„A jak přesně jsi zaznamenala čas svého objevu?" naléhal Eadulf.

„Právě jsem klepsydru kontrolovala, když přišel posel ze sacra-ria a přinesl mi vzkaz, že rokování bylo zahájeno, ale po abatyši z Kildare není vidu ani slechu. Tak jsem pro ni zašla do cubicula. Tam jsem ji našla a hned jsem poslala vzkaz abatyši Hildě. Podle naší klepsydry chybělo půl hodiny do večerního Angelus. Jako časoměřič musím kontrolovat i zvonění zvonů."

„To odpovídá době, kdy dorazil posel do rokovací síně a infor-moval abatyši Hildu," potvrdil Eadulf.

„Byla jsem tam také," souhlasila Fidelma. „A ty jsi, sestro Athelswith, s ničím nehýbala? Všechno zůstalo tak, jak jsi to v Étainině cele našla?"

Domina domu hospitale důrazně přisvědčila.

„Ničeho jsem se nedotkla."

Sestra Fidelma se zamyšleně kousala do rtu.

„Stíny se dlouží. Myslím, že se vrátíme do opatství," řekla po malé odmlce. „Soudím, že bychom měli začít tím, že najdeme bra-tra Agatha a poslechneme si, co nám řekne."

Od brány opatství se k nim v nastalém šeru spěšně blížila ja-kási postava. Byl to jeden z bratří, podsaditý mladík s tvář jako měsíček.

„Bratře! Sestry! Abatyše Hilda mi přikázala, abych vás co nej-rychleji našel."

Na chvíli se odmlčel, aby se nadechl.

„Co se děje?" zeptala se Fidelma.

„Mám vám vyřídit, že byl dopaden vrah abatyše Étain a teď je na opatství pod zámkem."

KAPITOLA OSMÁ

Fidelma, následována Eadulfem, vešla do komnaty abatyše Hildy. Abatyše seděla a před ní stál vy-soký světlavlasý mladík s jízvou na tváři. Fidelma ho okamžitě po-zнала, protože jí ho v sacriu ukázal bratr Taran a řekl, že je to nejstarší syn Oswyho Alhfrith. Když ho teď viděla zblízka, nabyla dojmu, že se ta jízva k němu hodí; jeho tvář, třebaže pohledná, působila krutě - možná proto, že měl úzké ironické rty a ledově modré oči, studené a bez života jako oči mrtvého.

„Toto je Alhfrith z Deiry," oznámila abatyše.

Bratr Eadulf se hned hluboce uklonil, jak je zvykem Sasů, když zdraví knížata, ale Fidelma stála dál vzpřímeně, pouze úklonou hlavy naznačila zdvořilý pozdrav. Neudělala by nic více, ani kdyby se setkala s některým z irských provinčních králů, neboť její hodnost jí dávala právo mluvit jako rovný s rovným nejen s tě-mito králi, ale i s Nejvyšším králem.

Alhfrith, syn Oswyho, bez zájmu zavadil pohledem o Fidelmu a pak sasky oslovil bratra Eadulfa. Fidelma tento jazyk trochu znala, ale oni mluvili tak rychle a s takovým přízvukem, že nero-zuměla ani slovo. Zvedla ruku a dědice northumbrijského trůnu přerušila.

„Bylo by lepší," řekla latinsky, „kdybychom hovořili jazykem nám všem známým. Já sasky neumím. A pokud společný jazyk nenajdeme, sluší se, bratře Eadulfe, abys překládal."

Alhfrith se zarazil a dal hlasitě najevo nelibost nad tím, že byl přerušen.

Abatyše Hilda potlačila úsměv.

„Protože Alhfrith latinsky nehovoří, navrhuji, abychom použili irštinu, které všichni rozumíme," řekla irsky.

Alhfrith se zamračil a obrátil se k Fidelmě.

„Umím trochu irsky od Columbových mnichů, kteří do téhle země přinesli křesťanství. Když nemluvíš sasky, hovořme tedy tímto jazykem." Mluvil pomalu a s těžkým přízvukem, ale znalost jazyka měl slušnou.

Fidelma mu rukou naznačila, aby pokračoval. K její nevoli se opět otočil k Eadulfovi a mluvil k němu.

„Není třeba pokračovat ve vyšetřování. Viníka už máme pod zámekem."

Bratr Eadulf se chystal odpovědět, když ho Fidelma přerušila.

„Dozvíme se, kdo je tím viníkem?"

Alhfrith překvapeně zamrkal. Saské ženy znají své místo. Měl ovšem zkušenosti s troufalostí irských žen a věděl také od své ne-vlastní matky Fin něco o tom, jak se nestoudně považují za rovné mužům. Spolkl ostrou odpověď, kterou měl na jazyku, a přivře-nýma očima Fidelmu pozoroval.

„Samozřejmě. Je to jistý žebrák z Irska. Říká si Canna, syn Cannův."

Fidelma tázavě zvedla obočí.

„Jak jste ho odhalili?"

Bratra Eadulfa uváděl vyzývavý tón jeho kolegyně do rozpaků. Byl zvyklý na způsoby a zvyky irských žen v jejich zemi, ale stís-ňovalo ho, když se stejně tak chovaly k jeho krajanům.

„Nebylo těžké ho odhalit," odpověděl Alhfrith chladně. „Ten člověk se tady potloukal a předpovídal den a hodinu smrti abaty-še Étain. Buď je to velký čaroděj, nebo vrah. Jako křesťanský král a stoupenec Říma," řekl důrazně, „v

kouzla nevěřím. A tudíž jedi-né vysvětlení toho, že ten člověk dokázal předpovědět den a hodi-nu její smrti, je to, že byl pachatelem toho zločinu on sám."

Eadulf této logice přikyvova, ale Fidelma se na saského kníže-te skepticky usmála.

„Jsou svědci na to, že předpověděl přesnou hodinu a způsob smrti abatyše Étain?"

Alhfrith ukázal poněkud dramaticky na abatyši Hildu.

„Ona je svědkem, jemuž nelze nic vytknout."

Sestra Fidelma tázavě pohlédla na abatyši.

Hilda lehce zčervenala, zdálo se, že je zaskočena.

„Pravda je taková, že včera přivedli toho žebráka ke mně a on předpověděl, že dnes bude prolita krev."

„Upřesnil to?" Alhfrith hněvivě sykl, když Hilda zavrtěla hlavou.

„Vlastně mi řekl jen tolik, že krev bude prolita toho dne, kdy bude slunce na obloze zastřeno. Jeden učený bratr z Iony mi vy-světlil, že k této události došlo ještě téhož odpoledne, když měsíc procházel mezi námi a sluncem."

Fidelma se zatvářila ještě skeptičtěji.

„Jmenoval výslovně abatyši Étain a uvedl přesný čas?" naléhala.

„Přede mnou ne -" stačila říci Hilda.

„Ale máme jiné svědky, kteří odpřisáhnou, že jim to řekl," skočil jí do řeči Alhfrith. „Proč mařit čas? Pochybuješ o mém slově?"

Sestra Fidelma se k Sasovi obrátila s odzbrojujícím úsměvem. Teprve bližším zkoumáním by se dala zjistit míra jeho upřímnosti.

„Z právního hlediska není tvé slovo důkazem, Alhfrithu z Deiry. I podle saského práva musí být předložen přímý důkaz, že se dotyčný dopustil zločinu, dohady ani informace z doslechu nesta-čí. Rozumím tomu tak, že nás pouze informuješ o tom, co ti někdo jiný sdělil. Sám na vlastní uši jsi toho člověka neslyšel."

Zahanbený Alhfrith ve tváři zrudl.

Teď náhle poprvé do hovoru vstoupil bratr Eadulf.

„Sestra Fidelma má pravdu. Tvé slovo nikdo nezpochybňuje, protože jsi nebyl svědkem a nemůžeš tedy dosvědčit, co ten člo-věk skutečně řekl."

Fidelma nedala najevo překvapení nad tím, že ji saský bratr podpořil. Obrátila se opět k abatyši Hildě.

„Na našem úkolu vyšetřit tuto záležitost se nic nemění, matko představená, až na to, že teď máme podezřelého. Je to tak?"

Abatyše Hilda souhlasila, třebaže bylo jasné, jak ji znervózňu-je pomyšlení, že se postavila proti svému mladému příbuznému.

Z Alhfritha nelibost přímo sálala.

„Je to marnění času. Tu irskou ženu zabil jeden její krajan. Čím dřív to oznámíme, tím lépe. Alespoň zarazíme klepy a nespra-vedlivé obviňování, že ji někdo ze stoupenců Říma zabil proto, aby nemohla vystoupit na rokování."

„Je-li to pravda, tak to oznámíme," ujistila ho Fidelma. „Ale na-před musíme zjistit, zda je to skutečně pravda."

„Možná bys nám měl říct," zasáhl bratr Eadulf, když viděl, jak se saský kníže zamračil, „kdo proti tomu člověku svědčí, a jak byl zatčen."

Alhfrith váhal. „Jeden z mých thénů, Wulfric, slyšel toho chlapa holedbat se na tržišti, že předpověděl smrt Étain. Wulfric našel tři lidi, kteří odpřisáhnou, že to žebrák oznámil dřív, než byla abatyše naleze-na mrtvá. Teď vězně hlídá, než ho přivážeme ke kálu a upálíme ho za to, že se vysmíval Božím zákonům, když se chlubil svou vše-vědoudností."

Fidelma pohlédla Alhfrithovi z Deiry zpřímá do očí.

„Ty jsi toho muže odsoudil dřív, než byl vyslechnut."

„Já jsem ho vyslechl a já jsem ho taky odsoudil k smrti upále-ním," utrl se na ni Alhfrith.

Sestra Fidelma otevřela ústa k protestu, ale Eadulf ji předešel.

„To je v souladu s našimi zvyklostmi a zákony, Fidelmo," dodal kvapně.

Fidelma na něho studeně pohlédla.

„Ach, ten Wulfric!" zašeptala. „S Wulfrikem z Frihopu jsem se už setkala cestou sem. Tento Wulfric, thén z Frihopu, oběsil jed-noho Columbova bratra na rozcestí, a to zcela bezdůvodně, jen pro své potěšení. To by byl pěkný svědek proti člověku z naší země a naší víry!"

Alhfrith byl tak otřesen její smělostí, že zakoulel očima a ote-vřel ústa, ale nevydal hlásku.

Abatyše Hilda, celá nervózní, vstala ze svého křesla. I bratr Eadulf byl ohromen.

„Sestro Fidelmo!" Hilda se vzpamatovala první z překvapení nad tím, že se Fidelma vytasila s tímto případem, a řekla jí ostře: „Vím, jak jsi byla otřesena, když jsi našla mrtvolu bratra Aelfrika z Lindisfarne, ale jak jsem ti už řekla, tento případ se vyšetřuje."

„To je dobře," řekla Fidelma stroze. „Avšak obvinění žebráka stojí a padá s důvěryhodností Wulfrika jako svědka. Thén z Friho-pu je v této záležitosti sotva důvěryhodným svědkem. Zmínil ses o třech dalších. Jsou ti lidé nezávislí, nebo je thén nutí svědčit hrozbami či úplatky?"

Alhfrith pochopil smysl otázky a jeho tvář se hněvivě zakabonila.

„Nezůstanu tady jen proto, abych se dal urážet... ženskou, ať má jakékoliv postavení," vyštěkl. „Kdyby nebyla pod ochranou mého otce, dal bych ji za takovou drzost zbičovat. A co mě se týče, bude ten žebrák zítra za úsvitu upálen na hranici."

„Ať je vinen nebo ne?" opáčila rozohněná Fidelma.

„On je vinen."

„Výsosti!" Bratr Eadulf zastavil klidným hlasem lenního krále Deiry na půl cestě ke dveřím. „Výsosti, možná že je to

tak, jak ří-káš, a že je ten žebrák vinen. Ale měl bys nám dovolit tu věc vyše-třit, neboť na rozvážném posouzení celého případu hodně záleží. Nám dvěma vyšetřování svěřil osobně tvůj otec král. Na toto malé opatství ve Witebii se teď upírají zraky celého křesťanstva a v sáz-ce je velmi mnoho. Vína musí být prokázána nade vši pochybnost, jinak by se mohlo stát, že válka zpusťosí celé království, a nejen Northumbrie ztmavne pod krvavými křídly krkavců. K tvému otci králi nás váže přísaha a povinnost."

Poslední věta byla pronesena s velkým důrazem.

Alhfrith se zastavil, pohlédl na bratra Eadulfa a pak na abatyši Hildu; Fidelmu okázale ignoroval.

„Nejpozději do zítřejšího úsvitu můžete prokázat, že je žebrák úplně nevinný... jinak shoří na hranici. A na tuhle ženu si dávej-te pozor," ukázal na Fidelmu, aniž by na ni pohlédl. „To je hrani-ce, za níž se nedám dotlačit."

Dvěře se za mohutnou postavou Oswyho syna hlučně zabou-chly.

Abatyše Hilda pohlédla vyčítavě na Fidelmu.

„Zdá se, že zapomínáš, sestro, že tady nejsi ve své zemi a že u nás platí jiné zvyklosti a jiné zákony."

Sestra Fidelma sklonila hlavu.

„Udělám vše pro to, abych na to pamatovala, a doufám, že mi bratr Eadulf poradí, budu-li něco dělat špatně. Přesto však je mým prvořadým cílem dobrat se v této záležitosti pravdy a pravdě musíme sloužit spíše než knížatům."

Abatyše si zhluboka povzdechla.

„Budu o tomto vývoji informovat krále Oswyho a vy můžete mezitím pokračovat ve vyšetřování. Ale pamatujte, že Alhfrith je králem Deiry, kde se toto opatství nachází, a že královo slovo je zákonem."

Na chodbě se bratr Eadulf zastavil a s jistým obdivem se na Fidelmu usmál.

„Abatyše Hilda má pravdu, sestro. S našimi saskými knížaty moc nepořídíš, nebudeš-li respektovat jejich postavení. Já vím, že v Irsku je to jinak, ale teď jsi v Northumbrii. Avšak stejně má teď mladý Alhfrith o čem přemýšlet. Zdá se, že je to pomstychtivý chlapík, budeš se před ním muset mít na pozoru."

Fidelma se přistihla, že opětuje jeho úsměv.

„Budeš mě muset upozornit, bratře Eadulfe, když budu dělat něco špatně. Ale je těžké mít rád člověka jako je Alhfrith."

„Králové a knížata nesedí na trůnech proto, aby byli milováni," opáčil Eadulf. „Co teď hodláš udělat?"

„Promluvím s žebrákem," odpověděla okamžitě. „Chceš zajít za lékařem Edgarem pro zprávu o ohledání, nebo půjdeš se mnou?"

„Myslím, že mě asi budeš potřebovat." Eadulf byl vážný. „Alhfrithovi bych moc nevěřil."

Potkali sestru Athelswith, která jim sdělila, že bratr Edgar už provedl ohledání mrtvé a nenašel nic než to, co bylo zřejmé, a že tělo přenesli do klášterních katakomb, kde bude pohřbeno.

Pak je sestra Athelswith zavedla do dolů do klášterního hypogea, kterýmžto slovem se označovaly rozsáhlé podzemní prostory. Po točitém kamenném schodišti sestoupili dvacet stop pod zem do prostoru s kamennou dlažbou; chodby se tam rozbíhaly na všechny strany a vedly do jeskyňovitých cel s vysokými klenutými stropy. Nahoře nad schodištěm se sestra Athelswith zastavila a rozsvítila olejovou lampu, v jejímž světle je vedla dál spleť za-tuhlých chodeb, až došli do katakomb; mrtvé ze zdejšího opatství tam ukládali do kamenných sarkofágů stojících v řadě vedle sebe. Zdejší odér měl v sobě onen pozoruhodný a nevysvětlitelný příchuch smrti.

Sestra Athelswith je prováděla těmito vlhkými katakombami snad až příliš kvapně, když tu ji přimrazilo k zemi kvílení, vrace-jící se ozvěnou. Ruka, v níž třímala lampu, se prudce roztřásla a ona s nepatřičným spěchem padla na kolena.

Sestra Fidelma položila na paži znervóznělé dominy ruku. „To tady jen někdo vzlyká," uklidňovala ji.

Sestra Athelswith zvedla lampu výše a vedla je dál.

Zdroj těchto nářků objevili vzápětí. Na konci katakomb byl ma-lý výklenek, v němž hořely dvě svíce. Tělo abatyše Étain už odnes-li k poslednímu odpočinku. Leželo v pohřebním rubáši na ka-menné desce a u hlavy mu hořely svíce. Na mářách ležela mrtvá a u jejích nohou uviděli řeholníci v poloze flecto - na břiše s ruka-ma a nohama roztaženými. Byla to Gwid. Děvče se nadzvedlo, dál vzlykalo, znovu padlo na zem a volalo: „Domine miserere peccatrice!"

Sestra Athelswith se rozběhla, ale Fidelma ji zadržela.

„Nech ji ještě chvíli o samotě s jejím žalem."

Domina sklonila poslušně hlavu a pokračovala v cestě.

„Ubohá sestra je rozrušená. Zřejmě byla abatyši velice oddá-na," mínila cestou.

„Každý se vyrovnává se svým zármutkem jinak," opáčila Fidelma.

Na konci katakomb byla řada skladišť a za nimi apotheca čili vinný sklep, kde stály velké kádě s vínem dovezeným z Francka, Galie a Iberie. Zde se Fidelma zastavila a nasála nosem. Víno sil-ně vonělo, ale podzemní prostory jako by prostupoval ještě jiný, hořkosladký pach, který ji přiměl k tomu, že se znechuceně ošklíbla.

„Nacházíme se pod klášterní kuchyní, sestro," řekla Athel-swith jakoby na omluvu. „Ten zápach sem proniká odtamtud."

Fidelma na to nic neřekla a pokynula domině, aby pokračovala v chůzi. O kousek dál přišli k řadě kobek, v nichž se obvykle uchovávaly zásoby, jak jim řekla sestra Athelswith, ale v případě potřeby tu byli vězněni provinilci. Studené podzemní kobky osvě-tlovaly planoucí pochodně.

V šeru tam seděli dva muži a hráli v kostky.

Sestra Athelswith jim oznámila příchod ostrou autoritativní saštinou.

Oba muži zabručeli, zvedli se a jeden z nich sáhl na věšák po klíči k těžkým dubovým dveřím.

Sestra Athelswith splnila svůj úkol, obrátila se a zmizela v šeru.

Muž podával klíč Eadulfovi, když vtom padl jeho pohled na Fidelmu. Necudně se ušklíbl a řekl svému druhovi cosi, co mu připadalo legrační.

Eadulf je rázně okřikl. Muži pokrčili rameny a první hodil klíč na stůl. Natolik Fidelma sasky rozuměla, aby poznala, že se Eadulf ptá na jména svědků proti odsouzenému muži. Muž za-bručel jakási jména, včetně jména Wulfrika z Frihopu. Pak se oba vrátili ke svým kostkám a dál si jich nevšímalí.

„O čem byla řeč?" zašeptala Fidelma.

„Ptal jsem se na jména svědků."

„To jsem pochopila. Ale co říkal předtím?"

Eadulf tonul v rozpacích a pokrčil rameny. „Ale nic, je to hlou-pý žvástal," řekl vyhybavě.

Fidelma na něho nenaléhala a pozorovala, jak odmyká dveře.

V maličké smrduté kobce světlo nebylo. Na slámě v koutě seděl muž s rozčuchaným vousem a dlouhými vlasy.

Zřejmě s ním zacházeli hrubě, neboť tvář měl potlučenou a na potřhaných šatech byly patrné stopy krve.

Zvedl tmavé vpadlé oči k Fidelmě a z hrdla mu vybublal jakýsi zvuk, podobající se přidušenému smíchu.

„Budiž nastokrát vítána v tomto domě!" Jeho hlas měl vyjadřovat sebejistou ironii, ale zněl pouze skřehotavě.

„Jsi Canna?" zeptala se Fidelma.

„Canna syn Canny z Ard Macha," souhlasil žebrák družně. „Dostane se mi posledního zaopatření?"

„Nepřišli jsme kvůli svátosti," odpověděl Eadulf příkře.

Žebrák si ho poprvé prohlédl.

„Ach tak! Sasky bratr, jeden s těch, co táhnou s Římem. Nemá smysl žádat mě, abych se vyzpovídal. Já jsem abatyši Étain z Kil-dare nezabil."

Fidelma se zahleděla na lidskou trosku na zemi u svých nohou.

„Proč si myslíš, že tě obvinili?"

Canna zvedl oči. Doširoka je otevřel, když viděl mladou sestru a poznal, že je to jeho krajanka.

„Protože provozuji své umění."

„Jaké?"

„Jsem astrolog. Umím vyčíst budoucnost z hvězd."

Eadulf nedůvěřivě zabručel.

„Připouštíš, že jsi předpověděl smrt abatyše?"

Muž samolibě přisvědčil.

„Na tom není nic zvláštního. U nás v Irsku pěstujeme toto umění odedávna, jak tato dobrá sestra potvrdí."

Fidelma souhlasně přikývla.

„Je pravda, že astrologové mají dar -"

„To není dar," opravil ji žebrák. „Astrolog studuje astrologii jako každou jinou vědu nebo umění. Já ji studoval dlouhá léta."

„Má pravdu," potvrdila Fidelma. „Astrologové provozují v Irsku své umění dlouhá léta. Kdysi to byla výsada druidů, ale umění kvete dál a mnozí králové a náčelníci si nedají ani postavit nový dům, dokud k tomu horoskop neurčí nejvhodnější čas."

Eadulf pohrdavě ohrnul nos.

„Chceš říct, že jsi sestavil horoskop a viděl jsi smrt Étain?"

„Ovšem."

„A uvedl jsi její jméno a dobu její smrti?"

„Ovšem."

Eadulf na muže nedůvěřivě pohlédl.

„Přesto přísaháš, že jsi ji nezabil a nemáš na její smrti podíl?"

Canna zavrtěl hlavou.

„Její krev jsem neprolil. To přísahám."

Eadulf se obrátil na Fidelmu.

„Jsem prostý člověk, takovýmhle bláznivým povídkám nevěřím. Myslím, že Canna musel o té smrti předem něco vědět. Nikdo nevidí do budoucnosti."

Sestra Fidelma rozhodně zavrtěla hlavou.

„U nás je astrologická věda velice pokročilá. I prostí lidé se naučí znát oblohu a dělat každodenně jednoduchá astronomická pozorování. Například po celý rok v noci poznají podle postavení hvězd na obloze, kolik je hodin."

„Ale předpovědět zatmění slunce na obloze na minutu přesně -" chtěl namítnout Eadulf.

„To je snadné," přerušil ho Canna, rozmrzen Sašovým tónem. „Léta jsem se v tomto umění zdokonaloval."

„Naším lidem není zatěžko takové události předpovídat," souhlasila Fidelma.

„A předvídat, že někdo bude zavražděn?" naléhal Eadulf. „To je tak jednoduché?"

Fidelma zaváhala a kousla se do rtu.

„To je těžší. Ale vím, že tihle lidé vědí, jak na to, a dokážou to."

Canna je přerušil chraplavým smíchem.

„Chceš vědět, jak se to dělá?"

Sestra Fidelma na žebráka povzbudivě kývla.

„Pověz nám, jak jsi k tomu závěru přišel," vyzvala ho.

Canna hlasitě potáhl nosem, sáhl do svého potřhaného šatu a vytáhl kus pergamenu s různými čarami a výpočty a strčil jim jej podnos.

„Je snadné vidět souvislosti, bratři. Prvního dne tohoto měsíce, který je v Irsku věnován ohňům Baalovým, stojí měsíc v sedm-nácté hodině dne v cestě slunci - možná je to pár minut po sedm-nácté, nedokážeme upřesnit čas na

minutu a na vteřinu. Tady, v osmém domě, stojí Býk. Osmý dům znamená smrt. Býk před-stavuje irskou zemi a ve zvěrokruhu je zároveň znamením, které ovládá hrdlo. Ukazuje na smrt udušením, podříznutím nebo obě-šením. Ze znamení Býka jsem vyvodil, že tragédie se přihodí ně-ktému dítěti Irska."

Eadulf se tvářil podezíravě, ale sestra Fidelma, která zřejmě považovala jeho výklad za logický, pouze přikývla a vyzvala Cannu, aby pokračoval.

„Podívej se na tohle," ukázal Canna na své výpočty. „Planetu Merkur nyní nacházíme v postavení vzájemného příklonu s Venu-ší. A nevládne snad Merkur právě dvanáctému domu, který před-stavuje vraždu, tajemství a klam? A není snad Venuše vládkyní osmého domu smrti, který zároveň představuje ženu? Venuše se nyní nachází v devátém domě, který je rovněž ovládán Merkurem, a ten přece zároveň vládne náboženství. A jako by všechna tato zlá znamení nestačila, přenesením světla, což se v našem povolá-ní dělá, jde Merkur do konjunkce se sluncem, které je v zatmění."

Canna se znovu posadil a vítězoslavně na něho pohlédl.

„Každé dítě to dovede přečíst."

„Budiž, ale já nejsem dítě. Vysvětli mi jednoduše, co to všech-no znamená."

Canna hněvivě svraštil obočí.

„Jednoduše, jednoduše! Vždyť je to jednoduché. K zatmění slunce došlo po páté hodině odpolední. Planety ukázaly, že smrt nastane udušením nebo podřezáním; že obětí bude žena a to žena z Irska, a že to bude řeholnice. Planety také ukázaly, že půjde o vraždu. Nevysvětlil jsem ti to dost jasně?"

Eadulf hleděl dlouho na žebráka a pak zvedl oči k Fidelmě.

„Třebaže jsem se ve vaší zemi učil dlouho, sestro, tuto vědu jsem nestudoval. Ty o ní něco víš?"

Fidelma sevřela rty.

„Nepřilíš mnoho. Ale stačí to na to, abych věděla, že Canna to podle přísných pravidel svého umění interpretuje správně."

Eadulf pochybovačně potřásl hlavou.

„Ale nevidím žádnou možnost, jak ho zítra zachránit před Alhfrithovým ohněm. I kdyby to, co říká, byla pravda a on Étain nezabil, moji saští bratři budou mít strach z člověka, který takto čte znamení na obloze."

Sestra Fidelma si hluboce povzddechla.

„Postupně se toho o vaši saské kultuře hodně dozvídám. Ale mým cílem teď musí být spíše odhalit vraha než mírnit pověřivost. Canna přiznává, že Étaininu smrti předpověděl. Teď musíme najít ty svědky, kteří slyšeli, že uvedl její jméno a přesnou dobu. Stručně řečeno, musíme zjistit, co přesně řekl. Obávám se, že je to ješitný člověk."

Canna si hněvivě odplivl.

„Řekl jsem ti už, co jsem řekl a proč jsem to řekl. Nemám strach z těch Sasů a z jejich trestů, neboť díky tomu, co jsem předpověděl z hvězd, zůstane pro budoucnost zachováno mé jmé-no jako jméno největšího proroka naší doby."

Sestra Fidelma pohrdavě zvedla obočí.

„A to je to, co si přeješ, Canno? Stát se mučedníkem, aby sis vydobyl místo v dějinách?"

Canna se chraplavě zasmál.

„Rád ponechám soud o sobě na budoucnosti."

Sestra Fidelma naznačila Eadulfovi, aby poodešel ke dveřím cely, a rychle se obrátila.

„Proč jsi dnes navštívil abatyši Étain?"

Canna sebou trhl. „Proč, proč... abych ji varoval, samozřejmě."

„Varoval ji před její vlastní vraždou?"

„Ne..." Canna vystrčil bradu. „Ano, před čím jiným?"

Když vyšli z cely, Eadulf se obrátil na Fidelmu.

„Možná že ten člověk Étain zabil, aby se naplnilo jeho proroc-tví," zauvažoval. „Připouštím, že ji šel varovat, a sestra Athelswith to dosvědčila."

Po pravdě Eadulf na zmínku Athelswith, že žebrák abatyši před její smrtí navštívil, úplně zapomněl. Dobře že si Fidelma té souvislosti povšimla.

„Pochybují. Cením si umění, kterým se zabývá, protože v mé zemi je to staré a vážené povolání. Nikdo by nedokázal tak doko-nale manipulovat s hvězdami podle své vůle. Ne, mám pocit, že Canna viděl ve hvězdách to, co tam viděl, ale otázkou zůstává, jestli skutečně výslovně uvedl, kdo má být zabit. Vzpomínáš - abatyše Hilda nám řekla, že když ji varoval před krveprolitím při zatmění slunce, nikoho výslovně nejmenoval?"

„Ale pokud Canna sám nevěděl přesně, kdo má být tou obětí, proč tedy šel varovat právě abatyši Étain?"

„Připozdívá se, a jestli má Alhfrith skutečně v úmyslu zítra za úsvitu toho muže upálit, moc času nám nezbyvá."

Potřebujeme najít a vyslechnout ty svědky a zjistit, co doopravdy Canna řekl. Ty se vydej za těmi třemi Sasy a thénem z Frihopu a vyžádej si je-jich svědectví, a já si půjdu znovu promluvit se sestrou Athel-swith o Cannově návštěvě u Étain. Sejdeme se v našem domě hospitale o půlnoci."

Sestra Fidelma se z hypogea odebrala do opatství. Byla pře-svědčena, že Canna se Sasům jako oběť plamenů nabízí záměr-ně. Věřila, že vraždu Étain nespáchal. Jeho vinou bylo obrovská ješitnost; Fidelma byla přesvědčena, že skvělou předpovědí, o níž budou kronikáři mluvit ještě po generace, si chce zajistit ne-smrtelnost.

A kvůli tomu se na něho, navzdory jeho působivému prorocství, hněvala, neboť je zdržoval od hledání opravdového viníka, sku-tečného vraha její přítelkyně a abatyše Étain z Kildare. Zbytečně ji rušil v práci.

Jedné věci si ovšem byla vědoma, totiž že na tomto velikém shromáždění je mnoho těch, kdo se řečnického umění abatyše Étain z Kildare báli. Je možné, že by se tohoto umění báli natolik, aby seji pokusili umlčet, umlčet jednou provždy?

Byla svědkem mnoha výbuchů vášní mezi římskou a Colum-bovou frakcí, aby věděla, jak hluboká je jejich nechuť a

nenávist. Možná jsou tak silné, že se mohly stát příčinou Étaininy smrti.

KAPITOLA DEVÁTÁ

Když sestra Fidelma došla do ambitů vedoucích do domu hospitale, začal vyzvánět zvon zvoucí k půlnočním modlitbám. Bratr Eadulf byl už v qfficiu sestry Athelswith a s hlavou skloněnou nad růžencem zanotoval Angelus po římském způsobu.

Angelus Domini nuntiavit Mariae
Anděl Páně oznámil Marii
Et concepit de Spiritu Sancto
A ona počala z Ducha Svatého

Sestra Fidelma tiše vyčkala, až Eadulf dokončí modlitbu a uloží růženec.

„Tak co?“ zeptala se bez úvodu.

Bratr Eadulf sevřel rty.

„Zdá se, že jsi měla pravdu. Pouze Wulfric tvrdí, že slyšel Can-nu, jak vyslovil jméno abatyše a oznámil, jakým způsobem zemře. Z těch tří dalších mi jeden řekl, že mu to, co Canna řekl, sdělil Wulfric. Řekl, že Cannu mluvit vůbec neslyšel. A třetí mi sdělil, že Canna mluvil jen obecně, tak jako u abatyše Hildy. Jinými slovy, proti Cannovi máme jenom svědectví Wulfrikovo.“

Fidelma si tiše povzdechla.

„A sestra Athelswith říká, že Canna pouze varoval abatyši a os-tatní přítomné, že tu dojde k úmrtí. O Étain se vůbec nezmínil. To potvrdili také oba bratři, které sestra Athelswith přivolala, aby Cannu vyhodili z jejího cubicula. Zdá se, že Canna je pevně odhod-laný obětovat život, aby získal nesmrtelnou slávu. Ješitný hlupák!“

„Co budeme dělat?“

„Jsem přesvědčená, že Canna se žádného zločinu - nepočítáme-li jeho marnivost - nedopustil. Představa, že ho upálí, je strašná. Musíme Cannu okamžitě osvobodit. Do úsvitu by měl být daleko odtud.“

Eadulf na ni vyvalil oči.

„Ale co na to Alhfrith? Je synem Oswyho a vladařem Deiry.“

„A já jsem zase dálaigh brehonského soudního dvora,“ opáčila Fidelma energicky, „a jedním z pověření northumbrijského krále Oswyho. Beru na sebe plnou odpovědnost. Věc se má tak, že jsme si dovolili kvůli Cannovi promrhat příliš mnoho času - času, kte-rý jsme mohli věnovat pátrání po Étainině skutečném vrahovi.“

Eadulf se kousl do rtu.

„To je pravda, ale pustit Cannu...“

Ale Fidelma se už obrátila a kráčela do hypogea zdejšího opat-ství. V duchu se snažila vymyslet, jak dostat Cannu

na svobodu navzdory jeho dvěma strážcům.

Eadulf, spěchající za ní, si začínal uvědomovat, že Fidelma je velice rozhodná žena. Na počátku se nechal oklamat jejím mládím a přitažlivou mírností. Teď poznal, jak dokáže být energická.

Ukázalo se, že mají štěstí, neboť oba hlídači tvrdě spali. Blíz-kost opatské apotheky byla příliš velkým pokušením, oba si bez omezení štědře dopřávali zdejšího vína. Chrápali v opileckém spánku, rozvalení na stole před celou, a vedle zmalátnělých ru-kou se povalovaly prázdné lahve. Fidelma se vítězoslavně usmála a bez problémů vzala z hřebíku nad spícími strážci klíč.

Starostlivě řekla Eadulfovi:

„Nechceš-li být u toho, co dělám, měl bys raději odejít.”

Eadulf zavrtěl hlavou, byť i s trochou váhavosti.

„Jedeme v tom společně.”

„Ten čarodějník Canna zmizel,” oznámil Alhfrith. „Utekl ze své cely.”

Hned poté, co bylo naservírováno jentaculum, postní snídaně, byli sestra Fidelma s bratrem Eadulfem opět předvoláni do kom-nat abatýše Hildy. Abatýše Hilda se stíněným výrazem ve tváři seděla na židli, zatímco Alhfrith rozčileně u okna přecházel sem a tam. Oswy se rozvalil v křesle u doutnajícího krbu. Rozladěně se mračil na čadící rašelinu.

Sotva Fidelma s Eadulfem vešli dovnitř, Alhfrith okamžitě vznesl očekávané obvinění. Sestra Fidelma zůstala navenek nevyvedena z míry.

„Neutekl. Já jsem ho propustila. Žádného zločinu se nedo-pustil.”

Lennimu králi Deiry spadla čelist. Ať očekával jakoukoliv od-pověď, tuhle nečekal. Sám Oswy doširoka otevřel oči, když se obrátil tvář od ohně a užasle se na Fidelmu zahleděl.

„Jak ses mohla odvázat propustit ho?” Alhfrithův hlas zněl jako vzdálené burácení hromu těsně před tím, než bouře propukne v celé své síle.

„Odvázila? Já jsem dálaigh, v hodnosti anndh. Když usoudím, že je člověk nevinný, mám právo propustit ho na svobodu.”

Král Deiry otevíral ústa.

Oswy se plácal do stehů a náhle propukl ve smích - a byl to silný výbuch nefalšovaného veselí.

„U pěti ran Kristových, Alhfrithu! Má na to skutečně právo!”

„To tedy nemá,” odsekl jeho syn. „Nemá právo jednat podle zá-konů své země v našem království. Nikdo kromě mne nemohl při-kázat, aby byl žebrák propuštěn. Bude potrestána. Strážte!”

Oswyho pobavený výraz se bleskurychle změnil v mrazivý hněv.

„Alhfrithu! Zapomínáš, že vládcem jsem tady já a že jsem také tvým otcem. Jsi pouhý provinční vladař pode mnou a pod mým dohledem. Tudiž arbitrem v právních záležitostech jsem já a já rozhodnu o tom, kdo bude potrestán a kdo ne. Sestra Fidelma působí v této zemi z mého pověření.”

Na Alhfrithův povel strážím se ve dveřích objevila Wulfrikova liščí tvář, ale Oswy mu prudkým pohybem rozkázal, aby zmizel. Snědý thén kvapně pohlédl na svého pána, jako by ho žádal o svolení, ale když uviděl Alhfrithovu zrudlou zahanbenou tvář, rychle vypadl.

Alhfrithova tvář byla modelovou ukázkou potlačovaného hně-vu. Pouze bledá jizva se mu táhla jako bílý pruh přes tvář, do níž se nahrnula krev.

Eadulfovi bylo trapně a přešlapoval z nohy na nohu.

„Má-li se jednat o vině a trestu, pane,” promluvil Eadulf popr-vé od chvíle, kdy vešli do místnosti, „pak o mém. Já jsem odpo-vědný. Byl jsem téhož názoru jako sestra Fidelma, že astrolog je v této záležitosti nevinný. Souhlasil jsem s jejím rozhodnutím propustit ho a uchránit ho nepotřebné a nespravedlivé smrti upálením.”

Fidelma překvapeně vykulila oči a vděčně na saského mnicha pohlédla. Nečekala, že ji podpoří tak důrazně.

Alhfrith zjevně nebyl mocen slova.

„Tak ty si přeješ, abych tě potrestal?” zachichotal se Oswy a obrátil se k saskému bratrovi.

„Ne, pane. Pouze připomínám, že jsem za propuštění toho že-bráka také odpovědný.”

Oswy pobaveně potřásl hlavou a vrátil se k Fidelmě, která tam stála a klidně northumbrijského krále pozorovala. Eadulf se leh-ce zachvěl - stačilo by jediné královské slůvko nelibosti a byli by oba mrtví.

„Můžeš být šťastná, Fidelmo z Kildare, že jsem dobře obezná-mený s vašimi zvyky a způsoby a že dokážu zchladit synovu hor-kou hlavu. Ale málem jsi to přehnala. Nemáš právo v mém králov-ství propouštět vězně, leda že bych ti je výslovně udělil.”

Fidelma sklonila hlavu.

„Velice toho lituji, Oswy z Northumbrie. Mýlila jsem se, když jsem se domnívala, že když jsi mě pověřil vyšetřováním jakožto dálaigh brehonského soudního dvora, vědom si toho, co to zahr-nuje, dal jsi mi souhlas vykonávat toto pověření přesně tak, jak bych to dělala ve své zemi.”

Oswy se zamračil. Nezaslechl snad v dívčině hlase lehce vý-směšný tón?

„Myslím, že sama víš, že jsi jednala neoprávněně,” řekl a při-vřel oči. „Nemyslím, že neznáš zákony této země do té míry, jak předstíráš...”

Fidelma na něho pohlédla zjevně nesměle.

„Nemyslíš si to?” zeptala se a zatvářila se jako vtělená nevin-nost.

„Ne, u sta hromů! Nemyslím.” Oswy se odmlčel a pak se na jeho tváři rozlil úsměv. „Vlastně si myslím, sestro

Fidelma, že jsi velice moudrá a informovaná osoba."

„Za to ti děkuji, Oswy."

Alhfrith je hněvivě přerušil.

„A co bude s tím čarodějem? Dovol, abych po jeho stopách vy-slal Wulfrika a pár svých ozbrojenců."

Oswy ho umlčel gestem a jeho modré oči nepřestávaly hledět do zelených očí sestry Fidelmy.

„Říkáš, že je ten žebrák nevinný?"

„Ano," potvrdila Fidelma. „Jeho jediným hříchem je pýcha. Je to astrolog. Předpověděl podle hvězd nějaké události. Ale my jsme vyslechli ty, kdo s ním mluvili předtím, než k této události došlo. Neřekl nic výslovně a teprve po události se chtěl vychloubat, že přesně předpověděl smrt abatyše a tím na sebe uvalil podezření."

Oswy pokýval hlavou.

„Viděl jsem irské astrology při práci. Věřím v přesnost jejich proroctví. Ale říkáš, že před její smrtí jméno Étain nepadlo?"

„To není pravda. Wulfric to slyšel," přerušil ji příkře Alhfrith.

„Ovšem pouze Wulfric," přidal se Eadulf. „Jediný svědek, který řekl, že slyšel jmenovat Étain, byl Wulfric, thén, který chce dis-kreditovat všechny Iry a všechny vazby s Columbovou církví. Wulfric se chvástá, že ani ne před dvěma dny oběsil bratra Aelfrika a že stejně naloží s každým Columbovým mnichem, který vkročí na jeho území."

„Je to tak," potvrdila Fidelma. „Vyslechli jsme tři svědky, kteří potvrdili, že Canna byl ve své předpovědi velice neurčitý. Čtyři svědci, včetně zde přítomné abatyše Hildy, to mohou odpřisáhnout. Teprve po vraždě začal Canna tvrdit, že přesně to předpově-děl."

„Ale proč ten žebrák lhal?" zeptal se Oswy. „Jistě věděl, že podezření padne na něho? Musel vědět, že kdyby byl podezřelý z toho, že se uchýlil k černé magii, aby způsobil smrt, byl by po-trestán na hrdle?"

„Lhal, protože chtěl získat pověst velkého proroka, na něhož se bude po generace vzpomínat," vysvětlovala Fidelma. „V duchu překroutil pravdu a tvrdil, že jeho předpověď byla přesnější, než ve skutečnosti byla."

„Ale tím souhlasil se svou smrtí," podivil se Oswy.

„Irové nemají z posmrtného života strach," poznamenal Eadulf. „Odcházejí radostně. Ještě předtím, než přijali slovo Kris-tovo, věřili, že existuje Onen svět, život věčného mládí, kam se do-stane vše živé. Canna toužil po slávě na tomto světě a šťastném počátku nového života na Onom světě."

„Takže to byl blázen?"

Fidelma odměřeně pokrčila rameny.

„Kdo může říct, zda byl při rozumu nebo to byl blázen? Sláva a nesmrtelnost. Trochu tohoto bláznovství je v každém z nás. Nic-méně by neměl být potrestán za něco, co neudělal, a tak jsem ho pustila na svobodu; řekla jsem mu, že nechce-li, aby se o jeho je-šitnosti mluvilo ve všech hodovních síních po celém Irsku, nechce-li, aby si z něho dělali legraci ve všech pěti královstvích, měl by se přidržet toho, co doopravdy prorokoval." Odmlčela se a usmála se. „Ted' už by měl být daleko odtud na cestě do králov-ství rhegedského."

„Otče!" ozval se znovu Alhfrith. „Nemohu to tak nechat. Uráží mě to -"

„Ticho!" zahřímá Oswy. „Už jsem to rozhodl."

„Nejdůležitější je najít skutečného vraha abatyše Étain. Proč mařit čas drobnými šarvátkami?" řekla Fidelma a chladně pohléd-la na Alhfritha.

Oswy zvedl ruku, aby udusil výbuch, který se jeho synovi dral na rty.

„Máš pravdu. Já, král Oswy, stojím za tím, co jsi učinila, sest-ro. Žebrák Canna je volný. Může zůstat, nebo v klidu odejít. Ale udělal by líp, kdyby šel do Rhegedu nebo ještě o kus dál." Vý-znamně pohlédl na svého pokořeného syna. „A nepřeji si žádné další řeči nebo kroky. Je to jasné, Alhfrithu?"

Jeho vysoký plavovlasý syn stál mlčky se sklopenýma očima a sevřenými rty.

„Je to jasné?" opakoval král zlověstně.

Alhfrith zvedl vzpurné oči ve snaze setkat s pohledem otcovým, a pak je opět sklopil a mlčky přikývl.

„Dobrá," usmál se Oswy a rozvalil se v křesle. „Takže my půj-deme opět na zasedání synodu a ty zatím s dobrým bratrem Eadulfem budeš pokračovat v pátrání."

Sestra Fidelma na znamení díky sklonila hlavu.

„Promarnili jsme s tou záležitostí spoustu času," poznamenala klidně. „Odcházíme a budeme s Eadulfem pokračovat ve vyšetřo-vání."

Když vyšli z Hildiných komnat, otřel si Eadulf rukou zpocené čelo.

„Z Alhfritha jsme si udělali velkého nepřítele, sestro Fidelmo."

Zdálo se, že ji to nezajímá.

„Já jsem ten konflikt nechtěla. Alhfrith je krutý mladík svéráz-ného charakteru a je ve sporu se všemi ve svém okolí. Nadělat si nepřátele je pro něho snazší, než naklonit si přátele."

„Přesto," řekl Eadulf, „si na něho dávej pozor. Wulfric je jeho člověk a udělá všechno, co mu Alhfrith řekne. Patrně o Cannovi lhal podle Alhfrithova pokynu. Mohl Alhfrith zabít Étain proto, aby postavil synod před problém?"

Fidelma takovou možnost nevyloučila a když zamyšlili do ambi-tů, tak to řekla nahlas.

„Co ted'?" zeptal se Eadulf.

„Vím, že abatyši Étain před tím, než byla nalezena zavraždě-na, navštívilo v cele sedm lidí. Zatím jsme mluvili s jedním z nich, astrologem Cannou. Ted' musíme promluvit s dalšími šesti."

Eadulf souhlasil.

„Sestra Gwid, bratr Taran, abatyše Hilda a biskup Colmán, bratr Seaxwulf a kněz Agatho z Icanha," vypočítával.

Fidelma se zasmála.

„Máš dobrou paměť, bratře. To je dobře. Od Colmána a Hildy se nedozvíme nic víc, než co už víme. Prostě doprovodili Étain na oběd a probírali s ní nadcházející rokování."

„Tak co abychom začali se sestrou Gwid?" navrhl. „Jako tajem-nice abatyše by mohla vědět něco, co by nám pomohlo."

Sestra Fidelma skepticky zavrtěla hlavou.

„Pochybují. Cestovala jsem s ní z Iony. Je to nešikovné, ale do-bromyslné děvče. Nemyslím si, že by byla abatyšinou důvěrníci, ale chodila za ní s psí oddaností. Abatyše byla kdysi v Irsku její učitelkou."

„Přesto bychom s ní měli promluvit. Podle sestry Athelswith se s ní abatyše ráno před svou smrtí pohádala. Kvůli čemu asi?"

Fidelma na informaci o hádce úplně zapomněla.

Došli do officia v ubytovně pro hosty a zastihli sestru Athelswith skloněnou nad účetními knihami.

„Rádi bychom si pohovořili s několika bratry v soukromí, sest-ro," řekla jí Fidelma. „Když dovolíš, učiníme tak ve tvém officiu, myslím, že pro výslechy je to místo jako stvořené. Jistě nemáš žádné námítky?"

Podle toho, jak se tvářila, měla sestra Athelswith spoustu ná-mitek, ale věděla, že se Fidelma a Eadulf těší plně podpoře abaty-še Hildy, a tak si prostě jen vzdychla a začala sbírat své účetní knihy.

„Mohu tě požádat, abys nám pomohla tím, že dojdeš pro ty lidi podle toho, jak je budeme potřebovat?" naléhal Eadulf s podma-nivým úsměvem.

Starší sestra si odfrkla a snažila se nedat najevo nelibost nad tím, jak zasáhli do jejich každodenních zvyklostí.

„Podle vašeho přání, bratře. Udělám vše, co budete potřebo-vat."

„Výborně," řekla Fidelma vesele. Tak dojde pro sestru Gwid. Měla by být ve svém dormitoriu."

Netrvalo dlouho a nemotorná sestra Gwid vstoupila. Své city zvládala už o něco lépe, ale oči měla od pláče stále ještě zarudlé. Hleděla střídavě na Fidelmu a Eadulfa pohledem žasnoucího ztraceného dítěte.

„Jak se dnes cítíš, sestro?" zeptala se jí Fidelma a vybidla ji, aby se posadila.

Gwid sklonila hlavu a usedla na dřevěnou židli u stolu, který sloužil sestře Althelswith k psaní.

„Omlouvám se za včerejší citový výlev," odpověděla. „Étain byla mou dobrou přítelkyní. Zpráva o její smrti mě na chvíli vyve-dla z míry."

„Ale jistě uděláš všechno, abys nám pomohla?" řekla Fidelma tónem téměř konejšivým.

Sestra Gwid lhostejně pokrčila rameny a Eadulf měl pocit, že jí musí vysvětlit jejich úkol a poslání.

„Nemám mnoho co říct," spustila sestra Gwid o něco ochotně-jí. „Jistě si vzpomeneš, že jsem byla v sacrariu s tebou, sestro Fidelmo, a čekaly jsme na zahájení synodu, když přišla zpráva o smrti abatyše Étain."

„Máš pravdu," souhlasila Fidelma. „Ale ty jsi byla její tajemnicí a sešla ses s ní v jejím cubiculu včera ráno."

Gwid na znamení souhlasu sklonila hlavu.

„Ano. Dokážete najít toho hanebníka, který ji zabil?" zeptala se náhle velice ostře.

„Proto jsme tady, abychom to zjistili, Gwid," zasáhl bratr Eadulf. „Nejdříve ti musíme položit pár otázek."

Gwid je rukou vybidla a obrátila tak pozornost na své velké kostnaté ruce. Zdála se v té chvíli ještě neohrabanější.

„Ptejte se."

Fidelma pohlédla na Eadulfa a naznačila mu, že má pokračo-vat. Sas se k děvčeti naklonil přes stůl.

„Někdo vás včera viděl, jak jste se s Étain před jejím cubiculem hádali," řekl nečekaně.

„Étain byla má přítelkyně," odpověděla rozpačitě.

„Tak pohádali jste se?" naléhal Eadulf.

„Ne!" odpověděla bez váhání. „Étain... prostě se na mě rozzlobi-la, protože jsem zapomněla připravit určité údaje, které potřebo-vala do svého úvodního slova na synodu. O nic víc se nejednalo."

Bylo celkem logické, že Étain byla při přípravě na utkání s Wil-fridem velice napjatá a podrážděná.

„Pocházíš ze země Piktů?"

Fidelma se zamračila, že Eadulf tak náhle změnil téma.

Na snědé tváři sestry Gwid byl patrný údiv.

„Ze země Cruthinů, které nazýváte Pikty, ale to je pouhá zko-molenina latinské přezdívky, která znamená ‚pomalování‘," řekla pedantsky. „Naši válečníci mívali za starých časů ve zvyku před odchodem do boje malovat si tělo. Zvyk, který už dávno opustili. Narodila jsem se, když Cruthinům vládl Garnait, syn Fothův, a rozšířil svou moc i na království Straith-Clóta."

Fidelma se neubrnila úsměvu nad divokou pýchou v dívčině hlasu.

„Ne všichni Piktové jsou křesťany," podotkl Eadulf lišácky.

„A zcela jistě nejsou křesťany všichni Sasové," odsekla Gwid.

„To je pravda. Ale ty jsi studovala v Irsku, že?"

„Studovala jsem nejprve v opatství na Ioně, pak jsem přešla do Irska a učila se v Emly, než jsem se znovu vrátila na Ionu. Právě v Emly byla mou učitelkou sestra Étain, která tam tehdy působila."

„Ano?" teď se k ní naklonila Fidelma. „Jak dlouho ses učila u Étain?"

„Pouze tři měsíce. Vyučovala filozofii na fakultě Rodana Moud-rého. Pak dostala z rodného kláštera v Kildare zprávu, že abatyše Ita zemřela, a spěšně se vrátila do Kildare, kde byla zvolena před-stavenou. Od té doby, co se Étain stala matkou abatyší, jsem ji viděla jen jednou."

„Kdy to bylo?" zajímal se Eadulf.

„Když jsem dokončila studium u Rodana a jela do Bangoru, odkud jsem měla odplout na Ionu. Cestou přes Kildare jsem tam požádala o pohostinství."

„Jak se stalo, že jsi byla vybrána jako tajemnice abatyše Étain na toto jednání?" chtěl vědět Eadulf.

„Vybrali mě proto, že abatyše Étain věděla, jak dobře umím překládat, protože jsem byla pět let vězněm Northumbrijců, do-kud mě Finán z Lindisfarne neosvobodil a neposlal zpátky do vlasti. A taky věděla, že bez nesnází překládám z řečtiny rukopisy evangelií. Z těchto důvodů si mě Étain vybrala.“

„Neptám se proč, ale jak.“

„Nemám tušení. Čekala jsem v Bangoru na loď, když jsem do-stala vzkaz, abych se dostavila sem na toto zasedání a dělala abatyši Étain tajemnici. Ochotně jsem souhlasila. Druhého dne jsem odpůlila na Ionu a tam jsem se setkala s tebou, sestro Fidelmo. Bratr Taran chystal misií do Northumbrie a jak víš, obě dvě jsme se společně s dalšími Columbovy bratry vydali na cestu sem.“

Sestra Fidelma pokývala hlavou na znamení souhlasu s výkladem sestry Gwid.

„Kdy jsi viděla abatyši Étain naposledy živou?“ zeptala se.

Když sestra Gwid vážila odpověď na tuto otázku, přemýšlivě svažila čelo.

„Hned potom, co bratři ukončili polední jídlo, prandium, hodi-nu po poledním Angelus. Abatyše, která jedla společně s abatyši Hildou a biskupem Colmánem, mě požádala, abych ji doprovodila do jejího cubicula.“

„Takže k té hádce došlo po obědě?“ pospíšila si Fidelma s otázkou.

„Řekla jsem, že nešlo o hádku,“ ohradila se ostře Gwid. „A Étain se nikdy dlouho nehněvala. Byla to laskavá žena.“

„Z jakého důvodu tě požádala, abys ji po obědě doprovodila?“ ptal se Eadulf.

„Abychom prohovořily styl jejího odpoledního projevu. Jak víš, měla Étain pronést jménem Columbovy církve úvodní projev. Chtěla jej se mnou probrat, hodlala totiž citovat apoštoly a zapů-sobit tak na Sasy. Její řečtina někdy nebyla valná.“

„Jak dlouho ses u ní zdržela?“

„Hodinu. Určitě ne déle. Hovořily jsme o jednotlivých argu-mentech se zřetelem na odkazy k evangeliím. Byla jsem připravena překládat, kdyby došlo k nějakým pochybnostem o citacích, které zvolila.“

„Jak se ti jevila, když jsi od ní odcházela?“ zeptal se Eadulf a ukazovákem si třel špičku nosu.

Gwid svažila čelo.

„Nerozumím.“

„Měla z něčeho obavy? Byla uvolněná? Jak na tebe působila?“

„Připadala mi celkem v pohodě. Samozřejmě byla ponořená do práce, ale o nic víc, než když se připravovala na některý ze svých seminářů v Emly.“

Nebála se něčeho? Nevyhrožoval jí někdo od té doby, co sem přijela?“

„Ach, vy myslíte někdo z římské frakce? Řekla mi, že ji párkrát urazili římsí kněží. Například Athelnoth. Ale ten -“ Gwid se náhle kousla do rtu.

Fidelma okamžitě zajiskřily oči.

„Chtěla jsi něco říct, sestro?“ Mluvila klidně, ale naléhavě.

Gwid se podivně usmála.

„To nic není. Bylo to cosi osobního a zcela nedůležitého.“

Eadulf se zakabonil.

„Co je nedůležité, to posoudíme my, sestro. Co jsi to chtěla říct?“

„Athelnoth se choval k Étain velice nepřátelsky.“

„Kvůli čemu?“ naléhala Fidelma, která cítila dívčinu krajní nechuť jasně se vyjádřit.

„Nesluší se, abych tak mluvila o mrtvé abatyši.“

Eadulf na ni vyjel zoufale:

„Zatím jsi nemluvila vůbec nijak. Co se nesluší?“

„Vím, že Athelnoth je nejen prořímský, ale navíc považuje Northumbrijce za lepší lidi, než jsou všichni ostatní,“ poznamenala Fidelma, která si vzpomněla na to, co jí Étain řekla první večer ve Streoneshalhu.

Gwid se opět kousla do rtů a lehce se začervenala.

„To nepřátelství bylo spíše osobní povahy než teologický kon-flikt.“

Fidelma byla úplně zmatená.

„To budeš muset vysvětlit. Co myslíš tou .osobní povahou?“

„Myslím, že Athelnoth dělal abatyši Étain určité návrhy. Návr-hy milostné povahy.“

Na okamžik se rozhostilo ticho.

Sestra Fidelma sešpulila rty a dlouze tiše hvízdla. Étain byla přitažlivá žena, to si Fidelma uvědomovala už dlouho, a nebyla stoupenkyní celibátu. Toho, že přitahuje muže, si byla vědoma. Fidelma uložila do šerých hlubin své paměti to, co jí Étain řekla při jejich setkání o svém záměru znovu se provdat a odstoupit z funkce abatyše v Kildare.

Eadulf překvapeně vrtěl hlavou.

„Jsi si tím jistá, sestro Gwid?“

Piktská řeholnice pokrčila rameny a tím gestem částečně vyjádřila nerozhodnost i rezignovanost.

„Nemohu to tvrdit s jistotou. Vím jenom tolik, že Étain byl Athelnoth velice protivný, dokonce mi řekla, že za určitých okol-ností by byla ochotna přijmout i něco z nového římského učení.“

„Co tím podle tebe měla na mysli?“

„Myslím, že měla na mysli články o celibátu, bratře,“ odpově-děla Gwid s jistou ostýchavostí.

„Věděla jsi tedy, že se abatyše po návratu z tohoto shromáždě-ní chystala odstoupit z funkce abatyše v Kildare?“ zeptala se jí Fidelma nečekaně. „Věděla jsi, že má v úmyslu se provdat -“

„Kdy se Étain takto vyjádřila o celibátu?“ přerušil ji Eadulf.

Fidelma se rozmrzele kousla do rtu, neboť Eadulf přerušil dív-činu spontánní odpověď, v níž doufala. Gwid se

rozpačitě zavr-těla.

„Mluvíly jsme o tom, jak by odpověděla, kdyby se římská frak-ce vytasila s argumenty pro celibát. Mnozí z nich jsou totiž pře-svědčeni, že by neměly existovat smíšené domy a že by všichni duchovní od řeholníků až po biskupy měli zachovávat celibát. Abatyše svůj názor řekla v téhle souvislosti. Nevěděla jsem, že Étain sama uvažuje o manželství nebo o rezignaci na funkci aba-tyše," řekla Gwid zamračeně. „Kdyby to byla pravda, bylo by to nespravedlivé."

„Nespravedlivé?"

„Tak tedy nemravné, nemravné proto, že žena tak talentovaná jako abatyše by odstoupila z funkce kvůli nějakému muži. Možná že její smrt byla jistou formou rozhršení za čin, který by byl ha-nebný a hříšný."

Fidelma si ji zvědavě prohlížela.

„Jak víš, že tou poznámkou mířila na Athelnotha? Jak to mů-žeš vykládat v tom smyslu, že jí Sas dělal návrhy?"

„Protože Athelnoth nás vyrušil, když jsme o tom hovořily, a žá-dal, aby mohl mluvit s Étain o samotě. Étain mu řekla, že má prá-ci, a on odešel. Stalo se to, právě když jsme hovořily o celibátu. Nakolik se pamatuji, řekla: ‚Když se mi dvoří někdo takový jako tento muž, souhlasila bych s tím novým učením z Říma,‘ - nebo něco na ten způsob."

Eadulf se vrátil k otázkám.

„Víš jistě, že řekla ‚když‘ a nikoliv ‚kdyby‘?" Řekla výslovně, že jí Athelnoth dělal takové návrhy, nebo to byl jen její dohad?" zeptal se úsečně.

Sestra Gwid pokrčila rameny.

„Odházela jsem s jasným pocitem, že Athelnoth už abatyši prostopášné návrhy dělal."

Rozhostilo se ticho, než Fidelma a Eadulf strávili význam infor-mace, kterou jim Gwid právě sdělila. Po chvíli ticha Fidelma navázala.

„Mluvíla Étain v souvislosti s nepřátelstvím nebo nevůli ze strany stoupenců Říma ještě o někom jiném nebo o nějakém kon-fliktu?"

„Mluvíla pouze o Athelnothovi."

„Tak dobrá. Děkuji ti, sestro. Je mi líto, že jsme prohloubili tvůj zármutek."

Zachmuřená sestra vstala a vydala se ke dveřím.

„Mimochodem -"

Fidelmin hlas ji zastavil.

„ - vyrozuměla jsem, že sňatek mezi duchovními osobami po-važuješ za hanebnou a hříšnou praxi. Co si myslíš o sporu o celi-bát mezi duchovními?"

Sestra Gwid zachmuřeně sevřela rty.

„Příkláním se k učení blahoslaveného Pavla z Tarsu a Maigh-nenna, opata z Kilmainhamu. Necht' ve službě Všemohoucímu neposkvrní jeden druhého sexem!"

Eadulf počkal, až sestra Gwid odejde, a pak přerušil Fidelminy úvahy a dotčeně řekl:

„Máme-li pracovat společně, sestro, opravdu bys přede mnou neměla tajit informace."

Fidelma užuž chtěla odseknout, ale vzápětí si uvědomila, že Eadulf je právem rozmrzelý. Nezmínila se před ním o Étainině rozhodnutí odstoupit z funkce a provdat se. Nepovažovala to vů-beč za podstatné a nebyla přesvědčena, že by to mohlo mít něja-kou váhu. V duchu si povzdechla.

„Omlouvám se. Nemyslela jsem si, že Étainin záměr odstoupit by mohl být důležitý. Étain se mi svěřila teprve večer před svou smrtí."

„Koho si chtěla vzít?"

„Předpokládám, že je to někdo, koho poznala v Irsku. Měla v úmyslu se tam vrátit a po návratu do Kildare odstoupit z úřadu. Domnívám se, že by dál učila v některém smíšeném domě jako předtím v Elmy."

„A ty nevíš, za koho se chtěla provdat?"

„Neřekla mi to. Jaký význam to má tady v Northumbrii?"

Eadulf se kousl do rtu a na okamžik se odmlčel.

„Je mi zatěžko tomu uvěřit," sdělil jí náhle.

Fidelma zvedla obočí.

„Co přesně máš na mysli?"

„Tomu, co řekla o Athelnothovi. Říká se, že je to povýšený člo-věk; zřejmě považuje všechny cizince za osoby méněcenné a je to zuřivý stoupenec Říma. Proč by byl tedy vzplanul vášní k abatyši Étain?"

Fidelma řekla cynicky:

„Cožpak to nebyl muž?"

Eadulf cítil, že mu červeň stoupá do tváří.

„Ovšem. Ale i tak -"

„Étain byla velice přitažlivá žena. Přesto chápu, co máš na my-sli. Ale někdy se protivy navzájem přitahují."

„To je pravda," souhlasil Eadulf. „Ty jsi sestru Gwid poznala trochu blíž. Můžeme ji považovat za bystrého pozorovatele? Ne-mohla si to, co Étain řekla o té záležitosti s Athelnothem, špatně vyložit?"

„Je to taková nejpapná holka. Touží zalíbit se všem nadřazeným. Ale za její neohrabaností se skrývá bystrý mozek. Po pravdě řeče-no, spíš jsem ji považovala za puntičkáře se smyslem pro detaily. Myslím, že jejím slovům můžeme věřit."

„V tom případě myslím, že teď musíme pohovořit s Athelnot-hem," usoudil Eadulf.

KAPITOLA DESÁTÁ

Sestra Athelswith se vrátila se zprávou, že Athelnoth je zaneprázdněn v sacriariu sledováním de-baty a že si nepřeje být během celého synodu vyrušován. Fidelma a Eadulf se rozhodli vyplnit čas tím, že zajdou do sacraria a po-slechnou si, jak probíhá jednání. Od té doby, co přijeli do Streoneshalhu, žádné projevy neslyšeli. Za Columbovu církev zřejmě přednesl úvodní projev biskup Colmán, který krátce shrnul uče-ní mnichů z Iony. Byl to uměřený a výstižný projev, ale biskup ne-byl dobrý řečník a nebyl ani schopen záladných narážek. Wilfrid odpověděl krátce a ironicky a těžil z upřímnosti svého protivníka.

Fidelma a Eadulf zůstali stát vzadu v sacriariu u bočních dveří za lavicemi Columbových stoupenců a snažili se uhýbat před pro-nikavým pachem kadidla.

Právě když vešli dovnitř, chystal se k projevu vysoký škrobený muž, dle informací sestry stojící vedle Fidelmy ctihodný biskup Cedd, žák samotného Aidána. Sestra zašeptala, že se právě vrátil ze země Jižních Sasů, kde byl na misii, a nyní ho určili, aby tlu-močil se saštiny do irštiny a z irštiny do saštiny, bude-li to třeba. Cedd byl nejstarší ze čtyř bratrů, které na víru obrátil Aidán, a ří-dil nyní Columbovu církev v Northumbrii. Jeho druhý bratr, Chad, byl biskupem v Lastinghamu; na zasedání byli i zbývající dva bratři, Caelin a Cynebill. Chad, jak se rovněž dozvěděli od sestry, získal vzdělání v Irsku.

„Hodně se debatuje o datu velikonočních oslav,“ říkal právě Cedd. „Naše milostivá královna, Eanflaed, je slaví podle římského data. Náš dobrý král Oswy pak podle učení Columbova. Kdo má pravdu a kdo se mýlí? Může se stát, že král skončí půst a světi velikonoční sobotu, zatímco královna se svým doprovodem ještě drží půst. To je situace, kterou rozumní lidé nemohou schvalo-vat.“

„To je pravda,“ zvolal bojovný Wilfrid, který se ani neobtěžoval povstat. „Tato situace se změní, když přiznáte, že jste se při vý-počtu data Velikonoc zmýlili.“

„Tento výpočet stvrdil Anatolius, který patří mezi církevní učence,“ odpověděl Cedd a na lících kostech na jeho pergame-nové tváři vyskočily dvě růžové skvrny.

„Anatolius z Laodicey? Taková nula!“ Wilfrid teď vyskočil a roz-přáhl ruce, dovoláváje se svých prořímských bratrů. „Nepochybu-ji o tom, že vaše kalendářové výpočty slátali Britové sotva před dvěma staletími. Římské výpočty provedl pečlivě Victorinus z Akvitánie.“

„Victorinus!“ Z lavic Columbovců vyskočil opálený muž těsně po třicítce. Byl světlolvasý a tvářil se rozčileně. „Všichni vědí, že jeho výpočty jsou chybné.“

Sdílná sestra se naklonila k Fidelmě. „To je Cuthbert z Melrose. Od té doby, co náš blahoslavený bratr Boisil zemřel, je převorem. Je to jeden z našich nejlepších řečníků.“

„Chybné?“ Wilfrid se ošklíbal. „Tak nám vysvětlí, v čem jsou chybné!“

„Pevně se přidržujeme původních výpočtů, které schválil sy-nod v Arles, a ranných rituálních obřadů,“ odpověděl Cuthbert. „Mýlí se Řím. Tím, že Řím přijal nové výpočty, které pořídil Victo-rinus, odvrhl původní datování Velikonoc. Tento Victorinus z Akvitánie za časů papeže Hilaria prostě učinil pár oprav. Ani své výpočty nedokončil.“

„Je to tak!“ zvolala rázně vyzáblá abatyše Abbe z Coldinghamu, sestra krále Oswyho. „A nenavrhl snad několik dalších oprav Felix III.? Původní pravidla, podle nichž se určovalo datum Veli-konoc, která byla schválena v Arles, Řím za posledních tri sta roků několikrát pozměnil. My se držíme původních výpočtů schválených v Arles.“

„To je lež před Pánembohem!“ podrážděně vyštěkl francký bis-kup Agilbert.

Vřava pokračovala, dokud ctihodný Cedd nezvedl ruku, aby naznačil, že chce pokračovat v řeči.

„Bratři, na tomto místě bychom měli projeviti vůči sobě navzá-jem křesťanskou lásku. Ti, kdo hovoří proti Columbově církvi, tak nepochybně činí z nevědomosti. Vždyť i po koncilu v Arles všecken křesťanský svět souhlasil s tím, že památné dny musí vy-cházet z kalendáře země, v níž se Kristus narodil a vyrůstal. Sho-dli jsme se tudíž, že musíme vycházet z židovského lunárního ka-lendáře a že tedy pascha, židovské Velikonoce, doba, kdy byl náš Spasitel ukřižován, připadá na měsíc Nisan. To byl sedmý a jarní měsíc židovského kalendáře, doba, kterou nyní označujeme jako březen a duben.“

Proto musíme nazývat náš svátek pascha z hebrejského slova pesah. Což nehovoří Pavel v dopise Korintským o Kristovi jako o jejich beránku velikonočním - o jejich oběti - protože bylo zná-mo, že byl zabit o tomto svátku, který podle starého výpočtu při-padá na čtrnáctý den měsíce Nisanu. Podle tohoto výpočtu drží-me tento svátek kteroukoliv neděli mezi čtrnáctým a dvacátým dnem po prvním úplňku, následujícím po jarní rovnodennosti.“

„Ale Řím řekl, že by bylo hříchem, kdyby křesťané slavili Kris-tův svátek téhož dne jako Židé," přerušil ho Wilfrid.
„Přesně tak," odpověděl Cedd klidně. „A bylo absurdní, že kon-cil v Nikaii, který se konal po arleském koncilu, prohlásil tuto věc za hřích. Vždyť Kristus byl ve skutečnosti přece Žid -"

Shromáždění se zajíkló zděšením.

Cedd se spokojeně rozhlédl po svých posluchačích.

„Nebo snad nebyl?" otázal se ironicky. „Nebo byl Núbijec? Či snad Sas? Možná že byl Frank? Ve které zemi se narodil a vyrůs-tal, pokud to nebyla země židovská?"

„Byl synem Božím!" ohradil se Wilfrid zuřivě.

„A syn Boha zvolil za své rodiště zemi izraelskou, za své pozem-ské rodiče Židy a kázal nejprve těm, kdo byli Bohem vyvolení. Te-prve tím, že Židé svého Mesiáše zabili, zavrhlí Slovo boží, jehož se chopili nežidé, křesťani. Není tedy zvláštní, když odmítneme vzít na vědomí tu skutečnost, že Kristus byl ukřižován během určité-ho židovského svátku, a pro připomínku tohoto ukřižování zvolí-me naprosto svévolně den, který nemá s datem skutečné událos-ti nic společného?"

Abatyše Abbe souhlasně přikyvovala.

„Slyšela jsem, že stoupenci Říma chtějí změnit rovněž tak den našeho odpočinku, protože připadá na stejný den jako hebrejský sabat," dodala kousavě.

Wilfrid hněvivě sevřel rty.

„Neděle jako první den v týdnu je správným dnem k odpočin-ku, neboť je symbolem Vzkříšení."

„Ale sobota je tradiční den odpočinku, protože je posledním dnem v týdnu," namítl jiný bratr, podle informace Fidelminy spo-lečnice Chad, opat z Lastinghamu.

„Změny učiněné v Římě nás zavádějí stále dál od původních dat. Obřady a výročí, jimiž si je připomínáme, jsou stanoveny li-bovolně, a tudíž ztrácejí smysl," zvolala abatyše. „Proč se neus-nést na tom, že se Řím mylí?"

Wilfrid musel počkat, až v procolumbovských lavicích utichne potlesk.

Ceddova učená argumentace ho zjevně uvedla ve zmatek, a tak se uchýlil k posměchu.

„Tak Řím se mylí?" zuřil Wilfrid. „Jestliže se mylí Řím, mylí se Jeruzalém, mylí se Alexandrie, mylí se Antiochie, celý svět se my-lí; jenom Britové a Irové vědí, co je správné -"

Mladý opat Chad ihned vyskočil.

„Chtěl bych upozornit vznešeného Wilfrida z Riponu" - vý-směšný tón v jeho hlase nebylo možno přeslechnout - „že východ-ní církve nové výpočty velikonočních dat už odmítly. Drží se stej-ných výpočtů jako my. Netropí si posměšky ze jména Anatolia z Laodicey. Ani církve římská a britská, ani východní církve neza-vrhly původní data, uvedená v Arles. Pouze Řím chce zavedené zvyklosti revidovat."

„Římská frakce mluví, jako by Řím byl středem všehomíra," řekl teď biskup Colmán, který vycítil příležitost. „Mluví, jako by-chom stáli stranou ostatních křesťanů. Avšak církve v Egyptě a v Sýrii a na Východě odmítly římský diktát na koncilu v Chalce-donu -"

Musel přestat, protože z římských lavic se ozval hlučný protest.

Konečně vstal Oswy a zvedl ruku.

Postupně všichni shromáždění ve velké síni zmlkli.

„Bratři, naše rokování dnes dopoledne bylo dlouhé a bouřlivé a vyměnili jsme si mnoho námětů k přemýšlení. Nadešla vhodná chvíle udělat přestávku, abychom mohli nasytit tělo stejně tak jako ducha. Odpoledne můžeme strávit rozjímáním. Sejdeme se zde znovu večer."

Účastníci se zvedali a začínali se rozcházet, stále ještě zabraní do hlučných sporů.

„Který je Athelnoth?" zeptala se Fidelma ochotné sestry.

Ta se obrátila, lehce nakrčila čelo a pak ukázala na skupinu duchovních. „Tamhleten, sestro, ten co stojí proti nám na druhém konci síně. Vedle mladíka se slámově žlutými vlasy."

Fidelma pohlédla na Eadulfa, obrátila se a razila si cestu roz-hádaným zástupem k postavě, na niž sestra ukázala; muž stál hned za nevysokou bojovnou postavičkou Wilfrida z Riponu, jako by čekal, až s ním bude moci promluvit. Stál vedle světlovlasého mladíka, který nesl Wilfridovi nějaké knihy a dokumenty.

„Bratr Athelnoth?" zeptala se.

Muž byl trochu překvapený. Viděla, jak se mu vzadu na šíji na-pjaly svaly. Pak se zamračeně pootočil.

Nebyl nijak vysoký, možná metr sedmdesát, ale zdálo se, že své společníky převyšuje. Muž s širokou tváří, vysokým ustupujícím čelem, orlím nosem a tmavýma očima. Fidelmu napadlo, že mno-ha ženám by se patrně zdál přitažlivý, ale na její vkus byl příliš zasmušilý a ponořený do svých myšlenek.

„Chceš mi něco, sestro?" zeptal se tiše zvucným a příjemným hlasem.

Vědoma si toho, že za ní stojí Eadulf, celý udýchaný, jak si ra-zil cestu davem, řekla:

„Chceme."

„Teď není vhodná chvíle."

V Athelnothově tónu byla patrná jistá nadřazenost; vzápětí, když si povšiml Eadulfa, obrátil se se svými námitkami na saského mnicha. Fidelmě neušlo, že je-li přítomen muž, dostane vždy přednost před ženou, což považovala za pobuřující způsoby, vlastní všem Sasům.

„Čekám tu, až bude volný opat Wilfrid, abych si s ním mohl promluvit."

Dřív než mohla Fidelma odpovědět, promluvil bratr Eadulf. Pa-trně si všiml, jak v ní všechno vře.

„Nebude to trvat dlouho, bratře. Týká se to smrti abatyše Étain."

Athelnothovi se tak docela nepodařilo udržet netečný obličej. Na okamžik mu přes tvář přeletěl záhadný výraz, zmizel však dří-ve, než jej Fidelma stačila rozluštit.

„Co s tím máte vy společného?" ohradil se poněkud bojovně.

„Vyšetřujeme její smrt z pověření krále Oswyho, northumbrij-ského biskupa Colmána a abatyše Hildy ze Streoneshalhu."

Sestra Fidelma odpověděla klidně, ale natolik důrazně, aby Athelnoth pevně sevřel rty. S osobami takto pověřenými se přit nemohl.

„Co si ode mne přejete?" zeptal se. Fidelma zaznamenala obranný tón, který se mu vkradl do hlasu.

„Pojďme někam, kde se navzájem uslyšíme," navrhl Eadulf a ukázal na boční dveře sacraia, stranou dosud debatujících mnichů - neboť mnozí z nich se zatím do refektáře na oběd ne-odebrali.

Athelnoth váhal, hleděl na Wilfrida, který byl zabrán do hovo-ru s Agilbertem a kulat'oučkým Wighardem, podpírajícím churavějícího Deusdedita, arcibiskupa z Canterbury. Byli příliš pono-řeni do debaty, než aby si všímali okolí, a tak Athelnoth potlačil povzdech, obrátil se a vydal se s Eadulfem a Fidelmou ke dveřím. Kráčeli přes hortus olitorius, rozsáhlou klášterní kuchyňskou za-hradu rozkládající se za sacriem.

Teplé májové slunce koupalo zeleň v jasných paprscích a vzdu-chem se nesla sladká vůně tisíců bylinek a rostlinek.

„Projděme se trochu a nadýchejme se božího vzdoušku po tak dlouhé době v uzavřené síni," navrhl Eadulf téměř horoucně.

Fidelma šla po jednom a Eadulf po druhém Athelnothově boku.

„Znal jsi abatyši Étain?" zeptal se Eadulf jakoby mimochodem.

Athelnoth na něho vrhl rychlý pohled.

„Záleží na tom, co tím myslíš," opáčil.

„Mám se tedy zeptat jinak?" pospíšil si Eadulf. „Jak dobře znáš Étain z Kildare?"

Athelnoth se zamračil. Zrudl ve tváři a zaváhal. Pak odpověděl stručně: „Nepříliš dobře."

„Jak dobře?" naléhala Fidelma, kterou potěšilo, jak saský mnich výslech zahájil.

„Seznámil jsem se s ní teprve před čtyřmi dny."

Když na to nikdo nic neřekl, pokračoval sám.

„Před týdnem mě k sobě pozval biskup Colmán a řekl, že prý na synod přijede abatyše Étain z Kildare. Její loď přistála v při-stavu Ravenglass v království Rheged. Cesta odtamtud vede přes vysoké kopce do Catraethu. Colmán mě požádal, abych vzal s se-bou pár bratrů a abychom zajeli do Catraethu abatyši naproti a doprovodili ji bezpečně do Witebie. To jsem udělal."

„Setkal jsi se s abatyši poprvé?" žádala si Fidelma potvrzení.

Athelnoth se na okamžik zamračil.

„Proč se na to ptáš?" odpověděl ostražitě.

„Rádi bychom získali jasný přehled o Étaininých posledních dnech," vysvětloval Eadulf.

„Tak dobrá. Bylo to naše první setkání."

Fidelma a Eadulf si vyměnili pohledy. Oba jasně cítili, že Athel-noth lže. Ale proč?

„Cestou do Streoneshalhu se nepříhodilo nic neobvyklého?" zeptal se Eadulf po chvíli.

„Ne."

„Nedošlo k nějakému sporu s abatyši nebo s někým z jejího doprovodu?"

Athelnoth se kousl do rtu.

„Nevím, jak to myslíš," řekl nevrle.

„Ale no tak," řekla Fidelma chlácholivě. „O tobě je známo, že jsi oddaný stoupenec Říma, a abatyše Étain byla hlavním mluvčím církve Columbovy. Opravdu nedošlo k žádné slovní potyčce? Ko-neckonců jsi s ní a jejím doprovodem cestoval dva tři dny."

Athelnoth pokrčil rameny.

„Ach tak. Samozřejmě že k nějaké výměně názorů došlo."

„K nějaké výměně názorů?"

Athelnothův povzdech svědčil o špatně tajené podrážděnosti.

„Jednou jsme se pohádali a to je vše. Řekl jsem jí, co si myslím. To není žádný zločin."

„Samozřejmě že není. Nevyústil však některý ten spor ve fyzic-kou neshodu?"

Athelnoth zrudl.

„Jednoho mladého Columbova mnicha bylo třeba zkrotit. Protože je mladý, bylo třeba mu odpustit, že neumí moudře řešit spor jiným způsobem než násilím. Hlupáček. Nepři-kládali jsme tomu žádný význam."

„A když jste přijeli sem, co bylo dál?"

„Pak jsem odpovědnost přenesl na svého biskupa. Přivedl jsem abatyši a její doprovod bezpečně sem, a tím to pro mne skončilo."

„Skončilo?" opáčila Fidelma ostře.

Athelnoth se po ní podíval a neodpověděl.

„Viděl jsi ji ještě poté, co jsi ji dopravil do bezpečí těchto zdí?" navázal otázkou Eadulf.

Athelnoth se sevřenými rty zavrtěl hlavou.

Fidelma dlouze vzdychla. „Takže jsi ji nenavštívil v její cele a neprojevil přání mluvit s ní o samotě?"

Fidelma sledovala, jak jeho mysl pracuje na plné obrátky; pak viděla, jak se mu rozšířily oči, když si vzpomněl na svědka této události.

„Ach, ano..."

„Ano?"

„Jednou jsem ji navštívil."

„Kdy a z jakého důvodu?"
Už se měl zjevně na pozoru. Fidelma cítila neosobní soucit s mužem, který se pokoušel vymyslet přijatelný důvod.
„Hned když bylo u konce prandium, v prvním dni našeho roko-vání. V den, kdy zemřela. Chtěl jsem abatyši vrátit něco, co bylo její. Něco, co cestou z Catraethu ztratila."
„Vážně?" Eadulf se poškrábal za uchem. „Proč jsi jí to nevrátil dřív?"
„Já... právě jsem to objevil."
„A vrátil jsi jí to, ať už to bylo cokoliv?"
„Byla to brož," sdělil jim Athelnoth důvěrně. „A nevrátil jsem ji."
„Proč?"
„Když jsem tam přišel, abatyše nebyla sama."
„Tak proč jsi tam tu brož nenechal?"
„Chtěl jsem s ní mluvit." Athelnoth znovu zaváhal a kousl se do rtu. „Rozhodl jsem se přijít později."
„A udělal jsi to?"
„Prosím?"
„Vrátil ses později?"
„Později byla abatyše nalezena mrtva."
„Takže tu brož máš pořád ještě u sebe?"
„Ano."
Sestra Fidelma mlčky natáhla ruku.
„Nemám ji tady."
„Nevadí," řekla Fidelma. „Doprovodíme tě do tvého cubicula. Předpokládám, že ji máš tam."
Athelnoth váhavě přisvědčil.
„Veď nás," vybídl ho Eadulf.
Obrátili se k odchodu, Athelnoth šel jako svázaný.
„Co je na té broži tak důležitého?" zeptal se váhavě.
„To nemůžeme říct, dokud ji nevidíme," odpověděla Fidelma klidně. „V této chvíli musíme zkoumat všechno, co má s abatyší něco společného."
Athelnoth podrážděně odfrkl.
„Jestli hledáte podezřelého, mohu jednu jmenovat. Když jsem přišel k abatyši, abych jí vrátil brož, byla u ní jedna náramně div-ná sestra."
Fidelma ironicky povytáhla obočí. „Máš na mysli sestru Gwid?"
„Gwid!" přikývl Athelnoth. „Piktská holka, která je nasupená a podezírává kvůli každé maličkosti. Piktové byli vždy nepřáteli Sasů. Můj otec byl zabit v piktských válkách. Nehnula se od aba-tyše."
„Proč ne?" mínil Eadulf. „Byla to její tajemnice."
Athelnoth se zatvářil, jako by ho to překvapilo.
„Věděl jsem, že si ji abatyše vzala k sobě jako tajemnici. Před-pokládám, že ze soucitu. Ta holka za ní chodila jako pejsek. Člo-věk by si málem nrysl, že považuje abatyši za vtělení nějaké vel-ké svěťice."
„Étain Gwid vyzvala, aby sem za ní přijela z Iony a dělala jí ta-jemnici," upozornila ho Fidelma. „Proč by to dělala ze soucitu?"
Athelnoth pokrčil rameny. Obrátil se a vedl je mlčky stínem ambitů do svého cubicula.
Byla to malá služební cela jako všechna ostatní cubicula v opatství, ale to, že mu byla přidělena vlastní místnost a nikoli pouze lůžko v dormitoriu, svědčilo o jeho postavení v northumbrijské církvi. Fidelma to tiše vzala na vědomí.
Athelnoth se váhavě zastavil na prahu a rozhlížel se po pískov-cových stěnách...
„Ta brož... ?" připomněla mu Fidelma.
Athelnoth přikývl a zamířil k dřevěnému věšáku, na němž visel jeho šat. Sundal eperu, kožený váček, v jakém bratři na cestách nosili své věci.
Sáhl do váčku, zamračil se a začal jej důkladně prohledávat.
Pak se k nim obrátil s překvapeným výrazem ve tváři.
„Není tam. Nemohu ji najít."

KAPITOLA JEDENÁCTÁ

Fidelma tázavě povytáhla obočí a oplatila Athelnothovi udivený pohled.

„Dal jsi tu brož do váčku?"

„Ano. Uložil jsem ji tam včera odpoledne."

„Kdo by ji bral?"

„Nemám nejmenší tušení. Nikdo nevěděl, že ji mám."

Eadulf se chystal říct něco kousavého, ale Fidelma ho zastavila.

„Tak dobrá, Athelnothu. Dobře to tady prohledej a kdybys tu brož našel, dej nám vědět."

Před Athelnothovou celou sejí Eadulf zamračeně zeptal:

„Doufám, že mu nevěříš?"

Fidelma pokrčila rameny.

„Myslíš, že mluvil pravdu?"

„U Boha živého, samozřejmě že ne!"

„V tom případě měla Gwid možná pravdu. Athelnoth přišel za Étain kvůli něčemu jinému, ne aby vrátil brož."

„Ovšem, samozřejmě. Athelnoth lhal."

„Ale dokazuje to, že Athelnoth Étain zabil?"

„To ne," připustil Eadulf. „Nabízí nám to ovšem motiv pro vraždu, nemyslíš?"

„To je pravda, ale něco mi tady nesedí. Myslela jsem si, že si Athelnoth tu povídačku s broží vymyslel, až do té doby, než řekl, že ji stále ještě má ve svém cubiculu. Kdyby to byla lež, bylo by lehké ji odhalit."

„Byl v časové tísní, musel nám nějaké vysvětlení nabídnout. Řekl to bez přemýšlení a neuvědomil si, že vysvětlení neobstojí."

„To je dobrý argument. Můžeme si dovolit ponechat teď na chvíli Athelnotha jeho vlastním starostem. Víš o někom z řad saských duchovních, kdo by nám řekl něco o jeho minulosti? Možná někdo z těch, kdo ho doprovázeli, když jel Étain naproti na rhegedské hranice. Ráda bych o tom Athelnothovi věděla víc."

„Dobrý nápad. Při večeři se poptám," souhlasil Eadulf. „Co kdybychom teď vyslechli toho mnicha Seaxwulfa?"

Fidelma přikývla.

„Proč ne? Seaxwulf a Agatho byli mezi posledními, kdo viděli Étain živou. Vrátime se teď do officia sestry Athelswith a pošleme ji pro Seaxwulfa."

Procházeli ubytovnou hostů, když k jejich uším dolehl vzdálený křik. Eadulf v údivu sevřel rty.

„Zase nějaký nový problém?"

„Když tu zůstaneme stát, tak to nezjistíme," řekla Fidelma a zamířila směrem, odkud hluk přicházel. Došli k hloučku bra-trů, kteří se na něco dívali z okna opatství. Eadulf udělal místo u okna pro Fidelmu a pro sebe. Zpočátku se Fidelmě nedařilo zjistit, co se tam vlastně děje. Dav se seběhl kolem čehosi, co vy-padalo jako kupa hadrů. Bylo jasné, že lidé jsou rozzuření, křiče-li a házeli na hromadu kameny, ale bylo zajímavé, že se drží v uctivé vzdálenosti od ní. Teprve když zahlédla, že se hadry ma-ličko pohnuly, s hrůzou si uvědomila, žeje to člověk. Dav někoho kamenoval k smrti.

„Co se děje?" zeptala se.

Eadulf otázku položil jednomu z bratrů, který vyděšeně odpo-věděl.

„Ten člověk má prý žlutý mor," překládal Eadulf, „je to strašná pohroma, která pustoší zemi a hubí muže, ženy i děti bez rozdílu pohlaví a postavení. Ten člověk hledá pomoc, zatoulal se sem a dostal se příliš blízko k tržišti, které trhovci postavili pod kláš-terními zdmi."

Fidelma byla zděšená.

„Chceš říct, že kamenují nemocného umírajícího člověka? Copak nikdo neučiní tomu řádění přítrž?"

Eadulf si rozpačitě kousal rty.

„Ty by ses tomu šílicímu davu postavila?" Ukázal dolů, kde dav lidí ještě pořád vyřvával svůj strach na teď už nehybnou hromád-ku hadrů. „Tak jako tak," dodal, „už je konec."

Fidelma stiskla rty. Nehybná kupa hadrů potvrzovala Eadulfův úsudek.

„Za chvíli, jen co si lidé všimnou, že je ten člověk mrtvý, roze-jdou se a někdo tělo odtáhne tam, kde je spálí. Na tenhle mor ze-mřelo už příliš mnoho lidí, než aby bylo možno se s těmi venkova-ny přít."

Fidelma věděla, že to, čemu se říká žlutý mor, je nejstrašnější forma žloutenky, která už několik let řádila v Evropě a teď právě pustošila Británii a Irsko. Do Irska, kde ji nazvali buidhe chonaill dorazila před osmi lety a podle názoru učenců ji vyvolalo úplné za-tmění slunce. Řádila hlavně uprostřed léta a padla jí za obět' už polovina irského obyvatelstva. Mezi oběťmi byli dva Nejvyšší krá-lové a mnoho dalších osob vysokého postavení. Podlehli jí i vysocí církevní hodnostáři jako Fechin z Fobharu, Ronan, Aileran Moud-rý, Cronan, Manchan a Ultan z Clonardu. Zemřelo tolik rodičů, po nichž zůstali hladovějící sirotci, že Ultan z Ardraccanu byl nucen otevřít sirotčinec, kde se o tyto malé oběti morové rány postarali.

Fidelma byla s hrůzami této morové rány dobře obeznámena.

„Jsou snad ti vaši saští venkovani divá zvěř?" utrhla se Fidel-ma. „Jak mohou takhle jednat s lidskými bytostmi? A co horšího, jak mohou bratři v Kristu stát a přihlížet, jako by na tržišti byla k vidění nějaká pouťová podívaná?"

Bratři shromáždění u oken a přihlížející tragédii se už pomalu lhostejně rozcházeli za svými povinnostmi. Jestli kritice

z Fidel-miných úst porozuměli, nedali to nijak najevo.

„U nás máme jiné způsoby než u vás," řekl Eadulf trpělivě. „Já to vím. Viděl jsem u vás v Irsku útulky pro nemocné a zesláblé. Možná že se to jednou naučíme. Ale nachází se v zemi, kde se lidé nemoci a smrti bojí. Žlutý mor je považován za velkou pohromu, která smete všechno, co potká. To, čeho se lidé bojí, se po-koušejí zničit. Viděl jsem syny, kteří vyhnali vlastní umírající matky do zimy, protože měly příznaky moru."

Fidelma měla chuť se s Eadulfem přít, ale k čemu by to bylo? Eadulf měl pravdu. V Northumbrii vládly jiné zvyklosti než v její zemi.

„Pojďme hledat Seaxwulfa," řekla a odvrátila se od okna.

Křik pod okny utíchal. Lidé zahazovali kameny a vraceli se k radovánkám, jež jim nabízelo tržiště pode zdi opatství. Hromádka hadrů ležela nehybně v blátě, kam padla po prvním zásahu kamene.

Když Seaxwulf vešel do místnosti, Fidelma v něm poznala mladého mnicha se slámově žlutými vlasy, který stál v sacriariu po Wilfridově boku. Seaxwulf byl štíhlý holobradý mladík, který se co chvíli, když měl odpovídat na přímou otázku, nervózně zachichotal. Měl jasné modré oči a zvláštní zvyk pomrkávat víčky; sopránový hlas občas syčivě zašišlal. Zkrátka Fidelma si pořád musela připomínat, že mluví s mužem a nikoli s mladou koketkou. Příroda si zřejmě s mladým mužem ve chvíli pohlavní nerozhodnosti krutě zažertovala. Bylo obtížné uhodnout, jak je starý, ale odhadovala ho na něco málo přes dvacet, třebaže na tvářích nebylo patmo, že by se péřového chmýří dotkla někdy břitva.

Mladého muže sasky vyslyšel Eadulf, zatímco Fidelma se se svou nedostatečnou, ale rostoucí znalostí tohoto jazyka poctivě snažila hovor sledovat.

„Navštívil jsi abatyši Étain toho dne, co zemřela," konstatoval věcně Eadulf.

Seaxwulf se zahihňal a štíhlou rukou si zakryl ústa.

Světlé oči na ně zíraly přes okraj dlaně téměř koketně.

„Vážně?"

Řekl to zvláštním smyslným hlasem.

Eadulf znechuceně odfrkl.

„Z jakého důvodu jsi navštívil abatyši Étain z Kildare v její cele?"

Opět zamžikal a znovu se nervózně zahihňal.

„To je mé tajemství."

„To tedy není," odporoval mu Eadulf. „Dostali jsme za úkol od tvého krále, od biskupa a abatyše tohoto domu, abychom zjistili pravdu. Jsi vázán přísahou odpovídat na naše otázky."

Eadulfův hlas zněl ostře a rezavě.

Seaxwulf zamrkal a s předstíranou rozmrzelostí sešpulil ústa.

„Ach, tak tedy dobrá!" Znělo to uraženě jako z dětských úst. „Byl jsem tam z pověření Wilfrida z Riponu. Jsem totiž jeho tajemníkem a důvěrníkem."

„Tak kvůli čemu jsi tam tedy šel?" zeptal se znovu Eadulf.

Mladík se odmlčel a zaškaredil se téměř vzdorovitě.

„Na to byste se měli zeptat opata Wilfrida."

„Ale já se ptám tebe," vyjel na něho Eadulf ostrým tónem. „A očekávám, že odpovíš. A to hned teď!"

Seaxwulf vysunul spodní ret. Sestra Fidelma sklopila oči, aby nebylo patmo, jak se chováním neobyčejného mníška baví.

„Z Wilfridova pověření jsem šel s abatyši vyjednávat."

Fidelma mu vpadla do řeči; nebyla si jistá, jestli dobře slyšela.

„Vyjednávat?" pronesla to slovo s důrazem.

„Ano. Jako hlavní představitelé římské a Columbovy církve hledali Wilfrid a abatyši Étain před zahájením rokování body, na nichž by se mohli dohodnout."

Fidelma doširoka otevřela oči.

„Abatyši Étain vyjednávala s Wilfridem z Riponu?" položila otázku Eadulfovým prostřednictvím.

Seaxwulf pokrčil útlými rameny.

„Dohoda o některých otázkách před zahájením rokování umožní ušetřit mnoho času a energie, sestro."

„Nerozumím tak docela, jak to myslíš. Říkáš, že před veřejným jednáním mělo dojít k dohodě o sporných otázkách?"

Eadulf musel otázku opět mnichovi přeložit do šastiny a jeho odpověď do irštiny.

Seaxwulf zvedl obočí na znamení, že se ptá zbytečně.

„Samozřejmě."

„A abatyši Étain byla ochotna takovou dohodu udělat?"

Fidelma se nestačila divit, když zjistila, že se jednalo za zády veřejnosti. Nezdálo se jí poctivě, aby obě frakce o určitých otázkách rozhodly, aniž by byly veřejně předloženy účastníkům synodu.

Seaxwulf lhostejně pokrčil rameny.

„Byl jsem v Římě. To se dělá běžně. Proč mařit čas handrkováním na veřejnosti, když důvěrným jednáním dosáhnete toho, co chcete?"

„Jak daleko ta jednání dospěla?" zeptala se Fidelma Eadulfovým prostřednictvím.

„Nepřišli daleko," sdělil ji Seaxwulf důvěrně. „Dosáhli jsme do-hody o tonzuře. Jak víte, Řím považuje tonzuru vaší Columbovy církve za barbarskou. My se hlásíme k tonzuře svatého Petra, který si ji upravoval na paměť Kristovy trnové koruny. Abatyši Étain považovala za možné souhlasit s tím, že Columbova církev měla o tvaru tonzury nesprávné informace."

Fidelma těžce polkla.
„Ale to není možné," šeptla.
Seaxwulf se usmál, potěšen její reakcí.
„Ale ano. Abatyše mohla ustoupit v tomto bodě výměnou za ústupek v záležitosti požehnání; zatímco Řím trvá na tom, že při požehnání Trojici představuje palec, ukazovák a prostředník, vy z Columbovy církve vztyčujete ukazovák, prsteník a malík. Wil-frid byl ochoten uznat, že oba způsoby jsou správné."
Fidelma sevřela rty, aby potlačila překvapení.
„Jak dlouho to vyjednávání trvalo?"
„Ach, od té doby, co abatyše Étain přijela. Dva tři dny. Nevím to přesně." Mladík zíral znechuceně na své ruce, jako by viděl své nehty poprvé a nelíbilo se mu, jak jsou zastřížené.
Fidelma pohlédla na Eadulfa.
„Myslím, že náš problém získal nový rozměr," řekla tiše a uchýlila se k irštině, vědouce, že Seaxwulf irsky nerozumí.
Eadulf protáhl tvář.
„Jak to?"
„Jak by reagovali mnozí bratři, kdyby věděli, že takového jednání probíhá za scénou bez jejich vědomí a souhlasu? Že výměnou za ústupek v jednom bodu udělá ta či ona strana ústupek v jiném bodu? Nevyvolalo by to nepřátelství, které už teď pocítují bratři na obou stranách? A v takovémto případě, nebyl by někdo natolik pobouřen, že by se pokusil podobně vyjednávání zarazit?"
„Máš pravdu - i když nám to k ničemu není."
„Jak to?"
„Protože to znamená, že bychom měli stovky podezřelých, jak z Columbovy, tak z římské frakce."
„Pak musíme najít způsob, jak tento počet snížit."
Eadulf lehce přikývl a obrátil se na blondátého mnicha.
„Kdo ví o tom, že jsi s abatyší vyjednával?"
Seaxwulf opět sešpulil rty jako dítě, které zná tajemství.
„Bylo to tajné."
„Takže o tom víš jenom ty a Wilfrid z Riponu?"
„A abatyše Étain."
„A co její tajemnice Gwid?" ptala se Fidelma Eadulfovým prostřednictvím.
Seaxwulf se pohrdavě uculil.
„Gwid? Abatyše ji nepovažovala za svou důvěrnici. Vlastně mi sama řekla, abych s ní o tajných záležitostech nemluvil, a už vůbec se před ní nezmiňoval o jednání s Wilfridem z Riponu."
Fidelma nedala najevo překvapení.
„Co tě vede k domněnce, že Étain nepovažovala sestru Gwid za osobu důvěryhodnou?"
„Kdyby to tak bylo, tak by se toho vyjednávání zúčastnila. Já jsem ji viděl s Gwid jen jednou, když na sebe křičely. Nevěděl jsem, o čem mluví, protože mluvily tím vašim irským jazykem."
„Takže o těch jednáních nikdo další nevěděl?" naléhal Eadulf. Seaxwulf se rozpačitě ušklíbl.
„Myslím že ne - až na abatyši Abbe - narazil jsem na ni, když jsem odcházel z cubicula abatyše Étain. Měla totiž celou hradu ve dle Étain. Koukala se po mně podezíravě. Nic jsem neřikal a šel jsem si po svém. Ale viděl jsem, že zašla do cely abatyše Étain. A slyšel jsem, že na sebe v hádce mluvily zvýšeným hlasem. Ne-vím, jestli uhodla důvod mé návštěvy, nebo ne. Měl jsem podezření, že Abbe uhodla, že Étain s Wilfridem spolu vyjednávají."
Fidelma se rozhodla přitlačit.
„Říkáš, že po tvém odchodu se Abbe a Étain hádaly?"
„Nakolik mohu říct, tak ano. Slyšel jsem zvýšené hlasy, nic víc."
„Viděl jsi ještě pak abatyši?"
Seaxwulf zavrtěl hlavou.
„Šel jsem Wilfridovi oznámit, že abatyše je ochotna v záležitosti tonzury ustoupit větší autoritě Petrově. Pak bylo svoláno shromáždění do sacraia, a já tam šel s Wilfridem. A brzy nato jsme se dozvěděli, že abatyše byla zavražděna."
Fidelma dlouze vydechla. Pak konečně pohlédla na Seaxwulfa a máchla rukou.
„Dobrá, můžeš jít."
Když se za Seaxwulfem zavřely dveře, Eadulf se obrátil k Fidelmě a jeho snědá tvář zářila vzrušením.
„Abatyše Abbe! Sestra krále Oswyho osobně! Jedna z návštěv-nic Étainina cubicula, která ušla pronikavému zraku sestry Athelswith. Pochopitelné nedopatření, protože jejich cely jsou sousedí."
Sestra Fidelma se tak spokojeně netvářila.
„Budeme si s ní muset promluvit. Někáký motiv by tu jistě být mohl. Abbe je horlivý stoupenec Columbovy církve. Jestliže vy-cí-tila, že Étain dělá ústupky bez vědomí těch, kdo stojí na straně Columbové, mohlo by to vyvolat její hněv a z hněvu se může zro-dit důvod k vraždě."
Eadulf horlivě přikyvoval.
„Možná že naše původní myšlenka, že příčinou vraždy jsou vášně rokujících, byla správná. Až na to, že Étain z Kildare nezavraždil někdo z římské frakce, ale někdo z její vlastní církve."
Fidelma protáhla tvář.
„Nejsme tu proto, abychom římskou frakci zprostili viny, ale abychom zjistili pravdu."
„Já hledám pravdu," Eadulf pocítil potřebu Fidelmu popíchnout. „Ale Abbe vypadá na možnou podezřelou -"
„O tom, že byla v Étainině cele po jeho odchodu, víme zatím pouze od bratra Seaxwulfa. Možná si vzpomeneš na

slova sestry Athelswith, že po Seaxwulfovi navštívil Étain ještě kněz Agatho? V tom případě musela být po odchodu Abbe Étain ještě naživu. Vzhledem k tomu, že zašla k Étain hned po Seaxwulfově odchodu, znamená to, že s ní Agatho musel mluvit až po odchodu abatyše Abbe."

V tu chvíli se rozezněl zvon, zvoucí k hlavnímu jídlu dne, zvanému cena.

Eadulf byl zklamaný.

„Na Agatha jsem zapomněl," zabručel kajicně.

„Já ne," řekla Fidelma energicky. „Po večeři pohovoříme s Abbe."

Fidelma nebyla hladová. Měla hlavu plnou myšlenek. Snědla jen nějaké ovoce a kus mazlavého chleba, paximatia, a brzy odešla do svého cubicula, aby si trochu odpočinula. Protože většina bratří byla v refektáři, byl domus hospitale tichý a tudíž skýtal možnost být sám s vlastními myšlenkami. Pokusila se použít získané informace k uspořádání myšlenek tak, aby dávaly nějaký smysl. Avšak myšlenky žádoucí smysl nedávaly. Její učitel, brehon Moran z Tary, se vždy snažil žákům vštípit, že než se člověk pokusí dělat závěry, musí počkat, až shromáždí všechny důkazy. Přesto Fidelma pocítovala těžko ovladatelnou netrpělivost.

Nakonec vstala ze svého lůžka a rozhodla se, že se půjde projít k útesům v naději, že jí čerstvý vzduch pročistí hlavu.

Opustila tedy domus hospitale a kráčela přes čtvercové nádvoří k monasteriolu, budově, v níž bratři pilně studovali a připravovali přednášky. Kdosi načmáral na zeď nápis: „docendo discimus." Fidelma se usmála. To se sem hodilo. Lidé se studiem vzdělávají.

Součástí monasteriola bylo librarium, které už Fidelma navštívila, když předávala knihu, kterou sem po ní opat Cumméne z Iony posílal jako dar. Byla tam pozoruhodná sbírka, protože abatyše Hilda si dala za úkol vybudovat knihovnu a shromáždit co nejvíce knih s pevným úmyslem zvýšit vzdělanost svých oveček.

Slunce na obloze už zapadalo za kopce a dlouhé stíny se kladly na okolní budovy jako temné prsty. Brzy se zahálí do šera. Dost času na to, aby se prošla a vrátila se do officia sestry Athelswith na schůzku s abatyší Abbe.

Kráčela vnějšími ambity k boční bráně opatství, od níž vedla cesta nahoru na útesy.

Všimla si, že před ní kráčí mnich, který má cucullus, kápi, již si přehodil přes hlavu.

Instinkt Fidelmě velel zůstat stát. Bylo jí divné, že bratr si zahálil hlavu na území opatství.

Náhle se vpředu u brány vynořila druhá postava. Fidelma ustoupila do stínu klenuté křížové chodby a poněkud se jí rozbušilo srdce, třebaže neměla žádný logický důvod - až na to, že v druhé osobě poznala liščí tvář théna z Frihopu, Wulfrika.

Zavolali na sebe sasky.

Natáhla krk, litovala, že její saština nemá bohatší slovník.

Bratr se zastavil. Zdálo se, že se oba muži smějí. Proč ne? Co je špatného na tom, že saský thén a irský mnich spolu žertují? Fidelmin neklid probouzel pouze šestý smysl. Zaostřila zrak. Oba muži se během rozhovoru rozhlíželi kolem sebe, jako by se obávali, aby je někdo neodposlouchával. Spiklenecky ztlumili hlas. Pak si stiskli ruce, Wulfric vyšel z brány a bratr zahalený kápi se vracel.

Fidelma ustoupila ještě více do stínu křížové chodby za pilíř klenby.

Bratr krácel cílevědomě v pravých úhlech k místu, kde stála Fidelma a mířil přes čtvercové nádvoří směrem k monasteriolu. Přitom si odhrnul kápi, zřejmě svou službu už vykonala a chodit zahalený uvnitř opatství by působilo divně. Fidelma úžasem zala-pala po dechu, když poznala muže s columbovskou tonzурou.

Byl to bratr Taran.

Abbe byla podsaditá žena, velice podobná svému bratru Oswy-mu. Bylo jí mezi čtyřiceti a padesáti, vrásky se jí vryly hluboko do tváře, modré oči měla jasné, ale poněkud usazené. Když jejího otce, krále Bernicie, zabil jeho sok Edwin z Deiry, který obě království sjednotil v jediné - „na sever od řeky Humber" - čili Northumbrii, dostala se i se svými třemi bratry do exilu na Ionu. A když se pak její bratři Eanfrith, Oswald a Oswy po Edwinově smrti vrátili a žádali nazpět své království, přišla s nimi i Abbe jako řeholnice pokřtěná v Columbově církvi. Zbudovala na jednom útesu v Coldinghamu klášter, smíšený dům pro muže a ženy, a její bratr Oswald, který se stal po smrti nejstaršího bratra Eanfritha králem, ji potvrdil jako abatyši.

Fidelma toho o Coldinghamu hodně slyšela, neboť klášter získal pochybnou pověst jako místo, jehož obyvatelé se oddávali hédonickým požitkům. Říkalo se, že abatyše bere boha lásky příliš doslovně. Doneslo se jí, že cubicula, místa modliteb a rozjímání, se změnila v dějiště hodokvasů, pitek a tělesných rozkoší.

Abatyše zkoumala Fidelmu pobaveným, leč uznalým pohledem.

„Můj bratr král Oswy mi řekl, o co jde." Mluvila plyně hovorovou irštinou, vždyť to byl jediný jazyk, který v dětství na ostrově Iona poznala. Oslovila Eadulfa: „Ty jsi, myslím, vystudoval v Irsku?"

Eadulf se usmál a přisvědčil.

„Můžeš mluvit irsky, já rozumím."

„Dobrá," povzddechla si abatyše. Znovu vrhla na Fidelmu uznalý pohled. „Jsi přitažlivá, milé dítě. Pro takové jako jsi ty, se v Coldinghamu vždycky najde místo."

Fidelma cítila, že se červená.

Abbe naklonila hlavu k jedné straně a zasmála se.

„Nesouhlasíš?"

„Nepohoršuje mě to," odpověděla Fidelma.

„A ani by nemělo, sestro. Nevěř všemu, co se o našem domě po-vídá. Naši zásadou je dum vivimus, vivamus -

dokud žijeme, žij-me. Muži a ženy v našem domě se oddávají životu, který je darem od Boha. Bůh stvořil muže a ženy, aby se milovali. Jak lépe jej uctít, než naplňovat Jeho velký záměr - žít, pracovat a uctívat jej společně. Což se nepraví v evangeliu blahoslaveného Jana: „Lás-ka nezná strach; dokonalá láska strach zahání?"

Fidelma se rozpačitě zavrtěla.

„Matko abatyše, není na mně, abych zkoumala, jak je váš dům spravován a podle jakých zásad. Mým úkolem je vyšetřit smrt Étain z Kildare."

Abbe si povzdechla.

„Étain! To byla žena! Žena, která uměla žít."

„Teď je však mrtvá, matko abatyše," vložil se do hovoru Eadulf.

„Já vím." Její pohled utkvěl na Fidelmě. „A čekám na vysvětlení, co to má společného se mnou?"

„Dostala jsi se s Étain do sporu," řekla prostě Fidelma. Abatyše zamrkala, ale jinak nedala najevo, že by to byla trefa do černého. Neodpovídala.

„Možná nám povíš, o čem jste se s abatyší z Kildare přely?" na-vrhl Eadulf.

„Když jste se dozvěděli, že jsem se s Étain pohádala, nepochybně jste také zjistili proč," odpověděla Abbe upjatě a kategoricky. „Vyrůstala jsem ve stínu zdi Colmcillova opatství na Ioně. Vycho-vali mě bratři v Kristu z Irska. A právě na můj návrh, spíše než na přání mého bratra Oswalda, toto království požádalo, aby k nám íonský opat Ségéne vyslal misionáře, kteří by obrátili naše po-hanské poddané na víru a ukázali jim cestu ke Kristu. Dokonce i poté, co se první misionář z Iony - tehdy se také jmenoval Colmán - vrátil na Ionu s tím, že naše království je nespasitelné, snažně jsem prosila Ségéne tak dlouho, až sem přišel blahosla-vený Aidán a začal kázat.

Zažila jsem obrácení této země na víru a postupné šíření slova Božího, nejprve za Aidána, pak za Finána a nakonec za Colmána. A teď je celé toto dílo ohroženo kvůli takovým lidem jako je Wilfrid a jemu podobní. Já náležím k pravé církvi Columbové a v tom vy-trvám, ať ve Streoneshalhu zvítězí kdokoliv."

„Tak proč jsi se dostala s Étain do sporu?" vrátil se Eadulf ke své otázce.

„Ten slizký chlapík Seaxwulf, muž, který vůbec není mužem, vám pravděpodobně řekl, jak jsem přišla na to, že Étain je na nej-lepší cestě dohodnout se s Wilfridem z Riponu. Dohoda! Nápad ad captandum vulgus!"

„Seaxwulf nám řekl, že sloužil jako prostředník mezi Étain a Wilfridem a že se pokoušeli dospět k nějaké dohodě ještě před hlavním rokováním."

Abbe znechuceně zabručela.

„Seaxwulf! Ten odporný zloděj a klevetník!"

„Zloděj?" Eadulfův hlas zněl ostře. „Není to hrubé označení pro řeholního bratra?"

Abbe pokrčila rameny.

„Ale sedí. Před dvěma dny, když jsme se tady shromažďovali, dva z našich bratří Seaxwulfa přistihli, jak se v dormitoriu hrabe v osobních věcech několika mnichů. Odvedli ho k Wifridovi, který je jeho opatem a jemuž zároveň dělá tajemníka. Seaxwulf přiznal, že porušil osmé přikázání a tak ho Wifrid potrestal. Vyvedli ho ven a vyplatili ho březovým prutem, až měl záda do živého masa a samou krev. Jenom to, že je Wilfridovým tajemníkem, ho za-chránilo před přísnějším trestem. Přesto všechno ho však Wilfrid odmítl odvolat z místa svého tajemníka."

Fidelma se lehce zachvěla nad krutostí saských trestů.

Abatyše Abbe si Fidelminu znechuceného pohledu nevšimla a mluvila dál.

„O Seaxwulfovi se říká, že krade jako straka. Do pokoušení ho uvádějí třpytivé a cizokrajné předměty, které patří jiným."

Fidelma a Eadulf si vyměnili pohledy.

„Tak ty říkáš, že Seaxwulf není důvěryhodný člověk? Že je schopen lhát?"

„Nikoli v tomto případě, kdy byl prostředníkem mezi Étain a Wilfridem. Wilfrid Seaxwulfovi důvěřuje tak jako nikomu jiné-mu; podle mého mínění je to tím, že by Wilfrid mohl Seaxwulfa za-bít nebo zmrzačit, kdykoli by se mu zachtělo. Strach je zárukou spolehlivosti a důvěryhodnosti takového vztahu.

Avšak Étain z Kildare nebyla nikým pověřena uzavírat jménem Columbovy církve takové dohody. Když jsem viděla, že se ten in-trikánský červ Seaxwulf plíží z její cely, uvědomila jsem si, co by se mohlo chystat. Zašla jsem tedy za Étain a požádala ji, aby mi upřímně odpověděla. Zrazovala nás."

„A jak ti Étain na tvou výtku odpověděla?"

„Rozhňevala se. Ale otevřeně přiznala, čím se zabývá. Hájila se tím, že je lépe dohodnout se na nedůležitých věcech a ukolébat tak odpůrce do pocitu zdánlivého bezpečí, než stát proti sobě jako krávy s rohy do sebe od první chvíle zaklíněnými!"

Abatyše Abbe náhle přimhouřila oči.

„Teď jsem si to najednou uvědomila - vy se domníváte, že by tato hádka mohla být důvodem k vraždě? Že bych snad já -?"

Fidelma na sobě cítila pátravý pohled světlých očí, když tu se abatyše při tomto pomyšlení najednou pro sebe zasmála.

„Když člověk ve sporu ztratí sebeovládání, často dochází k vraždě," odpověděla Fidelma klidně.

Abatyše Abbe se tiše smála. Působilo to jako nefalšovaný pro-jev veselí.

„Deus avertat! Bůh uchovej! To je směšné. Život je příliš cenný, než abychom jej mařili kvůli takovým maličkostem."

„Ale podle tvého názoru není porážka Columbovy církvev Northumbrii žádná maličkost," oponoval Eadulf. „Byla to velice naléhavá a osobní záležitost. Ve skutečnosti jsi byla přesvědčena, že Étain zrazuje církev a vlastně všechno, v co věříš."

Pohled, který Abbe vrhla na Eadulfa, byl nechtěně upřímný. Plný jedu a nenávisti. Její tvář nabyla podoby

zkamenělé medúzy. Pak se abatyše přiměla k chladnému úsměvu.

„Nešlo o to zabít ji. Trestem by jí byl pohled na zničenou církev.“

„Kdy jsi od Étain odešla?“ zeptala se Fidelma.

„Cože?“

„Kdy jsi po té hádce odešla z jejího cubicula?“

Abbe se odmlčela a zamyslela se, aby odpověděla přesně.

„Nevzpomínám si. Byla jsem tam jen asi tak deset minut.“

„Viděl tě někdo odcházet? Například sestra Athelswith?“

„Myslím že ne.“

Fidelma tázvavě pohlédla na Eadulfa. Souhlasně přikývl.

„To je všechno, matko abatyše.“ Fidelma vstala a Abbe ji násle-dovala. „Možná že ti později budeme chtít položit ještě pár otázek.“

Abbe se na ně usmála.

„Budou zde. Neměj obavy. Opravdu bys měla, sestro, navštívit náš dům v Coldinghamu a přesvědčit se na vlastní oči, jak lze ži-vot vychutnat. Jsi přespříliš krásná, velmi mladá a plná života, než aby ses po celý život řídila římským požadavkem celibátu. Což nenapsal Augustinus z Hippo Regia ve svém Význání „Dej mi cudnost a zdrženlivost, ne však hned teď?““

S hrdelním smíchem vyšla abatyše Abbe z místnosti a zane-chala tam Fidelmu s tvářemi zalitými žhavým ruměncem. Setkala se s Eadulfovým pobaveným pohledem a uražená ctnost ustoupila hněvu.

„Co je?“ vyjela na Eadulfa.

Úsměv z Eadulfovy tváře zmizel.

„Nezdá se mi, že by Étain zabila abatyše Abbe,“ řekl rychle.

„Proč ne?“ opáčila stručně.

„Zprvė proto, že je žena.“

„Žena není schopna spáchat zločin?“ zavrčela.

Eadulf zavrtěl hlavou.

„Ne. Ale jak jsem řekl hned, když jsme viděli mrtvolu Étain po-prvé, nemyslím, že by žena měla tolik síly, aby abatyši držela a přitom jí podržela hrdlo tak, jak se to stalo.“

Fidelma se kousla do rtů a uklidnila se. Koneckonců, pomysle-la si, proč jsem se vlastně tak dopálila? Abbe jí přece pouze složi-la poklonu a konstatovala skutečnost. Fidelmu doopravdy nerozmrzelo to, co jí abatyše řekla, ale něco, co vězelo hluboko v jejím nitru a čemu nemohla přijít na kloub. Zadívala se na Eadulfa.

Saský mnich jí pobaveně pohled oplatil.

Fidelma si uvědomila, že první sklopila oči ona.

„Co bys řekl tomu, že jsem viděla bratra Tarana, Columbova mnicha, který si dal dnes večer u boční brány opatství schůzku s Wulfrikem a bavili se spolu jako spiklenci?“

Eadulf zvedl obočí.

„Myslíš to vážně?“

Fidelma přikývla.

„Řekl bych, že k tomu mohli mít nejrůznější důvody.“

„To mohli,“ souhlasila Fidelma, „ale žádný z nich se mi neza-mlouvá.“

„Bratr Taran byl také jedním z Étaininých návštěvníků, že?“

„Jedním z těch, které jsme ještě nevyslechli.“

„Nebylo to tak naléhavé,“ mínil Eadulf. „Taran byl spatřen, když vcházel do cubicula abatyše Étain brzy ráno. Ještě dlouho poté ji ostatní viděli živou. Posledním návštěvníkem byl Agatho.“

Fidelma chvíli váhala.

„Myslím, že nejdřív bychom měli promluvit s Taranem,“ řekla.

„A já myslím, že nejdřív bychom měli poslat pro Agatha a poho-vořit s ním,“ odpověděl. „Je to náš nejdůležitější podezřelý.“

Nikdo nemohl být překvapenější než Eadulf, když Fidelma bez námitek přisvědčila.

KAPITOLA DVANÁCTÁ

Agatho byl vyzábělý šlachovitý chlapík s úzkým hubeným obličejem. Pleť měl snědou a tvář neholenou. Černé oči se snoubily s černou kšticí. Rty měl úzké, ale červené, jako by je omočil v malinové šťávě. Fidelma se nestačila divit jeho vypouklým víčkům, přivřeným jako víčka dravců.

Kněz vešel do místnosti celý zakaboněný.

„Přicházím proti své vůli," oznámil za použití lingua franca, la-tiny.

„Beru to na vědomí, Agatho," odpověděla Fidelma tímž jazykem. „Komu mám tvůj protest předložit? Králi, biskupu Colmánovi nebo abatyši Hildě?"

Agatho přezíravě zvedl oči, jako by odpovědět bylo pod jeho důstojnost, a posadil se.

„Přejete si mne vyslechnout?"

„Zdá se, že jsi byl poslední, kdo viděl abatyši Étain v jejím cubi-culu naživu," šel Eadulf rovnou k věci.

Agatho se nevesele zasmál.

„Nikoliv."

Fidelma svraštila čelo.

„Kdo tedy?" zeptala se dychtivě.

„Poslední, kdo ji viděl živou, musel být její vrah."

Fidelma hleděla na jeho přivřené oči. Byly studené a bezvýrazné. Nedokázala říct, zda se chová vyzývavě nebo se jí vysmívá.

„To je pravda," řekl Eadulf. „A my jsme tu proto, abychom zjistili, kdo ji zabil. V kolik hodin jsi šel do její cely?"

„Byly přesně čtyři hodiny."

„Přesně?"

Opět ten neveselý úsměv na tenkých červených rtech. „Sdělila mi to klepsydra obávané sestry Athelswith."

„Ach tak," připustil bratr Eadulf. „Proč jsi tam šel?"

„Šel jsem abatyši navštívit, to je jasné."

„Jistě. Ale z jakého důvodu jsi ji chtěl navštívit?"

„Já vás neklam. Náležím k římské frakci. Byl jsem hluboce přesvědčen, že abatyše Étain byla uvedena na scestí, když se uvo-lila promluvit za ty kacíře z Columbovy církve. Šel jsem tam, abych ji to vysvětlil."

„A to je vše?"

„To je vše."

„Jak jsi chtěl docílit, aby abatyše tak rychle změnila názor?"

Agatho se spiklenecky rozhlédl a pak se usmál.

„Ukázal jsem jí toto..." Sáh do své crumeny, koženého váčku, který nosil zavěšený na řemínku kolem krku, a obsah vysypal na dlaň.

Eadulf se k němu naklonil.

„Kousek dřívka, jakási tříska."

Agatho na něho opovržlivě pohlédl.

„Toto je lignum Sanctae Crucis," pronesl tlumeně hlasem plným posvátné úcty.

„To je vážně dřevo ze skutečného kříže?" zašeptal Eadulf, jehož zaplavila úcta.

„Jak jsem řekl," opáčil Agatho povýšeně.

Fidelmě zajiskřily oči a v koutcích jí to zacukalo.

„Jak by ji, i kdybys měl pravdu, měl tento předmět přesvědčit, aby podpořila raději Řím než Ionu?" zeptala se vážně.

„To je jasné. Poznala by, že v rukách držím pravý kříž, a pocho-pila by, že jsem vyvolený, že Kristus mluví skrze mne, tak jako mluvil skrze Pavla z Tarsu."

Jeho hlas zněl klidně a samolibě.

Eadulf vrhl na Fidelmu užaslý pohled.

„Kristus tě vyvolil? Jak to myslíš?"

Agatho potáhl nosem, jako by měl před sebou hlupáka.

„Říkám jen to, co je pravda. Je třeba věřit. Dostalo se mi poky-nu, abych zašel do lesů za Witebíi a na mýtině mi jakýsi hlas řekl, abych sebral ze země tuto třísku, neboť to je lignum Sanctae Cru-cis. A pak mi ten hlas řekl, abych šel a kázal těm, kdo jsou svede-ni a pomýleni. Uvěř a vše ti bude zjeveno!"

„Étain ti uvěřila?" zeptala se Fidelma vlídně.

Agatho se k ní otočil, oči měl stále ještě přivřené. „Žel, neuvěřila. Byla stále ještě spoutána, takže nebyla s to na-hlédnout pravdu."

„Spoutána?" Eadulf byl dočista popletený.

„Což neřekl blahoslavený apoštol Jan, že ‚pravda tě osvobodí‘? Byla spoutána. Neuvěřila. Veliký Augustinus napsal, že víra zna-mená věřit v to, co děláš, a ne v to, co vidíš; odměnou za tuto víru je pak vidět to, v co věříš."

„Co jsi dělal, když abatyše Étain odmítla tvé argumenty?" spěšně se zeptal Eadulf.

Agatho se vztyčil, vtělená uražená důstojnost.

„Odešel jsem, co jiného jsem mohl dělat? Nechtěl jsem se sám nakazit od nevěřící."

„Jak dlouho jsi byl u Étain z Kildare?"

Muž pokrčil rameny.

„Asi tak deset minut nebo i méně. Ukázal jsem jí pravý kříž, řekl jsem jí, že skrze mne mluví Kristus a že musí přijmout Řím. Když se ke mně chovala jako k dítěti, odešel jsem. Viděl jsem, že není naděje na její spasení. To je vše.“

Eadulf a Fidelma si vyměnili pohledy a Fidelma se na Agatha usmála.

„Tak dobrá, další otázky nemáme. Můžeš jít.“

Agatho uložil třísku zpátky do své crumeny.

„A co vy dva, teď, když jste viděli pravý kříž - uvěřili jste mi?“

Eadulf si ponechal na tváři strnulý úsměv, možná až příliš strnulý.

„Samozřejmě, Agatho. Pohovoříme si o tom později.“

Když kněz vyšel z místnosti, Eadulf se starostlivě obrátil k Fidelmě.

„Je to šílenec! Naprostý šílenec!“

„Kdybychom si uvědomili, že jsme všichni blázni od narození,“ odpověděla Fidelma flegmaticky, „vysvětlilo by to mnohé ze světo-vých záhad.“

„Ale s těmihle názory by byl Agatho klidně mohl abatyši zabít, když se odmítla dát na jeho víru.“

„Je to možné. Ale nějak o tom nejsem přesvědčená. Z toho vše-ho můžeme vyvodit jeden jistý závěr.“

Eadulf se na ni zahleděl.

„Je jasné,“ usmála se Fidelma, „že sestra Athelswith, která sle-dovala všechny návštěvníky v cubiculu abatyše Étain, přece jen úplně všechny neviděla. A já pochybuji, že viděla toho, kdo Étain skutečně zabil.“

Ozvalo se tiché klepání na dveře a sestra Athelswith strčila hlavu do místnosti.

„Oswy, náš král, si přeje, abyste za ním okamžitě přišli do komnaty abatyše Hildy,“ řekla bázlivě.

Sestra Fidelma a bratr Eadulf stanuli mlčky před králem. Oswy byl v místnosti sám a odvrátil se od okna, odkud hleděl dolů do přístavu. Čelo úzkostí svráštělé se rozjasnilo.

„Poslal jsem pro vás, abych se zeptal, máte-li už pro mne něja-ké zprávy. Pokročili jsme v hledání viníka?“

Fidelma vycítila úzkost v jeho hlase.

„Zatím nemáme nic konkrétního, králi Oswy,“ odpověděla.

Král se kousl do rtu. Vrásky na čele se mu prohloubily.

„Nemáte vůbec nic, co byste mi řekli?“ Jeho hlas zněl téměř prosebně.

„Nic užitečného.“ Fidelma zůstávala klidná. „Musíme postupovat opatrně. Ocitl jsi se náhle v časové tísní, že si přeješ, abychom tu věc vyřešili rychleji než jsi chtěl?“

Král nejistě svěsil ramena.

„Jsi vnímavá jako vždy, Fidelmo. Ano, napětí vzrůstá.“ Oswy si povzdechl a zaváhal. „Ve vzduchu se vznáší občanská válka. Můj syn Alhfrith proti mně kuje pikle. Říká se, že shromažďuje váleč-níky, aby vyhnali irské mnichy, zatím co má dcera Aelflaed prý houfuje ty, kteří podporují církev Columbovu, k obraně opatství proti Alhfrithovi. Teď už by stačila nepatrná jiskřička a celé krá-lovství se ocitne v plamenech. Obě strany se navzájem obviňují z vraždy abatyše z Kildare. Co jim mám říct?“

V králově hlase bylo patrné zoufalství. Fidelmě ho bylo velice líto.

„Přesto nemáme zatím co říct,“ trval na svém Eadulf.

„Ale vyslechli jste přece všechny, kdo se s ní před smrtí set-kali.“

Fidelma pootevřela ústa v neveselém úsměvu.

„Jistě ses to dozvěděl ze spolehlivého pramene. Nejspíš sestra Athelswith?“

Oswy to neochotně potvrdil.

„Je to snad tajné?“

„Není to tajné, Oswy,“ odpověděla Fidelma. „Ale sestra Athel-swith by měla být opatrnější, aby se zprávy o našem počinání ne-dostaly k nesprávným uším. Je tu ještě jeden člověk, kterého jsme dosud nevyslechli.“

„Požádal jsem sestru Athelswith výhradně o to, aby mi oznámi-la, až výsledky skončí,“ řekl Oswy na svou obranu.

„Před chvílí jsi říkal, že tvůj syn Alhfrith proti tobě kuje pikle. Myslel jsi to vážně?“ zeptala se sestra Fidelma.

Oswy pokrčil rameny na znamení své nerozhodnosti.

„Ve ctižádostivých synech král nemá přátele,“ řekl vážně. „Ja-kou jinou ctižádost má králův syn, než stát se sám králem?“

„Alhfrith chce být králem?“

„Jmenoval jsem ho lenním králem Deiry, abych jeho ctižados-tivost udržel v mezích, ale on touží po trůnu celého northumbrij-ského království. Já to vím. On ví, že já to vím. Hrajeme si na od-daného syna a otce. Ale brzy může nadejít den...“

Výmluvně pokrčil rameny.

„Takovéhle vyšetřování vyžaduje čas,“ řekla chlácholivě Fidel-ma. „Je mnoho hledisek, která musíme vzít v úvahu.“

Oswy na ni chvíli hleděl a pak se ušklíbl.

„Máš pravdu, sestro, samozřejmě. Nemám právo na tebe nalé-hat. Ty hledáš pravdu. Ale já musím zachovat království, aby se nerozštěpilo a samo se nezničilo.“

„Opravdu si myslíš, že lidé jsou tak přesvědčeni o pravdě té či oné strany, že by bojovali proti sobě navzájem?“ ptal se Eadulf.

Oswy přisvědčil.

„Mír v této zemi neohrožuje samo náboženství, ale lidé, kteří náboženství využívají pro své zájmy. A Alhfrith je schopen nábo-ženství využít a dát tak lidem důvod, aby mu pomohli chopit se moci. Čím déle se lidé budou dohadovat, kdo zabil Étain z Kildare, tím více budou vymýšlet nesmyslné teorie, jimiž budou živit své předsudky.“

„Můžeme říct jen tolik, Oswy, že jakmile se přiblížíme nějaké-mu řešení, budeš první, kdo se to dozví," řekla Fidelma.
„Dobrá. Spokojím se s tímto ujištěním. Ale pamatuj na to, co ti říkám - kolují nejrůznější dohady. A na tomto shromáždění a na rozhodnutí, které tam padne, záleží velice mnoho."

Když se vraceli křížovými chodbami z Hildiných komnat do domu hospitale, Eadulf náhle řekl:

„Myslím, že tvé podezření bylo na místě, Fidelmo. Měli bychom si promluvit s Taranem."

Fidelma zvedla obočí a posměšně se usmála.

„A ty víš, z čeho ho podezírám, Eadulfe?"

„Myslíš si, že se chystá spiknutí v čele s Alhfrithem z Deiry, který chce svrhnout Oswyho a využít napětí na tomto synodu k rozpoutání občanské války."

„Opravdu si to myslím," potvrdila Fidelma.

„Podle mne jsi přesvědčená, že Alhfrith a v jeho službách Wulfric a možná také Taran, Étain z Kildare zabil, aby toto napětí vy-volal."

„Je to možné. A my se musíme pokusit zjistit, je-li to pravda nebo ne."

Fidelma a Eadulf vešli do officia sestry Athelswith, z něhož si udělali své pracoviště, právě když se slavnostně rozezněl půlnoč-ní Angelus.

Fidelma si povzddechla, když se Eadulf okamžitě chopil svého růžence.

„Je už pozdě. Zítřka se sejdem s Taranem," sdělila mu. „Ale nezapomeň, že máš zjistit něco o Athelnothově minulosti. Pořád ještě ho podezírám."

Bratr Eadulf souhlasně přikývl a začal odříkávat Zdravas Maria.

Ora pro nobis, sancta Dei Genetrix

Svatá Maria, Matko Boží pros za nás hříšné.

Zvon svolávající k prvnímu dennímu jídlu, jentaculu, už pře-stal vyzvánět a modlitba byla u konce, když sestra Fidelma vklou-zla na své místo u dlouhých dřevěných stolů v refektáři. Sestra, která měla toho dne předčítat, patřila k římské frakci; zaujala místo u pulpitu v čele stolu a při příchodu Fidelmy se zatvářila odmítavě.

„Benedicamus, Domino," pozdravila chladně.

„Deo gratias," odpověděla Fidelma společně s ostatními.

Sestra pak zanotovala Beati immaculati, které uvádí četbu, a sestry se pustily do jídla.

Fidelma si v duchu zacpala uši před skřípavým hlasem té ženy a jedla mechanicky obilnou kaši a ovoce, které ležely před ní na stole. Čas od času zvedla oči a dívala se po shromážděných v re-fektáři, ale Eadulfa nikde neviděla. Zato si všimla bratra Tarana, který seděl u sousedního stolu. Snědý piktský mnich vypadal ve-lice čile. Překvapilo ji, když zjistila, že je zabrán do hovoru s mla-dým mnichem se slámově žlutými vlasy, Seaxwulfem. Mladík seděl zády k ní, ale jeho vlasy, úzká ramena a zženštilá gesta byly nezaměnitelné. Zvědavě pozorovala, jak se při jeho řeči Taran tváří. Jeho tvář vyjadřovala napětí, hněv a jistou naléhavost. Ná-hle zjistila, že černé Taranovy oči utkvěly přímo na ní. Jejich zra-ky se na okamžik setkaly, a když kývl hlavou směrem k jejímu stolu, rozhostil se na Piktově snědé tváři falešný úsměv. Fidelma se přiměla úklonou hlavy k odpovědi a pak se opět věnovala jídlu.

Když odcházela z refektáře, zachytila Eadulfův pohled. Seděl na druhém konci s několika saskými duchovními. Zdálo se, že jsou zabrán do hovoru, a tak se u něho nezastavila. Rozhodla se, že vyjde z opatství a trochu se projde dole po mořském břehu. Při-padlo jí, že je to už velice dávno, co naposledy dýchala svěží vzduch od moře. Její včerejší pokus přerušil Taran a jeho tajná schůzka s Wulfrikem. Měla pocit, že je v opatství zavřena už celé věky. Třebaže to tak nebylo, k vyvolání takového pocitu stačilo už pouhé napětí.

Bylo jí záhadou, jak se mohl Taran tak náhle spřátelit nejprve s Wulfrikem a teď také se Seaxwulfem. Je to důležité a souvisí to nějak se smrtí Étain?

Byla si sama sebou nejistá. Ocítla se v cizí neznámé zemi a skutečnost, že zde vyšetřuje smrt své vlastní přítelkyně, Étain, v ní vyvolávala skleslost a váhavost.

Sešla po pěšině vedoucí k přístavu dolů a pak se vydala podél skalnatého břehu. Potkala pár lidí, ale nezdálo se, že by jí, jak tam tak kráčela s hlavou sklopenou, jako by pohroužena v medi-taci, někdo věnoval pozornost.

Snažila se upnout myšlenky na fakta, která znala.

Zvláštní - přistihla se, že myslí na toho saského mnicha, na Eadulfa.

Od té doby, co byla jmenována dálaigh brehonského soudu, nikdy s nikým na žádném případě nespolupracovala. O tom, co je pravda, vždycky rozhodovala sama. Nikdy se nemohla spoléhat na úsudek druhého, tím méně cizince. Překvapivé však bylo to, že nevnímala Eadulfa tak docela jako cizince. Příkladala to tomu, že studoval tolik let v Durrow a Tuaim Breacain. Ale to nebylo vyčer-pávající vysvětlení toho zvláštního pocitu partnerství, který vůči Eadulfovi začínala pociťovat.

Northumbrie byla zvláštní země, kde panovaly zvláštní zvyky a mravy, tak velice nepodobné jasným a srozumitelným pořádkům v Irsku. Náhle se zarazila a v duchu se zasmála. Předpokládala, že Sas by považoval zdejší systém ve srovnání se zákony a mravy v Irsku za jasný a srozumitelný. Přišel jí na mysl verš z Homérovy Odysey. „Já, pokud jde o mne, neznám sladší pohled pro oči muže či ženy, než pohled na jejich vlastní zemi."

Přijela do této země jen proto, že ji o to Étain z Kildare požáda-la. Teď je Étain mrtvá. Přistihla se, že nemá ráda tuto zemi a lidi, kteří v ní žijí, jejich pýchu a nadutost, jejich válečnické choutky a divošské tresty pro provinilce. Toto je země, kde trest je všim a provinilci není dána žádná naděje, že by se mohl napravit nebo se s obětí vyrovnat. Toužila vrátit se domů, do svého domova v Kildare. Sasy neměla ráda. Ale Eadulf je přece Sas.

Zjistila, že její mysl opět pádí vpřed a přistihla se, že hněvivě cosi mumlá.

Je však Eadulf stejný jako jeho rodáci? Má dobré vlastnosti. Uvědomila si, že ho má docela ráda, že se s ním dobře baví a že obdivuje jeho analytickou mysl. Ale ona přece Sasy nemá ráda!

Jenže nemá ráda ani mnohé příslušníky vlastního národa. Pý-cha a nadutost nejsou osobitými hříchy jedné skupiny.

Zhluboka si povzdechla. Fidelma byla hrdá na logiku a způsob svého myšlení. Teď ji však zaskočilo, že jí mohou přicházet na mysl takovéto zmatené a chaotické myšlenky ve chvíli, kdy má analyzovat vraždu Étain. Jako by na konci každé cestičky její my-sli byla Eadulfova tvář. Proč právě Eadulfova? Možná jí přichází na mysl prostě proto, že s ním spolupracuje. V hloubi duše však tušila, že důvod musí být jiný.

Když se Fidelma vrátila do opatství, nebylo po Eadulfovi vidu ani slechu. Zašla do officia sestry Athelswith a chvíli čekala. Uva-žovala, nemá-li poslat sestru Athelswith pro bratra Tarana a začít s výsledkem sama. Právě dospěla k rozhodnutí, když se dveře officia rozletěly a dovnitř vtrhla sestra Athelswith.

„Sestro Fidelmo! Sestro Fidelmo!”

Když Fidelma spatřila rozčilenou dominu, vyskočila ze židle.

Sestra Athelswith byla rozrušená, tváře jí zčervenaly, vypadalo to, že utíkala.

„Co se děje, sestro, co to má znamenat?”

Sestra Athelswith zírala na Fidelmu očima doširoka otevřený-ma. Tvář jí zbělela jako sníh. Chvíli jí trvalo, než se vzchopila a mohla mluvit.

„Arcibiskup z Canterbury, Deusdedit. Leží mrtvý ve svém cubi-culu.”

KAPITOLA TŘINÁCTÁ

„Co to říkáš?” ptala se Fidelma překvapeně; nebyla si jistá, zda dobře slyšela.

„Deusdedit, arcibiskup z Canterbury, leží ve svém cubiculu a je mrtvý. Pojď tam honem, sestro, prosím tě.”

Fidelma těžce polkla.

Další vražda? A samotného arcibiskupa? To je určitě nesmysl. Zahleděla se přísně na zpanikařenou sestru Athelswith, přistou-pila k ní a sevřela jí paži.

„Vzchop se, sestro. Řekla jsi o tom ještě někomu?”

„Ne, ne. Jsem tak rozčilená, že jsem si vzpomněla jen na tebe, protože... protože...”

Sestra Athelswith byla očividně zmatená.

„Poslala jsi pro lékaře?” přerušila ji Fidelma.

Sestra Athelswith zavrtěla hlavou.

„Náš lékař, bratr Edgar, šel za thénovým synem do Witebie ko-nat milosrdenství. Jiného lékaře tu nemáme.”

„Tak rychle pošli pro bratra Eadulfa. Má slušné lékařské zna-losti. Potom najdi abatyši Hildu a řekni jí, co se stalo. A oběma řekni, aby hned přišli do Deusdeditova cubicula.”

Sestra Athelswith přikývla a odkvačila.

Sestra Fidelma prošla domem hospitale a zamířila do míst, kde věděla, že je Deusdeditova cela. Upozornila ji na to sestra Athelswith, když jí vysvětlovala uspořádání hostinských pokojů.

Zastavila se před dveřmi, které sestra Athelswith ve spěchu nechala pootevřené. Otevřela je a nakoukla dovnitř.

Deusdedit ležel na lůžku. Na první pohled bylo patrné, že po-krývky jsou netknuté. Ruce měl pokojně složené a oči zavřené, jako by spal. Pokožka vypadala jako pergamen, byla podivně zažloutlá. Připomněla si, že arcibiskup nevypadal dobře, už když ho viděla v sacrariu.

Právě chtěla vstoupit do cely, když jí na rameno dopadla těžká ruka. Lekla se, vykřikla a otočila se.

Hleděla na ni kulatá cherubínská tvář arcibiskupova tajemní-ka Wigharda.

„Nechod’ dovnitř, sestro.” Ostře vyřázel sykavky. „Nechod’ do-vnitř, je-li ti život milý.”

Fidelma na něho nechápavě zírala.

„Jak to myslíš?”

„Deusdedit zemřel na žlutý mor!”

Fidelma překvapeně pootevřela ústa.

„Na žlutý mor? Jak to víš?"

Wighard odfrkl, natáhl ruku a zavřel dveře.

„Už několik dnů jsem měl podezření, že ho postihla tato strašná nemoc. Měl zažloutlé bělmo, a k tomu ta barva kůže. Neustále si stěžoval na slabost, nechut' k jídlu a zácpu. Viděl jsem letos do-sti obětí žlutého moru na to, abych poznal příznaky."

Fidelmu zamrazilo, když si začala uvědomovat důsledky toho, co jí ten člověk právě řekl.

„Jak dlouho to víš?" zeptala se truchlivě se tvářícího Wigharda.

Arcibiskupův tajemník se nevesele usmál.

„Už několik dní. Myslím, že jsem si to poprvé uvědomil cestou sem."

„A to jsi dopustil, aby Deusdedit přišel sem a pobýval mezi bra-try?" zeptala se Fidelma pobouřeně. „Vždyť hrozilo, že se od něho nakazí! Proč jsi ho neuložil někam, kde by se mu dostalo péče?"

„Bylo naprosto nutné, aby se Deusdedit, dědic blahoslaveného Augustina z Říma, který přišel k nám a přivedl náš lid do náručí Říma, zúčastnil tohoto synodu," odpověděl Wighard tvrdohlavě.

„Za jakoukoliv cenu?" vyjela na něho Fidelma.

„Důležitý byl ten synod a ne to, je-li člověk nemocný nebo ne."

Přispěchala abatyše Hilda.

„Další úmrtí?" řekla místo pozdravu a tázavý pohled přenášela z Fidelmy na Wigharda. „Co za strašnou zprávu mi to sestra Athelswith přinesla?"

„Ano, další úmrtí; ale nikoli vražda," řekla Fidelma. „Zdá se, že Deusdedit měl žlutý mor."

Hilda chvíli zírala beze slova a její pohled byl nevěřící a pa-nický zároveň. „Žlutý mor, zanesený k nám do Streoneshalhu?"

Hilda bleskově klesla na kolena.

„Bůh nás ochraňuj. Je to pravda, Wigharde?"

„Kéž by nebyla, matko abatyše," řekl Wighard stísněně. „Žel, je to pravda."

„Zdá se, že naši římsí bratři považovali za důležitější mít svou duchovní hlavu na synodu, než vážit riziko nákazy," poznamenala Fidelma rozhořčeně. „Kdo ví, jak se teď ta nemoc bude šířit."

Wighard otevíral ústa, aby jí odpověděl, když vtom přiběhla sestra Athelswith.

„Kde je bratr Eadulf?" zeptala se Fidelma.

„Bude tu ve chvílce." Sestra Athelswith sotva dechu popadala. „Zašel si pro nějaké věci, které potřebuje k ohledání těla."

„To není třeba," mínil Wighard zamračeně. „Řekl jsem, jak je to."

„Přesto musíme mít jistotu o příčině smrti a musíme najít způ-sob, jak zabránit šíření nákazy," odpověděla Fidelma.

Jen domluvila, objevil se na chodbě Eadulf.

„Co se děje?" zeptal se pln obav. „Sestra Athelswith říká, že ze-mřel někdo další. Opět podříznutý krk?"

Wighard chtěl začít vysvětlovat, ale Fidelma mu skočila do řeči.

„Zemřel Deusdedit." A když Eadulf vytřeštil oči, rychle pokračovala: „Wighard se domnívá, že zemřel na žlutý mor. V opatství teď žádný lékař není. Můžeš potvrdit příčinu smrti?"

Eadulf zaváhal, na očích mu byly znát jisté obavy. Pak pevně sevřel rty a přikývl, byť poněkud váhavě. Zdálo se, že musel se-brat všechny síly, než otevřel dveře cubicula a vstoupil dovnitř.

Zakrátko zase vyšel ven.

„Žlutý mor," potvrdil bezvýrazným hlasem. „Příznaky dobře znám."

„Co radíš?" zeptala se abatyše Hilda se zjevnými obavami. „Jsou tu shromážděné stovky lidí. Jak můžeme zabránit náka-ze?"

„Tělo musíme okamžitě dopravit na mořský břeh a tam spálit. Cubiculum je třeba vydezinfikovat a nějaký čas nepoužívat, do-kud se nákaza nerozptýlí. Přinejmenším několik dnů."

Wighard teď dychtil uplatnit své návrhy.

„Zpráva o úmrtí se nesmí dostat mezi lidi. Před koncem syno-du by vyvolala velkou paniku. Řekneme, že Deusdedit měl srdeční záchvat. Až padnou na synodu rozhodnutí, můžeme říct lidem pravdu. Zavolám otroky, aby udělali všechno, co je třeba. Raději ať se nakazí oni, než naši bratři."

„To teď není důležité," řekl Eadulf hluše. „Je-li někomu souze-no se nakazit, tak už se stalo. Když jsi měl podezření, že je Deusdedit takto nemocen, proč jsi nás nevaroval?"

Wighard sklopil hlavu a neodpověděl.

„To je špatné znamení, Wigharde," mínila Hilda ustrašeně.

„Nic takového," opáčil kulatoučký duchovní. „Já na žádná zna-mení nedám. Zařídím, aby arcibiskupovo tělo otroci odnesli."

Obrátil se a šel provést úkol.

Eadulf se obrátil na abatyši.

„Jak už jsem řekl, než bude cubiculum uklizeno, ať tam nikdo nevstupuje. A postarej se, aby všichni, co se s arcibiskupem stý-kali, pili nejméně týden třikrát denně bylinkové čaje z brutnáku, ze šť-ovíku nebo z řebříčku. Máte v opatství takové byliny?"

Hilda přisvědčila.

Eadulf popadl Fidelmu za ruku a rychle ji odváděl.

„Potíž je v tom," řekl jí šeptem, „že byliny, které nejlépe proti téhle nemoci působí, rostou jen v červnu a v červenci, zkrátka v létě. Vozím na cesty nějaké přípravky, uložil jsem do své pery ce-lík zlatobýl a lněnici, když se smíchají s

horkou vodou, ochladí a vypijou, dokážou udržet žlutý mor v mezích. A taky ti radím, abys jedla co nejvíc petržele, pokud možno syrové, pokud to sne-seš."

Fidelma se na něho zahleděla a pak se jeho starostlivosti usmála.

„Máš velkou péči o mé zdraví, Eadulfe."

Sas na okamžik svraštil čelo.

„Samozřejmě. Máme ještě hodně práce," odpověděl krátce. Za-stavil se u dormitoria, které sdílel s dalšími bratry nevýznamného postavení, zaběhl dovnitř a vrátil se s nevelkým koženým vakem, což byla jeho pera.

Zavedl Fidelmu do velké kuchyně, kde se třicet bratrů lopotilo s kouřícími hrnci, aby uspokojili potřeby velkého opatství a jeho hostů. Fidelmě se zkrivila tvář, když ucítila pach nevábneho jídla, mísící se s četnými dalšími pachy, jež nebylo možno přesně určit. Sevřelo se jí hrdlo, když k ní navíc dolehl zápach hnijícího zelí. Eadulf požádal zarputile se tvářící kuchařku o železný kotlík. Ře-kla, že za nimi pošle pomocnici. K Fidelmině překvapení jí kotlík přinesla sestra Gwid.

„Co tady děláš, Gwid?" zeptala se Fidelma.

Nemotora Gwid se smutně usmála.

„Protože moje řečtina už nemá komu sloužit, našla jsem si prá-ci v kuchyni, dokud se nerozhodnu, co budu dělat dál. Přidám se k nějaké skupině, která půjde do Dál Riady nebo až na Ionu." Po-dala Eadulfovi kotlík. „Potřebuješ ještě něco?"

Eadulf zavrtěl hlavou.

Vysoké děvče se vrátilo k jiné práci na druhém konci kuchyně.

„Chudák holka," řekla Fidelma tiše. „Je mjí líto. Nese Étaininu smrt velice těžce."

„Litovat ji můžeš později," opáčil Eadulf. „Teď musíme udělat všechno, abychom zabránili šíření nákazy." Dal vařit vodu a při-pravoval byliny, zatímco Fidelma se zájmem přihlížela.

„Vážně si myslíš, že ty byliny chrání před žlutým morem?" ze-ptala se, když Eadulf míchal lektvar.

Otázka ho podráždila.

„Zabírá to."

Mlčky čekala, zatímco Eadulf přelával roztok do velkého hlině-ného džbánu. Ze džbánu pak trochu ulil do dvou kameninových hrníčků, jeden podal Fidelmě a druhý zvedl mlčky jako na připitek.

Fidelma se usmála a zvedla nápoj ke rtům. Byl nechutný a na jejím výrazu to bylo patrné.

„Je to starý lék," odzbrojil ji Eadulf úsměvem.

Fidelma zjistila, že mu je smutně oplácí.

„Hlavně aby to pomáhalo," podotkla. „A teď pojďme do ambítů za vůní. Z těch kuchyňských smradů mě pořádně rozbolela hla-va."

„To můžeme, ale napřed odneseme ten džbán s čajem do tvého cubicula. Musíš každý večer před spaním vypít sklenici," řekl jí Eadulf vážně, když odnesli džbán do Fidelminy cely a vyšli do ti-cha křížových chodeb. „Tohle ti vystačí na týden."

„To je něco, co ses naučil na lékařské škole v Tuaim Breain?" vyptávala se.

Eadulf přisvědčil.

„U vás jsem se toho naučil hodně, Fidelmo. V Tuaim Breain jsem viděl spoustu věcí, které jsem považoval za nemožné. Viděl jsem, jak lékaři otevírali lebky mužů a žen a vyndávali odtamtud zbujelé tkáně, a ti lidé zůstali naživu."

Fidelma se tvářila samozřejmě.

„Škola v Tuaim Breain je slavná v celém světě. O velkém Bra-canovi Mac Findlogovi, lékaři, který tu školu před dvěma sty lety založil, se dodnes mluví s velkou úctou. Ty jsi netoužil stát se lé-kařem?"

„Ne," zavrtěl hlavou Eadulf. „Dychtil jsem po vědění, po jakém-koliv vědění. Ve své zemi jsem byl synem dědičného gerefy, to je místní soudce, ale chtěl jsem vědět víc. Chtěl jsem vědět všechno. Snažil jsem se sít vědění tak jako včely sají nektar, létat z květu na květ a nikde se dlouho nezdržovat. Nejsem odborník v žádném oboru, ale vím něco o mnoha věcech. Čas od času se to hodí."

Eadulf se zazubil a obdařil ji jedním ze svých chlapeckých úsměvů.

„Ty jsi odborník v právních otázkách, sestro Fidelmo. Na půdě zákona jsi doma."

„Ale na církevních školách se od studentů vyžadují, dříve než jsou uznáni za způsobilé ve svém oboru, také všeobecné zna-losti."

„Ty jsi anruth. Víš, že se to slovo překládá jako ‚ušlechtilé vědomí', a že tato hodnota stojí jen o jediný stupeň níže než je nejvyšší kvalifikační stupeň ve vaší zemi. Ale co to vlastně zna-mená?"

Fidelma se usmála. „Znamená to, že anruth studovala nejméně osm let, často devět, aby se stala mistrem v oboru, ale zároveň musí mít znalosti poezie, literatury, historického místopisu a musí znát ještě mnoho dalších věcí."

Eadulf si povzdechl.

„Žel, v naší zemi nejsou takové školy, jaké máte vy. Teprve s příchodem křesťanství a zakládáním opatství jsme se začali učit alespoň číst a psát."

„Lépe je začít pozdě než nikdy."

Eadulf se pousmál.

„Máš pravdu, Fidelmo. Proto mám takovou neukojitelnou tou-hu po vědění."

Odmlčel se. Setrvali chvíli v mlčení. Zvláštní, Fidelma cítila, že to není nepříjemné mlčení. Bylo to mlčení přátelské. Ano, přátel-ské. Náhle si ujasnila své pocity. Byli přáteli v protivenství. Usmála se, šťastná, že je konec jejímu chaotickému myšlení.

„Měli bychom se vrátit k našemu vyšetřování," navrhl. Deus-deditova smrt nás k řešení našeho případu nijak

nepřiblížila."

Eadulf náhle luskl prsty, až sebou trhla.

„Jsem to ale hlupák! Zabývám se tady vlastním egem, místo abych se staral o naši záležitost."

Fidelma překvapeně svráстила čelo, když se najednou tak roz-hněval sám na sebe.

Eadulf pokračoval. „Žádala jsi mě, abych zapátral po minulos-ti bratra Athelnotha."

Chvilí jí trvalo, než se v duchu vrátila k jejich podezření.

„Zjistil jsi něco?"

„Athelnoth nám lhal."

„To už víme," potvrdila Fidelma. „Ale ty jsi přišel na nějakou konkrétní lež?"

„Jak jsme se dohodli, vyptal jsem se na Anthelnotha našich bratrů. Jistě si vzpomínáš, že podle jeho slov se s Étain setkal po-prvé, když ho Colmán poslal, aby jí jel naproti na hranice Rhegedu a doprovodil ji do Streoneshalhu?"

Fidelma pokývla hlavou.

„Říkala jsi mi, že Étain byla eoghanachtskou princeznou, že její manžel byl zabit a ona vstoupila do řádu."

„Ano."

A než se stala abatýší v Kildare, učila v opatství blahoslavené Ailbe v Emly?"

Fidelma opět trpělivě přisvědčila.

„A abatýší v Kildare byla zvolena..."

„Teprve před dvěma měsíci," doplnila ho Fidelma. „Kam míříš, Eadulfe?"

Eadulf se usmál beznála samolibě.

„Jenom k tomu, že loni strávil Athelnoth šest měsíců v opatství v Emly. Objevil jsem jednoho bratra, který s ním v Emly studoval. Odjeli tam společně a spolu se také vrátili do Northumbrie."

Fidelma doširoka otevřela oči.

„Athelnoth studoval v Emly? To znamená, že se tam musel s Étain setkat a že musí umět irsky, což oboji popírá."

„Takže nakonec měla sestra Gwid pravdu," potvrdil Eadulf. „Athelnoth se s Étain znal a nepochybně po ní zatoužil." V jeho hlase bylo patrné sebeuspokojení. „Když Étain Athelnotha od-mítla, dotklo se ho to tak, že ji zabil."

„K tomu nemuselo nutně dojít," mínila Fidelma, „i když uzná-vám, že je to pravděpodobná dedukce."

Eadulf rozhodil ruce. „Myslím, že to, co nám říkal o broži, byla lež. Athelnoth nám celou dobu lhal."

„Jednu věc jsme přehlédli - jestli byl Athelnoth loni v Emly, musel se tam seznámit s Gwid. Studovala u Étain."

Eadulf se sebevědomě uculil.

„Nikoliv. Taky mě to napadlo. Athelnoth byl v Emly dříve než tam přijela Gwid. Ptal jsem se Gwid, kdy byla v Emly, a pak jsem zjistil, kdy tam byl Athelnoth. Athelnothův spolužák mě ochotně informoval."

Fidelma vstala, neschopna potlačit vzrušení.

„Pošleme hned pro Athelnotha, aby nám tu záhadu vysvětlil."

Sestra Athelswith strčila hlavu do dveří officia.

„Bratr Athelnoth není nikde k nalezení, sestro Fidelmo," ozná-mila. „Není v domu hospitale ani v sacrariu."

Fidelmu to popudilo.

„Musí být tady někde v opatství," protestovala.

„Pošlu některou sestru, aby se po něm poohlédla." Sestra Athelswith se obrátila a odkvačila.

„V sacrariu se po něm můžeme podívat sami," navrhl Eadulf, „jestli se s ním ta dobrá sestra neminula. Nebylo by divu, když je tam pohromadě tolik lidí."

„Když nic jiného, narazíme tam třeba na bratra Tarana a využi-jeme příležitosti, abychom si s ním promluvili." Fidelma souhlasi-la a vstala.

Slyšeli křik ještě dřív než otevřeli dveře do sacraria a vklouzli dovnitř. Hněvivé rokování bylo v plném proudu.

Wilfrid stál a roz-čileně bušil pěstí do dřevěného pulpitu před sebou.

„Říkám, žeje to skandál! Výmysl Casse Mac Glaise, pasáka ve-přů vašeho pohanského irského krále Loegaira!"

„To není pravda!" Cuthbert také vyskočil, tvář zrudlou hně-vem.

Starý Jacobus, zestárlý James, který přišel do kentského krá-lovství s římským misionářem Paulínem před padesáti lety, se za pomoci svých sousedů rovněž zvedl. Nejistě se zapotácel a oběma rukama se opřel o hůl, nad níž byl ohnutý. Při pohledu na staré-ho muže všichni v lavicích zmlkli. Ztichli i stoupenci Columbova učení. Nedalo se popřít, že Jacobus se těší velké vážnosti, neboť byl onou vazbou s blahoslaveným Augustinem, jehož poslal Řehoř Veliký, aby kázal pohanům v saských královstvích. Teprve když se v kapli rozhostilo ticho, spustil ostrým chrapla-vým hlasem

„Omlouvám se za svého mladého přítele Wilfrida z Riponu."

Bylo slyšet překvapený šepot a Wilfrid pobouřeně trhl hlavou.

„Ano," pokračoval Jacobus neodstrašen, „Wilfrid se, pokud jde o původ tonzury, kterou si zvolili Irové a Britové, mýlí."

Upoutal všeobecnou pozornost.

„Naši bratři byli uvedeni v omyl. Tonzuru, pro niž se rozhodli, nosil Šimon Mág ze Samaří, který se domníval, že si za peníze může koupit moc Svátého Ducha uzdravovat, a Petr ho za to ná-ležitě vyplínil. Když jsem byl mladý, přišel jsem s Paulínem na tento ostrov. Měli jsme stejné tonzury jako náš Svátý Otec Řehoř Veliký; stejné tonzury, jako Augustinus a jeho druhové. Pociť-ova-li jsme jako urážku, když jsme viděli Brity a naše irské bratry dávat přednost symbolu, který je protimluvem víry.

Dovol mi, bratře Cuthberte, otázku; ty, který usiluješ o věčnou korunu života, proč vytrvale nosíš na hlavě tonzuru v podobě ne-úplné koruny, jež protičečí této víře?"

Cuthbert hněvivě vyskočil.

„Když dovolíš, ctihodný Jacobe, toto je tonzura, připisovaná blahoslavenému apoštolu Janovi a nikomu jinému, a sám uvidíš, že vypadá jako koruna či kruh.“

Jacobus zavrtěl hlavou.

„Pokud stojím přímo proti tobě, bratře. Ale kdybys přede mnou sklonil hlavu anebo se postavil jinak...“

Cuthbert mu zamračeně vyhověl.

Z římských lavic se ozval hlasitý smích.

„Vidím, je to neúplná koruna, polokruh: decurtatam eam, quam tu videre putabas, invenies coronam!“ volal starý muž.

Cuthbert si rychle sedl, rudý ve tváři.

Jacobus ukázal na vyholený kroužek na temeni své hlavy.

„Toto je skutečný kruh, symbol trnové koruny, posvěcený Pe-trem, který je skálou, na níž je zbudována naše církev. Tuto prav-du uznaly už i některé britské církve. Ti Britové, kteří uprchli z této země a usídlili se v daleké Ibérii či v zemi galicijské, přijali coronu spineu. Před třiceti lety synod v Toledu žádal, aby britské kněžstvo v Galicii tuto barbarskou tonzuru vymýtilo.“

Jacobus se usmál a opět spokojeně usedl.

Fidelma cítila, jak se jí zmocňuje hněv, když v columbovských lavicích zavládlo ticho. Proč nikdo nevystoupí a nevysvětlí, co je to Columbova tonzura a jaký je její hluboký mystický význam? Ir-ští a britští válečníci považují za potupné přijít o tuto část vlasů a učinit tak ze sebe méně než muže. Za dávných časů druidů se tonzura - atrbacc guinnae - upravovala stejně. Pro irský lid má tonzura dlouhou a mystickou spojitost. Fidelma nakročila a už otvírala ústa, jen promluvit, když její paži sevřela Eadulfova ruka.

Polekaně nadskočila a otočila se.

Eadulf hlavou ukazoval na druhý konec sacraria.

Bratr Taran vycházel bočním vchodem.

Fidelma se kousla do rtu, zpola se otočila zády k sálu, kde se právě zvedl další řečník a hádavě zvýšeným hlasem cosi namítal.

Fidelmě bylo jasné, že nemohou sledovat Tarana přes celé sa-crarium a že tedy bude lépe, když vyjdou těmi dveřmi, jimiž přišli, a pokusí se ho dohonit.

Ale než obešli zdi sacraria, po Taranovi nebylo vidu ani slechu.

„Nemohl dojít daleko,“ mnil Eadulf rozmrzele.

„Zkusme to tímhle směrem,“ řekla Fidelma a ukázala na cestu vedoucí k monasteriolu.

Spěchali klášterními ochozy, vedoucími na čtvercové pro-stranství před monasteriolem.

„Počkej!“ šeptla Fidelma a táhla Eadulfa zpátky do stínu.

Uprostřed prostranství stál Wulfic a bratr Seaxwulf, jako by na Tarana čekali, zatímco piktský mnich se k nim kvapem blížil.

Seaxwulf něco řekl a vzápětí se otočil a zamířil k monasteriolu. Fidelma si poprvé všimla, že Seaxwulf jde nějak divně, celý se hrbí a zjevně není ve své kůži. Vzpomněla si, co jí řekla abatyše Abbe o tom, jak opat Wilfrid svého zlodějského tajemníka potres-tal. Výprask březovými pruty. Lehce se otřásla při pomýšlení na rány, které zůstanou po takovém výprasku.

Wulfic a Taran tam nyní stáli a hleděli za saským bratrem, do-kud nezmizel v budově monasteriola. Pak Taran sáhl pod svůj há-bit, cosi vyndal a podal to Wulfikovi. Wulfic se na tu věc podíval, zastrčil si ji do tuniky, tiše něco prohodil a krátce se zasmál. Pak rychle pospíchal k boční bráně.

Fidelma táhla Eadulfa ze stínu.

Když je Taran uviděl, trhl sebou a rychle se přes rameno ohlé-dl, zřejmě aby se přesvědčil, že Wulfic už zmizel. Wulfic mezitím zřejmě prošel boční bránou, a tak se Taran obrátil a sebejistě je s úsměvem pozdravil.

„Krásný den, sestro Fidelmo,“ zvolal. „A to je bratr Eadulf, že? Slyšel jsem o vašem vyšetřování. Však o vás mluví celé opatství. A je to stejné ožehavé téma jako témata projednávaná na syno-du.“

Fidelma na jeho pokus o družnost a srdečnost nereagovala.

„Šli jsme se trochu projít a vyvětrat si hlavu otupělou v našich prašných komnatách. Jak říkáš, dnes je krásně. Ale je dobře, že jsme se potkali.“

„Ano? Pročpak?“ zeptal se piktský mnich, který byl náhle ve střehu.

„Ty jsi navštívil Étain toho dne, co zemřela, v jejím cubiculu, vid?“

Na okamžik vypadal Taran překvapeně.

„Já... ano, to ano,“ připouštěl. „Proč se ptáš?“ Pak se usmál. „Samozřejmě, jsem to ale hlupák. Šel jsem ji navštívit, ale brzy ráno.“

„Proč?“ zeptal se Eadulf.

„Byla to osobní záležitost.“

„Osobní?“ Ve Fidelmině hlase zazněl kousavý tón.

„Znám... znal jsem abatyši Étain a považoval jsem za vhodné oznámit jí, že jsem ve Streoneshalhu a že jí přeji mnoho úspěchů v rokování.“

„Kde jsi se s ní seznámil?“ zajímala se Fidelma. „Cestou z Iony ses mi o tom nezmínil.“

„Neptala jsi se,“ odpověděl, nevyveden z míry. „Víš, že jsem v Ir-sku studoval. Studoval jsem filozofii v Emly a sestra Étain byla tehdy nějakou dobu mojí učitelkou.“

„Ty jsi také studoval v Emly?“ zeptala se Fidelma a povytáhla obočí. „Emly je svou učeností proslulé a zdá se, že

tam studovalo mnoho lidí. Setkal jsi se v Emly se sestrou Gwid?"

Taran zamžikal, vzpamatoval se z překvapení a zavrtěl hlavou.

„Ne, dokonce jsem ani nevěděl, že tam studovala. Proč mi o tom neřekla?"

„Patrně proto že ses nezeptal," neodpustila si Fidelma odvetu.

„Setkal ses v Emly s Athelnothem?" chtěl vědět Eadulf.

„Ne, nesetkal. Když tam Athelnoth přijel, já jsem právě studi-um končil. Pobyli jsme tam spolu asi tak měsíc před mým odjezdem. Říkáš, že sestra Gwid byla v Emly?"

„Jen krátce," řekla Fidelma. „Mluvil jsi s Étain od svého odjezdu z Emly?"

„Ne. Ale vždycky jsem si ji velice vážil. Byla to vynikající učitelka, a proto když jsem se doslechl, že je tady, považoval jsem za svou povinnost jít ji pozdravit. Abys rozuměla, nevěděl jsem, že se stala abatýší v Kildare. Proto mě taky nenapadlo spojovat Étain s tebou, sestro Fidelmo."

„Jak dlouho jsi pobyl u Étain v den její smrti?" položil další otázku Eadulf.

Taran sešpulil rty a chvilku přemýšlel.

„Řekl bych, že jen chvilku. Dohodli jsme se, že se sejdem ješ-tě toho dne později, protože musela připravovat úvodní projev na zahájení debaty a neměla čas na hovor."

„Chápu," řekla Fidelma a usmála se. „Nu, nebudeme tě už dál zdržovat."

Taran oba pozdravil úklonem hlavy a obrátil se. Ušel jen pár kroků, když Fidelma tiše zavolala:

„Mimochodem, neviděl jsi teď někdy Wulfrika?"

Taran se prudce otočil a sraštil obočí. Fidelma měla dojem, že na okamžik zahlédla v jeho tváři panický úlek. Pak jako by si opět nasadil masku a vraštil čelo, jako by nerozuměl, co se ho ptá.

„Pamatuješ si přece na toho nepříjemného théna, kterého jsme potkali cestou sem? Na toho, co se chvástal, že pověsil mnicha z Lindisfarne."

Taran přivřel oči, jako by se pokoušel zjistit, kam Fidelma míří. Fidelma si zachovala úsměv ve tváři a pozorovala ho.

„Já... myslím, že jsem ho tady někde zahlédl."

„Myslím, že je to jeden z těch Alhfrithových ozbrojenců," napovídal mu Eadulf, jako by mu pomáhal rozpomenout se, kdo je to Wulfric.

„Vážně?" Taran se snažil, aby dal najevo, že ho to moc nezajímá. „Ne, v poslední době jsem se s ním nesetkal."

Sestra Fidelma se už od něho odvracela a mířila k monasteriolu.

„Je to zlý člověk. Před takovými lidmi je třeba mít se na pozoru," zavolala na Tarana přes rameno, když odcházela.

Eadulf ji kvapně následoval, věda, že tam Taran zůstal stát s ústy lehce pootevřenými a sraštlým čelem a znejistěně sledoval pohledem.

„Bylo moudré ho takto varovat?" zašeptal Eadulf, třebaže už byli z Taranova doslechu.

Fidelma si trpělivě povzddechla.

„Pravdu nám neřekne. Tak ať si myslí, že víme víc, než skutečně víme. Někdy se tímto způsobem lidé vyplaší a udělají bez přemýšlení něco, čeho by se jinak vyvarovali. A teď se pojďme podívat, co je se Seaxwulfem."

Seaxwulfa zastihli v libraní zahloubaného do jakési knihy. Když vešli, zvedl oči a znervózněl.

„Rozhojňuje své vědomosti, bratře?" ptal se Eadulf s veselou ironií.

Seaxwulf knihu sklápěl a vyskočil. V jeho chování však byla pa-trná jistá váhavost, jako by chtěl něco říct, ale bránily mu v tom rozpaky. Jeho zájem o vědění byl tentam.

„Rád bych se dozvěděl něco o Irsku, sestro Fidelmo. Je tam zvykem, že si milenci dávají navzájem dárky?" zeptal se znena-dání.

Fidelma a Eadulf si vyměnili překvapené pohledy.

„Myslím, že je to tam zvykem," odpověděla Fidelma vážně. „Máš na mysli nějakou konkrétní osobu, která dostala takový dárek?"

Seaxwulf zrudl, cosi zamumlal a vyběhl z příšeří knihovny.

Fidelma se zvědavě sklonila a otevřela knihu, kterou Seaxwulf četl. Rty jí zvlnil úsměv.

„Helénistická milostná poezie. To by mě zajímalo, co je ten kluk zač," řekla zadumaně.

Eadulf si nevrle odkašlal.

„Myslím, že je čas, abychom se pustili do hledání Athelnotha."

Fidelma odložila knihu na stůl, neboť si pro ni šel starostlivý librarius, aby ji uklidil.

„Asi máš pravdu, Eadulfe," souhlasila.

Ale Athelnoth nebyl nikde v celém opatství k nalezení. Eadulf se zeptal strážného u brány, jestli neviděl bratra odjíždět, a ten ho ochotně informoval. Řekl, že bratr Athelnoth odjel z opatství hned jak dozněl jitřní Angelus, a má se vrátit pozdě večer. A co víc, svěřil jim strážce brány spiklenecky, Athelnoth si vzal z krá-lovské stáje koně, ale nikdo si na jeho zmizení nestěžoval.

Když zvon zval do refektáře na cenu, hlavní jídlo dne, Athel-noth ještě nebyl zpátky.

Nakonec Fidelma rozhodla, že s Athelnothovým výsledkem počkají do rána, pokud ovšem postrádaný mnich splní svůj slib a vrátí se do opatství.

KAPITOLA ČTRNÁCTÁ

Sestra Fidelma plavala v křišťálově čisté vodě a jak se malátně protahovala, cítila, jak se vlhde vlnky dotýkají jejího těla. Nad ní bylo azurově modré nebe a vysoko na něm zářil zlatý sluneční kotouč. Jeho paprsky vyhřívaly vodu. Slyšela, jak ptáci cvrlikají na zeleném břehu lemovaném stromovím. Byla v pohodě, smířená s celým světem. Pak jí náhle cosi sevřelo nohu, asi se jí, pomyslela si, kolem kotníku omotalo nějaké býlí. Kopala kolem sebe, aby je setřásla, ale ono svíralo nohu stále pevněji a stahovalo ji do hlubin. Zrak se jí kalil. Něco ji táhlo ke dnu, hlouběji a hlouběji. Bránila se, lapala po dechu...

Probudila se zbrcená potem. Někdo jí cloumal a tahal, a ona se bránila.

Nad Fidelmou stála sestra Athelswith a v ruce svírala svícen s planoucí svíci. Fidelma zamrkala. Chvilí trvalo, než se zorientovala a zvedla ruku, aby si setřela pot z čela.

„Trápila tě noční můra, sestro," řekla jí postarší domina zdejšího domu hospitale vyčítavým tónem.

Sestra Fidelma zívla a sledovala, jak se jí v mihotavém světle svíčky před očima sráží dech. Byla ještě tma a Fidelma se v mraživé předjitní atmosféře zachvěla.

„Rušila jsem ve spaní ostatní hosty?" zeptala se. Pak si uvědomila, že starostlivá domina by nevstoupila do jejího cubicula jen proto, že měla zlý sen, a dodala: „Co se děje?"

Bylo těžké poznat, jak se sestra Athelswith v ponuře osvětlené cele tváří.

„Musíš jít okamžitě se mnou, sestro."

Domina to řekla šeptem. Mluvila příškrčeným hlasem, jako by měla něco v krku.

Fidelma zamračeně odhodila pokrývku a hned pocítila, jak na její tělo útočí předjitní ledový chlad.

„Mám čas se obléci?" zeptala se a přitahovala si šatstvo.

„Spěchej co nejvíce. Čeká na tebe abatyše Hilda, a už jsem také poslala pro bratra Eadulfa."

Fidelmina mysl pracovala rychle.

„Další úmrtí na žlutý mor?"

„Nikoli na žlutý mor, sestro," odpověděla jí domina.

Zaražená Fidelma si rychle oblékla hábit a závoj přes noční šat a vydala se za rozrušenou sestrou Athelswith, která kráčela před ní se svícem vysoko zvednutým.

K jejímu překvapení ji sestra nevedla do komnat abatyše, ale uháněla tím směrem, kde bylo mužské dormitorium; zastavila se však přede dveřmi jednoho cubicula, otevřela je s očima podivně odvrácenými a naznačila jí, aby šla dál. Už ve chvíli, kdy Fidelma vstupovala, měla pocit, že v tomto cubiculu není poprvé. Celu osvětlovaly dvě svíce.

Prvním, koho tam Fidelma spatřila, byl nedbale oblečený Eadulf s rozcuchanými vlasy a výrazem ospalého překvapení ve tváři. Za ním se tyčila ponurá postava abatyše Hildy s rukama zkříženými na hrudi a skloněnou hlavou.

„Co se děje?" zeptala se Fidelma, když vešla do cubicula.

Eadulf neodpověděl, pouze špičkou svého sandálu strčil do dveří, aby se zavřely.

Pak mlčky hlavou nasměroval její pohled.

Fidelma se otočila a bezděčně pootevřela ústa.

Na stěně vedle dveří viselo z věšáku, kam obvykle odkládal svůj hábit a svou peru, Athelnothovo tělo. Je přirozené, že jí toto cubiculum bylo povědomé. Vždyť to byla Athelnothova cela.

Fidelma ustoupila a jak zvládala své překvapení, přivřela oči. Athelnoth měl na sobě noční šat. Silný provaz, kterým přepásával svůj hábit, měl omotaný kolem krku. Druhým koncem byl přivázan k jednomu z dřevěných kolíků, které byly zatlučené ve stěně ve výši asi šest stop nad podlahou. Athelnothovy bosé nohy dosa-hovaly bezmála až na podlahu, ale prsty se jí nedotýkal. Vedle le-žela převrácená stolička. Athelnothova tvář byla zčernalá a jazyk vyplazený.

„Sebevražda tady ve Streoneshalhu!"

Ticho přerušila abatyše Hilda. Znělo to zděšeně a odmítavě. „Kdy bylo tělo objeveno?" zeptala se Fidelma klidně.

„V poslední půlhodině," odpověděl Eadulf. „Athelnoth se vrátil do opatství po setmění. Možná sis všimla, že klepsydra, vodní hodiny, na něž je naše dobrá domina tak pyšná, stojí na konci chodby, po níž se jde do této cely. Sestra Athelswith je šla zkontrolovat, když vtom k ní dolehl z tohoto cubicula nějaký hluk. Nepochybně to byl rachot stoličky, která se převrhla, když ji Athelnoth odkopl. Slyšela jakési podivné zvuky, patrně jak se ten mizera škrtl. Zaklepala na dveře cubicula a zeptala se, co se děje. Odpovědi se jí nedostalo, a tak nakonec otevřela dveře a spatřila oběšeného Athelnotha. Šla rovnou za abatyší Hildou a ta usoudila, že o tom máme být okamžitě zpraveni."

Abatyše Hilda pomalu souhlasně pokyvovala hlavou.

„Vy jste přece Athelnotha vyslyšeli kvůli vraždě abatyše Étain. Bratr Eadulf mi řekl, že jste ho chtěli vyslechnout znovu, protože jste ho oba podezírali. Bratr Eadulf mi také řekl, že vám Athelnoth lhal."

Sestra Fidelma roztržitě přisvědčila a šla k oběsenci blíže. Vza-la ze stolu svíčku a zvedla ji tak, aby si ho mohla lépe prohlédnout. Zelené oči zblízka zkoumaly nejprve mrtvolu a pak překocnou třínohou stoličku. Potom přistoupila blíže, stoličku postavila těsně vedle těla a opatrně na ni vylezla. Z tohoto místa se mrtvému podívala do týla. Seskočila, semkla rty v němém zamyšlení a pak řekla abatyši.

„Matko abatyše, můžeme ti podat zprávu o něco později? Do-mnívám se, že smrt bratra Athelnotha skutečně nějak souvisí s vraždou abatyše Étain. Do jaké míry, to je problém, na nějž mu-síme teprve najít odpověď."

Abatyše Hilda zaváhala, zamračila se na Eadulfa a pak přikývla.

„Dobrá. Ale odpověď na tuto záhadu musíte najít brzy. V sázce je příliš mnoho.“

Fidelma mlčela, dokud abatyše nevyšla z místnosti.

Cítila na sobě Eadulfův užaslý pohled.

„Je to snad jasné, nemyslíš, sestro?“ řekl odvážně. „Měli jsme pravdu. Athelnoth Étain zabil, protože odmítla jeho prostopášné návrhy. Když si po našem výsledku uvědomil, že je odhalen, zmocnil se ho výčitky svědomí a rozhodl se skoncovat se životem.“

Fidelma zírala na viselce se sevřenými rty. „Mohlo by se to zdát jasné,“ řekla po chvíli. Pak šla ke dveřím do cely a otevřela je.

Venku čekala sestra Athelswith.

„Pověz mi, sestro, kde přesně jsi stála, když jsi slyšela hluk z této cely?“

Postarší domina pohodila hlavou.

„Stála jsem na konci chodby a opravovala mechanismus klep-sydry.“

„Od té chvíle, co jsi slyšela hluk, až do té doby, než jsi našla mrtvolu, nespustila jsi ty dveře z očí?“

Domina se mračila, snažila se pochopit, na co se jí Fidelma ptá.

„Uslyšela jsem hluk a tak jsem zůstala stát a snažila se zjistit, odkud přichází. Chvíli mi trvalo, než jsem přišla na to, že se nese z tohoto cubicula. Šla jsem pomalu po chodbě a když jsem se blížila sem, dolehly ke mně další zvuky.“

Zaklepala jsem a zeptala jsem se, jestli je všechno v pořádku. Nikdo neodpovídal. Tak jsem vešla do cely.“

Fidelma ji zamyšleně sledovala.

„Rozumím. Takže dveře jsi měla po celou tu dobu na očích?“

„Ano.“

„Děkuji ti. Můžeš si jít po svém. Až tě budu potřebovat, najdu si tě.“

Sestra Athelswith opět pohodila hlavou a rychle odcházela.

Eadulf tam pořád ještě stál a rozpačitě vraštil čelo.

Fidelma si ho nevšímalá.

Stála za zavřenými dveřmi a rozhlížela se po cubiculu. Vypada-lo stejně jako ostatní cely. Malá úzká místnost se skrovným dřevěným lůžkem, polštářem a odhrnutou pokrývkou, jak na něm zřejmě Athelnoth spal. Byl tam také stůl a židle. Očima bloudila po místnosti. Malé zamřížované okno bylo asi šest stop nad podlahou.

K Eadulfově údivu Fidelma najednou klesla na kolena a na-koukla pod dřevěné lůžko. Byl tam volný prostor ve výši asi tak jedné stopy. Sáhla po jedné svíčce a postavila ji na podlahu.

Viděla, že kolem lůžka je spousta prachu, ale místy byl setřený. Na jednom místě byly patrné stopy krve.

Vítězoslavně k němu zvedla zrak.

„Jaké štěstí, že se v Athelswithině ubytovně pořádně neuklízí. Musíme být našim sestrám vděční za to, že nevytírají podlahu pod lůžky.“

„Nechápu,“ bručel Eadulf. „Je tam prach? A proč nás to má těšit?“

Ale Fidelma už zase zkoumala něco jiného - z jedné nohy dřevěného lůžka trčela tříška. A na ní objevila několik vláken hrubé vlněné tkaniny.

Povzdechla si a zvedla se.

„Tak co?“ naléhal Eadulf.

Fidelma se na něho usmála.

„Jak to vidíš ty?“

Eadulf pokrčil rameny.

„Jak jsem řekl. Athelnoth si sáhl na život, trápen výčitkami, když zjistil, že byl odhalen.“

Fidelma na znamení nesouhlasu zavrtěla hlavou.

„Nepřipadá ti divné, že když jsme s Athelnothem předevčírem hovořili, zjevně žádnými výčitkami netrpěl?“

„Ne. Výčitky se dostávají dodatečně.“

„To je pravda. Ale nepřipadá ti zvláštní, že vzápětí nato Athelnoth odjel ráno z opatství a vrátil se až za tmy? Kam jel? Jaké měl posláním? A po splnění tajuplného úkolu se zase vrátil sem. Při-chystal se ke spaní a šel si lehnout. Jistě sis všiml, že v té posteli se spalo. Probudil se před úsvitem a potom, teprve potom se do-stavily výčitky, a tak se rozhodl skoncovat se životem?“

Eadulf se omluvně uculil.

„Souhlasím, že je na tom něco divného. Jistě bych rád věděl, kam jel. Ale všechno ostatní sedí. Výčitky svědomí jsou zvláštním nástrojem osudu.“

„Ale výčitky svědomí člověka nenutí, aby sám sebe, dřív než se oběsí, praštil klackem do týla, bratře.“

Eadulf užasle vyvalil oči.

Fidelma mu klidně podala svíčku.

„Podívej se sám.“

Saský mnich vylezl na stoličku, kterou Fidelma nechala na místě. Zvedl svíci a uviděl vzadu na viselcově hlavě temnou skvrnu. Na vlasech ulpěla krev.

„To nic nedokazuje,“ minil Eadulf váhavě. „Ve smrtelném zápa-se se mohl udeřit hlavou o zeď.“

„V tom případě by v místě doteku byla na zdi krev. Tak mi ji ukaž.“

Eadulf se otočil ke zdi a zkoumal ji. Nic takového tam nenašel. Obrátil se zase k Fidelmě a bylo jasné, že je zmatený.

„Říkáš, že ho někdo udeřil do týla a pak ho pověsil tak, aby se zdálo, že se sám oběsil?“

„Klackem nebo něčím podobným,“ souhlasila.

„Chceš tvrdit, že až už ho praštil kdokoli, zařídil to tak, aby to vypadalo jako sebevražda?“

„Ano, to je přesně to, co říkám.“

„Jak to udělal?“

„Náš vrah vtrhl do cely, udeřil ho do hlavy a ještě bezvědomého se mu podařilo pověsit ho na tenhle věšák.“

„A pak odešel?“

„Odešel nebo odešla,“ opravila ho Fidelma.

Eadulf slezl ze stoličky a nevesele se ušklíbl.

„Na něco jsi zapomněla, sestro. Tady se není kde schovat a když sestra Athelswith slyšela, jak se Anthelnoth věší, stála na chodbě. Po celou tu dobu viděla na dveře a z cubricula nikdo nevyšel.“

Když Fidelma slyšela jeho ironický tón, potáhla nosem.

„Naopak, já na to nezapomněla. Sestra Athelswith slyšela, že se něco děje. Hlasitě se zeptala, co se děje. Tím vraha varovala. Vrah sebral klacek a schoval se na jediné místo, které se nabíze-lo, pod postel. Na odštípnuté třísce na noze lůžka se zachytila ně-jaká vlákna z jeho hábitu a na podlaze zůstalo pár kapek krve z vražedného klacku. Přesvědč se sám. Když sestra Athelswith vešla dovnitř, uviděla jenom Athelnothovu mrtvolu. Běžela pro abatyši Hildu a vrahovi tak poskytla možnost pohodlně odejít.“

Eadulf cítil, jak mu rudnou tváře. Fidelma byla zřejmě schop-na dedukovat velice rychle.

„Omlouvám se,“ řekl zvolna, „byl jsem přesvědčený, že jsem se naučil prokouknout takovéto uskoky.“

„O nic nejde.“ Ve Fidelmě jeho ustaraný výraz málem vzbudil lítost. „Hlavní je, že jsme přišli na to, jak to doopravdy bylo.“

„Prozradí nám něco ta vlákna?“ Eadulf rychle změnil téma.

„Naneštěstí jen velice málo. Jsou z běžné tkaniny. Mohou po-cházet z kteréhokoliv hábitu. Možná uvidíme, že v něm má někdo díru anebo že je zaprášený, což by nám pomohlo vraha identifikovat.“

Eadulf se poškrábal na nose.

„Otázkou zůstává, proč chtěl vrah Athelnotha zabít?“

„Mohu pouze předpokládat, že Athelnoth věděl něco, co by usvědčilo skutečného vraha, anebo si vrah myslel, že něco ví. Byl zabit proto, aby nám ono ‚něco‘ nemohl říct.“ Zaváhala a pak ře-kla rozhodně: „Bude lépe, když půjdeme za abatyši Hildou a řek-neme jí, že ten případ zdaleka není u konce.“

Abatyše Hilda je přijala se spokojeným úsměvem, u ní tak neob-vyklým.

„Král Oswy bude mít z vaší práce radost,“ řekla a nabídla jim židle u doutnajícího ohně.

Sestra Fidelma vrhla na Eadulfa významný pohled.

„Z naší práce?“

„Samozřejmě,“ pokračovala Hilda spokojeně. „Záhada je vyře-šena. Ten hanebník Athelnoth zavraždil abatyši Étain a potom se, hnán výčitkami svědomí, zabil sám. A důvodem byla smyslná touha. Žádná souvislost s církevní politikou. Bratr Eadulf mi to vysvětlil.“

Eadulf zrudl rozpaký.

„Když jsem ti to říkal, matko abatyše, přehlédli jsme určitá fak-ta.“ Fidelma se rozhodla, že saskému mnichovi nebude pomáhat z kaše, kterou si sám navařil.

Rozmrzelá Hilda se zamračila.

„Chceš říct, že jsi se mýlil, když jsi mi řekl, že případ je u kon-ce?“

Eadulf celý nešťastný přisvědčil.

Fidelma sebou trhla, když Hilda sklapla čelisti, až jí zuby za-skřípěly.

„Nemýlíš se teď?“

Eadulf se zoufale podíval po Fidelmě.

Bylo jí ho líto.

„Matko abatyše, bratr Eadulf neměl po ruce všechna fakta. Athelnothova smrt je však další vraždou. Vrah se volně pohybuje po celém opatství.“

Abatyše Hilda zavřela oči a nedokázala potlačit tiché zasténá-ní, které se jí dralo ze sevřených rtů.

„Co mám říct Oswymu? Rokování pokračuje třetí den a mezi frakcemi je mnoho zlé krve. Došlo už ke třem bitkám mezi bratry z Columbovy a z římské církve. Za branami opatství se šíří pověs-ti jako lesní požáry. Všechny nás to může zničit. Uvědomujete si vůbec, jak důležité je toto jednání?“

„Ovšem, matko abatyše,“ řekla Fidelma pevně. „Ale bylo by chybou učinit závěry, které odporují pravdě.“

„Nebesa, dejte mi trpělivost!“ vykřikla abatyše Hilda. „Mluvím o občanské válce, která hrozí rozervat celou zemi na kusy!“ Tvář měla strhanou.

„Jsem si vědoma této situace,“ ujišť-ovala ji Fidelma, které bylo líto, že na jejích ramenech spočívá takové břímě. „Ale pravda musí mít přednost i před takovýmito úvahami.“

„Co řeknu Oswymu?“ ptala se Hilda hlasem téměř prosebným.

„Řekni mu, že vyšetřování pokračuje,“ odpověděla Fidelma. „Jakmile budeme mít tobě a Oswymu co sdělit, hned to uděláme.“

KAPITOLA PATNÁCTÁ

Eadulf s Fidelmau odchá-zeli z komnat abatyše Hildy, rozezněl se zvon, oznamující, že se v refektáři podává jentaculum. Fidelma si uvědomila, že je hlado-vá a má sucho v ústech. Zamířila k refektáři, ale Eadulf ji rukou, kterou jí položil na paži, zastavil.

„Nemám chuť na jídlo," řekl. „Mám v úmyslu důkladně pro-hlédnout Athelnothovo tělo."

„O to se postará lékař, bratr Edgar."

Eadulf rázně zavrtěl hlavou.

„Mám na mysli něco určitého. Ale nenech se zdržovat od jídla."

„Nenechám," ujistila ho Fidelma. „Přijdu za tebou do Athelnot-hova cubicula později. Probereme spolu všechna fakta, která zná-me."

Obrátila se a připojila se k řadě bratří, pospíchajících do refek-táře. Posadila se a roztržitě pozdravila sestry, k nimž si přisedla.

Jedna sestra zanotovala Beati immaculati a začala předčítat.

Ke stolům se nosily džbány studeného mléka, misky medu a paximatum, rozpékaný chléb.

V tichu bylo slyšet jen monotónní hlas sestry, která předčítala z evangelia. Fidelma už dojíдалa, když si všimla, že mezi stoly ke dveřím refektáře kráčí mnich se slámově žlutými vlasy. Byl to Seaxwulf. Fidelma byla rozhodnuta si ho nevyšímat, ale zazname-nala podivný pohled, který na ni mladík vrhl. Měla pocit, že by jí rád něco řekl, ale nechce, aby reagovala.

Když Seaxwulf došel k místu, kde Fidelma seděla, zastavil a podíval se na svůj sandál. Pak se sehnul a předstíraje, že se roz-vázal, jal se jej zavazovat.

„Sestro?" Syčivě zašeptal a k jejímu překvapení mluvil řecky.

„Sestro, doufám, že řecky rozumíš. Vím, že sasky moc neumíš a já umím irsky ještě méně. Nechci, aby nás někdo slyšel."

Už už se k němu obracela, aby mu řekla, že rozumí, když zasykl.

„Nedívej se na mě! Myslím, že mě pozoruje. Mám pro tebe zprá-vu o Étainině smrti. Sejdeme se za čtvrt hodiny v apothece, u kádí, v nichž se skladuje víno."

Seaxwulf se napřímil, jako by sandál opravil, a pokračoval v cestě z refektáře.

Fidelma dojíдалa, snažila se nepospíchat.

Nakonec sklonila hlavu nad prázdnou misku, zvedla se, pokle-kla a pak vyšla ze síně.

Prošla bránou z opatství ven na volné prostranství. Hlavu měla sklopenou, ale oči těkaly sem a tam, aby zjistila, jestli ji někdo nepozoruje nebo nesleduje. Když budovy obešla a ujistila se, že ji nikdo nepozoruje, přidala do kroku, vklouzla zpět do opatství a zamířila ke vchodu do hypogea, do sklepení v podzemí klášter-ní budovy.

Zastavila se nahoře na točitém kamenném schodišti, které ve-dlo do temných katakomb. Hned u dveří byly dřevěné police, na nichž stálo připravených několik svící a olejová lampa, od níž je bylo možno zapálit. Vzala si jednu, zapálila ji a jala se sestupovat do tmy. Byla to cesta, kudy ji a bratra Eadulfa vedla sestra Athelswith. Fidelmě bylo jasné, že do apotheky musí vést kratší cesta, ale vzhledem k tomu, že tam měla schůzku s Seaxwulfem, nechtěla se nikoho ptát na cestu.

Sklepení pod opatstvím byla vyhloubena nejprve proto, aby bylo kam ukládat zemřelé řeholníky. Stěny rozlehlých komor byly obložené pískovcovými kvádry, na nichž spočívaly klenby, a na těch zase podlahy místností nad nimi. Chodby tvořily labyrint, v němž se skladovala spousta věcí. Fidelma se snažila rozpome-nout na cestu do apotheky, kde stály řady dřevěných sudů, v nichž se skladovalo víno dovezené z Říma, z Iberie a ze země francké.

Pod schody se Fidelma zastavila a rozhlížela se kolem.

Ve sklepení bylo chladno a vlhko. Otfásla se a trochu zalitova-la, že neřekla Eadulfovi, kam má namířeno.

Kráčela tiše hlavní uličkou kolem řady kamenných polic, na nichž spočívaly dřevěné rakve s těmi streoneshalhskými bratry, kteří tu za ta léta zemřeli. Vzduch byl prosycen pachem zatuchliny. Fidelma se kousla do rtu. Míjela komůrku, v níž spočívalo tělo abatyše Étain. Tělo arcibiskupa Deusdedita, jak věděla, bylo do-praveno na místo mimo zdi opatství, kde jsou podle zvyku všech-ny oběti žlutého moru pohřbívány žehem.

Bylo jí jasné, že kuchyňský personál nechodí pokaždé, když potřebuje naplnit karafy vínem, touto cestou; z kuchyně do skla-diště vína existuje samozřejmě kratší cesta.

Vraštila čelo ve snaze vzpomenout si, kudy je starší domina, sestra Athelswith, vedla.

Rozhodla sejít rovně.

Ve sklepení byl zvláštní průvan. Kvůli němu se plamínek svíc-ky co chvíli zatřepotal, což znamenalo, že tady někde musí být další vchody do katakomb. Jediné možné vysvětlení by bylo, že vedou z klášterní budovy přímo na volné prostranství.

Ušla ještě kus cesty, když jí vůně vína, mísící se s hořkosladkým pachem zbylého jídla z velké kuchyně nahoře,

ohlásila, že se blíží k té části hypogea, kde se skladuje víno. Zastavila se a rozhlédla se kolem. Světlo svíčky bylo slabé a za světlým kruhem, který vytvářelo, nebylo nic vidět.

„Seaxwulfe!“ zavolala tiše. „Jsi tu někde?“

Ozvěna se vracela jako burácení hromu.

Zvedla svíčku do výše, až se do všech stran roztančily gro-teskní stíny.

„Seaxwulfe!“

Obcházela sudy a nahlížela za ně pro případ, že by se schovával.

Pak se zastavila a naklonila hlavu k jedné straně.

K jejímu sluchu dolehly duté úder. Se svaštělým čelem se snažila zjistit, odkud zvuk přichází. Bylo to, jako by někdo tiše bušil do dřeva.

„Jsi to ty, Seaxwulfe?“ ptala se tiše.

Žádná odpověď, ale duté rány se ozývaly dál.

Zmatena obcházela veliké dřevěné kádě. Po Wighardovu zženštilém tajemníkovi však nikde nebylo vidu ani slechu.

Pak přišla na to, odkud se ten zvuk ozývá. Přicházel z jednoho z těch sudů. Zmateně zůstala stát.

„Seaxwulfe? Jsi uvnitř?“

Jako schovávačka to bylo pro mnicha podivné místo.

Úder byly nyní zřetelné. Položila na velký sud ruku a cítila vi-brace. Buch. Buch. Buch. Žádná jiná odpověď.

Ohlédla se a uvi-děla malou dřevěnou stoličku. Přitáhla ji k sudu, který byl vysoký šest stop. Když na ni vyleze, bude moci nahlédnout přes okraj su-du dovnitř.

Zvedla svíčku nad hlavu, opatrně vylezla na stoličku a zahle-děla se do kádě.

Seaxwulf tam ležel tvář obrácen dolů a plaval na červené hla-dině. Jak se čeřily vlnky, tělo se v pravidelném rytmu pohybova-lo, hlava narážela do dřevěné stěny a vydávala onen dutý zvuk. Buch. Buch. Buch.

Vylekaná Fidelma ucukla, ztratila půdu pod nohama a padala. Svíčka jí vypadla z ruky. Divoce mávala a snažila se něčeho za-chytit, aby odvrátila nevyhnutelný pád. Pak přepadla dozadu. Vě-děla, že dopadla na zem, neboť její zajiskřilo v očích; vzápětí se jiskřičky rozprskly a všechno se ponořilo do tmy.

Slyšela, že na konci temného tunelu někdo tiše sténá. Zamrkala a pokoušela se zaostřit zrak. Tunel se rozestoupil a světla v něm přibýlo. Uvědomila si, že sténá ona sama.

Před očima se jako fantom vznášela tvář bratra Eadulfa. Byla stažená úzkostí.

„Fidelmo? Už je ti líp?“

Znovu zamrkala a všechno kolem sebe viděla ostřeji. Uvědomi-la si, že leží na posteli ve svém cubiculu. Přes Eadulfovo rameno zahlédla vylekanou šedou tvář starší dominy, která ji starostlivě pozorovala.

„Myslím že ano,“ řekla žalostně, protože sotva vládla ztěžklým jazykem. „Chtěla bych trochu vody.“

Sestra Athelswith jí přidržela u úst kameninový hrnek.

Voda byla studená a osvěžující.

„Spadla jsem,“ řekla Fidelma, když jej vracela, a hned si uvě-domila, že to, co řekla, zní hloupě.

Eadulf se ulehčeně ušklíbl.

„Ovšem. Zdá se, že jsi spadla ze stoličky v apothece. Co tě tam, u všech všudy, přivedlo?“

Okamžitě se jí vrátila paměť. Zkusila se posadit. Položili ji úpl-ně oblečenou na její vlastní lůžko. Hlava ji v týle strašně bolela.

„Seaxwulf?“

Eadulf nechápavě svaštil čelo.

„Co s tím má společného? Přepadl tě?“

Fidelma chvíli na Eadulfa nechápavě zírala.

„Copak jsi to neviděl?“ Eadulf zamračeně zavrtěl hlavou.

„Možná chudák sestra blouzní?“ zamumlala sestra Athelswith.

Fidelma sevřela mladému mnichovi ruku.

„Seaxwulfa někdo zabil. Tys ho neviděl?“ ptala se naléhavě.

Eadulf na ni jen zíral a znovu zavrtěl hlavou. Sestra Athelswith se zajíkla a zakryla si ústa rukou.

Fidelma se pokoušela vstát, ale Eadulf ji zadržel.

„Opatrně, můžeš být zraněná.“

„Já jsem v pořádku,“ odsekla Fidelma podrážděně. „Jak jsi mě našel?“

Odpověděla sestra Athelswith.

„Jeden kuchař uslyšel výkřik ze sklepa pod kuchyní a šel se tam podívat. Našel tě, jak ležíš na zádech vedle kádě s vínem. Při-volal mě a já zavolala bratra Eadulfa, který tě odnesl sem.“

Fidelma se zeptala Eadulfa.

„Podíval ses do sudu? Do toho, z něhož jsem spadla?“

„Ne. Nechápu, o čem mluvíš.“

„Tak se tam jdi podívat. Někdo zabil Seaxwulfa a hodil ho do sudu.“

Eadulf beze slova vstal a odešel. Fidelma mrzutě odstrčila sestru Athelswith, která ji obskakovala. Vstala a došla ke stolu, na němž stála mísa a džbán s vodou. Opláchla si tvář. V hlavě jí hučelo.

„Nezdržuj se, sestro,“ řekla, když viděla, že domina stojí mlčky u dveří. „Nikomu ani slovo, dokud ti neřekneme. Víc ti povím poz-ději.“

Sestra Athelswith si odfrkla na znamení uražené hrdosti a odešla.

Fidelma zůstala chvíli stát, cítila, jak se jí před očima všechno houpe. Pak si prudce znovu sedla a začala si konečky

prstů třít spánky.

O chvilku později se Eadulf vrátil. Spěchal tak, že sotva popa-dal dech.

„Tak co?“ zeptala se Fidelma dřív, než stačil říct slovo. „Viděl jsi tělo?“

„Ne,“ zavrtěl hlavou Eadulf. „V sudu žádná mrtvola nebyla.“

Fidelma sebou trhla a zahleděla se na mnicha.

„Cože?“

„Díval jsem se do všech sudů. V žádném jsem nic nenašel.“

Fidelma vyskočila, ústa semknutá. Závrat' pominula.

„Viděla jsem ho tam. Myslím, že Seaxwulf byl utopen ve víně. Viděla jsem ho!“

„Věřím ti, sestro. To znamená, že než jsem tě donesl sem, ně-kdo ho vytáhl.“

Fidelma si vzdychla. „Ano, muselo to tak být.“

„Měla bys mi říct přesně, co se vlastně stalo.“

Fidelma si zase sedla na postel, a protože se bolest vrátila, tře-la si rukama rozbolavělé čelo.

„Říkal jsem ti, abys nespěchala,“ řekl jí vyčítavě Eadulf. „Bolí tě hlava?“

„Bolí,“ zasténala podrážděně. „Co bys čekal po takovém pádu?“

Chápavě se usmál.

„Nestarej se. Půjdu do kuchyně a uvařím ti lektvar, který ti po-může.“

„Lektvar? Další z řady těch jedů, které ses údajně naučil mí-chat v Tuaim Brecaín?“ zasténala.

„Bylinný lék,“ ujistil ji Eadulf a ušklíbl se. „Směs šalvěje a čer-veného jetele. Vypiješ to a bolest hlavy tě přejde. I když si myslím, že tvůj stav není tak vážný, když jsi s to takhle protestovat.“ Zmi-zel a než se nadálá, byl zpátky.

„Hned to přinesou. A teď mi řekni, co se vlastně stalo,“ vyzval ji.

Vylíčila mu to, prostě a bez přikrašlování.

„Měla jsi mi o tom říct dřív, než ses vydala sama bloumat po sklepeních,“ napomenul ji.

Ozvalo se klepání na dveře a dovnitř vešla sestra s kamenino-vým hrnkem, z něhož se kouřilo.

„Aha, můj lektvar,“ zazubil se Eadulf. „Asi ti moc chutnat ne-bude, sestro, ale hlava tě bolet přestane, to ti zaručuji.“

Fidelma si lokla nechutné tekutiny a zaškaredila se.

„Nejlepší je vypít to naráz co nejrychleji,“ radil jí Eadulf.

Fidelma protáhla tvář, ale zařídila se podle jeho rady, zavřela oči a lila do sebe co nejrychleji horký lektvar.

„Je to opravdu příšerné,“ řekla, když odložila hrnek. „Tak se mi zdá, že do mě v jednom kuse liješ ty hnusné lektvary a děláš ti to potěšení.“

„Ve tvém jazyce máte jedno pořekadlo, Fidelmo, podle něhož čím je lék trpčí, tím je účinnější,“ odpověděl Eadulf, spokojen sám se sebou. „Kde jsme to přestali...?“

„U Seaxwulfa. Říkáš, že jeho tělo zmizelo? Ale proč? Proč někdo zabil Seaxwulfa a pak si dal takovou práci s odstraněním jeho těla?“

„Zabit byl proto, aby nám nemohl něco říct. To je jasné.“

„Ale co nám mohl Seaxwulf říct? Co bylo tak důležité, že si se mnou sjednal tajnou schůzku a byl kvůli tomu zabit?“

„Možná že Seaxwulf odhalil identitu vraha.“

Fidelma seděla na lůžku a hněvivě zatínala zuby.

„Tři vraždy, tři - a my jsme se odhalení vraha nepřiblížili ani o krok.“

Eadulf zavrtěl hlavou.

„Nesouhlasím. Jsme velice blízko, sestro,“ řekl důrazně.

Fidelma se po něm překvapeně podívala.

„Jak to myslíš?“

„Myslím to tak, že kdybychom nebyli blízko, bylo by zůstalo u jedné vraždy. K těm dalším dvěma došlo proto, aby se nám za-bránilo ve zjištění, kdo byl tím vrahem. Dostali jsme se k vrahovi tak blízko, že byl nucen jednat dřív, než jsme si to uvědomili.“

Fidelma se na okamžik zamyslela.

„Možná že máš pravdu. Nemyslí mi to jasně. Máš naprostou pravdu, Eadulfe.“

Eadulf se smutně pousmál.

„A kromě toho jsem zjistil, že nám Athelnoth, pokud jde o tu brož, tak úplně nelhal.“

„Jak to?“

Eadulf natáhl ruku. Na dlani mu ležela malá stříbrná brož. Bylo to jedinečné řemeslné dílko. Spirály a kruhový dekor byly zvýrazněny smátem a polodrahokamy.

Fidelma ji vzala do ruky a obracela ji v prstech.

„Není pochyb o tom, že je to dílo irského mistra řemesla,“ ře-kla. „Kde jsi k tomu přišel?“

„Když zdejší lékař, bratr Edgar, Athelnotha vysvlékl, aby tělo podrobil posmrtnému ohledání, našel malý váček, který mrtvý nosil na řemínku na holém těle. Ve váčku byla pouze tato brož. A ještě kousek pergamenu s nějakým řeckým textem.“

Eadulf jí jej rozpačitě podal.

„Neumím řecky dost na to, abych úplně porozuměl, co tam sto-jí psáno.“

Fidelma zajiskřily oči. „Milostná báseň. Láska rozechvívá mé srdce tak jako horský vánek čeří koruny dubů.' Krátké a prosté.“ Tíše si povzddechla. „Pokaždé, když si myslím, že jsme té záhadě přišli na kloub, pouze se prohloubí.“

„Nechápu. Opravdu je to tak lehká hádanka? Je to opravdu ta brož, kterou Étain ztratila a kterou jí Athelnoth údajně šel odevzdat - ta brož, kterou pohřešil, když nám ji chtěl ve svém cubiculu ukázat? Je jasné, že psal Étain milostné

básně, aby si získal její přízeň, přesně tak, jak naznačovala sestra Gwid."

Fidelma na Eadulfa ustaraně pohlédla.

„Jestli je tohle ta brož, kterou Étain ztratila a Athelnoth ji jí chtěl odevzdat, proč ji nosil ve váčku na holém těle? A společně s milostnou básní? Určitě tam tu brož měl už tehdy, když předstí-ral, že nám ji chce ukázat? Je-li to tak, Athelnoth zase lhal. Ale z jakého důvodu?"

Eadulf se usmál. „Protože byl do Étain blázen. Napsal pro ni milostnou báseň. Možná si chtěl tu brož ponechat jako upomín-ku. Lidé se zamilují do předmětů patřících osobám, k nimž je poutá milostná vášeň. Někdy pak tuto vášeň přenesou na onen předmět."

Fidelma se rozjasnil zrak.

„Samozřejmě, upomínka! Jsem to ale hlupák. Myslím, že jsi nás dovedl o krok blíž k pravdě."

Eadulf se po ní udiveně podíval, nejistý, zda to myslí ironicky nebo ne.

„Seaxwulf četl onehdy večer v librami milostné verše. A ptal se, jestli si milenci vyměňují dary. Už chápeš?"

Eadulf byl úplně zmatený.

„Nechápu, jak nám to může pomoci. Chceš říct, že Athelnotha zabil Seaxwulf?"

„A pak se sám utopil v kádi s vínem? Uvažuj přece, Eadulfe!"

Náhle rozčileně vykřikla a vyskočila, až se jí zamotala hlava. Eadulf ji starostlivě zachytil a tak tam oba chvíli stáli, než ji zá-vrat přešla. Pak od něho odstoupila.

„Pojďme se znovu podívat do apotheky, prohlédneme ještě jed-nou ten sud, z něhož zmizela naše třetí mrtvola. Musí tam být něco, co měl podle mého názoru Seaxwulf u sebe a co musíme najít."

„Jsi v pořádku?" zeptal se starostlivě.

„Samozřejmě," zavrčela Fidelma. Pak se na okamžik odmlčela a na její tváři se mihl úsměv. „Ano," řekla tišeji. „Měl jsi pravdu. Ten lektvar byl odporný, ale hlava mě přestala bolet. Máš talent, Eadulfe. Byl by z tebe vynikající lékárník."

KAPITOLA ŠESTNÁCTÁ

Eadulf je vedl do vinného sklepa kratší cestou, krátkou chodbou a po schodišti z klášterní kuchy-ně. Kdyby byla Fidelma znala tuto krátkou cestu, byla by si ušet-řila spoustu času blouděním po nevlídných katakombách. Když procházeli kuchyní, zadržela Fidelma dech, neboť tam bylo stále ještě plno podivných pachů, jimž vévodil nepostradatelný zápach starého vařeného zelí a zeleného koření. Pachy je provázely po to-čitém schodišti až dolů do apotheky.

Fidelma si to zamířila rovnou ke kádi a rozhlížela se po stolič-ce, po níž by se dostala až k okraji obrovského sudu. Chvíli jí to trvalo, lezla nahoru opatrně, starostlivě sledována Eadulfem, který držel ve výšce olejovou lampu; bylo od ní lépe vidět než od svíčky, kterou byla vyzbrojena předtím.

V kádi nebylo nic strašnějšího než tmavě červená tekutina.

Fidelma se naklonila přes okraj a hleděla dolů. V rudočerné temnotě nebylo vidět vůbec nic. Otočila a zkoumala pohledem dlouhou tyč, která patrně sloužila k měření vína v kádích, neboť na ní byly různými zářezy vyznačené značky. Chopila se jí a pono-řila ji do kádě, zkoumajíc, zda tělo nekleslo z nějakých důvodů ke dnu.

Na nic nenarazila. V kádi nebylo nic, co by tam nemělo být. Trochu se jí z vinného oděru zatočila hlava.

Fidelma seskočila a obcházela sud. Pak zůstala stát a ohmatá-vala dubové dřevo. Na jedné straně byla kád' mokrá. Přičichla si k prstům. Nemohlo být pochyb, že páchnou po víně.

„Posvit' na podlahu," zavelela.

Eadulf ochotně zvedl lampu.

Podlaha byla vlhká a byly na ní jakési stopy.

„Náš přítel tahal tělo ze sudu po téhle straně a pak je vláčel... tudy. Jdeme.“

Rázně vykročila vpřed, vedena výmluvnými stopami na dlažebních kamenech.

Eadulf ji následoval.

V prachu na pískovcové dlažbě byly patrné dvě rovnoběžné stopy a tu a tam loužička. Někdo zřejmě vlekl mrtvého za ruce, takže nohy zanechávaly v prachu jakési koleje.

Stopa je vedla do chodby odbočující z hypogea, která byla vyrazena v pískovcové skále a zužovala se tak, že vedle sebe mohli kráčet pouze dva lidé. Fidelma do ní chtěla vstoupit, ale k jejímu překvapení ji Eadulf položil ruku na ramě, aby ji zadržel.

„Co je?“ zeptala se.

„Jak jsem se dozvěděl, vede tahle chodba do nejoblíbenějšího mužského defectora, sestro,“ informoval ji Eadulf. I v nepřirozeném světle olejové lampy bylo patrné, že zčervenal.

„Toaleta?“

Eadulf přisvědčil.

Fidelma si odfrkla a zamířila znovu do tunelu.

„Žel, nemohu ušetřit jejich ani svou cudnost. Tohle je cesta, po níž vrah táhl Seaxwulfovu mrtvolu.“

Rychle kráčela úzkou štolou ve skále vpřed a Eadulf ji s rezignovaným povzdechem následoval.

Tunel se jim zdál nekonečný.

Po chvíli se Fidelma zastavila a natahovala uši, aby zachytila podivný hukot, který dorážel na její smysly.

„Co je to?“

Eadulf svažtil čelo a poslouchal.

„Že by hromobítí?“

Slabá ozvěna v tunelu zněla opravdu jako vzdálené hřmění.

„Hřmění nezní takhle nepřetržitě a nelitostně,“ mínila Fidelma.

Znovu vykročila.

Lehký vánek, který cítili po celou dobu v klášterních sklepeních a který v tunelu ještě zesílil, byl chladnější a prudší.

Tunel vyražený lidskýma rukama prudce zabočil a Fidelmu s Eadulfem zasáhl náhlý nápor chladného a vlhkého vzduchu, který rozkmitl plamínek v olejové lampě a posléze jej sfoukl docela.

Vzápětí k nim dolehl mocný pach moře - nebyla to přímo slaná tříšť, ale výrazný pach mořských řas.

„Určitě jsme blízko moře,“ zvolala Fidelma. Musela zvýšit hlas, aby ji Eadulf slyšel. „Můžeš tu lampu zase zapálit?“

„To nemohu,“ dolehl k ní litostivý hlas. „Nemám čím.“

Zpočátku měli pocit, že je tam tma jako v hrobě. Ale postupně si oči na slabé šedavé světlo, které v tunelu panovalo, přivykly.

„Před námi musí být východ z tunelu,“ zvolal Eadulf.

„Pojďme dál,“ navrhla Fidelma.

Eadulf viděl jen temnou postavu před sebou.

„Dávej pozor,“ zavolal na ni. „Drž se pořádně stěny, nebo uklouzneš.“

Na jeho opatrné nabádání neodpověděla a hnala se vpřed téměř po hmatu.

Rachot byl stále silnější.

Uvědomila si, že to burácí moře. Tunel končil přímo na mořském břehu. Slyšela, jak se moře syčivě dere přes oblázky a valící se vlny se hněvivě třísť o skaliska.

Řítíla se vpřed. Teď jí bylo jasné, proč vrah vlekl Seaxwulfovo tělo tunelem k moři. Svrhl je do vln. V tunelu bylo stále světleji a hukot byl nyní ohlušující.

Zahnula za roh a zjistila, že nevidí, protože se přes ni přelila slaná vodní tříšť. Bezděčně zavřela oči a udělala krok vpřed. Její noha ztratila spojení se skalnatou půdou, zdálo se, že zůstala trčet ve vzduchu. V té chvíli sevřela silná ruka její paži a táhla ji zpátky. Terra firma opět pod nohama, a Eadulf stojící vedle ní.

Tunel se totiž stácel do strany a náhle vyústil do malé jeskyně, za níž byl už jen prudký sráz do hloubky sta nebo i více stop, a pak už jen skály a mořská hladina.

Fidelma se lehce zachvěla, když si uvědomila, co jí hrozilo.

„Říkal jsem ti, abys dávala pozor, sestro,“ řekl jí vyčítavě Eadulf, dále svíraje její paži.

„Už jsem v pořádku.“

Pokrčil rameny a pustil ji.

„Je to nebezpečná zatáčka. Oslepilo tě náhlé světlo a vodní tříšť.“

„Jsem v pořádku,“ opakovala, rozmrzela vlastní nešikovností. „Už chápu, proč si bratři vybrali toto místo k vyprazdňování. Moře je trvale omývá. Skvělé místo.“

Obrátila se a bez rozpaků prohlížela vstup do jeskyně. Usoudila, že se nachází na útesech pod opatstvím, které jsou obrácené k šedivému, doširoka se prostírajícímu severnímu moři.

„Teď alespoň víme, kam zmizelo Seaxwulfovo tělo,“ řekla a ukazovala na bílou pěnu narážející na skály dole. Musela zvýšit hlas, aby překřičela neklidné vlny.

„Nevíme ovšem, kudy se osoba, která sem tělo dovezla, vracela,“ upozornil Eadulf. „Jsou tady stopy, které vedou do tunelu, ale žádné šlépěje, svědčící o návratu. Kdyby se ten člověk vracel stejnou cestou, musely by tu nové šlápoty překrývat ty první.“

Fidelma na něho uznale pohlédla.

„Myslím, že přicházíme jen pár minut po vrahovi. Možná že nás slyšel přicházet tunelem a to ho varovalo, aby se nevracel stejnou cestou. Což znamená -" zachmuřeně se kolem sebe rozhlížela -„že je tu ještě jiný východ." Vzápětí spokojeně zamručela a ukázala určitým směrem.

Při jedné straně vedlo vzhůru několik kamenných schodů, vytesaných ve skále.

Šla k nim trochu klopýtavě, neboť skála byla mokrá a kluzká od slané vodní tříště.

Držela rovnováhu a stoupala po nich vzhůru, předpokládajíc, že ji Eadulf bude následovat.

Chvilku to trvalo, ale pak se vynořila na větrném travnatém útesu mezi ostružinami.

Klášteří budovy se nacházely na svahu jen maličko výše nad místem, kde právě stanula.

„Sestro Fidelmo!" Nadskočila, když uslyšela pár kroků od sebe něčí hlas.

„Odkud ses sem, pro všechno na světě, dostala?"

Obrátila se a zjistila, že zírá do udivených tmavých očí abatyše Abbe. Po boku abatyše stál s pootevřenými ústy bratr Taran.

Fidelma nemohla nad touto otázkou potlačit kratičký smích.

„Na světě nikoli pro všechno, sestro," odpověděla.

Bylo jasné, že Abbe nic nechápe. Pak nadskočila, když se na posledním schodu objevil na trávě v ostružině, které schody zcela zakrývalo, také Eadulf.

„Spíše z podsvětí, sestro," vysvětloval Eadulf a oprašoval se.

Abatyše Abbe měla úžasem vykulené oči.

„Kam vede ta díra? Co jste tam dole dělali?"

„To je dlouhý příběh," řekla Fidelma. „Jste tu už dlouho?"

Abatyše se smutně usmála.

„Chvilíčku. Procházíme se s bratrem Taranem po útesech, abychom se před odpoledním rokováním trochu nadýchali čerstvého vzduchu. Kéž by tu s námi byla Étain! Uměla tišit vášně. Tady vášně planou a každá další výměna názorů je prudší. Obáváme se, že z toho tady budeme mít druhý nikajský koncil."

Eadulf zřejmě nevěděl, o čem mluví. Abatyše mu to vysvětlila.

„Na koncilu v Nikai, kde se přihlásil o slovo Arius z Alexandrie, byl jistý Nicholas z Myry tak pobouřen, že ho udeřil do tváře. Vy-pukla vřava a šílenství a rokující z jednací síně utekli, aby je nezbili buď stoupenci Ariovi, nebo ti, kdo byli proti němu. Myslím, že v panice, která následovala, přišlo o život několik bratří. Mám takové tušení, že vbrzku Wilfrid fyzicky napadne Calmána."

Fidelma šiji zblízka prohlížela.

„Viděla jsi, že by se tu procházel ještě někdo jiný?"

Abatyše zavrtěla hlavou a obrátila se na svého společníka.

„A co ty, bratře Tarane? Byl jsi už tady, když jsem přišla."

Taran zvedl pravičku a prsty přiložil na kořen nosu, jako by mu to mělo usnadnit rozpomínání.

„Viděl jsem, že tu prošla sestra Gwid a Wighard, Deusdeditův tajemník."

„Šla Gwid s Wighardem společně, nebo šli každý zvlášť?" zeptal se Eadulf.

„Sestra Gwid byla sama. Připadalo mi, že spěchá, mířila do přístavu. Wighard kráčet přes zeleninovou zahradu do opatství. Proč se ptáš?"

„Na tom nezáleží," odbyla ho Fidelma kvapně. „Sami bychom se měli vrátit na opatství -"

Odmlčela se a svraštila čelo.

Spěchala k nim sestra Athelswith. Podkasala si sukni a kráče-la dlouhými kroky, či spíše běžela, nakolik jí to její důstojnost do-volovala.

„Ach, sestro Fidelmo! Bratře Eadulfe!" Odmlčela se, lapajíc po dechu.

„Co se děje, sestro?" zeptala se Fidelma, aby jí poskytla čas po-padnout dech.

„Sám král osobně... král si žádá vaši okamžitou přítomnost."

Abatyše Abbe si povzdechla.

„Zajímalo by mě, o co asi bratrovi jde? Pojdte, vrátíme se všichni do opatství a zjistíme, co ho trápí."

Bratr Taran omluvně zakašlal.

„Promiň mi to, musím nejdříve vykonat návštěvu v přístavu. Připojím se k tobě později v sacrariu."

Rozloučil se s nimi a rychle se pustil po cestě dolů do přístavu.

KAPITOLA SEDMNÁCTÁ

Když Fidelma s Eadulfem dorazili do komnat abatyše Hildy, bylo jim řečeno, že král tam na ně čekal, ale byl odvolán do sacraia. Sestra, která je přivítala u dveří, řekla abatyši Abbe, že se má ihned dostavit na jednání; synod se chýlí ke konci a je třeba předložit zásadní argumenty. Avšak - informovala je jedním dechem - král si přeje, aby se sem Fidelma a Eadulf dostavili ihned po závěrečném zasedání.

Eadulf pak navrhl, aby šli také do sacraia, poslechli si závěrečné rokování a počkali na Oswyho tam.

Na Fidelmině tváři se objevil zvláštní výraz, výraz, který Eadulf už znal a který svědčil o hlubokém zamyšlení. Musel svůj návrh několikrát opakovat, než jej vzala na vědomí.

„Počítám, že o tom defectoru s vyhlídkou na moře všichni vědí?“ zeptala se. Otázka byla určena domině. Athelswith rozhořčila ruce a lehe se začervenala.

„Všichni v opatství, není to žádné tajemství.“

„Všichni, co v opatství žijí, ale co hosté?“ náléhala Fidelma. „Například já o tom nevěděla.“

„To je pravda,“ souhlasila sestra Athelswith. „Upozorňujeme na to pouze mužské návštěvníky. Defectorum je pouze pro muže. Naši bratři považují za skromnější chodit tam, spíše než používat defectorum na druhém konci prostranství před monasteriolem.“

„Chápu. A co když do tunelu a pak dál náhodou zabloudí nějaká žena? Defectorum není nijak označené.“

„Většina sester chodí do budovy na druhé straně monasteriola. Nemají nejmenší důvod chodit do hypogea, ledaže pracují v kuchyni. A ty, co v kuchyni pracují, o jeho existenci vědí. Není třeba dávat tam nějaké označení.“

Sestra Fidelma se v zamyšlení obrátila a následovala Eadulfa. V sacriu byla napjatá atmosféra, abatyše Hilda zrovna vestoje hovořila k lavicím plným duchovních osob.

„Bratři a sestry v Kristu,“ říkala právě, když Fidelma a Eadulf tiše vešli dovnitř postranním vchodem za lavicemi, teď zcela zaplněnými zástupci Columbovy církve, „předkládáme konečně návrhy.“

Colmán se zvedl, neomalený jako vždy. Rozhodl se mluvit první - což bylo rozhodnutí, jež Fidelma nepovažovala za moudré, protože lidé vždycky nejvíce naslouchají tomu, kdo mluví poslední.

„Bratři, v posledních dnech jste slyšeli, proč my z Columbovy církve dodržujeme zvyklosti týkající se data velikonočních svátků. Naše církve se dovolává autority božského Jana, syna Zebedeova, který odešel od jezera Galilejského, aby následoval Mesiáše. Byl Kristovým nejmilovanějším žákem, který při Poslední večeři spočinul na hrudi svého pána. A Ježíš ho neopustil. Když Syn Živého Boha dodýchal na kříži, našel dosti sil, aby svěřil péči o svou matku, blahoslavenou Marii, právě Janovi.“

A tento Jan doběhl onoho jitra před pozeňnaným vzkříšením k hrobu dříve než Petr a vida, že je prázdný, byl první, kdo uvěřil, a proto byl první, kdo viděl Pána, který vstal z mrtvých u jezera Tiberiadského. Jan byl miláčkem Páně.

Když Ježíš svěřil péči o svou matku a rodinu do rukou Janových, svěřil jeho péči i církve. Proto jsme přijali cestu Janovu. Jan je naší cestou ke Kristu.“

Colmán opět usedl, provázen souhlasným potleskem z columbovských lavic.

Zvedl se Wilfrid. Na rtech mu hrál úsměv. Tvářil se spokojeně.

„Vyslechli jsme představitele Columbova, který označil apoštola Jana za nejvyšší autoritu, s níž jejich zvyky stojí a padají. A proto vám říkám, že musí padnout.“

Z columbovských lavic se ozval hněvivý šum.

Abatyše Hilda zvednutou rukou žádala o ticho.

„Vůči Wilfridovi z Riponu musíme projevit stejnou zdvořilost, jakou jsme prokázali Colmánovi, biskupovi northumbrijskému,“ pokárala je smílivě.

Wilfrid se usmíval jako lovec, který ví, že jeho kořist je na dohled.

„Velikonoce tak, jak je slavíme my z Říma, takto slaví celý Řím, město, kde blahoslavení apoštolové Petr a Pavel žili, kázali, trpěli a byli upáleni. Je to zvyk všeobecně dodržovaný v Itálii, Galii, Francii a v Iberii, v zemích, které jsem procestoval, abych tam bádám a modlím se. Ve všech končinách světa, kde různé národy hovoří různými jazyky, se všichni řídí stejnou praxí ve stejné době. Jedinou výjimkou jsou tyto lidé!“ Ukázal výsměšně do columbovských lavic. „Tím myslím Iry, Pikty a Brity, a ty z našinců, kteří se rozhodli řídit se jejich mylným učením. Jedinou omluvou této jejich nevědomosti je, že pocházejí ze dvou nejdálejších ostrovů v západním oceánu, kde žijí jen oni sami. Vzhledem k této odlehlosti jsou odříznuti od skutečného vědění a vedou pošetilý boj proti celému světu. Možná že jsou svatí, ale je jich málo - příliš málo na to, aby získali převahu nad univerzální Kristovou církví.“

Colmán vyskočil, tvář staženou hněvem.

„Vykrucuješ se, Wilfride z Riponu. Jmenoval jsem autoritu naší církve, Jana, božského apoštola. Jmenuj svou autoritu, anebo mlč.“

Ozývalo se souhlasné mručení.

„Tak dobrá. Řím vyžaduje poslušnost všech částí křesťanstva, protože právě tam, do Říma, přišel Kristův učedník Šimon, syn Jonáše, aby tam založil církev. A tento Šimon byl mužem, jehož zveme Petrem, neboť Kristus ho nazval „skalou“. V Římě Petr učil, v Římě Petr trpěl a v Římě zemřel mučednickou smrtí. Petr je naší autoritou, a já vám teď budu číst z Matoušova evangelia, abych dodal své věci váhu.“

Obrátil se a Wighard mu podal knihu otevřenou na příslušné stránce, takže Wilfrid začal hned číst.

„A Ježíš mu odpověděl: „Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích. A já ti pravím, že ty jsi Petr; a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla ji ne-přemohou. Dám ti klíče království nebeského...““

Wilfrid se odmlčel a rozhlédl se kolem sebe.

„Naše autorita pochází od Petra, který drží klíče od bran sa-motného království nebeského!“ Wilfrid se posadil za bouřlivého potlesku svých stoupenců.

Když potlesk utichl, rozhostilo se ticho. Eadulf náhle šťouchl do Fidelmy a ukázal na pódium. Abbe se zvedla a spěšně odcházela ze sacraia.

Vzápětí byla pozornost opět soustředěna na abatyši Hildu, která znovu povstala. „Bratři v Kristu, byly podány závěrečné návrhy. Teď je na na-šem svrchovaném pánu a králi z milosti Boží, Oswym, který je bretwaldou všech království, aby pronesl svůj soud; rozhodnutí, ke které církvi, zda Columbově nebo římské, se naše království přikloní. Nyní je na tobě, abys učinil rozhodnutí.“

Obrátila se na Oswyho a ve tváři se jí zračilo očekávání stejně tak jako ve tvářích všech účastníků synodu.

Fidelma viděla, že světlovlasý statný northumbrijský král zůstal sedět. Vypadal nervózně a zamyšleně. Několik dlouhých minut váhal, kousal se do rtu a rozhlížel se po napjatě vyčkávajících tvářích v sacrii. Pak se pomalu zvedl. Hlas měl nepřírozeně ostrý, jak zakrýval svoji tíseň.

„Oznámím vám své rozhodnutí zítra o polednách,“ řekl příkře.

Navzdory hromadnému protestu se král zvedl a spěšně sacrium opustil. Alhfrith, králův syn, vyskočil, na tváři masku špatně ovládaného hněvu. Obrátil se a vyrazil z kaple. Eanflaed, Oswyho žena, zřejmě dokázala své pocity zvládat lépe, ale když se naklonila ke svému kaplanovi Romanovi a dala se s ním do ho-voru, měla na tváři trpký úsměv. Ecgrith, další syn Oswyho, shromáždil svou družinu, a když odcházel ze sacraia, také se usmíval.

V lavicích obou frakcí propukly hádky, všichni na sebe navzá-jem zvyšovali hlasy.

Fidelma a Eadulf si rychle vyměnili pohledy a Fidelma ukázala na dveře.

Venku Eadulf zabručel: „Naši bratři zřejmě očekávali okamžité rozhodnutí. Všimla sis, že abatyše Abbe odešla před rozhodnutím a že bratr Taran na zasedání vůbec nebyl?“

Fidelma se k tomu nijak nevyjadřovala a kráčela před ním do komnat abatyše Hildy.

Oswy tam už byl. Tvář měl bílou a byl napjatý.

„Konečně!“ utrl se na ně. „Čekal jsem na vás skoro celé dopoledne. Kde jste byli? Ale na tom teď nezáleží. Chtěl jsem s vámi mluvit před závěrečným zasedáním synodu.“

Fidelma si z jeho podrážděnosti nic nedělala.

„Řekli ti, že došlo k další vraždě?“

Oswy se zamračil.

„K další vraždě? Myslíš Athelnotha?“

„Ne, Seaxwulfa, tajemníka Wilfrida z Riponu.“

Oswy pomalu zavrtěl hlavou. „Nechápu to. Včera v noci byl zavražděn Athelnoth. A teď, ří-káš, Seaxwulf. Proč? Hilda říká, že jste si nejdřív mysleli, že Athelnoth si sám sáhl na život, protože ho trápily výčitky, že zabil Étain.“

Eadulf lehce zčervenal.

„Dospěl jsem k chybnému závěru. Brzy jsem si uvědomil, že jsem se mýlil,“ řekl.

Oswy roznrzele zamručel.

„Byl bych ti řekl, že se mýlíš,“ řekl rozhodně. „Athelnoth byl člověk, který si zasluhoval důvěru.“

„Jak to?“ zeptala se Fidelma ostře.

„Protože Athelnoth byl mým důvěrníkem. Říkal jsem vám, že tohle je nebezpečná doba a že by mě určité skupiny rády zbavily královské moci a využily tento synod k rozpoutání občanské vál-ky v našem království.“

Oswy se odmlčel, jako by čekal na potvrzení, ale Fidelma ho vyzvala, aby pokračoval.

„Potřeboval jsem mít oči i v týle. Athelnoth byl jedním z mých nejlepších informátorů a poradců. Včera jsem ho poslal ke svému vojsku, které tábořilo v Ecga's Tun.“

Eadulfovi svítilo v očích.

„Tam tedy strávil Athelnoth včera celý den a vrátil se až pozdě v noci.“

Oswy zachmuřeně sevřel rty.

„Vrátil se s velice důležitou zprávou, se zprávou o spiknutí s cí-lem mě zavraždit a převzít moc nad celým královstvím. Moje voj-sko muselo vyrazit a odrazit útok vzbouřenců.“

Fidelmě jiskřily oči.

„Tím se ledacos vysvětluje.“

„Více než si myslíš, sestro.“ Oswy byl zachmuřený. „Dnes ráno mě strážé zabily théna Wulfrika a jeho dvacet bojovníků. Pokou-šeli se tajně dostat do budovy opatství tunelem, který ústí naho-ře na útesech. Jak víš, o půlnoci se zavírají brány opatství, a zůs-távají zavřené až do ranního Angelus, který zvony vyzvánějí ráno o šesté. V této době

nesmí být v budově opatství žádní bojovníci se zbraní. Athelnoth si byl jistý, že Wulfric má mezi bratry komplice, který na něho počká a dovede vrahy do mých komnat."

„Teď už je to skutečně jasné," řekla Fidelma.

Eadulf se zamračeně snažil pochopit, co má Fidelma na mysli.

„Já tomu nerozumím."

„To je prostě," opáčila Fidelma. „Podle mého názoru zjistíme, že osobou, která měla dnes ráno vpustit tvé vrahy do opatství, Oswy z Northumbrie, je piktský mnich Taran."

„Co tě k tomu vede?" ptal se Oswy. „Proč by měl piktský mnich zájem na ctižádostivých plánech northumbrijských vzbouřenců, usilujících o svržení jejich krále?"

„Především proto, že Taran měl, jak vím, dobré vztahy s Wulfri-kem a že mi o tomto přátelství lhal. Dokonce už cestou sem, kdy jsem se s Wulfrikem setkala poprvé, poté co zabil bratra Aelfrika, jsem měla dojem, že Wulfric Tarana poznal, což svědčí o tom, že spiknutí bylo zosnované dávno předtím. Později jsem byla svěd-kem toho, že Taran měl s Wulfrikem přátelskou schůzku. Taran to popřel. Jsem přesvědčená, že Taran toužil vidět Northumbrii v troskách, nebo alespoň rozdělenou na dva tábory bojující mezi sebou."

„Proč by si to měl přát?" zeptal se Oswy zvědavě.

„Protože Piktové, jak říkáte Cruthinům, v sobě žijí staré křivdy a jejich nenávisť je stejně dávná, jako jejich hrdost. Taran mi jed-nou řekl, že jeho otce, náčelníka Gododdinů, i jeho matku zabil tvůj bratr Oswald. Taran se řídí zásadou oko za oko a zub za zub. Proto byl ochoten pomáhat těm, kdo tě chtěli zavraždit."

„Kde je teď bratr Taran?"

„Když jsme ho viděli naposled, spěchal dolů do přístavu," vložil se do hovoru Eadulf. „Myslíš, Fidelmo, že se sháněl po nějaké lodi? Posledního zasedání synodu se nezúčastnil."

„Mám za ním poslat bojovníky?" zeptal se Oswy. „Mohou ho ještě dohonit?"

„Teď už je neškodný," ujistila ho Fidelma. „Nepochybuji o tom, že v této chvíli je už na širém moři a prchá do země Cruthinů. Po-chybují, že Taran bude tvému království ještě někdy škodit. Pro-následováním a potrestáním bychom dosáhli pouze pomsty."

„Takže chceš říct," uvažoval Eadulf zvolna, „že to všechno bylo spiknutí s cílem svrhnout Oswyho a že Étain byla zavražděna v rámci tohoto spiknutí? Ale proč? A nevidím jak."

„Dovol otázku, Oswy," řekla Fidelma, která se v této chvíli na Eadulfa neohlížela. „Tvá sestra abatyše Abbe na tvůj výrok na synodu nečekala. Víš proč?"

Oswy pokrčil rameny.

„Věděla, že své rozhodnutí neoznámím okamžitě. Řekl jsem jí to."

„Ale například tvůj syn Alhfrith, ani tvoje žena to nevěděli."

„Ne. Neměl jsem čas jim to vysvětlovat."

„Tak jak je to s tím spiknutím?" zeptal se znovu Eadulf. „Jak do toho zapadá vražda Étain?"

„Důvod -" Fidelma se zarazila v půli věty, když se rozletěly dve-ře a dovnitř vtrhl Alhfrith a v patách za ním ustaraná Hilda a za-chmuřený Colmán. Bylo jasné, že Alhfrith je nasupený a nepřá-telsky naladěný.

„Co znamená ten odklad, otče?" zeptal se Alhfrith bez úvodu. „Celá Northumbrie čeká na tvé rozhodnutí."

Oswy se hoře usmál.

„A ty jsi byl přesvědčený, že se rozhodnu pro Columbu, takže bys mohl ve jménu Říma zburcovat celou zemi proti mně."

Alhfrith sebou překvapeně trhl a pak mu ztvrdly rysy.

„Takže ty se vytáčíš a odkládáš rozhodnutí?" ušklíbl se. „Ale nemůžeš je odkládat donekonečna. Jsi slaboch, ale i tak se musíš vyjádřit."

Oswyho tvář zrudla hněvem, ale podařilo se mu nezvýšit hlas. „Není ti divné, že jsem dosud naživu?" zeptal se chladně.

Alhfrith zaváhal a na očích mu bylo patrné, že zostražitěl.

„Nevím, jak to myslíš." Hlas byl prosycen vztekem.

„Wulfrika už nehledej, je mrtvý a jeho spřeženci s ním. A tvoje vzbouřenecké vojsko, které teď táhne z Helm's Leah, se před bra-nami opatství neobjeví. Místo toho se utká s mým vojskem."

Alhfrithova tvář se změnila v šedou masku.

„Přesto jsi slaboch, starce," řekl sžíravě. Abatyše Hilda hlučně protestovala, ale Oswy ji mávnutím ruky umlčel.

„I když jsi můj syn, krev mé krve, nezapomínej, že jsem tvůj král," řekl chladně s očima upřenýma na syna.

Lenní král Deiry bojovně vysunul čelist. Neměl téměř co ztratit.

„Před deseti lety jsem bojoval po tvém boku u Winwaedu. Teh-dy jsi byl silný, otče. Ale od té doby jsi zeslábl. Ví-m, že by ses ra-ději přidal k Ioně než k Římu. A Wilfrid a ostatní to vědí také."

„Brzy se dozvědí, jakou mám sílu," opáčil Oswy pokojně. „A do-zvědí se také, že jsi zradil svého otce a krále."

V Alhfrithovi vzkypěl hněv, když si uvědomil, že se jeho pečlivě připravené plány zvrty. Fidelma viděla, že přestal své pocity ovlá-dat. Varovně zavolala na Eadulfa, který stál vedle něho.

Než se kdo nadál, objevil se v Alhfrithově ruce nůž a mladý muž se na otce vrhl smrtícím výpadem. Eadulf skočil po ruce třímající nůž, ale Oswy v téže chvíli na svou obranu tasil meč. Jak Alhfrith vyrazil, strhl Eadulfa s sebou, ale hnál se dál s Eadulfem v závěsu.

Alhfrithův příškrčený výkřik zazněl spíše j ako vzlyk - a pak mu nůž vypadl z ruky.

V místnosti nastalo ticho. Všichni stáli jako přimrazení.

Oswy zíral na zkrvavenou špičku svého meče, jako by tomu ne-mohl uvěřit.

Obří postava Alhfritha, lenního krále Deiry, pomalu klesala k zemi. Krev potřísnila jeho tuniku přímo nad srdcem. První se pohnul Eadulf, sklonil se k mladému muži a položil mu ruku na hrdlo, aby nahmatl tep. Pohlédl na Oswyho, který se ani nepohnul, pak na abatyši Hildu, a teprve potom zavrtěl hlavou.

Abatyše Hilda přistoupila k Oswymu a položila mu ruku na paži. Její hlas zněl teď klidně.

„Nikdo za to nemůže. Smrt si přivodil sám.”

Oswy se pohnul, otrásl se jako člověk probouzející se ze snu.

„Ale přesto to byl můj syn,” řekl tiše.

Colmán zavrtěl hlavou.

„Byl to Wilfridův člověk. Až se to Wilfrid dozví, bude chtít vy-zbrojit římskou frakci.”

Po těchto slovech Oswy zastrčil zkrvavený meč do pochvy a se-bevědomí se mu vrátilo. Řekl Colmánovi:

„Neměl jsem na vybranou. Už nějakou dobu čekal na příleži-tost, aby mě zabil a zmocnil se trůnu. Už dlouho vím, že kul pikle, aby mě svrhl. Nestál na straně Říma ani Iony, prostě jen frakce využíval, aby mě oslabil. Avšak jeho výbušná povaha ho pře-lstila.”

„Ale i tak,” opáčil Colmán, „si teď musíš dávat dobrý pozor na Wilfrida a Ecgritha.”

Oswy zavrtěl hlavou.

„Do večera mé vojsko vyřídí Alhfrithovy vzbouřence a pak při-táhne sem.” Odmíchl se a se zármutkem v očích řekl biskupovi: „Mé srdce je s Columbou, Colmáne, ale rozhodnu-li se pro Columbu, Wilfrid a Ecgrith se pokusí poštvat Northumbrii proti mně. Budou tvrdit, že prodávám naše království Irům, Piktům a Britům, a k vlastním lidem se otáčím zády. Co mám dělat?”

Colmán smutně povzdechl.

„Žel, toto je rozhodnutí, které musíš udělat ty sám, Oswy. Ni-kdo je nemůže udělat za tebe.”

Oswy se hořce zasmál.

„Byl jsem do tohoto synodu vmanévrován a teď se musím točit jak si žádá, jako kolo poháněné vodou. A ono se točí tak, že bych se mohl utopit.”

Fidelma náhle vyjekla.

„Utopenec! Úplně jsme zapomněli na Seaxwulfa. Než se dozví-me, čí rukou zemřela Étain, Athelnoth a Seaxwulf, musíme ještě trochu zapracovat.” Otočila se, mávla na Eadulfa a opustila ostatní přítomné, pře-kvapeně jejím náhlým odchodem. Před abatyšinými komnatami Eadulfovi řekla:

„Vyhledej ve Witebii místní rybáře. Zeptej se jich, jak dlouho to obvykle trvá, než moře vyplaví mrtvolu na břeh z toho místa, od-kud byl shozen Seaxwulf, a kde bychom ji mohli najít. Je velice důležité, abychom tělo prohledali. A modleme se, abychom se k němu dostali raději za několik hodin než za několik dní.”

„Ale proč?” protestoval Eadulf. „Jsem z toho zmatený. Copak v té vraždě nemají prsty Alhfrith, Taran a Wulfic?”

Fidelma se letmo usmála.

„Doufám, že poslední kamínek do téhle skládačky najdeme na Seaxwulfově těle.”

KAPITOLA OSMNÁCTÁ

Do okénka Fidelmina cubicula dopadlo šedavé světlo úsvitu. Fidelma byla už oblečená. Nadešel poslední den velkého synodu, na němž měl Oswy oznámit své roz-hodnutí. Pokud se jí nepodaří vyřešit záhadnou vraždu Étain, Athelnotha a Seaxwulfa, šířitelé fám se ujmou vedení a válka, která se může přelít přes hranice Northumbrie, by mohla vypuk-nout. Když vstala, cítila napětí, které umrtvovalo její tělo, a jak se snažila rozřešit záhadu, rozbolela ji hlava.

Srdce se jí prudce rozbušilo, když na chodbě uslyšela spěšné kroky. Šestým smyslem poznala, čí jsou to kroky, a otevřela dveře svého cubicula, přičemž se málem srazila s udýchaným Eadulfem.

„Není čas omlouvat se za nevhodné chování,” chrлил na ni své zprávy. „Rybáři měli pravdu. Našlo se tělo našeho oplakávaného přítele Seaxwulfa. Moře je vyneslo na břeh u přístavu.”

Fidelma beze slova následovala saského bratra, který zamířil z domu hospitale křížovými chodbami ke klášterní bráně a stezce, která se od ní vinula dolů. Sestupovali po strmé cestě z útesu na mořský břeh, kde se vlévala řeka do zátoky, v níž byl zbudovaný přístav Witebia.

Nebylo třeba se ptát na cestu k místu, kde vlny tělo vyplavily.

Navzdory časně hodině se zvědavý hlouček lidí seběhl na pláž kolem čehosi, co připomínalo pytel nasáklý vodou. Rozestoupili se, aby dvěma osobám v mnišském hávu uvolnili cestu, přičemž zvědavě sledovali zejména sestru Fidelmu.

Mrtvý Seaxwulf ležel na zádech, strnulé oči obrácené vzhůru. Fidelma sebou trhla. Od chvíle, kdy ho viděla naposled v kádi s vínem, bylo tělo otlučené o skály a mořské vlny. Mnišský hábit byl téměř nadranc a ulpěly na něm chaluhy.

Bratr Eadulf se rychle domlouval s několika okolostojícími, od pohledu rybáři.

„Jeden z nich si všiml těla plujícího na hladině kousek odtud, když se vracel z lovu. Přivázal je ke svému člunu a přitáhl na břeh.”

Fidelma spokojeně pokývala hlavou.

„Rybář, kterého ses ptal včera večer, řekl, že z daného místa může tělo doplout za šest až dvanáct hodin. Měl pravdu. Jak vi-díš, Seaxwulf se neutopil v moři, ale v kádi s vínem v opatství, jak je patrné na jeho ústech.”

Sklonila se k mrtvému a násilím mu otevřela ústa.

Eadulf ucítil ostrý závan.

„Jsou tam viditelné červené stopy, slabé, ale barva je patrná kolem úst a rtů a přímo v ústech. Ale já jsem o tvých slovech ni-kdy nepochyboval.”

„Červené víno," opakovala Fidelma, jako by poklonu přesle-chla. „Utonul v červeném víně, jak jsem říkala."

Začala uvolňovat oděv kolem krku mrtvého. Pak se zastavila.

„Podívej se na tohle. Co si o tom myslíš?" zeptala se.

Eadulf přimhouřil oči a sklonil se k tělu.

„Oděrky, lehké pohmožděniny, rychle mizející, možná díky pobytu ve vodě. Silné prsty. Pod hladinou ho musel přidržovat silný muž."

„Silné ruce, to máš pravdu. Někdo ho držel v kádi tak dlouho, až se ve víně utopil. V té chvíli jsem tam zřejmě přicházela. Teprve když jsem spadla ze stoličky a upadla do bezvědomí, a možná až poté, co jsi mě odnesl do mého cubicula, vytáhl vrah tělo ze sudu a pak ho vlekl tunelem a hodil je do moře. Nebožák."

„Kdybychom tak věděli, co ti chtěl říct," mumlal Eadulf.

„Myslím, že to vím," řekla Fidelma tiše. „Podíváme se, jestli má u sebe svůj váček."

Eadulf prohledával mnichovo šatstvo, což byla kupa roztrhané vlněné látky nasáklé mořskou vodou. Tradiční pera nebo crumena, jaké mniši obvykle nosívali, nebyla k nalezení. Pak ale Eadulf překvapeně zabručel. Pod oděvem našel malý plátěný sacculus, který byl přišitý k rubu látky. Dříve mniši i řeholnice nosívali pouze crumenu, malý váček či míšek, který si věšeli kolem krku, a v němž nosili mince nebo osobní potřeby. Někteří, jako Athelnoth, nosili peru. Ale objevila se nová móda, mniši si všivali do záhybů svého šatu plátěný sacculus, v němž byl jejich soukromý majetek lépe schován. Móda přišla z Francka, kde váček nazývali kapsa či kapsář.

„Co tomu říkáš, Fidelmo?" zeptal se Eadulf překvapeně.

V záhybu látky byl kousek potrhaného pergamenu, přišpendlený malou kulatou broží z bronzu a červeného smaltu s velice zvláštním vzorem.

Chvíli na ni hleděla a pak radostně vykřikla.

„Právě tohle jsem hledala."

Eadulf pokrčil rameny. „Nechápu, v čem nám to může pomoci. Seaxwulf byl Sas. Motiv je starodávný, předkřesťanský, je to symbol, který představuje dávnou bohyni Frig -"

Fidelma ho přerušila. „Myslím, že nám to ohromně pomůže. Jak ten pergamen, tak ta brož."

Eadulf na ni znechuceně pohlédl.

„Další řecký text."

Fidelma spokojeně přisvědčila.

„Stojí tu psáno: „Láska uvolňující údy mě znovu rozechvívá, hořkosladké mámení, před nímž není úniku.""

Eadulf mrzutě sešpulil rty.

„Tohle taky napsal Athelnoth?" Náhle mnich luskl prsty. „Ty se domníváš, že Etainina smrt nemá se spiknutím proti Oswymu nic společného. Že Taran a Wulfic v její smrti nemají prsty. Už to mám! Etain zavraždil přece jen Athelnoth. Ale zapletl se do té záležitosti s královou vraždou, prozradil to Oswymu a za to ho zabil Wulfic nebo Alhfrith. Jeho vražda byla pouhá náhoda."

Fidelma se pousmála a zavrtěla hlavou.

„Dobré vysvětlení, Eadulfe, ale nesprávné."

„Kdo jiný měl příležitost a motiv?" zeptal se Eadulf.

„Zapomněl jsi například na Abbe."

Eadulf zaúpěl a přitiskl si dlaň k čelu.

„Na tu jsem zapomněl." Pak rozjasnil tvář. „Ale ta by neměla k zabítí kteréhokoliv z nich potřebnou sílu, nemyslíš?"

„Netvrdím, že to byla ona. Ale osoba, s níž máme co do činění, je prohnána, a myšlenky v jejím mozku se klikatí jako cestička la-byrintem, do něhož člověk vstupuje na vlastní nebezpečí."

Fidelma se na chvíli, kdy klečela u Seaxwulfova těla, odmlčela. Nakonec vstala.

„Řekni jim, ať tělo odnesou do opatství. A předají je bratru Edgarovi."

Obrátila se a pustila se zvolna po cestě vzhůru k opatství s hlavou skloněnou, a v rukách zkřížených na prsou svírala brož a pergamen. Eadulf dal rychle příkazy a vydal se za ní. Viděl, že je hluboce zamyšlená, a tak trpělivě čekal. Náhle se k němu obrátila; ještě nikdy neviděl na její tváři tak vítězoslavný úsměv.

„Myslím, že teď to všechno do sebe zapadá. Ale nejdřív musím zajít do libraria a najít ty lyrické básně z helénistického světa, které tam Seaxwulf četl."

Eadulf si bezmocně povzdechl.

„Unikáš mi. Co s tím má společného librarium? Co tím chceš říct?"

Sestra Fidelma se vítězoslavně rozesmála.

„Jenom to, že vím, kdo je vrah!"

KAPITOLA DEVATENÁCTÁ

Sestra Fidelma se přede dveřmi do komnat abatyše Hildy zastavila, pohlédla na bratra Eadulfa a protáhla obličej. „Jsi nervózní, Fidelmo?“ zašeptal Eadulf starostlivě.

„Kdo by nebyl za takovýchto okolností nervózní?“ odpověděla tiše. „Máme co do činění s osobou silnou a prohnanou. A důkaz, který mám, je spíše pouhou indicíí. Jak už jsem říkala, ten člověk má jedinou slabůstku, s jejíž pomocí z něho doufám vynutit při-znání. Jestli to selže...“ Pokrčila rameny. „V tom případě by nám mohl uniknout.“

„Jsem tu, abych ti pomohl.“

Nechvástal se, byla to prostá a povzbudivá slova.

Zahleděla se na něho s nepředstíraným něhyplným úsměvem a dotkla se jeho ruky. Eadulf položil svou ruku na její a jejich pohledy se setkaly. Pak Fidelma sklopila oči a rázně zaklepala na dveře.

Byli tam všichni, jejichž přítomnost si vyžádala - abatyše Hilda, biskup Colmán, král Oswy, abatyše Abbe, sestra Athelswith, kněz Agatho, sestra Gwid a Wighard, tajemník zemřelého arcibiskupa z Canterbury.

Oswy, špatně naložený, seděl rozvalený v křesle u krbu, obvykle vyhrazeném biskupu Colmánovi. Biskup zabral Hildinu židli u jejího stolu. Ostatní postávali kolem.

Když Fidelma s Eadulfem vstoupili, uvítali je pátravými pohledy.

Fidelma úklonem hlavy pozdravila krále a pohlédla na abatyši Hildu.

„Dovolíš, matko abatyše?“

„Pusť se do toho hned, sestro. Všichni velice dychtíme vyslechnout si tvé zprávy a všem se nám jistě uleví, až to bude za námi.“

„Dobrá.“ Fidelma si nervózně odkašlala, pohledem požádala Eadulfa o podporu a spustila.

„Na počátku našeho vyšetřování smrti abatyše Étain bylo pře-svědčení, které přijali také mnozí z vás, že to byla politická vraž-da.“

Colmán se nedůtklivě ušklíbl.

„To přece bylo jasné.“

Fidelma se nedala vyvést z míry.

„Všichni jste přepokládali, že Étain jako hlavní mluvčí Columbovy církve byla zavražděna proto, aby byl umlčen její hlas, pro-tože římské frakci bylo jasné, že Étain je jejich nejneúprosnějším nepřítelem. Je to tak?“

Stoupenci Columbova obřadu souhlasně zabručeli, ale Wighard vrtěl hlavou.

„To je vulgární domněnka.“

Fidelma upřela na keltského mnicha ledový pohled.

„Ale jistě není těžké se za daných okolností takového omylu do-pustit?“ opáčila.

„Připouštíš, že to byl omyl?“ chytil ji Wighard radostně za slovo.

„Ano. Abatyše Étain byla zavražděna z jiného důvodu než představovalo náboženství, které vyznávala.“

Colmán přivřel oči.

„Chceš nám říct, že vrahem byl přece jen Athelnoth? Že dělal Étain nemístné návrhy a když ho odmítla, zabil ji? A když zjistil, že byl odhalen, měl výčitky svědomí a sáhl si na život sám?“

Fidelma se mírně usmála.

„Předbíháš, biskupe.“

„V klášterních ambitech se takové klepy šířily jako požár. Do oběhu je dala, myslím, římská frakce.“ Colmánův hlas překypoval hněvem.

Tmavooký kněz Agatho, který až dosud mlčel, náhle přerušil ticho. Pronikavým hlasem začal prozpěvovat: „Klepy se vyrojí okamžitě, neexistuje zlo, které by se šířilo rychleji“

Svěsil hlavu a zmlkl stejně náhle, jak spustil. Všichni na něho užasle upírali pohled. Fidelma varovně mrkla na Eadulfa. Teď to přijde. Už brzy bude muset vyložit karty na stůl. Napřímila se a pokračovala, nevšíma-jíc si Agathova zásahu.

„Uvádíš správný důvod, biskupe z Lindisfarne, ale nesprávnou osobu.“

Colmán si znechuceně odfrkl.

„Zločin z vášně? Pchá! Vždycky jsem tvrdil, že muži a ženy mají žít odděleně. V Jobovi se píše: „Uzavřel jsem

smlouvu se svý-ma očima, jak bych se tedy směl ohlížet za pannou?" Měli bychom zakázat smíšené domy, tak jako to udělal blahoslavený Finnian z Clonardu, který odmítl pohlédnout na jakoukoli ženu."

Abatyše Abbe zrudla nevolí.

„Kdybychom dali na tebe, Colmáne z Lindisfarne, vedli by-chom neradostný život. Ty bys patrně tleskal Endovi, který po slo-žení řádových slibů odmítl mluvit i s vlastní sestrou Faenche, pakliže mezi nimi nebyl spuštěn závěs."

„Lépe neradostný život, než život v prostopášnosti a hedonismu," zvolal biskup nakvašeně.

Abbe zrudla ještě více a zdálo se, že se zalyká, neboť otvírala ústa k odpovědi, ale slova z nich nevycházela. Fidelma je ostře přerušila.

„Sestry a bratři, nezapomněli jsme na důvod této schůzky?"

Oswy se sporu svých duchovních hořce usmíval.

„Ano, Fidelmo z Kildare," připojil se souhlasně. „Začíná se to tu podobat rokování v sacrariu. Jestli můžeš, pověz nám, proč jsme byli svědky smrti tvé abatyše, arcibiskupa z Canterbury, Athelnotha a Seaxwulfa, a dokonce i smrti mého prvorozeného syna Alhfritha. Smrt obchází Streoneshalh jako mor. Je to snad jakési zlověstné znamení?"

„V této záležitosti není nic zlověstného. A ty, Oswy, už znáš od-pověď na otázku, proč zemřel Alhfrith. Víš, že truchlíš pro syna, ale zároveň uznáváš, že jsi vyšel nezraněn ze spárů zrádcovského spiknutí," odpověděla králi Fidelma. „A za smrt Deusdedita z Canterbury odpovídá Bůh, neboť zemřel na mor. Avšak za smrt Étain, Athelnotha a Seaxwulfa je zodpovědná jiná, a to jedna jedi-ná ruka."

V místnosti zavládlo vyčkávané ticho.

Fidelma si je prohlížela jednoho po druhém. Opláceli jí vyzýva-vým pohledem.

„Tak mluv. Řekni nám, čím ruka to byla?"

Fidelma se obrátila na Oswyho a řekla ostře.

„Budu mluvit, ale vlastním tempem a bez přerušování."

Agatho zvedl hlavu, usmál se a pak se pokřivoval.

„Amen. Pravda vyjde najevo. Deo volente!"

Abatyše Hilda se kousla do rtu.

„Neměla by sestra Athelswith odvést bratra Agatha do jeho cu-bicula, sestro? Obávám se, že napětí posledních týdnů způsobilo, že ochořel."

„Ochořel? Když člověk ochoří, pak je chorá sama jeho dobro-ta!" zvolal Agatho s nečekaným úsměvem ve tváři.

„Ale spánek chorého má pronikavý zrak."

Fidelma zaváhala a pak zavrtěla hlavou.

„Bude lépe, když Agatho uslyší, co bude řečeno."

Abatyše Hilda zjevně nesouhlasila. Fidelma se na chvíli od-mělčela a pak pokračovala.

„Étain mi řekla, že hodlá rezignovat na funkci abatyše v Kildare hned jak se po skončení tohoto synodu vrátí zpět do Irska. Étain byla žena všestranně nadaná, jak všichni víte, a proto jste ji sem pozvali jako hlavního mluvčího církve Colmcillovy, jehož nazýváte Columbou. Kdyby nepocházela z rodiny Brigit, byla by dosáhla vysokého postavení vlastním přičiněním. Provdala se mladá, ale ovdověla, a tak v duchu rodinné tradice odešla do kláštera.

Byla vynikající učitelkou, a pak přišla chvíle, kdy byla vyvole-na za abatyši v Kildare, v opatství, které založila její slavná při-buzná Brigit, dcera Dubhtachova."

„Všichni víme, jaké pověsti a autoritě se Étain těšila," okřikla ji Hilda netrpělivě.

Fidelma na ni vrhla zničující pohled. Rozhostilo se ticho.

„Jen jsem přijela do Streoneshalhu," pokračovala Fidelma po chvíli, „setkala jsem se s Étain, která mi řekla, že poznala muže, s nímž chce žít, a toto přání je tak silné, že se rozhodla vzdát se postavení abatyše a odejít s milovaným mužem do smíšeného domu, kde se muži, ženy a jejich děti mohou oddávat společně Božímu dílu. Zpočátku jsem hloupě a mylně předpokládala, že Étainina nová láska žije v Irsku."

„Přirozený předpoklad." Eadulf poprvé nečekaně zasáhl do hovoru. „Víme přece, že Étain nikdy neopustila irské břehy."

Fidelma obdařila Eadulfa vděčným pohledem. „Bratr Eadulf tento můj nedostatek omlouvá," zamumlala, „ale člověk nemá nic předpokládat. Ve skutečnosti se Étain zamilova-la do jednoho Sasa a on do ní."

Všichni teď zpozorněli.

„Jak víte, Étain se seznámila s bratrem Athelnothem v opatství Emly, kde až do loňského roku vyučovala filozofii."

„Athelnoth strávil šest měsíců v opatství Emly v irském králov-ství Munster," dodal na vysvětlenou Eadulf."

Colmán pokyvoval hlavou.

„Proto jsem také požádal právě bratra Athelnotha, aby zajel do Catraethu abatyši uvítat a doprovodil ji sem do Streoneshalhu. S Étain se dobře znal."

„Samozřejmě že ji znal," souhlasila Fidelma. „Tento fakt po Étainině smrti ovšem popřel. Proč? Prostě proto, že byl bojovně proírmský a jeho spojení s Étain by mluvilo proti němu? To si ne-myslím."

„Jistěže, mnoho stoupenců Říma získalo vzdělání v Irsku," zdůraznil Oswy. „Je tu dokonce několik irských bratří, jako třeba Tuda, kteří se postavili na stranu Říma. Ne, není důvodu zapírat přátele z Columbovy frakce."

„Athelnoth popřel tento vztah, protože byl mužem, za něhož se Étain chtěla provdat," řekla Fidelma pokojně.

Abatyše Abbe pohoršené popotáhla nosem.

„Jak mohla Étain uvažovat o vztahu s takovým mužem?" Ze-ptala se pobouřeně.

„Ty, která hlásáš, že láskaje největší dar, jakým Bůh obdaro-val lidstvo, bys měla umět sama odpovědět na tuto otázku, aba-tyše z Coldinghamu."

Abbe vysunula bradu, ale tváře jí zrudly.

„Když se v duchu vracím k rozhovoru s Étain," pokračovala Fi-delma, „uvědomuji si, že mi poskytla všechny odpovědi na ná-slednou vraždu. Řekla mi, že miluje cizince. Alespoň já jsem si to slovo vyložila jako ‚cizinec' a považovala je za pojem relativní, označující člověka cizího, takového, jehož nezná dlouho, zatímco jsem je měla chápat jako cizince v pravém slova smyslu, člověka z cizí země, neboť my v Irsku používáme stejný výraz pro oba poj-my. Řekla mi, že si vzájemně vyměnili zasnubní dary. Měla jsem si vzpomenout už dříve, že eoghanachtským obyčejem je vyměnit si navzájem brože. Eadulf později našel Étaininu brož v sacculu na Athelnothově těle."

Eadulf horlivě přisvědčoval.

„A Athelnothova brož byla nalezena u mrtvého Seaxwulfa," do-dal. „Oba mrtví u sebe měli kousky pergamenu s textem opsaným z knihy řeckých milostných básní."

Oswy se nestačil divit.

„Chcete tvrdit, že viníkem byl Seaxwulf?"

Fidelma zavrtěla hlavou.

„Ne. Brož, kterou měl u sebe Athelnoth, byla dílem irského mistra řemesla. Byl to zjevně zasnubní dar od abatyše Étain. Zatímco brož nalezená u Seaxwulfa byla dílem saského mistra. Tuto brož jí na oplátku daroval Athelnoth. Vrah vzal jeho brož z těla mrtvé Étain zároveň s básní a obojí jsme pak našli u mrtvé-ho Seaxwulfa.

Seaxwulf se brože zmocnil teprve poté, co ji vrah uzmul mrtvé, a právě mi ji chtěl ukázat, když byl sám zavražděn. Možná že by mi byl řekl i jméno vraha, ale vrah zjistil, že Seaxwulf má tyto usvědčující předměty v ruce a proto ho zabil. Dostavila jsem se na schůzku se Seaxwulfem tak rychle, že vrah už neměl čas odej-mout mrtvému brož ani usvědčující kousek pergamenu s verši."

„Usvědčující?" zeptala se abatyše Hilda. „Usvědčující koho?"

Eadulf byl zřejmě nervózní. Až dosud měla osoba, kterou Fi-delma podle svých slov podezírala, nervy pevné jako provazy. V nevzrušeném, ale ostražitém pohledu podezřelé osoby nebyla patrná žádná panika.

„Tak si to ujasněme," zasáhl Wighard příkře. „Říkáte, že Étain zabil žárlivý milenec? Ale naproti tomu tvrdíte, že Athelnoth, kte-rý byl jejím skutečným milencem, ji nezabil. Zabil ho týž člověk, který zavraždil Étain? A Seaxwulfa zabil rovněž on? Ale proč?"

Eadulf cítil, že by měl přispět do debaty.

„Athelnoth byl zavražděn nejen proto, že byl mužem, jehož Étain milovala, ale také proto, že by mohl ukázat obviňujícím prstem na skutečného vraha. Seaxwulf zjistil, kdo byl tím vrahem, když našel brož a řeckou báseň ve vrahově sacculu. Odnesl si obo-jí dřív než pochopil, čeho jsou důkazem. Když si to uvědomil, požá-dal Fidelmu o schůzku. A to je důvod, proč byl zavražděn."

Oswy si podrážděně povzdechl.

„Zdá se to velice složité. Tak už nám to konečně řekni. Kdo byl tím žárlivým milencem abatyše Étain? Jmenuj toho muže!"

Sestra Fidelma si zamyšleně povzdechla.

„Řekla jsem, že to byl muž?" Zvolna se obrátila tím směrem, kde mlčky stála sestra Gwid; tvář měla šedivou, téměř kamennou. Zatínala zuby a tmavé oči oplácely Fidelmin pohled pohledem plným nenávisti. „Sestro Gwid, můžeš nám vysvětlit, jak jsi přišla k té roztržené tunice, kterou jsi se snažila zašít? Neroztrhla sis ji tehdy, když ses scho-vávala pod Athelnothovo lůžko, aby tě nezahlédla sestra Athelswith?"

Než si uvědomili, co se děje, vytáhla Gwid zpod svého roucha nůž a vši silou jím mrštila po Fidelmě.

Všechno jako by se odehrávalo zpomaleným tempem. Fidelma byla nečekanou reakcí sestry Gwid tak překvapena, že zůstala na místě stát jako přimrazená. Uslyšela chraplavý varovný výkřik, a pak už ji někdo srazil vahou svého těla k zemi a vyrazil jí dech.

Zazněl pronikavý výkřik.

Pád byl tak prudký, že sebou škubala v bolesti na kamenné po-dlaze, k níž ji tiskl těžce oddechující Eadulf, který se na ni vrhl, srazil ji a uklidil ji tak z dráhy smrtící střely. Fidelma zvedla oči, aby zjistila, odkud se výkřik ozval.

Byl to Agatho, který stál přímo za ní. Nůž sestry Gwid trčel nyní v jeho rameni, z něhož se na jeho tuniku řinula krev. Hleděl na ni, jako by tomu nemohl uvěřit. Pak začal sténat a vzlykat.

Gwid se rozběhla ke dveřím, ale obrovitý Oswy tam byl dřív. Popadl zmítající se ženu za ruce. Gwid byla statná; měla takovou sílu, že Oswyho odstrčila a přiměla ho, aby tasil meč, jinak by tu vzteklou fúrii neudržel v mezích, než příběhly stráže, které přivo-lal. Bylo zapotřebí dvou Oswyho bojovníků, aby odvěkli ječící ženu z místnosti; Oswy přikázal, aby ji dali pod zámek a dobře ji hlídali.

Král smutně zíral na škrábance na pažích, které mu Gwid roz-drásala do živého. Pak se zadíval na místo, kde Eadulf pomáhal Fidelmě na nohy.

„Budeš muset ještě mnohé vysvětlit, sestro," řekl, a pak dodal laskavěji: „Jsi zraněná?"

Eadulf o Fidelmu pečoval, pobíhal kolem ní a nalil jí číši vína.

Odstrčila ji.

„Zraněný je Agatho."

Všichni se k němu seběhli. Sestra Athelswith spěchala zastavit krvácení.

Agatho se nyní smál, navzdory tomu, že mu z ramene trčel nůž a jeho hábit byl nasáklý krví. Prozpěvoval si pronikavým hlasem „Kdo, kromě bohů, může žít věčně bez bolesti?"

„Odvedu ho k našemu lékaři bratru Edgarovi," nabídla se ses-tra Athelswith.

„Udělej to," souhlasila Fidelma se smutným úsměvem. „Bratr Edgar jistě dokáže ošetřit bodnou ránu, obávám se však, že s my-slí toho chudáka toho moc nepořídí."

Když stará domina Agatha odváděla, Fidelma se obrátila k ostatním a usmála se.

„Zapomněla jsem, jak je sestra Gwid silná a rychlá," řekla té-měř omluvně. „Nenapadlo mě, že bude reagovat tak násilně."

Abatyše Abbe se po ní rozladěně podívala.

„Tvrdíš, že všechny ty strašlivé vraždy jsou opravdu výhrad-ním dílem sestry Gwid?"

„Ano, tvrdím," potvrdila Fidelma. „Sestra Fidelma vám teď po-dala důkaz o své vině."

„To je pravda," souhlasila abatyše Hilda, stále ještě otřesená tímto zjištěním. „Ale jako žena... a tak silná..."

Fidelma pohlédla na Eadulfa a usmála se. „Teď si dám to víno."

Starostlivý bratr ji podal číši. Vyprázdnila ji a vrátila.

„Věděla jsem, že Gwid zbožňuje Étain a je pyšná, když může být v její blízkosti. Mýlila jsem se však, když jsem se domnívala, že usiluje o přátelství Étain z pouhé úcty k ní. Po bitvě je každý vojevůdcem. Gwid studovala u Étain v Emly. Étain se stala před-mětem jejího zbožňování, neboť Gwid byla osamělá nešťastná dívka, která mimochodem strávila pět let jako otrokyně v tomto království, když jako malé dítě upadla ve své zemi do zajetí.

Gwid byla velice rozrušena, když Étain odešla z Emly do Kilda-re. Nemohla se vydat za ní, protože byla ještě celý měsíc vázána v opatství Emly. Jakmile byla volná a mohla se vydat za Étain, zjistila, že odcestovala do Northumbrie na synodní shromáždění. Vyšla se proto z Irska na Ionu.

A tam, na Ioně, jsem se s ní setkala. Vydávala se za Étaininu tajemnici, aby s námi mohla cestovat do Streoneshalhu.

Ale celou tu dobu jsem měla před očima známky toho, o co ve skutečnosti jde. Když jsem s Étain mluvila, bylo jasné, že váhá označit Gwid za svou tajemnici. Athelnoth mi dal na srozuměnou, že Gwid nepřijela proto, že by ji sem Étain povolala, ale že k tomu měla vlastní důvody. Myslel si, že když už tady Gwid je, zaměst-nala ji Étain ze soucitu.

Přirozeně mi podrobně nevysvětloval, jak se to dozvěděl, protože nechtěl prozradit jejich přátelské vztahy. To mi však potvrdil Wilfridův tajemník Seaxwulf. Řekl mi na-prosto jasné, že Gwid není Étaininou důvěrníci a že nebyla ani za-svěcena do jednání, která spolu vedli Étain s Wilfridem. Byli jsme všichni tak zděšeni tímto vyjednáváním, že jsme na tuto důleži-tou informaci úplně zapomněli."

Fidelma se odmlčela. Nalila si další číši vína a zamyšleně upí-jela.

Gwid abatyši Étain zcela nepřirozeně zbožňovala, kteroužto vášně nemohla Étain opětovat. Étain mi to dokonce řekla, ale já to nepochopila. Řekla mi, že Gwid, která je dobrou znalkyní řeči-ny, věnuje více času obdivování veršů básničky Sapphó, než překlá-dání evangelií. Protože mluvím řecky, měla jsem hned pochopit, co mi tím naznačuje."

Oswy ji přerušil.

„Já řecky neumím. Kdo je to ta Sapphó?"

„Starověká řecká básnička," vložil se do hovoru Eadulf.

„Lyrická básnička, která se narodila v Eresu na ostrově Lesbos. Obklopovala se ženami a dívkami a svými verši vášnivě a na-léhavě opěvala lásku, kterou k nim chovala a ony k ní. Básník Anacreon řekl, že díky Sapphó se stalo jméno ostrova Lesbos syno-nymem ženské homosexuality."

Abatyše Hilda to zřejmě nesla těžce.

„Chceš říct, že sestra Gwid vzplanula k Étain... ehm... nepři-ro-zenou láskou?"

„Ano. Gwid uvrhla tato vášně v zoufalství. Demonstrovala svou lásku tím, že pro Étain opsala z pera básničky Sapphó dvě básně. Étain dala jeden ten opis svému milému, Athelnothovi, patrně proto, aby mu vysvětlila, co se děje. Tak nám to alespoň naznač-o-val. Druhý opis si ponechala. V určité chvíli, těsně před zaháje-ním synodu, Étain své tajemnici řekla, že její lásku neopětuje - že ve skutečnosti miluje Athelnotha a po synodu spolu budou žít ve smíšeném domě."

„Z Gwid se v tu chvíli stal učiněný berserk, bájeslovný bojov-ník," navázal Eadulf. „Viděli jste, jak rychle ztrácí sebeovládání? Je to silná žena, silnější než mnozí z nás, za to vám ručím. Vrhla se na Étain, která byla tak křehká, a podřízla jí hrdlo. Sebrala zasnubní brož, kterou Étain dostala od Athelnotha, a chtěla odnést taky obě dvě básně, které jí věnovala. Našla však pouze jednu z nich, druhou už měl Athelnoth."

„Vzpomínám si, že toho dne, co se synod zahajoval, přišla do sacra-ria pozdě," řekla Fidelma. „Bylo jasné, že spěchala, ve tváři byla červená a sotva popadala dech. Krátce předtím zabila Étain."

„Pokud Étain dodržovala celibát, Gwid se více méně spokojovala s rolí bezmezně oddaného otroka. Patrně jí stačilo, že je v její blízkosti. Avšak když Étain řekla, že miluje Athelnotha -"

Eadulf pokrčil rameny.

„Žádná vášně není tak mocná jako nenávisť zrozená ze zhrzené lásky," podotkla Fidelma. „Gwid byla silná mladá žena, ale záro-veň inteligentní a mazaná, takže se chytře pokusila svalit vraždu na Athelnotha. Pak si uvědomila, že mu Étain musela jednu z těch básní dát. A znovu se jí zmocnila zuřivost. Jak mohla Étain zradit její lásku a vystavit ji posměchu obyčejného muže! Vlastně mi dokonce řekla, že podle jejího názoru se Étain dostalo touto vraždou rozhrěšení za to, co Gwid považovala za hřích. Ne, neřekla to takto otevřeně, ale když to řekla, měla jsem si to správně vyložit."

Oswy byl zmatený.

„Gwid tedy považovala za svou povinnost zabít i Athelnotha?"

Fidelma přisvědčila.

„Měla dost síly na to, aby, když ho omráčila, vyzdvihla jeho tělo na hák v jeho cubiculu, uškrtila ho a vzbudila dojem, že jde o se-bevraždu."

„Ale," zasáhl opět bratr Eadulf, „sestra Athelswith zaslechla nějaké zvuky z Athelnothovy cely a šla se tam podívat. Než domi-na-vešla dovnitř, měla ovšem Gwid čas schovat se v cubiculu pod postel. Jak Athelswith Athelnotha uviděla, běžela hned zburcovat ostatní. Gwid neměla na vybranou. Neměla čas hledat pergamen se svou druhou básní."

„Ale jak přišel Seaxwulf k té druhé broži a k básni?" chtěl vědět Wighard. „Řekla jsi, že je mrtvé Étain sebrala Gwid."

Sestra Athelswith vklouzla zase do komnaty a naznačovala Fidelmě, aby se nedala rušit.

„Bratr Seaxwulf trpěl jistou chorobou. Byl přitahován třpytný-mi předměty jako straka. S oblibou takové věci sbíral. Byl poká-rán a potrestán výpraskem za pokus krást v mužském dormitoriu. Wilfrid ho dal vyplatit březovou holí. Ale výprasku navzdory Seax-wulf zřejmě později prohledal i ženské dormitorium. Měl zálibu v hezkých špercích a v osobním majetku sestry Gwid našel Etaininu brož. Byla zabalena do řecké básně nadepsané ‚Přepadení láskou.‘ Odnese si obojí. Ty verše ho zaujaly. Hledal je v librariu a zjistil, že je napsala Sapfó. Dokonce se mě tehdy vyptával na zvyk, podle něhož si milenci vyměňují dary. Nepochopila jsem, kam míří, dřív než bylo pozdě. Seaxwulf zřejmě Gwid podezíral. Když se dozvěděl, že byl zavražděn Athelnoth, přišel za mnou. Za-stihl mě v refektáři mezi sestrami. Z obavy, že mu nebudu rozu-mět, oslovil mě řecky a sjednal si schůzku. Zapomněl však, že Gwid, která seděla na doslech, umí řecky lépe než on. Byla to osudová chyba. Gwid ho musela umlčet.

Sledovala ho, praštila ho do hlavy, hodila do kádě s vínem a přidržela mu hlavu pod hladinou, dokud se neutopil. Dorazila jsem tam však pro její potřebu příliš brzy, takže neměla čas pro-hledat ho. Když jsem v kádi objevila jeho mrtvolu, byla jsem tak překvapená, že jsem uklouzla, spadla ze stoličky a uhodila jsem se. Můj výkřik přivedl do apotheky Eadulfa a sestru Athelswith. Od-nesli mě do mého cubicula. Tak dostala Gwid příležitost vytáh-nout Seaxwulfovu mrtvolu z kádě, odvléci ji tunelem do defectora na útesech a svrhnout ji do moře. Nejříve ji samozřejmě prohle-dala."

„Jak je tedy možné, že přehlédla brož a báseň, které měl Seax-wulf u sebe?" zeptala se abatyše Hilda. „Měla přece dost času, když mohla vytáhnout tělo z kádě a odvléct je tunelem?"

Fidelma se ušklíbla.

„Seaxwulf se řídil poslední módou. Měl sacculus nového tvaru, který se všívá do hábitu z rubové strany. Do něho uložil jak bá-seň, tak brož. Chudák Gwid neměla tušení, že takový sacculus vůbec existuje. Ale nedělala si starosti, protože se domnívala, že se zbavila mrtvol a tím i jakéhokoliv důkazu prostě díky tomu, že ji hodila do moře. Neuvědomila si, že příliv tělo vyplaví na břeh u přístavu během šesti až dvanácti hodin."

„Říkáš, že sestra Gwid vlekla Seaxwulfovo tělo tunelem až k moři. To měla skutečně takovou sílu?" zeptala se Hilda. „A jak vůbec ona, cizinka, věděla o existenci defectora?"

„Sestra Athelswith mi řekla, že aby byl respektován mužský stud, byly o něm sestry, které pracují v kuchyni, informovány, aby se tam náhodou nezatoulaly. A sestra Gwid po smrti Étain, aby vyplnila volný čas, šla pracovat do kuchyně."

Stará domina zrůžověla. „To je pravda," přiznala. „Sestra Gwid se mě přišla zeptat, jes-tli by po tu dobu, kterou tu stráví, mohla pracovat v kuchyni. Bylo mi jí líto a souhlasila jsem. Vedoucí kuchyně ji zřejmě na exi-stenci mužského defectora upozornila."

„Naše pozornost byla na nějaký čas rozptýlena politikou tvého syna Alhfritha," připustil Eadulf. „Mylně jsme se domnívali, že do té záležitosti mohl být zapletený on nebo Taran či Wulfic."

Sestra Fidelma s konečnou platností rozpráhla ruce.

„Tak teď víte všechno."

Eadulf se zachmuřeně usmál.

„Žena, jejíž láska není opěťovaná, je jako řeka, již cestu zahra-dil kmen - hluboká, kalná, bouřlivá a nadto se točí v mocných ví-rech. Taková byla Gwid."

Colmán si vzdychl.

„Publicius Syrus řekl, že žena miluje nebo nenávidí, nic jiného nezná."

Abatyše Abbe se pohrdavě zasmála.

„Syrus byl hlupák jako většina mužů."

Oswy se zvedl.

„Nuže dobrá, zloducha se podařilo vystopovat," uzavřel. Pak se ušklíbl. „Ale i tak, kdyby nebyla Gwid tak prchlivá, měli byste proti ní jen podružné důkazy. Je pravda, že všechny zapadají do celkového obrazu, ale kdyby Gwid všechno popřela, byli byste ji mohli usvědčit?"

Fidelma se maličko pousmála.

„To už se nikdy nedozvíme, Oswy z Northumbrie. Ale řekla bych, že ano. Vyznáš se v kaligrafickém umění?"

Oswy zavrtěl hlavou.

„Studovala jsem toto umění u Sinlána z Kildare," pokračovala Fidelma. „Trénované oko dokáže vysledovat osobitost v rukopisu písaře, způsob, jakým tvoří jednotlivá písmena, jak vybrušuje ini-ciály, plynulost jeho manuskriptu. Tyto básně podle mého názo-ru jasně svědčí o tom, že je opisovala Gwid."

„Jsme ti tudíž velice vděční, Fidelmo z Kildare," řekl Colmán slavnostně. „Vděčíme ti za mnoho."

„Pracovali jsme s bratrem Eadulfem rukou společnou a neroz-dílnou," odpověděla Fidelma rozpačitě. „Byli jsme dobrými part-nerý."

Usmála se na Eadulfa. Ten jí úsměv oplatil a pokrčil rameny.

„Sestra Fidelma je skromná. Moc jsem toho neudělal."

„Dosti na to, abych tato fakta sdělil našemu shromáždění předtím, než dnes dopoledne oznámím své rozhodnutí," řekl Oswy rázně. „Dosti na to, abych odstranil žihadlo ze svých slov, ve snaze rozptýlit podezření a nedůvěru, které ovládly mysl na-ších bratrů."

Odmlčel se a nevesele se usmál.

„Cítím, že ze mne spadla velká tíha, neboť k vraždě abatyše Étain z Kildare nedošlo ani kvůli Římu, ani kvůli Columbovi, ale ve jménu chťče, což je ta nejnížší pohnutka."

KAPITOLA DVACÁTÁ

Když Oswy vstal z křesla a rozhlédl se kolem sebe po tvářích plných očekávání, v sacrariu zavlá-dlo neobvyklé ticho. Sestra Fidelma a bratr Eadulf měli teď, když svůj úkol splnili, zvláštní pocit, že se od synodu odpoutali; místo aby se každý vrátil do lavice příslušné frakce, zůstali spolu tiše stát u bočního vchodu a události sledovali, jako by nebyli jejich bezprostředními účastníky.

„Učinil jsem rozhodnutí," oznámil Oswy. „V podstatě nebylo na vybranou. Když byly vyčerpány všechny argumenty, byl problém redukován na jedno jediné: která církev má větší autoritu, římská nebo Columbova?"

Sálem se nesl šum napjatého očekávání. Oswy zvedl ruku, aby si zjednal ticho.

„Colmán se dovolával autority božského apoštola Jana. Wilfrid se dovolával autority apoštola Petra. Petr je, podle vlastních slov Kristových, strážcem brány nebeské a já se tomu nehodlám zpě-čovat. Hodlám uposlechnout jeho příkazů ve všem, aby mne, až přijdu k bráně království nebeského, on, který je podle svědectví samých evangelií držitelem klíčů, neodehnal, a nebylo tam niko-ho, kdo by mi ji otevřel."

Oswy se odmlčel a rozhlédl se po síni, v níž zavládlo nepříroze-né ticho.

„Církev v mém království Northumbrii se tudíž bude řídit regu-lemi římskými."

Ticho bylo zlověstné.

Colmán vstal a jeho hlas zněl vážně.

„Můj pane králi, snažil jsem se ti v posledních třech letech do-bře sloužit, a to jako opat v Lindisfarne i jako tvůj biskup. Se srdcem plným bolesti musím nyní odstoupit z těchto úřadů a vrá-tit se do rodné země, kde mohu uctívat živoucího Krista v soula-du se svým svědomím a učením své církve. Uvítám, když mě všichni ti, kdo si přejí následovat Columbu, na cestě z této země doprovodí."

V Oswyho tváři byla patrná rozhodnost, ale zároveň i smutek v očích.

„Staniž se."

Colmán odcházel ze sacraria provázen tichým mumláním. Tu a tam se některý příslušník Columbovy církve zvedl a důstojnou postavu Colmánovu následoval.

Abatyše Hilda vstala, i ona měla smutek ve tváři.

„Synod je u konce. Vade in pace. Odejdi v pokoji a milosti Páně."

Sestra Fidelma pozorovala, jak se lavice pomalu vyprazdňují. Téměř nikdo nepromluvil. Rozhodnutí padlo a Řím vyhrál.

Eadulf se kousal do rtu. Třebaže patřil k římské frakci, rozhod-nutí ho zřejmě rozesmutnilo, neboť se nešťastně podíval po Fidelmě.

„Je to politické rozhodnutí," prohlásil. „Nepadlo z důvodů teo-logických, což je smutné. Oswy se nejvíce obává, že by se politic-ky izoloval od jihosaských království, nad nimiž chce získat svr-chovanost. Kdyby se přihlásil k učení Columbovu a jeho saští druhové k Římu, byl by označen za člověka, který do jejich zemí zanáší cizáckou kulturu. Řím je dnes už v kentském království stejně tak silou politickou, jako je silou duchovní. Naše hranice ohrožují na západě Britové a na severu Dál Riadanové a Piktové. Ať jsme z Kentu nebo Northumbrie, z Mercie, Wessexu nebo z Východní Anglie, mluvíme jedním jazykem a jsme jedno plémě. Musíme stále bojovat o nadvládu na těchto ostrovech proti těm Britům a Piktům, kteří by nás chtěli zahnat zpátky do moře."

Fidelma na něho překvapeně zírala.

„Vyznáš se v podhoubí politických pohnutek, Eadulfe."

Mnich jen lehce zkřivil rty.

„Oswy zahalil své rozhodnutí do teologického hávu, ale řeknu ti otevřeně, Fidelmo, že toto rozhodnutí odráží spíše tvrdou reali-tu politických zájmů. Kdyby se postavil za columbovskou frakci, poštal by proti sobě římské biskupy. Když podpoří Řím, bude přijatelný pro ostatní království Anglů a Sasů, všichni spojí své síly a zajistí si svrchovanost nad Británií a jednoho dne možná i nad okolními zeměmi. Myslím, že to je Oswyho sen. Sen o moci a o říši."

Sestra Fidelma se kousala do rtů a zhluboka si povzdechla.

O to tedy šlo? O nic jiného než o mocenskou politiku. Žádné velké intelektuální rozhodnutí či teologické rozšiřování obzorů. Oswy se zajímal pouze o moc, koneckonců jako všichni králové. Velký synod ve Streoneshalhu byla pouhá hra, a kdyby této hry nebylo, mohla být Étain dosud naživu. Náhle se od Eadulfa od-vrátila a slzy jí vstoupily do očí; na chvíli se uchýlila do samoty a procházela se podél útesů, na nichž hnízdilo opatství. Byl čas dát průchod smutku, který pociťovala nad odchodem své přítel-kyně Étain z Kildare.

Zvon je právě zval na cenu, hlavní jídlo dne, když Fidelma pro-běhla ambity do refektáře. Bratr Eadulf na ni čekal, neboť si dělal starosti.

„Sešli se prořínští biskupové a opati," oznámil jí; mluvil rozpa-čitě ve snaze přehlédnout její zarudlé oči. „Svolali shromáždění a rozhodli se, že na Deusdeditovo místo zvolí Wigharda."

Fidelmu to nijak zvlášť nepřekvapilo. Zamířili do velkého jídelního sálu.

„Wighard? Ten se tedy stane dalším arcibiskupem z Canter-bury?”

„Ano. Považují ho za samozřejmého kandidáta na Deusdeditova nástupce, protože byl po léta jeho tajemníkem a má výborný přehled o všem, co se týká Canterbury. Jakmile se účastníci synodu rozjedou, odebere se Wighard do Říma, aby tam odevzdal Svatému otci své pověřovací listiny a vyžádal si požehnání v nové funkci.”

Fidelmě se zabýsklo v očích.

„Do Říma! Chtěla bych vidět Řím.”

Eadulf se plaše usmál.

„Wighard mě požádal, abych ho doprovázel jako jeho tajemník a tlumočník, protože, jak víš, už dříve jsem strávil v tom městě dva roky. Pojeď s námi do Říma, sestro Fidelmo.”

Fidelmě zazářily oči a vážně o tom zvažovala. Vzápětí prudce zrudla. „Jsem už dlouho pryč z Irska,” řekla odměřeně. „Musím bra-třím v Kildare podat zprávu o Étainině smrti.”

Eadulf byl zjevně zklamaný.

„Bylo by milé, kdybych ti mohl ukázat posvátná místa v tomto velkém městě.”

Možná že ji dopálilo toužebné přání, které vytušila v jeho hlase. Dovoluje si příliš. Ale zmírnila svůj hněv hned, jak si jej uvědomila. Je pravda, že si tak nějak zvykla na Eadulfovou společnost, a teď, když vyšetřování skončilo, jí připadalo zvláštní se bez ní obejít.

Jen dosedla ke stolu, přispěchala sestra Athelswith se vzka-zem, že po skončení ceny by s nimi ráda mluvila abatyše Hilda.

Když Fidelma s Eadulfem vešli do její komnaty, vstala ze židle a se vztaženými rukama jim vyšla vstříc. Její úsměv byl upřímný, ale kolem očí měla hluboké vrásky, vyvolané napětím v posledních dnech a závěrečným rozhodnutím synodu.

„Colmán a král Oswy mě požádali, abych vám oběma jejich jménem poděkovala.”

Sestra Fidelma vzala její ruce do svých a pozdravila ji úklonem hlavy, zatímco Eadulf se po římském způsobu sklonil a políbil její prsten.

Abatyše Hilda se na chvíli odmlčela a pak jim nabídla místo. Sama si sedla ke krbu.

„Nemusím vám říkat, jak velice je vám, vám oběma, toto opat-ství a vlastně i království, zavázáno.”

Fidelma vytušila ve tváři abatyše smutek.

„Byla to nepatrná služba,” odpověděla tiše. „Lituji, že se nám nepodařilo vyřešit vraždy rychleji.” Svrátila čelo. „Odejdeš nyní z Northumbrie jako Colmán?”

Abatyše Hilda po nečekaně otázce zamrkala.

„Já, dítě?” opáčila. „Prožila jsem tu padesát let a je to má země. Ne, Fidelmo, neodejdu.”

„Ale ty jsi přece stoupencem církve Columbovy,” připomněla Fidelma. „Bude tu pro tebe místo teď, když se Northumbrie při-klonila k Římu?”

Abatyše zavrtěla hlavou.

„Ke změnám nedorazí přes noc. Ale já přijmu rozhodnutí syno-du a budu dodržovat římské církevní zvyklosti, třebaže mé srdce patří irskému obřadu. Zůstanu tady ve Streoneshalhu, ve Witebii - v tomto čistém městě, které, jak doufám, čisté zůstane.”

Bratr Eadulf se zavrtěl; měl nepříjemný pocit a nebylo mu jas-né, proč je mu tak smutno. Vždyť, koneckonců, jeho strana vyšla z velkého rokování jako vítěz. Unitas Catholica zvítězila. Římská svrchovanost se rozšířila na všechna saská království. Proč má tedy pocit, jako by bylo něco ztraceno?

„Kdo teď vystřídá Colmána v úřadu biskupa?” zeptal se, aby ze sebe setřásl melancholii.

Abatyše Hilda se smutně usmála.

„Tuda sice vystudoval v Irsku, ale přijal římskou ortodoxii a stane se northumbrijským biskupem. Avšak Oswy slíbil, že Eata z Melrose bude opatem v Lindisfarne a jistě to tak bude.”

Eadulf byl zmatený.

„Ale Eata byl přece také stoupencem irského obřadu.”

Hilda souhlasně přisvědčila.

„Teď se podle rozhodnutí synodu postavil za Řím.”

„A co ti ostatní? Co Chad, Cedd, Cuthbert a ostatní?” zeptala se Fidelma.

„Všichni se rozhodli, že jim povinnost velí zůstat v Northumbrii a že se tedy podrobí rozhodnutí synodu. Cedd odešel do Lastinghamu se svým bratrem opatem Chadem. Cuthbert půjde s Eatou do Lindisfarne jako převor.”

„Takže změny proběhnou klidně?” soudila Fidelma. „Žádné náboženské války Northumbrii nehrozí?”

Hilda pokrčila rameny.

„Na takové závěry je brzo. Většina opatů a biskupů rozhodnutí synodu přijala. To je dobře. I když se mnozí rozhodli odejít s Col-mánem zpátky na Ionu a možná dále do Irska a založit tam nové sídlo. Nemyslím si, že by mír v království ohrožoval některý nábo-ženský tábor. S Alhfrithovými vzbouřenci se Oswyho vojsko ry-chle vypořádalo. Oswy sice oplakává smrt svého prvorozeného syna, ale ve svém království je teď bezpečnější než kdykoli před-tím.”

Eadulf lakonicky povytáhl obočí.

„Ale hrozba tu stále ještě je?”

„Ecgrith je mladý a citizádostivý. Teď, když je jeho starší bratr Alhfrith mrtev, žádá, aby ho otec jmenoval lenním králem Deiry, ale oči už upírá na trůn samotného Oswyho. A kolem nás jsou samé nepřátelské národy - Rheged, Powys, království Piktů - a ti všichni nám jdou po krku. A Mercie, ta je vždy připravena pomstít se. Král Wulfhere jen tak nezapomene, že Oswy zabil jeho bratra Pendu. Už teď zajišťuje nadvládu Mercie nad územím jižně od řeky Humber.

Kdo ví, odkud nám hrozí nebezpečí?"

Fidelma na ni smutně pohlédla.

„Kvůli tomu odjíždí Oswy tak záhy ke svému vojsku?"

Abatyše Hilda lehce zkřivila rty.

„Jede ke svému vojsku čistě pro případ, že by se Ecgríth do-mníval, že je jeho otec tak slabý, jak to svého času tvrdil Alhfríth."

Nastalo rozpačité ticho. Pak abatyše Hilda zamyšleně pohlédla na Eadulfa.

„Biskupové vybrali jako nového arcibiskupa z Canterbury Wig-harda. Vyrozuměla jsem, že Wighard brzy odpluje do Říma. Poje-deš s ním?"

„Potřebuje tajemníka a tlumočníka. Já jsem v Římě byl a s ra-dostí se tam podívám znovu. Skutečně tam pojedu s ním."

Abatyše tázavě pohlédla na Fidelmu.

„A co ty, sestro Fidelmo? Kam máš namířeno ty?"

Fidelma zaváhala a pak pokrčila rameny.

„Vracím se do Irska. Musím v Kildare podat zprávu o Étainině smrti a o rozhodnutí synodu."

„Škoda, že vaše talenty nezůstanou pohromadě," poznamenala abatyše Hilda šelmovsky, a z Fidelmy přenesla svůj pohled na Eadulfa. „Společně jste skvělá dvojice."

Bratr Eadulf zrudl a rozpačité zakašlal.

„Talent má výhradně sestra Fidelma," opáčil bez váhání. „Já jsem pouze poskytl fyzickou pomoc, když bylo třeba."

„Co bude se sestrou Gwid?" zasáhla náhle do hovoru Fidelma.

Pohled abatyše Hildy ztvrdl.

„Potrestáme ji, jak je u nás v Sasku zvykem."

„Co to znamená?"

„Jakmile Oswy oznámí své rozhodnutí, vyvedeme ji ven a ses-try z opatství ji ukamenují." Abatyše Hilda náhle vstala, dříve než mohla Fidelma odpovědět a dát najevo, jak se jí takový trest hnusí.

„Uvidíme se ještě před odjezdem každého z vás. Jděte s Pánem-bohem. Benedictus sit Deus in donis Suis."

Rozloučili se úklonou. „Et sanctus in omnis operibus Suis," odpověděli oba zároveň.

Venku se Fidelma obrátila k Eadulfovi překypujíc hněvem.

Sa-ský mnich jí sevřel paži.

„Fidelmo, Fidelmo. Nezapomínej, že nejsi doma v Irsku," řekl kvapně, aby potlačil hněvivá slova, která se jí drala na rty. „Tady se to dělá jinak. Vrah je ukamenován k smrti, zejména když se jedná o zločin tak hanebný jako je chtít. A tak to musí být."

Fidelma se kousla do rtu a odvrátila se. Byla ještě stále příliš v zajetí podrážděné bojovnosti, než aby mohla dát průchod ne-chuti, kterou pociťovala.

S bratrem Eadulfem se setkala až následujícího dne v refektá-ři, když zvon ohlašoval jentaculum, konec půstu.

Ještě než si sedla ke stolu, přiběhla k ní stará domína, sestra Athelswith.

„Přijel za tebou nějaký bratr z Irska, sestro. Je v kuchyni, ne-boť cesta byla dlouhá; je celý uprášený a hladový."

Fidelma se zájmem zvedla hlavu.

„Z Irska? A za mnou?"

„Přímou z Armaghu."

Fidelma se zatvářila překvapeně, vstala a vydala se za poutní-kem.

Muž byl celý vyčerpaný a pln prachu z cest. Seděl v koutě kláš-terní kuchyně, trhal kusy chleba a srkal mléko, jako by byl něko-lik dnů o hladu.

„Jsem Fidelma z Kildare, bratře," představila se.

S plnou pusou se na ni zadíval.

„Tak to pro tebe něco mám."

Fidelma přehlížela jeho špatné způsoby, třebaže mluvil s pl-nou pusou a kousky chleba mu padaly od úst.

„Vzkaz od Ultana z Armaghu," řekl mnich a podával jí zásilku. Byl to balíček v pergamenovém obalu, převázaný koženým řemín-kem. Co by jí arcibiskup z Armaghu, přední irský duchovní hod-nostář, mohl chtít?

„Co je to?" zeptala se. Vlastně spíše uvažovala nahlas, než aby čekala odpověď, neboť odpověď byla očividně v balíčku.

Posel pokrčil rameny mezi dvěma sousty, která žvýkal.

„Nějaké pokyny od Ultana. Žádá tě, abys odjela do Říma a předložila Svatému otci k požehnání nový Řád Brigitiných ses-ter. Na Ultanův příkaz tě mám požádat, aby ses této mise ujala, neboť jsi kromě abatyše Étain nejzpůsobilejší a nejlepší zastánce Sester Brigity z Kildare."

Fidelma na muže zírala a naslouchala jeho slovům, třebaže je ve skutečnosti nechápala.

„A co mám dělat?" zeptala se, nevěříc svým uším.

Mnich se po ní podíval a zamračil se, neboť si právě nacpal vel-ké sousto do úst. Chvilí je žvýkal, než odpověděl.

„Máš předložit Regula coenobialis Cill Dara Svatému otci, aby je požehnal. Tak si to žádá Ultan z Armaghu."

„On mě žádá, abych jela do Říma?"

Náhle se sestra Fidelma přistihla, že pádí klenutými ambity zpět do refektáře. Neměla tušení, proč se jí tak rozbušilo srdce, ani proč den najednou tak zkrásněl a proč jí budoucnost připadá tak vzrušující.

KONEC

